

“Fuzuli Divanı” kitabı büyük Azerbaycan şairi ve düşünürü
Muhammed Fuzuli'nin doğumunun 530. yıldönümü münasebetiyle
Türkiye'deki Azerbaycan Büyükelçiliği'ne bağlı Azerbaycan Kültür Merkezi
projesi esas alınarak basılmıştır.

FUZÛLÎ DİVANI

Hazırlayanlar
İsmet Çetin - Halil Çeltik

nobel
40. yıl

FUZÛLÎ DİVANI

Hazırlayanlar
İsmet Çetin - Halil Çeltik

Yayın No.: 5710
Beşeri Bilimler No: 653
ISBN: 978-625-371-928-9
E-ISBN: 978-625-371-929-6
Basım Sayısı: 1. Basım, Kasım 2024

© Copyright 2024, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. ne aittir.
Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik
ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Türkiye'deki Azerbaycan Büyükelçiliği'ne bağlı Azerbaycan Kültür Merkezi
projesi esas alınarak basılmıştır.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Tarkan Kara -erdal@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Sezai Özden -sezai@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Bayraktar Asiltürk -mehtap@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Çetin, İsmet., Çeltik, Halil.

Fuzûlî Divanı / İsmet Çetin, Halil Çeltik

1. Basım, XII + 264 s. 16,5x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-625-371-928-9

E-ISBN: 978-625-371-929-6

1. Fuzûlî Divanı 2. Kasideler 3. Gazeller 4. Musammattar 5. Mukattaat 6. Rubâiyya

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA

Telefon: +90 312 278 50 77 - Sipariş: siparis@nobelyayin.com

E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com - www.nobelbilimsel.com

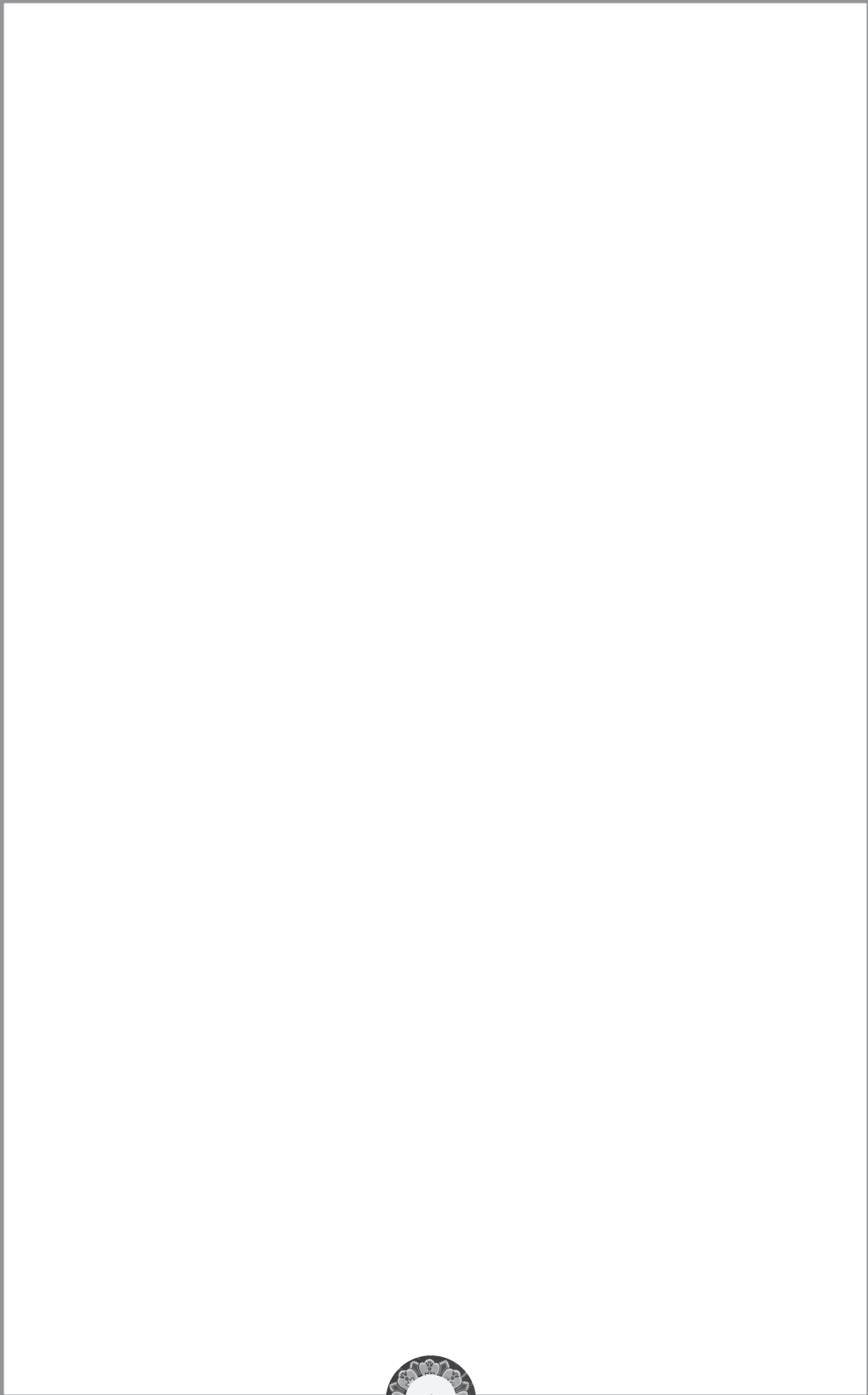
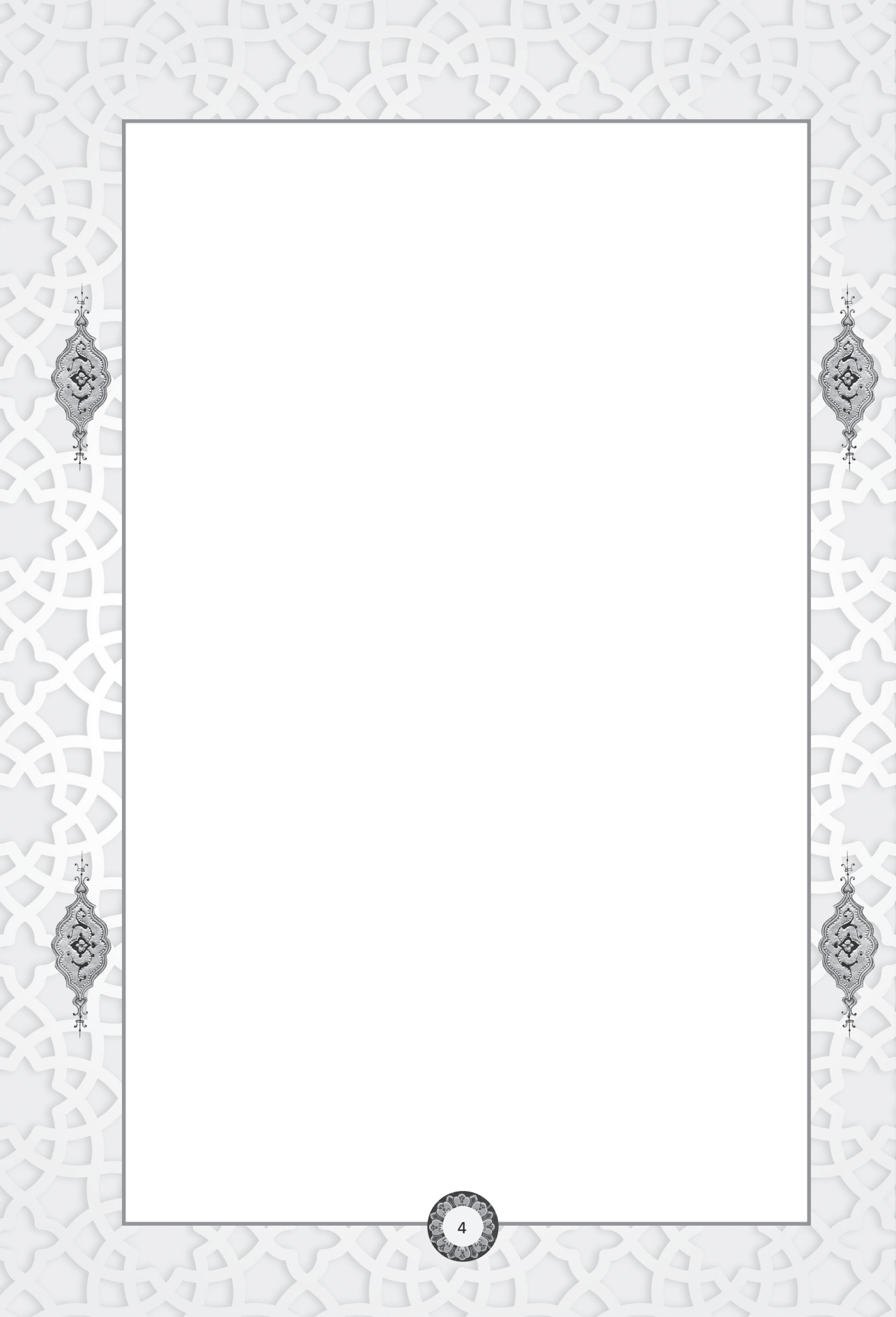
Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa, Ana Basım Dağıtım, Arkadaş, D&R, Derya Dağıtım, Dost, Kırmızı Kedi, Kita Dağıtım,
Kıda Kitap Yayın, Kika, Kitapsan, Nezh, Odak, Pandora, Prefix, Remzi, Yeryüzü

Baskı ve Cilt: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi Sertifika No.: 46519
Beştepe Köy Yolu No: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

FUZÛLÎ DİVANI

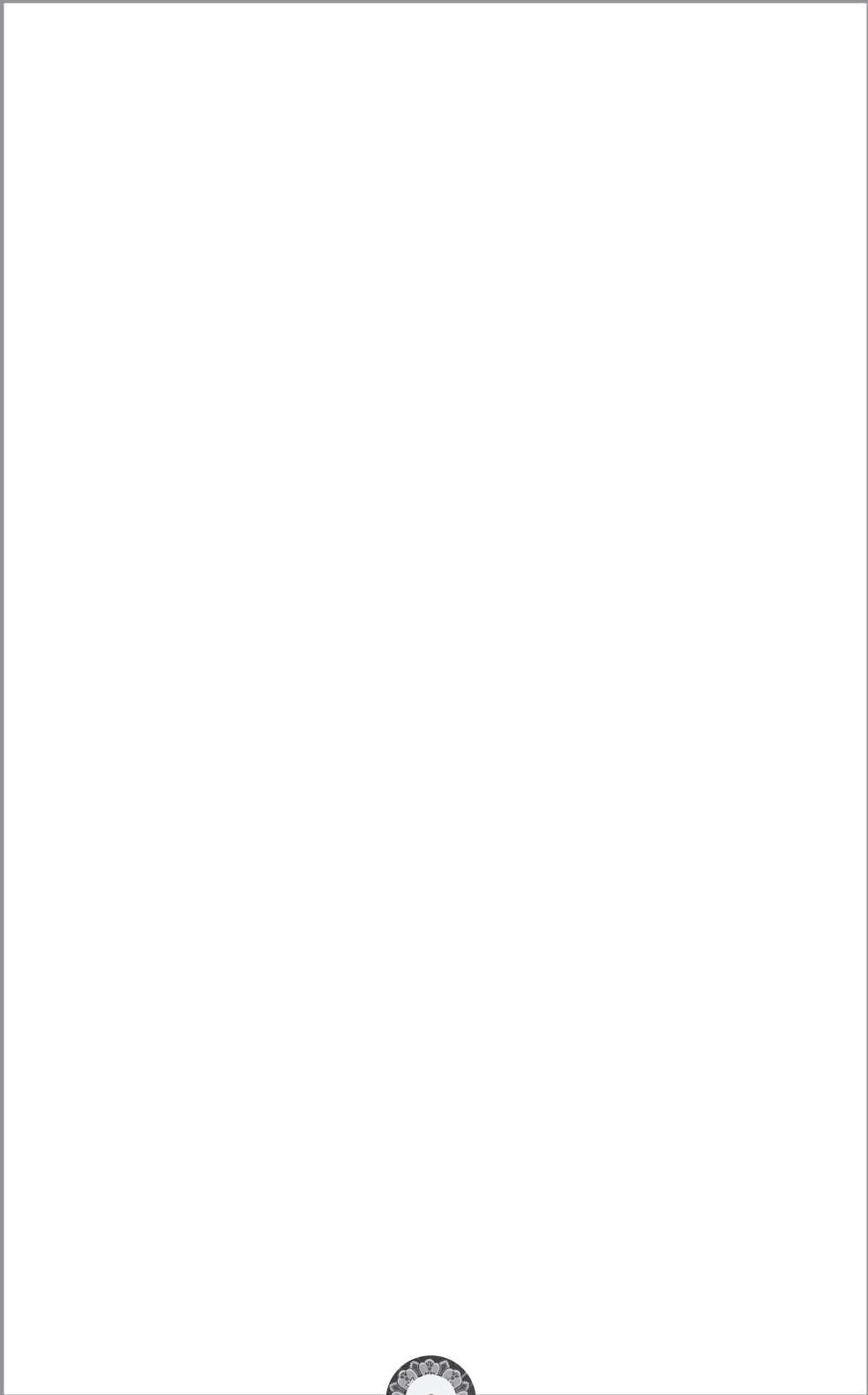
Ahter Matbaası, İstanbul, 1308
Yeni Şark Kütüphanesi, İstanbul, 1924
Orhaniye Matbaası, İstanbul, 1347

Hazırlayanlar
İsmet Çetin - Halil Çeltik

İÇİNDEKİLER

Sunuş	7
Ön Söz.....	9
Dîbâce.....	13
Kasideler.....	21
Gazeller.....	137
Musammatlar	243
Mukattaat.....	255
Rubâiyyat.....	265

SUNUŞ

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının Büyük Azerbaycan Şairi Muhammed Fuzûlî'nin 530. Yıldönümünün Kutlanması Hakkında Kararnamesi

2024 yılında büyük Azerbaycan şairi ve düşünürü Muhammed Fuzûlî'nin doğumunun 530. yılı tamamlanıyor.

Muhammed Fuzûlî, Azerbaycan edebi-düşünce hayatının gelişiminde istisnai bir yere sahip olan ve Yakın ve Orta Doğu ülkelerinin edebiyatına önemli etkiler bırakan güçlü bir düşündürdür. Kapsamlı bilgiye sahip bir düşünür olarak onun hayata ve insana derin bir sevgi aşıl原因an, sürekli güzellik duygusu ve yüce ideallerle yaşamaya çağırın çok yönlü edebi-felsefi mirası, Azerbaycan halkının evrensel kültür hazinesine sunduğu eşsiz manevi değerlerdendir.

Muhammed Fuzûlî, ana dilinde şiirin mükemmel örneklerini yaratmış, Azerbaycan edebi dilini daha da zenginleştirerek yeni bir zirveye taşımıştır. Üstün yeteneğin bir göstergesi olan ve bugün de büyük bir sevgiyle okunmaya devam eden eserleri, yazıldığı ilk dönemden itibaren geniş bir coğrafyada yayılmış ve yazarına büyük bir şöhret kazandırmıştır.

Muhammed Fuzûlî, yetenekli temsilcileriyle tanınan bütün bir edebiyat mektebi oluşturmuştur. Kendi çağdaşlarından başlayarak, sonraki dönemlerde Fuzûlî geleneklerini sürdüren tüm önemli edebiyatçılar, bu büyük söz ustasının adını her zaman saygıyla anmışlardır.

Fuzûlî'nin yıldönümünün UNESCO tarafından kabul edilen bir kararla uluslararası düzeyde layığıyla kutlanması, milli kültürel değerlere her zaman özel bir önem ve özen gösteren Ulusal Lider Haydar Aliyev'in adıyla anılmaktadır. Ölümsüz şairin 500. yıldönümü, bağımsız Azerbaycan Cumhuriyeti'nde düzenlenen ilk dünya çapındaki görkemli kültür ve sanat şöleni olmuştur.

Muhammed Fuzûlî, Azerbaycan edebiyatı ve kültür tarihi açısından bir gurur kaynağıdır.

Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası'nın 109. maddesinin 32. fıkrasını esas alarak, büyük Azerbaycan şairi ve düşünürü Muhammed Fuzûlî'nin doğumunun 530. yıldönümünün kutlanmasını sağlamak amacıyla karar veriyorum:

1) Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı, Azerbaycan Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı ve Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi ile birlikte büyük Azerbaycan şairi Muhammed Fuzûlî'nin doğumunun 530. yıldönümüne dair bir etkinlik planı hazırlasın ve uygulamaya koysun.

2) Azerbaycan Cumhuriyeti Nazirler Kabineti, bu Kararname ile doğan yükümlülükleri yerine getsin.

İlham Aliyev,
Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
Bakü, 25 Ocak 2024

ÖN SÖZ

Muhammed Fuzuli, Azerbaycan edebiyatının en büyük şairi, Türk ve Osmanlı edebiyatının önemli isimlerindedir.

16. yüzyılın en büyük şairlerinden biri olan Fuzuli'nin asıl adı Muhammed, babası ise Molla Süleyman olarak bilinir. Kaynaklarda Fuzûlî-i Bağdadî olarak anılan şairin Kerbelâ, Hille, Bağdat ve ya Kerkük'te doğduğu tahmin edilir. Muhammed Fuzuli, Azerbaycan'da ünlü Türk kökenli Bayat boyundandır. Bazı kaynaklara göre, babası Süleyman, feodal çatışmalar nedeniyle Azerbaycan'ın Araş bölgesinden Irak'ın Kerbela kentine göç etmiştir.

Doğum tarihi tam olarak belli olmayıp 1484-1494 arasında doğduğu tahmin edilir. 2024 yılında, büyük şair ve düşünür Muhammed Fuzuli'nin doğumunun 530. yıldönümünün Azerbaycan'da geniş çapta kutlanmasıyla ilgili olarak, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından bir kararname imzalanmıştır.

Divanının ön sözünde ilimsiz şiiri temelsiz duvara benzeten şairin nerede, hangi hocalardan hangi ilimleri tahsil ettiğine dair geniş bilgiler bulunmamakla birlikte, eserlerinde farklı ilim dallarına yaptığı göndermelerden hareketle, devrinin geçerli ilimlerini öğrendiği söylenebilir.

Bütün ömrü Hille, Kerbelâ, Necef ve Bağdat çevresinde geçen Fuzûlî; Bağdat'taki istikrarsız yönetimler sonucunda devamlı bir hami/koruyucu bulamamış, yoksul bir hayat sürmüş; Necef'te Hz. Ali türbesinde türbedarlık yapmıştır.

Fuzûlî, Kanuni Sultan Süleyman'ın Bağdat fethinde padişahla tanışmış; Kanuni, sadrazam İbrahim Paşa, Kazasker Kadir Çelebi, Rüstem Paşa, Nişancı Celâlzâde Mustafa Çelebi ve Bağdat valisi Ayas Paşa, Veys Paşa ve Lala Cafer Paşa'ya kasideler sunmuştur.

Fuzûlî, şu beyitteki gibi, Kerbelâ ve Bağdat'ta değerinin bilinmediğini söyleyip İstanbul'a gitmek istese de bunu gerçekleştirememiştir.

*Fuzûlî ister isen izdiyâd-ı rütbe-i fazl
Diyâr-ı Rûm'ı gözet terk-i hâk-i Bağdâd et*

Fuzûlî, 1556 yılında Kerbelâ'da vebadan ölmüş ve İmam Hüseyin türbesinin karşısına gömülmüştür.

Fuzûlî, klasik kaynaklarda "burc-ı evliyâ" olarak gösterilen ve kendisinin de divanında bu sıfatla andığı Bağdat civarında yaşamıştır.

Cismdir ma'nâda burc-ı evliyâ sen rûh-ı pâk

Bir nigîndir hutta-ı Bağdâd sen nakş-ı nigîn

Tarih boyunca çeşitli devletlerin hâkimiyetine giren Bağdat, 16. yüzyılda önemli bir kültür merkezidir. Bu yüzyılda burada Türkçe eser veren çok sayıda şair ve yazar vardır.

Türk dünyasının ortak edebî değerlerinden olan Fuzûlî, Bağdat'ın edebiyat ve kültür ortamında yetişmiştir. Onun eserlerinde hem doğu hem batı Türkçesinin izleri görülür. O, Azerbaycanlı Habîbî, Osmanlı sahasından Necati Bey, Çağatay sahasından Ali Şir Nevâyî ve Fars edebiyatından Hâfîz, Nizâmî ve Câmî'den etkilenmekle birlikte kendi üslûbunu oluşturan bir şairdir. Böylece Türk dünyasını birleştiren bir köprü isim olmuştur.

Fuzûlî; Türkçe, Farsça ve Arapça manzum ve mensur 15 kadar eser vermiştir. Başta bu üç dilde ayrı ayrı oluşturduğu Divan'ı, bu üç dilin ortak hikâyesi Leylâ vü Mecnun'u ve Hadîkatü's-süedâ gibi eserleriyle edebiyat tarihinde büyük bir yere sahip olmuştur. Ünü bütün Türk dünyasına yayılmıştır. Fuzûlî, Türk dünyasında eserleri en fazla basılıp okunan şairlerden birisidir.

İmadeddin Nesimi'den sonra, Azerbaycan Türkçesinde yazılan şiirin en güzel örneklerini veren Fuzuli, edebi ve sanatsal dili yeni bir seviyeye yükseltmiş, klasik Azerbaycan ve diğer Türk halklarının edebiyatında derin bir etki yaratmış ve bir edebiyat ekolu oluşturmuştur.

Daha çok Azerbaycan Türkçesinde yazdığı eserleri, özellikle gazelleri ve aynı isimli Orta Doğu'nun trajik aşk hikayesinin yorumu olan Leyla ile Mecnun adlı epik şiiriyle ün kazanmıştır.

Fuzuli'nin eserleri, 16. yüzyıldan itibaren Türk-Fars kültür alanında, Orta Asya'dan Hindistan'a kadar geniş bir coğrafyada tanınmış ve takdir edilmiştir.

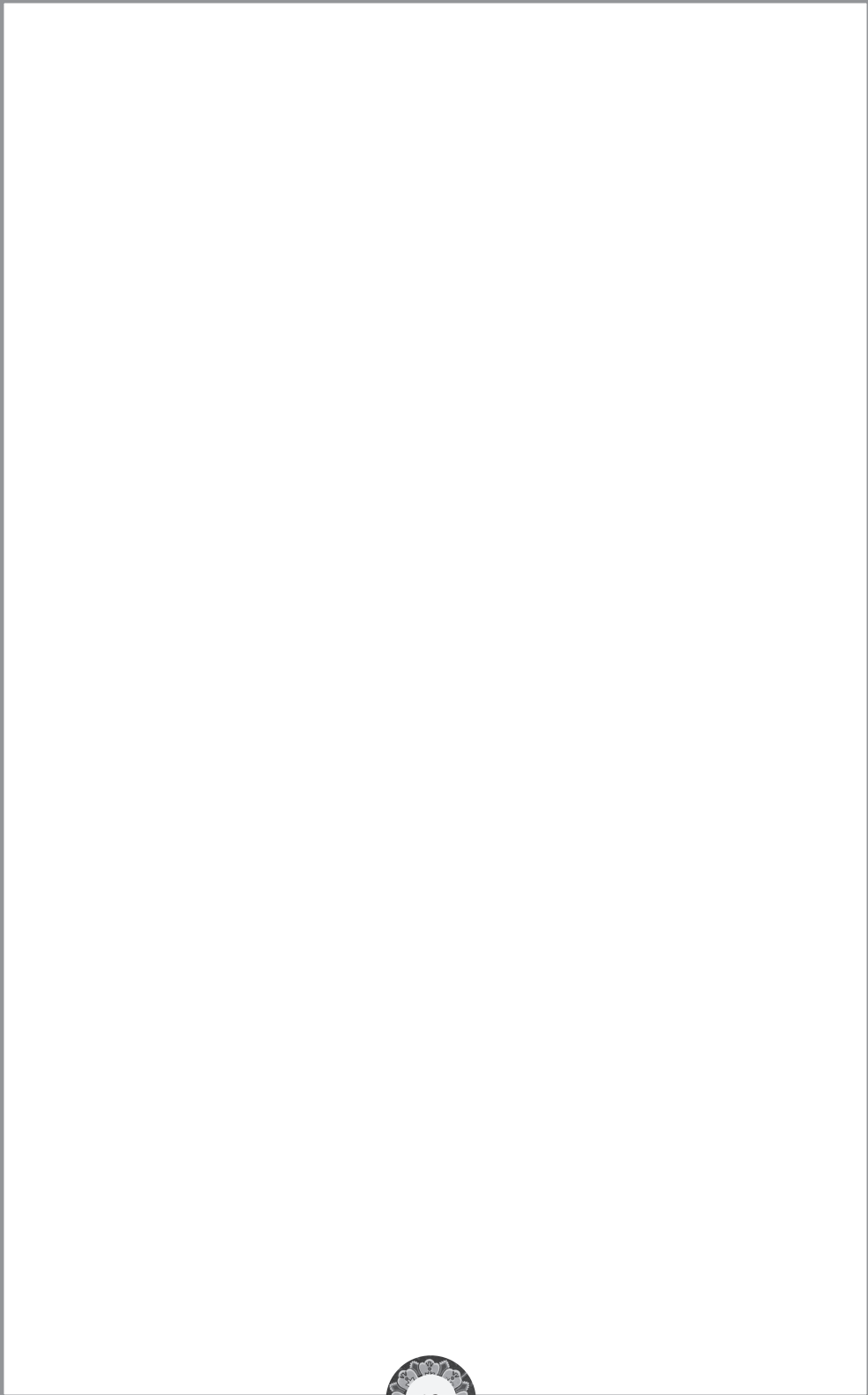
Fuzûlî eserleri, Bakü, Tebriz, İstanbul, Ankara, Taşkent, Buhara, Aşkabat ve Kahire'de defalarca yayınlanmış ve dünya şarkiyatçılarından büyük takdir görmüştür.

Elinizdeki bu Fuzûlî Divanı, Azerbaycan'da başlatılan Fuzûlî'nin 530 doğum yıldönümü kutlamaları bağlamında, Azerbaycan Millî İlimler Akademisi'nin teklifiyle Gazi Üniversitesi, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Azerbaycan Büyükelçiliğine bağlı Azerbaycan Kültür Merkezi, tarafından 9-10 Ekim 2024 tarihlerinde ortak düzenlenen Uluslararası Fuzûlî Sempozyumu neticesinde gerçekleşti. Azerbaycanlı sanatçıların katılımıyla konser programı düzenleyen Azerbaycan Kültür Merkezi, Fuzûlî'nin eserlerini yayımlamak istediklerini ifade ederek bizden Fuzûlî Divanı'nı yayına hazırlamamızı talep etti. Bunun üzerine, elimizdeki Ahter Matbaası, İstanbul 1308 basımı nüsha ile Yeni Şark Kütüphanesi, İstanbul 1924 ve Orhaniye Matbaası, İstanbul 1347 matbu nüshalarının yeni harflere aktarımıyla bu divan ortaya çıktı.

Eserin yeni harflere aktarımında, Arapça ve Farsça kelimelerdeki aslı uzunluklar gösterildi. Türkçe kelimelerin yazımında mümkün olduğu kadar Türk Dil Kurumu İmlâ Kılavuzu esas alındı.

Kitabın Fuzûlî hakkındaki çalışmalara katkı sağlaması dileğiyle...

29 Ekim 2024

DÎBÂCE

Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm

Hamd-i bî-had ve senâ-yı bî-add ol mütekellim-i nutk-âferîne ki sefîne-i ümmîd-i sükkân-ı bihâr-ı buhûr-ı nazmı temevvüc-i istiğrâk-ı "ve'ş-şuarâu yettebiuhumü'l-gâvun" müstağrak-ı girdâb-ı hırmân etmiş iken silsile-i istisnâ-yı "ille'l-lezîne âmenû" bırakıp şuarâ-yı İslâm'ı sahîh ü sâlim sâhil-i necâta çekmiş. Ve sipâs-ı bî-kıyâs ol nâzım-ı âsumân u zemine ki besmele-i nazmın efser-i fark-ı Furkân edip mezraa-i kulûb-ı ehl-i irfân u idrâke nihâl-i meveddet-i kelâm-ı mevzûn dikmiş.

*Zihî sâni' ki levh-i câna kilk-i hüsn-i tevfiği
Ezelden iktizâ-yı nazm-ı cân-perver rakam kılmış*

*Kemâl-i şî'r kesbi mümkün olmaz olmadan ondan
Ona minnet ki tab'-ı nazm lutf etmiş kerem kılmış*
*

*Mübdî' kez hâme-i tevfiğ ü dâred rakam
Safha-i idrâk-i erbâb-ı suhan nakş-ı hayâl*

*Tab'-ı mevzûn ez-alâmet-hâ-yı lutf-ı hâs-ı üst
Nist çün ilm-i diğerk makdûr-ı kesb in kemâl*
*

*Nüsebbihu men ihde'n-nufüse ile'l-münâ
Ve kaddera eşkâle'l-umûri ve hallihâ*

*Nükaddisü men levlâ îâneti fazlihi
Limâ alleme'l-esmâe Âdem'e küllehâ*

Ve dürûd-ı nâ-ma'dûd ol muhâtab-ı kelâm-ı mu'ciz-nizâma ki fûnûn-ı şîiri mazmûn-ı "ve mâ allemnâhu'ş-şî're" merdûd-ı tabâyî' kılmış iken lisân-ı hikmet-beyân-ı "inne mine'ş-şî'ri li-hikmetin" takrîr-i dil-peziyle makbûl-ı kulûb-ı ehl-i hâl itmiş. Ve senâ-yı bî-pâyân u bî-riyâ ol kâfiye-i nazm-ı enbiyâya ki adem-i iltifatlarıyla rütbe-i şîir pâye-i ihânette kalmış iken silsile-i saâdet-intisâb-ı şerifleriyle fi'l-cümle derece-i i'tibâra yitmiş.

*Ol dür-i dürc-i ene efsah ki hikmet dâyesi
Şi'r şehdiyle leb-i cân-perverin ter kılmamış*

*Şi'r bir zîverdir ammâ biz gibi nâkıslara
Ol ki kâmilidir onu muhtâc-ı zîver kılmamış*
*

*Ahmed-i Mürsel ân ki der-âlem
Herçi bâşed tufeyl-i hilkat-i üst*

*Rütbe-i şi'r hem ez-üst bülend
Mihek-i cevher-i nübüvvet-i üst*
*

*Esnâ alâ-hayri'l-enâmi Muhammed'in
Keşfü'd-dücâ bi-ziyâi bedri cemâlihi*

*Bi-senâihi rufiat medâricü kadrinâ
Hissat tahiyetünâ aleyhi ve âlihi*

Ammâ ba'd râkım-ı tesvîdât-ı sahâyif-i isyân Fuzûlî-i nâtüvân bu tarz ile beyân-ı hâl ve bu nehcele şerh-i mâ-fi'l-bâl eder ki:

Çün zevrak-ı vücûdum bâdbân-ı tabîat birle deryâ-yı tufüliyyetten sâhil-i idrâk ü ihsâsa yetti. Ve tahrîk-i hevâ vü heves birle âteş-i cünûn iştiâl bulup harâreti cân u cânâna te'sîr etti. Râyiz-i iktizâ-yı kemâl-i ma'nevî inân-ı tevsen-i ikbâlimi cânib-i iktisâb-ı âdâba mün'atıf kılıp ve âfitâb-ı hikmet cevher-i tab'ıma eser-i tahsîl-i maârif salıp rağbet-i kesb-i edeb kıldıkta ve gül-i bahtım kesb-i hüner hevâsıyla açıldıkta ma'den-i cevâhir-i iktisâb-ı kemâlim bir debistân-ı cennet-nişân idi ki sahn-ı latîfi sufûf-ı gilmân ile huld-ı berînden haber verirdi. Ve matla'-ı ahter-i husûl-i ikbâlim bir mekteb-i mühezzeb idi ki fezâ-yı şerîfi serv-kad sanemler birle cânâ cinân müjdesin yetirir idi.

*Sahn-ı latîf ü hûbân dervî nişeste saf saf
Didâr-ı zân mübarek hem-çün sûtûr-ı mushaf*

*Hurşîd-i levh çün meh her yek nihâde der-pîş
Berg-i kitâb çün gül her yek girifte ber-kef*

Ammâ henüz ol nev-reslere nezâket-i tab'dan tâb-ı iktisâb-ı dekâyık-ı ulûm ve tâkat-ı meşakkat-ı ta'lîm-i hakâyık-ı hudûd u rüsûm olmamağın mahfil-i behîşt-âsâlarında hemîşe eş'âr-ı âşikânedan gayrı nesne okunmazdı. Ve mütâlaa ettikleri evrâkta ciğer-süz gazellerden gayrı bir hat bulunmazdı.

*Şi'r bir ma'şûktur hüsn-i ibâret zîveri
Cân u dilden nâzenîn mahbûblar âşıkları*

Ol tâife-i girâmî müdâvemet-i sanâyi'-i eş'âr ile ve muvâzabet-i letâyif-i güftâr ile hem hüsn hâlâtından haberdâr olmuşlar idi.

*Ey hoş ol kim tab'-ı mevzûnuyla bahş-ı şi'r edip
Hûb-rûlar vâkıf-ı mazmûn-ı eş'âr olalar*

*Demeden fehm edeler keyfîyet-i esrâr-ı aşk
Âşık-ı bî-çâre hâlinden haberdâr olalar*

Benim ki sahîfe-i cibilletimde rûz-ı ezelden kilik-i kazâ harf-i muhabbet-i nazm-rakam kılmış idi. Ve hadîka-i hilkatimde bidâyet-i fitrattan tohm-ı meveddet-i mevzûniyyet ekilmiş idi. Ol mecmain sehâb-ı imtizâcından nihâl-i tabîatim nem çekip izhâr-ı ezhâr-ı isti'dâd-ı nazm etti. Ve ol mahfilim hevâ-yı ihtilâtından ser-sebz olup mezraa-ı mizâcımında gül-i mezâk-ı şiir bitti.

*Şâhid-i nazm serâ-perde-i kuvvette iken
Kıldı ol bezmi görüp fi'l-i fezâsına hırâm*

*Goncalar gönlünü açmağa letâyif birle
Bülbüle verdi sabâ ruhsat-ı takrîr-i kelâm*

Lâ-cerem andelîb-i şeydâ gibi ser-mest oldum ve ol güllere karşı terennüm etmeğe isti'dâd-ı fitrattan ruhsat buldum. Ufk-ı tab'imda hilâl-i mevzûniyyet tulû' edip ol hurşîd-veşlerden iktibâs-ı nûr-ı şevk etmeğin gün günden bir gâyetle mütezâyid oldu ki az müddette eşia-ı envâr-ı nazmımla çok şehirler ve vilâyetler doldu.

*Sıyt-ı fesâhat ile sözümlü âlemi
Ben mehd-i i'tibârda tıfl-ı zebûn henüz*

*Büy-ı hoşumla oldu muattar dimâğlar
Ben nâfe-i vücûdda bir katre hûn henüz*

Zaman zaman sevdâ-yı şiir sâyîr efâlîme gâlib düşüp ve gürûh gürûh Leylî-veşler Mecnûn gibi istimâ'-ı şiir için başıma üşüp şâirliğim mukarrer oldu ve âvâze-i nazmımla âlemler doldu ve şöhet-i tâm buldu.

*Tabîat şöhet-i şehre olmağa meyl-i tamâm etti
Ne pinhân eyleyem sevdâ beni rüsvâ-yı âm etti*

Bu hâle mukârin meşşâta-i himmet revâ görmedi ki muhaddere-i hüsn-i nazmım pîrâye-i maâriften hâlî minassa-i dehrde cilve kıla. Ve sarrâf-ı isti'dâd-ı ulüvv-i rif'at rızâ virmedi ki rişte-i silk-i şiirim cevâhir-i ilmden ârî gerden-bend-i âlem ola. Zîrâ ki ilimsiz şiir esâsı yok dîvâr gibi olur ve esâssız dîvâr gayette bî-i'tibâr olur. Pâye-i şiirimi hilye-i ilmden muarrâ olmağ

mûcib-i ihânet bilip ve ilmsiz şiirden kâleb-i bî-rûh gibi teneffür kılıp bir müddet nakd-i hayâtım sarf-ı iktisâb-ı fûn-ı ilm-i aklı vü naklî ve hâsıl-ı ömrüm bezl-i iktibâs-ı fevâid-i hikemî ve hendesî kılmağın mürûr ile leâlî-i esnâf-ı hünerden şâhid-i nazmıma pîrâyeler müretteb kıldım. Ve tadrîc ile tettebbu'-ı ehâdis ü tefasîr edip fazîlet-i şiire mezemmet isnâdı naks-ı himmet olduğunun hakîkatin bildim.

*Şi'r zevkinden olmayan âgâh
Ehl-i nazmı mezemmet eylemesin*

*Kendi ceherine i'tirâf etsin
Her kerâmâta sihr söylemesin*

El-kıssa esbâb-ı ihtirâ'-ı fun-ı nazm cem' olup muktezâ zuhûr-ı âsâr olduğu zamanlarda her dem dest-i kudretim muhteriat-ı masnûadan gerden-i kâinâta bir hamâil asardı. Ve her sâat seyyâh-ı tabîatım hadâyık-ı müellefât-ı bediadan bir gülistâna kadem basardı.

Birgün bir nigâr-ı müşğîn-hat ki dâne-i hâline müşğ-i Hoten demek hatâyıdı ve zülfü reşkinden nâfe-i Tatar'ın rûzgârı kara idi. Serv-i revân gibi hırâmân hırâmân ben üftâdesine sâye-i merhamet saldı. Ve şîrîn şîrîn kelimât ile hâtırım sorup gönlüm aldı. Esnâ-yı muhâveret ve hîn-i musâhabette eyitti ki ey şükûfe-i bûstân-ı fesâhat ve ey sebze-i nev-bahâr-ı hüsn-i ibaret; lillâhi'l-hamd irâde i tevfik-i subhânî ve meşîyyet-i te'yîd-i Rabbânî memâlik-i fûn-ı nazm ü nesr teshîrin sana müyesser etmiştir. Ve nevbet-i riyâset-i ekâlîm-i sühan tadrîcile sana yetmiştir. Eğerci Arap'ta ve Acem'de ve Türk'te yegâne kâmiller çoktur ammâ sen gibi cemî'-i lisâna kâdir câmi'-i cemî'-i fûn-ı nazm u nesr yohtur. Hâlâ ki miftâh-ı zebânın rûy-ı rûzgâra ebvâb-ı feyz açmaktadır ve gavnâs-ı tab'in havâs u avâma deryâ-yı fesâhatten cevâhir-i belâgat çıkarıp saçmaktadır. Ahâlî-i âlemden ba'zı leâlî-i münşeât u muammâyâtından behre-i feyz almışlar ve ba'zı mesnevi ve kasâyidinden temettu' bulmuşlar. Ve ba'zı Fârisî gazellerin nakş-ı zamîr etmişler ve ba'zı Arabî recezlerin zevkine yetmişler. Hâşâ ki Türk-zâde mahbûblar feyz-i nazmından behremend olmayalar ve tâyife-i Etrâk sâhib-i mezâkları bûstân-ı kelâmında şükûfe-i dîvân-ı gazelin bulmayalar. Bu sebebden tarh-ı binâ-yı tabiatin kâbil-i kusûr ola ve bu vâsıtadan bünye-i isti'dâd-ı kemâlin rahne bula.

*Gazeldir safâ-bahş-ı ehl-i nazar
Gazeldir gül-i bûstân-ı hüner*

*Gazâl-ı gazel saydı âsân değil
Gazel münkiri ehl-i irfân değil*

*Gazel bildirir şâirin kudretin
Gazel arttırır nâzımın şöhretin*

*Gönül gerçi eş'âra çok resm var
Gazel resmin et cümleden ihtiyâr*

*Ki her mahfilin ziynetidir gazel
Hiredmendler san'atıdır gazel*

*Gazel di ki meşhûr-ı devrân ola
Okumakta yazmakta âsân ola*

El-hak bu kelimât-ı dil-pezîri ki ol bî-nazîrden işittim mazmûn-ı kelâmın mahz-ı nasihat görüp îcâb-ı iltimâsına ikdâm ettim. Ammâ iktizâ-yı zaman kemâl-i istiğnâya ruhsat vermedi ki sarrâf-ı hired nakd-i evkâtı sarf-ı tesânîf-i mu'teber etmekte iken bu cüz'iyâyâ zâyî' ede ve şahbâz-ı tabiat muazzam saydılar gözetirken bir muhtasar şikâr ardınca gide. Nâ-çâr mahmil-i i'tibârımda bu ilâve lâzımdır diye zamân-ı tufûliyyetimde sâdır olup müteferrik olan gazellerden bir muhtasar dîvân cem' etmek salâhın gördüm. Ve ol vakitte menden iltimâs ile ahz edenlerden iltimâs ile aldım. Ve sûret-i cem'in ihtisâr üzere bitirdim. Ümîddir ki ashâb-ı fesâhat ve erbâb-ı belâgat müşâhede ve mütâlâa kıldıkta menşe' ve mevlidim Irâk-ı Arab olup tamâmî-i ömürde gayrı memleketlere seyahat kılmadığıma vâkıf oldukta bu illeti mûcib-i sukût-ı i'tibâr bilmeyeler. Ve mahal ü makamıma göre rütbe-i isti'dâdına hakâretle nazar kılmayalar. Zirâ i'tibâr-ı vatan isti'dâd-ı zâta te'sir etmez ve toprakta yatmakla tılâdan cilâ gitmez. Ne ehl-i bilâd olmakla nâdân sâhib-kabul olur ve ne beyâbânlarda durmakla dânâ kabûl-i vahşet olur.

*Eğer ömr-hâ merdüm-i bed-sirişt
Buved hem-dem-i hûriyân-ı der-behişt*

*Der-ân mahfil-i pür-safâ rûz u şeb
Zi-Cibrîl hâned fînûn-ı edeb*

*Ber ân i'tikâdem ki encâm-ı kâr
Negerded ez ü cüz bedî âşikâr*

*Ve ger sâlihâ gevher-i tâbnâk
Füted hâr ü bî-kadr ber-rûy-ı hâk*

*Ber ânem ki kemter neşîned gubâr
Zi-hâkeş ber-âyîne-i i'tibâr*

*Çü ez-hâk hized hemân gevherest
Şehânrâ ber-âzende-i efserest*

Tevakku' budur umûmen ahâlî-i izz ü i'tibârdan husûsâ bülegâ-yı Rûm ve fûschâ-yı Tatar'dan ki eğer şâhid-i hüsn-i ibâretimde ol diyârın elfaz u ibâretlerinden zîver olmasa ve muhaddere-i nazmım ol mülklerin letâyif ve darbu'l-mesellerinden ziynet bulmasa bu dâfiyi ma'zûr buyurular. Zîrâ her memleketin ehline âriyetten âr gelür. Ve her tâifede her ne kim var ise tettebbu'-ı ağıyârı mûcib-i gayret bilip bu diyârın ıstılâhâtı gayra makdûr olmamak özr-hâhımız yeter. Bî-hûde taarruzdan ne biter?

Lillâhi'l-hamd ve'l-minne hâk-i Kerbelâ sâyir memâlik iksîrinden eşref olduğu ma'lûmdur ve rütbe-i şiirimi her yerde bülend eden hakîkatte bu mefhûmdur.

Îlâhî bu muhabbet-nâme-i nâmî ve bu ferzend-i dil-pesend-i girâmî ki zâde-i tab'-ı füsûn-sâz ve nefîce-i idrâk-i sihr-pervâzımdır, emtia-i acz ü niyâz ve bedraka-i sûz u güdâz birle azîmet-i gurbet etti ve cevâhir-i ma'nâ verip akmişe-i tahsîn almağa fezâ-yı âleme mahmil-i ticâret yürüttü. Nitekim tevfik-i inâyet hem-râh edip mazîk-ı ademden nüzhetgâh-ı vücûda getirdin ve te'yid-i merhamet muâvin idip vâdi-i gaybdan bâdiye-i şühûda yetirdin. Ne diyâra gitse ve ne vilâyete yetse makdem-i şerîfin mübârek ü meymûn ve matla'-ı latîfin huceste vü hümâyûn edesin. Îlâhî bu mahbûb-ı cihan-peymâyı ve bu şâhid-i ra'nâyı ki meşşâta-i lutfun ruhsârına ziynet vermiştir ve hilye-i tevfikin pîrâye-i hüsnün rütbe-i kemâle yitirmiştir, umûmen ehl-i fesâddan, husûsan üç tâife-i bed-nihâddan hısn-ı himâyetinde masûn ve muhrûs edesin. Biri ol kâtib-i nâ-kâbil ve mümlî-i câhil ki hâme-i muhâlif-tahrîri tîşe-i bünyân-ı maârifdir. Ve kilik-i küdüret-te'sîri mi'mâr-ı binâ-yı zehârifdir. Gâh bir noktayla muhabbeti mihnet gösterir ve gâh bir harf ile ni'meti nikmet okutur.

*Tebbet yedâ kâtibin levlâhu mâ haribet
Ma'mûreten ussiset bi'l-ilmî ve'l-edeb*

*Erdâ mine'l-hamri fi'l-ifsâdi nushatîhi
Testezhirü'l-aybe tağyîren mine'l-ineb
**

*Kalem olsun eli ol kâtib-i bed-tahrîrin
Ki fesâd-ı rakamı sûrumuzu şûr eyler*

*Gâh bir harf sükûtuyla kular nâdiri nâr
Gâh bir nokta kusûruyla gözü kör eyler
**

*Bad-ı ser-geşte besân-ı kalem ân bî-ser ü pâ
Ki buved tîşe-i bünyâd-ı maârif kalemeş*

*Ziynet-i sûret-i lafzest hateş lik çi sûd
Perde-i şâhid-i ma'nîst sevâd-ı rakameş*

Biri ol nâkıs-ı bed-sevâd ki tab'-ı nâ-mevzûnuyla mecâlis ü mehâfilde da'vâ-yı isti'dâd kılıp şiir okudukta nazmı nesrinden seçilmeye. Ve edâ-yı süstî ile şâhid-i ma'nâ cemâlinden nikâb açılmaya.

*Kem min-lisânin sakîmin min-tasarrufihi
Sâret leâlî ukûdu'n-nazmı mensûra*

*A'ra'l-kazâyâ ani'l-intâcı mantukhi
Tasrîfihi kallebe'l-mazmûmi meksûrâ*

*

*Bürîde bâd zebânî ki der-fezâ-yı sühan
Ez-û mebânî-i efkâr münhedim gerded*

*Zi-inkulâb-ı tasârîf-i lehçe-i bed-i û
Vücûd-ı hüsn-i ibârât mün'adim gerded*

*

*Bî-nasîb olsun naîm-i hulddan ol zîşt kim
Nâ-mülâyim lehçesi mevzûnu nâ-mevzûn eder*

*Tîşe-i lafzı binâ-yı nazmı vîrân eyleyip
Süst güftârı fesâhat ehlini mağbûn eder*

Ve biri ol hâsid-i cefâ-pîşe ve muânid-i hatâ-endîşe ki tab'-ı nâ-mevzûnuyla da'vâ-yı şiir ede ammâ dekâyık-ı eş'âra sâhib-şuûr olmaya. Ve idrâk-i rekikle lâf-ı nazm ura ammâ hakâyık-ı güftâra râh-ı tasarruf bulmaya. Lâ-cerem hased dîde-i insâfın kör edip idrâkine i'timâd ede ve câhiller huzurunda bî-hûde laflar urup ve herze herze dahiller eyleye, tâ kim şiirden zevk-i istimâ' gide.

*Meâsimü hüssâdi'l-kelâmi azîmetin
Basîretühüm mahzu'd-dalâleti fi'l-melâ*

*Tazyû murââtî's-sanâii beynehüm
Teseddedü minhâci'l-vüsûli ile'l-ulâ*

*

*Âh ezân bâdiye peymâ-yı beyâbân-ı hased
Ki nedâred dil-i zulmâniyeş ez-irfân nûr*

*Çün anâkib be-dü beytî ki behem mî-bâfed
Hişrâ dîde bih ez-bânî-i beytü'l-ma'mûr*

*Ayb bâşed heme câ matrah-ı medd-i nazares
Gerded ez-gerd-i hased dîde-i insâfeş kûr*

*

*Hazândır gülşen-i irfâna hâsid
İlâhî hâsidi hôr eyle dâim*

*İşidir ma'rifet ehline âzâr
İlâhî hâsidi zâr eyle dâim*

Rahmet-i İzid ol helâl-zâde-i pâk-i'tikâda kim bir nevres şâhid müşâhede kıldıkça a'lâsının hilye-i tahsînle cemâl-i kemâline ziynet yetire ve ednâsının şâne-i mürüvvet birle zülf-i hatâsından ukad-ı uyûbun çıkarıp âyîne-i kudretten saykal-ı ihsânıyla noksân gubârın götüre.

Vallâhu'l-muîn.

Temmet

KASİDELER

1

- 1 Hevâ arâyis-i gül-zâra oldu çehre-küşâ
Bahâr gülşene giydirdi hulle-i hazrâ
- 2 Çemen eyâletine oldu nasb husrev gül
Hevâya ebr sıfat hükmün etmeğe icrâ
- 3 Yazıldı sebze-i nev-hîzden hat-ı ahkâm
Çekildi sâye-i mutbû'-ı servden tuğrâ
- 4 Sarîr-i âb-ı revân u safir-i murg-ı çemen
Nikât-ı tehniye-i makdem ettiler inşâ
- 5 Zebân-ı sûsen-i âzâd u sebze-i nev-hîz
Senâ-yı rif'at ü iclâle oldular gûyâ
- 6 Şakâyık alnı zemin-bûstan olup mecrûh
Benefşe kâmeti oldu tevâzu' ile dü-tâ
- 7 Müretteb eyledi bir bezm gülşen içre bahâr
Ki verdi zevk-i temâşası neş'e-i sahbâ
- 8 Anâdil etti beyân-ı merâtib-i nagamât
Kumârı oldu terâne-keş ü sürûd-serâ
- 9 Sadâ-yı murg bıraktı büzürg ü küçeğe şevk
Surûd-ı nây ile uşşâka hâsıl oldu nevâ
- 10 Bilindi goncada gül bergi zâhir olmağile
Ki gonca başına yağdırdı jâle seng-i cefâ
- 11 Cerâhat olmasa a'zâda zâhir olmaz kan
Tereşşuh eylemez elbette sınımdan mînâ

- 12 Hümây-veş varak-ı yâsemîn ü berg-i semen
Uçup hevâya gülistâna düştü zıll-ı hümâ
- 13 Bahâr tâciri Mısr-ı çemen azîmetine
Bıraktı Yûsuf-ı gül arz eyleyip gavgâ
- 14 Bu zevk saldı Züleyhâ-yı lâleye bir şevk
Ki la'l ü müşg döküp verdi ağırınca bahâ
- 15 Hadika tahta-i ta'lîm olup reyâhinden
Yazıldı mühmel ü mu'cem ana hurûf-ı hecâ
- 16 Müzeyyen eyledi evrâk-ı lâleyi şebnem
Hurûf-i lâlede olmaz eğerçi nokta revâ
- 17 Götürdü şebnemi ezhârdan harâret-i mihr
Şükûfe noktaların gerçi kim eder imlâ
- 18 Debîr-i bâd verip tıfl-ı andelîbe sebak
Götürdü çihre-i ezhârdan nikâb-ı hafâ
- 19 Kamu dıraht bulup ref'-i istikâmet-i hâl
Şükûfe hamli ile kesr buldular illâ
- 20 Nihâl-i bî-bedel-i serv kim kalıp mansûb
Sebât-ı hâl ile onlardan oldu müstesnâ
- 21 Sadâ-yı seyl çeker medd-i muttasıl ya'ni
Ki medd-i muttasıl ile olur kırâet-i mâ
- 22 Göründü hey'et-i âb-ı revanda şekl-i habâb
Sübûta yetti sebât-ı nücûm ü seyr-i semâ
- 23 Hutût-ı muhtelif ü müstakîmi enhârın
Çemende saldı zevâyâ-yı gûne gûne binâ
- 24 Riâyet-i turuk-ı müstakîmden nice kim
Olur husûl-i makâmât-ı cennetü'l-me'vâ
- 25 Hevâ-yı bâğdan ettim bu hikmeti ma'lûm
Ki i'tidâldedir hüccet-i havâs ü kuvâ

- 26 Bahâr gülşeni ezhâr ile kılıp memlû
Yakînim oldu ki mümkün değil vücûd-ı halâ
- 27 Nazarda olmak ile subh u şâm gonca vü gül
Bedîhi oldu kemâl ehline husûl-i safâ
- 28 Netice sâlibe olmak hilâf-i âdettir
Olunca mûcib-i suğrâya müttefik kübrâ
- 29 Zamîr-i gül-büne gül rengi saldı âteş-i bîm
Kim humre kana olur nefis evinde râh-nümâ
- 30 Gül âteş üzre kılar akd-i Zühre-i şebnem
Tedârik-i Kamer ü Şems eder sabâh ü mesâ
- 31 Bu kîmyâ sebebinden aceb midir olsa
Elinde dâne-i erzen mesâbesinde tılâ
- 32 Şükûfe sîmini farz eyledi hurûc-ı zekât
Medâr-ı havl ü bülûğ-ı nisâb-ı istemnâ
- 33 Hukûk def'i için ağniyâ-yı eşcâra
Sahâyif-i çemen oldu eyâdi-i fukarâ
- 34 Bahârdan ten-i gül-bünde eyleyip heyecân
Harâret-i demevî kıldı ukdeler peydâ
- 35 Boyandı kanı ile safha-i çemen gül gül
Meğer ki fasdına hükm eylemiş tabîb-i hevâ
- 36 Hibâl-i sihre dönüp cünbiş-i cedâvil-i âb
Kelîm-i serv ona aksten bıraktı asâ
- 37 Olup terennüm-i bülbül azâyim-i teshîr
Çemen perîlerine lâzım oldu arz-ı likâ
- 38 Bisât-ı gülşene dün eyledim güzer ki demî
Kılam nezâre-i âsâr-ı san'at-ı Mevlâ
- 39 Aceb nizâ'da gördüm çemen zarîflerin
Taaccüb ile kamu sâlik-i tarîk-i hatâ

- 40 Kamu kemâl ile müsted'i-i tarîk-i necât
Velî kamusuna bâtil delîl-i istid'â
- 41 Sanıp şükûfe mebâdî sunûf-ı eşcârı
Kıladı bahs ki câiz taaddüd-i kûdemâ
- 42 Verip teselsüle kuvvet tabiat-i kec-i âb
Olurdu nâfi-i isbât-ı illet-i ûlâ
- 43 Hayâl-i mahz sanıp kâinâtı nergis-i mest
Kıladı cehl ile nefy-i hakâyık-ı eşyâ
- 44 Ederdi bülbül-i kâfir-nihâd secde-i gül
Taabbüd-i sanem ile tutup necâta recâ
- 45 Nesîm vâkîf olup bu fesâdı men' etti
Ki ey gürûh-ı perîşân tutun tarîk-i hüdâ
- 46 Bu kâr-hâne bir üstâddan değil hâlî
Gerek bu kudrete elbette kâdir ü dânâ
- 47 Kılar delâlet-i illet vücûd-ı her mevcûd
Velî ne sûd ki sâhib-nazar değil a'mâ
- 48 Mükevvenâta hudûs ol kadîmdendir kim
Kemâl-i zâtına mümkün değil kabûl-i fenâ
- 49 Kadîr ü muktedir ü kâdir ü mukaddir ü hay
Âlîm ü âlim ü allâm ü a'lem ü a'lâ
- 50 Zihî mükevvin-i kâmil ki kudretindedir
Perî-likâlara lütf-i tenâsüb-i a'zâ
- 51 Melâhat-i leb-i mey-gûn ü lehçe-i şîrîn
Nezâket-i kad-i mevzûn ü çihre-i zibâ
- 52 Safâ-yı cism-i lâtif ü kabûl-i cevher-i pâk
Letâfet-i hat-ı müşgîn ü zülf-i anber-sâ
- 53 Kemâl-i kudret ü ilminedir şevâhid-i adl
Ukûd-ı silsile-i kâr-hâne-i dünyâ

- 54 Besâite şeref-i mahremiyet-i vahdet
Mürekkebâta kabûl-i terekküb-i eczâ
- 55 Hevâ-yı mekrümetinden kabûl-i feyz kılıp
Mürebî-i çemen olmuş bahâr-ı rûh-efzâ
- 56 Nesîm-i merhametinden alıp ifâde-i cûd
Cihânı reşk-i cinân eylemiş nesîm-i sabâ
- 57 Safâ-yı lütf-ı amîmi nüfûz edip kılmış
Mizâc-ı nâmiyeyi müstaid-i neşv ü nemâ
- 58 Fezâ-yı gülşen-i lütfu merâti'-i ahbâb
Mezâyık-ı reh-i kahrı mehâlik-i a'dâ
- 59 Sühâ'ya lütfu eğer kılsa zerre-perverlik
Yeter makâm-ı müsâvât-i Âfitâb'a Sühâ
- 60 Ger olsa kahrına mahzar anâsır u eflâk
Nikâh akdin üzer ümmehâttañ âbâ
- 61 Hesâb-ı rızkını kılmış tamâmi-i beşerin
Henüz Âdem'e peyvend kılmadan Havvâ
- 62 Beyân-ı hâline yetmiş cemî'-i mahlûkun
Henüz perdeye a'yâmı çekmeden esmâ
- 63 Kemâl-i terbiyeti nevk-i hâra vermiş reng
Latîf edip lakabın eylemiş gül-i ra'nâ
- 64 Gül âteşin bir avuç hâk-i reh-güzâra salıp
Kül eyleyip komuş adını bülbül-i şeydâ
- 65 Tûrâb-ı dergehine ittisâl şevki ile
Kef-i tazarru'-ı deryâda dâmen-i sahrâ
- 66 Ziyâret-i haremin kılmamak cezâsiyçin
Havâle hançer-i seyl-âba sîne-i deryâ
- 67 Cemî'-i vakt şifâ-hâne-i atâsından
Cemî'-i halka müyesser cemî'-i derde devâ

- 68 Rümûz-ı hikmetin eyler beyân merâtib ile
Cemî'-i hâl-i beşer hâh fakr ü hâh gınâ
- 69 Marîz-i ârıza-i nakstır nüfûs-i tamâm
Kimine fâide perhîz eder kimine gıdâ
- 70 Şerîf zâtlara evc-i imtihânından
Vesîle-i şeref-i kurb olur nüzûl-i belâ
- 71 Hasîs nefslere genc-i iltifâtından
Mezîd-i illet-i idbâr olur vüfûr-ı atâ
- 72 Delîl-i zillet-i isyândır taarruz-ı hâl
Tarîk-i hüsn-i rızâsı cemî'-i hâle rızâ
- 73 Zihî kerem ki nazar kılmayıp adâvetine
Müyesser eylemiş İblis'e i'tibâr-ı bekâ
- 74 Zihî kerîm ki ifrât-ı lütf ü ihsânı
Mesîh'i eyledi mihrâb-ı secde-i tersâ
- 75 Fakîr-i dergehine lezzet-i rızâsı ile
Taallûkât-ı târik-i fenâdan istiğnâ
- 76 Esîr-i mihnet-i aşkına zevk ü şevkiyle
Hilâf-ı kâide meyl-i tabîb ü zikr-i şifâ
- 77 Zihî hakîkat-i zâtında lâf akl ü cünûn
Kapın makâm-ı müsâvât-ı pâdişâh ü gedâ
- 78 Nâim-i lem-yezelî onda kim sana vâsıl
Muazzeb-i ebedî ol ki senden ola cüdâ
- 79 Tavâf-ı Ka'be-i vaslın tahassürüyle müdâm
Sûrûd-ı seyle safîr ü hurûş-ı ra'da sadâ
- 80 Müheyminâ Samedâ bende-i siyeh-rûyum
Sahîfe-i amelim ma'siyet hatıyle kara
- 81 Terahhum et ki beni kâmet-i sikeşte ile
Benefşe-i çemen-i derd kıldı bâr-ı anâ

- 82 Nihâl-i gülşen-i derdim ki su yerine verir
Bana hemîşe ciğer kanı bâğbân-ı kazâ
- 83 Diriğ ü derd ki encâma yetti ömr henüz
Harâb-ı bâde-i zerkim esîr-i dâm-ı riyâ
- 84 Azâb-ı rûz-ı cezâ vehmi ile şâm ü seher
Bir ıztırâb u azâb içreyim ben-i rüsâvâ
- 85 Kim ol azâbı meğer iktizâ-yı adl vere
Azâb-ı rûz-ı cezâ münkirîne rûz-ı cezâ
- 86 Eğerci gussa tutar rûz u şeb girîbânım
Elimden eylemem ümmîd dâmenini rehâ
- 87 Mukîm-i hücre-i şevkim fezâ-yı kurbünde
Hemîşe şem'-i ümîdimde iştiyâk-ı sadâ
- 88 Ki ey fakîr harîm-i visâle bismillâh
Taallül etme ki demdir emânet ola edâ
- 89 Sehâb-ı feyz emel gülşenin kılıp sîrâb
Gül-i murâdın açıp ola müstecâb duâ
- 90 Ümîdvâr ki âyîne-i zamîrimden
Hemîşe saykal-i ihsânın ola jeng-zedâ
- 91 Ümîdvâr ki lütfundan olmaya nevmîd
Dil-i Fuzûlî-i âşüfte-hâl ü bî-ser ü pâ
- 92 Müyesser ola ona şâh-râh-ı aşkında
Devâm-ı hüsn-i kabûl ü sebât-ı resm-i vefâ

2

Kasîde der Na't-i Hazret-i Fahr-i Mevcûdât

- 1 Ne kim sahîfe-i tedbîre akl eder mastûr
Sağınman onu olur olmaz olmayan makdûr
- 2 Sivâ-yı dâr-ı vefâ umma her hevâyiden
Kim ol makâmdadır ser-bülend olan Mansûr
- 3 Harîf-i erre-i gam sanma her kuru ağacı
Ki yazılır Zekariyyâ adına ol menşur

- 4 Dil-i pür âteş-i âşıktır âh-ı serd ile hoş
Olur bürûdete mâil tabâyi'-i mahrûr
- 5 Füsürde zâhid eğer âşık-ı ciğer-sûza
Refâkat etse yüz yıl zulmetine düşmez nûr
- 6 Sağınma bir arada ihtilât kılmak ilen
Tutar mizâc-ı karanfil tabiat-i kâfûr
- 7 Hoşum ki aşk ile rüsvâ-yı hâs ü âmım ben
Felek bu şive ile eylemiş beni meşhûr
- 8 Müdâm nakd-i hevâ hâtırımdadır meknûn
Hemîşe fikr-i muhabbet dilimdedir mezkûr
- 9 Niçin hevâ ne muhabbet meveddet-i şâhî
Ki halkadır sebep-i feyz-i Kirdigâr-ı gafûr
- 10 Meh-i sipîhr-i nübüvvet Muhammed-i Kureşî
Çerâğ-ı şâm-ı ebed âfitâb-ı subh-ı nüşûr
- 11 Şeh-en-şehî ki Süleymân-ı mülk-i ma'nâ olup
Mutî' oldu ona ins ü cinn ü vahş u tuyûr
- 12 Cihânı açmak için tapşırıldı hazretine
Kilîd-i mahzen-i mahrûsa-i vukûf u şuûr
- 13 Yetirdi silsile târ-ı hesâb-ı hicretine
Üzülmesin diyüben rişte-i sinîn ü şühûr
- 14 Şikest nukre-i hâlis-ayârıma koydu
Ayâr-ı nukre-i zâtında ihtimâl-i kûsûr
- 15 Ruh u kadidir olan halvet-i cinân içre
Çerâğ-ı meclis-i gilmân u şem'-i mahfil-i hûr
- 16 Ne şek ki akdı bu vâdîde parmağından su
Bu şerhadır mutazammın hutût-ı mevc-i buhûr
- 17 Muhâlif emrinedir bâde kim ayağa düşer
Nakîzdir ona kim gûş-mâl alır tanbûr

- 18 Eyâ şehî ki gürûh-ı peyember-i mürsel
Behište basmaz ayak senden almadan destûr
- 19 Eğerçi hâmeye el urmadın elinde idi
Hat-ı betâlet-i İncil ü nesh-i harf-i Zebûr
- 20 Ne söz ki onda senin yok rızâ-yı huddâmın
Kalır serâ-yı tabiatta tâ ebed mahsûr
- 21 Bırak hicâb nikâbın güzel cemâlinden
Ki tâ göre seni ortada görmeyen nice kûr
- 22 Bu mesned içre nice mest-i hâb-ı nâz olasın
Erişti subh gel aç imdi nergis-i mahmûr
- 23 Fesâd ehli cihâna bıraktılar feterât
Kıyâmet oldu ne yatmak mecâlidir durutur
- 24 Zamâne muntazır-ı iktidâ-yı emrindir
Sözün ne ise yürüt buyruğun ne ise buyur
- 25 Fetahtü ayne recâi bi-seyfike'l-kâhır
Kad isteantü bihi min aduvvike'l-makhûr
- 26 Bi-ke'l-melâzü ve ente'l-meâzü fi'd-dâreyn
Ale's-sırâtı izâ hâne li'l-enâmi ubûr
- 27 Recevtü inneke takza'l-umûr fi-yevmin
Bi-emri Rabbike kad terteci' ileyke umûr
- 28 Lezimtü zeylike ercû rızâke fi'd-dâreyn
Kefâ vüsûku recâi bi-lütfike'l-mevfûr
- 29 Şehâ Fuzûlî-i dil-hasteyim bi-hamdillâh
Reh-i şerîatine tâbi' emrine me'mûr
- 30 Olup durur sözümün nazm u nesri na'tinde
Hemîşe gevher-i manzûm ü lü'lü-i mensûr
- 31 Fesâhat ehli arasında i'tibârım var
Ne i'tibâr ger olduysa hey'etim mahkûr

32 Özüm hakîr be-gâyet sözümlü müfid velî
Niçin ki hükm misâlinde satru beyne sutûr

33 Ümîdvâr ki tuttukça mülk-i rûh-ı nizâm
Ümîdvâr ki taptıkça ahd-i ömr mürûr

34 Mürûr-ı ömrü senâ-yı Resul ile geçiremem
Ölende edem onu armağan-ı ehl-i kubûr

3

Kasîde der Na't-i Hazret-i Nebevi

1 Saçma ey göz eşkten gönlümdeki odlara su
Kim bu denli tutuşan odlara kılmaz çâre su

2 Âb-gündür künbed-i devvâr rengi bilmezem
Yâ muhîr olmuş gözümden künbed-i devvâre su

3 Zevk-i tîğinden aceb yok olsa gönlüm çâk çâk
Kim mürûr ile bırakır rahneler dîvâra su

4 Vehm ilen söyler dil-i mecrûh peykânın sözün
İhtiyât ilen içer her kimde olsa yara su

5 Suya versin bâğbân gülzârı zahmet çekmesin
Bir gül açılmaz yüzün tek verse bin gülzâra su

6 Ohşadabilmez gubârını muharrir hattına
Hâme tek bakmaktan inse gözlerine kara su

7 Ârızın yâdıyla nem-nâk olsa müjgânım n'ola
Zâyi olmaz gül temennâsıyla vermek hâra su

8 Gam günü etme dil-i bîmârdan tîğün dirîğ
Hayrdır vermek karanu gecede bîmâra su

9 İste peykânın gönül hecrinde şevkim sâkin et
Susuzum bir kez bu sahrada benim'çün ara su

10 Ben lebin müştâkıyım zühhâd kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelir hûş-yâre su

11 Ravza-i kûyuna her dem durmayıp eyler güzâr
Âşık olmuş galibâ ol serv-i hoş-refâtâra su

- 12 Su yolun ol kûydan toprak olup tutsam gerek
Çün rakîbimdir dahi ol kûya koyman vara su
- 13 Dest-bûsu arzusuyla ger ölsem dostlar
Kûze eylen toprağım sunun onunla yâre su
- 14 Serv serkeşlik kılar kumru niyâzından meğer
Dâmenin duta ayağına düşe yalvara su
- 15 İçmek ister bülbülün kanın meğer bir reng ile
Gül budağının mizâcına gire kurtara su
- 16 Tiynet-i pâkini rûşen kılmış ehl-i âleme
İktidâ kılmış tarîk-i Ahmed-i Muhtâr'a su
- 17 Seyyid-i nev'i beşer deryâ-yı dürr-i istifâ
Kim sepiptir mu'cizâtı âteş-i eşrâra su
- 18 Kılmak için taze gülzâr-ı nübüvvet revnakın
Mu'cizinden eylemiş izhâr seng-i hâre su
- 19 Mu'cizi bir bahr-i bî-pâyan imiş âlemde kim
Yetmiş ondan bin bin âteş-hâne-i küffâra su
- 20 Hayret ilen parmağın dişler kim etse istimâ'
Parmağından verdiği şiddet günü Ensâr'a su
- 21 Dostu ger zehr-i mâr içse olur âb-ı hayât
Hasmı su içse döner elbette zehr-i mâra su
- 22 Eylemiş her katreden bin bahr-i rahmet mevc-hîz
El sunup urgaç vuzû için gül-i ruhsâra su
- 23 Hâk-i pâyine yetem der ömrlerdir muttasıl
Başını taştan taşa urup gezer âvâre su
- 24 Zerre zerre hâk-i dergâhına ister sala nûr
Dönmez ol dergâhtan ger olsa pâre pâre su
- 25 Zikr-i na'tin virdini dermân bilir ehl-i hatâ
Eyle kim def-i humâr için içer mey-hâre su

- 26 Yâ Habiballah yâ Hayre'l-beşer müştâkınum
Eyle kim leb-teşneler yanıp diler hemvâre su
- 27 Sensin ol bahr-i kerâmet kim şeb-i mi'râcda
Şebnem-i feyzin yetirmiş sâbit ü seyyâre su
- 28 Çeşme-i hûrşidden her dem zülâl-i feyz iner
Hâcet olsa merkadin tecdîd eden mi'mâra su
- 29 Bîm-i dûzah nâr-ı gam salmış dil-i sûzânıma
Var ümîdim ebr-i ihsânın sepe ol nâre su
- 30 Yümn-i na'tinden güher olmuş Fuzûlî sözleri
Ebr-i nîsandan dönen tek lü'lü-i şeh-vâre su
- 31 Hâb-ı gafletten olan bîdâr olanda rûz-ı haşr
Eşk-i hasretten dökende dîde-i bîdâra su
- 32 Umduğum oldur ki rûz-ı haşr mahrûm olmayam
Çeşme-i vaslın vere ben teşne-i dîdâra su

4

Kasîde der Na't-i Hazret-i Nebevi

- 1 Çeker bî-rahmlar yanında her sâat zebân hançer
Günâhım sâbit eyler ölmeğim hâtır-nişân hançer
- 2 Zülâl-i vaslına leb-teşneyim bir Türk-i bed-hûyun
Kim ondan katre-i âb istesem tartar revân hançer
- 3 Verir pervâne öz cânın sana çün ihtiyâr ile
Ne hâcet şu'leden ey şem' çekmek her zamân hançer
- 4 Hazer kıl gezme çok pervâsız ey bülbül ki katlin'çin
Dikenden dâmeni altında kılmış gül nihân hançer
- 5 Müjen kanım döküp gamzen alır cânım acep sanma
İşidir dökse kan ok âdetidir alsa cân hançer
- 6 Kaşınla gözlerindir her taraf yatar nizâ üzre
Çekiptir birbirine iki ser-hoş Türkmân hançer

- 7 Hayâl-i gamzen ile bes ki râhat gitti cismimden
Sanarsın pehlû-yı cânımdadır her üstühân hançer
- 8 İletsem hançerin şevkini kabre her zamân zâhir
Olur sebze yerine hâk-i kabrimden ayan hançer
- 9 Koçar zerrîn kemerle belini veh bu ne tâli'dir
Ki altın kuvvetiyle böyle olmuş kâm-rân hançer
- 10 Hayâli gözdedir kirpiklerin depretme ey merdüm
Edeb şartı değil mihmâna çekmek mîz-bân hançer
- 11 Göz açıp bûstâna hatt-ı sebzın ger nazar kılsam
Görünür gözlerime sebze-i her bûstân hançer
- 12 Dehânın yok demişler söyle bu güftâr kandandır
Belin peydâ değildi kanda tutmuştur mekân hançer
- 13 Muhâl-i akldır kim ola müjgânın gibi hûnî
Eğer üstâd elinden su yerine içse kan hançer
- 14 Ruh-ı zerdım salıptır hançerin gözgüsüne aksin
Veyâ sîmîn bilekte tuttuğundur zer-nişân hançer
- 15 Zebân-ı tîz ile ortaya girmiş muttasıl gûyâ
Olam der mâdih-i Peygamber-i âhir-zamân hançer
- 16 Şeh-en-şâhî ki tîğ-i âb-dârı zâhir oldukça
Elinden saldı Husrev nîze vü Nûşirevân hançer
- 17 Yemen'den baş çekende mehçe-i râyât-i ikbâli
Bıraktı tîre toprağa şeh-i Hindûstân hançer
- 18 Saf-ârâ-yı mesâff-ı Bedr'dir izhâr-ı mu'cizde
Şikâf-ı perniyân-ı Bedr için kılmış nişân hançer
- 19 Adû-yı câhının kat'-ı hayâtiyiçin çeker her ay
Gılâf-ı lâciverdîden hilâl-i âsumân hançer
- 20 Seher-feyzî ki dün tek tîre kılmazdı dil-i sâfın
Güneş tek kasdına çekseydi bin nâ-mihribân hançer

- 21 Sahî-tâb'î ki ruhsârı siper tek çîn bırakmazdı
Eğer kaskına çekseydi kamu ehl-i cihân hançer
- 22 Olurdu dîde-i bed-bîne izhâr-ı nübüvvette
Onun gönderdiği her nâme-i mu'ciz-beyân hançer
- 23 Gazâlarda duâ-yı cevşenine çâre kılmazdı
Özün her nice kılsa tecrübe tîr imtihan hançer
- 24 Eyâ şâhî ki dâim hançer-i şer'in nizâm için
Çekiptir bin şeh-en-şeh tîğ ü bin sâhib-kırân hançer
- 25 Eğer nâmûs-ı şer'in olmasaydı halka müstevlî
Ne bir pür-dil çekerdi tîğ ü ne bir pehlivân hançer
- 26 Nakîz-i hükmünün kat'-ı fesâdiyçin eliflerden
Kelâmullah bî-hadd tîğ çekmiş bî-kerân hançer
- 27 Münâfik edebilmez şer'ine medhal ki çevrende
Melâik perr ü bâlin görse eylerdi gümân hançer
- 28 Bi-hamdillâh ki hâlâ dîde-i bed-hâha na'tinden
Fuzûlî nazımının her satırını bir cân-sitân hançer
- 29 Zebân-ı hâmesi isbât-ı i'câzında küffâra
Gehî dil-dûz nâvek gösterir geh hûn-feşân hançer
- 30 Şefîü'l-müznibînâ mahşer eyyâmı ki dûzahtan
Çeker her şu'le mücrim kaskına bir bî-emân hançer
- 31 Budur ümmîd kim mahfûz olam hısn-ı penâhında
Gılâf içre nitekim saklanır görmez ziyân hançer

5

Kasîde der Medh-i Hazret-i Fahr-i Kâinât

- 1 Âb levhi üzre çekmiş mevcden mıstar sabâ
Sebzedden nakletmeğe vasf-ı hat-ı dilber sabâ
- 2 Almak için kıymetiyle sebzedden şebnem dürün
Yâsemînden sîm dökmüş yâ semenden zer sabâ

- 3 Ağzın esrârın diler fâş ede açıp goncayı
Gör ne reng ile kılar izhâr-ı her muzmer sabâ
- 4 Encümenler seyr edip nesrin beyâzın gezdirir
Hüsn-i hulkunda dürüst etmek diler mahzer sabâ
- 5 İnfiâl etmiş meğer sür'atte rahşından senin
Kim gezer mahfî görünmez kimseye micher sabâ
- 6 Aktarıp bulmak diler vasf-ı ruhun kim muttasıl
Nusha-i gül-berg evrâkın kılar ezber sabâ
- 7 Âb-gûn tîğince olmaz bunca kim dâim verir
Tîğ-i âb-ı cûy-bâra mevcden cevher sabâ
- 8 Ayağın toprağını yerden alır ta'zîm ile
Gâlibâ düzmek diler basına bir efser sabâ
- 9 İşıttir gâlibâ kaddinle şem'in bahsini
Her kaçan gördüyse eyler şem'e kasd-ı ser sabâ
- 10 Âsitânında mukîm olmağa bulsaydı kabûl
Hak bilir olmazdı ser-gerdân-ı bahr ü ber sabâ
- 11 Âsumâna kadr ile çıksa ne hâsıl çün değil
Ona kâbil kim ola kapında hâk-i der sabâ
- 12 Âteş-i bî-dâda yanmıştır oluptur dâd-hâh
Gördüğü yerde saçar başına hâkister sabâ
- 13 Âb-ı deryâ üzre geh İlyâs-veş seyrân eder
Gâh eyler mesken İbrâhîm tek âzer sabâ
- 14 Oddan âfet görmez ü sudan zarar gûyâ kılar
Kanda olsa iktidâ-yı şer'-i Peygamber sabâ
- 15 Ahmed-i Mürsel ki fermân-ber Süleymân'dır ona
Öyle kim gördü Süleymân oldu fermân-ber sabâ
- 16 Ol şeh-en-şeh kim rızâsıyla gezer her kanda var
Ger şimâl ü ger cenûb u ger debûr u ger sabâ

17 Ey gül-i bâğ-ı rüsûl bir taze gülşendir kapın
Kim dem-i Cibrîl'e ol gülşende ta'n eyler sabâ

18 İsteyip bulmaz kapın feyz almak için muttasıl
Hansı gülşen seyrine girse çıkar muztar sabâ

19 İletir hâk-i derini zerre zerre gülşene
Kılmak için tûtiyâ-yı dîde-i ahber sabâ

20 Âteş-i bî-dâd ile âlem yanar ger kılmasa
Adlini şâyi' gezip her dem yedi kişver sabâ

21 Olduğuyçün zerre tek pinhân girer gülşenlere
Bî-sebep raht-ı gül ü nesrine gâret-ger sabâ

22 Öz günâhına şefâat isteyip feryâd edip
Çizginir hâk-i mezârın üzre tâ mahşer sabâ

23 Etmezem terk-i temennâ-yı tavâfin çıksa cân
Hâk hem olsam gubârımı sana ilter sabâ

24 Açmış ümmîd-i reh-i vaslın dil-i pür hûnumu
Öyle kim fasl-ı bahâr açar gül-i ahmer sabâ

25 Ola na'tinde Fuzûlî'nin kelâmı dil-pezir
Öyle kim gülden bulur enfâs-ı cân-perver sabâ

26 Öyle inceldim zaîf oldum ki hâk-i kûyuna
Kâbilim hâşâk tek olsa bana rehber sabâ

27 İltimâsım bahttan oldur ki hükmün âleme
Ola cârî tâ çemen mülkündedir server sabâ

6

Kasîde der Medh-i Hazret-i Şâh-ı Velâyet

1 Erişti vakt ki fasl-ı hazân-ı nâ-hemvâr
Kıla su tek harekâtın müzâhim-i eşcâr

2 Sipâh-ı behmen ü dey lâle vü gül esbâbın
Hücûm eyleyüben gâret eyleye ne ki var

- 3 Çemen zarîflerin rence-hâtır eylemeğe
Nesîmden ola zâhir sülûk-i nâ-hemvâr
- 4 Hevâ muhalefetinden tapılmaya mutlak
Mizâc-ı nâmiyede i'tidalden âsâr
- 5 Sabâ letâfet ile gülşen içre sâyir iken
Bula zamâne sabâ tek tagayyür-i etvâr
- 6 Açıp taarruz elin zemherîr eşcâra
Ne berg kala bu gârette bûsitanda ne bâr
- 7 Hoş ol ki tuta bu mevsimde gûşe-i uzlet
Tereddüt etmeye mutlak karâra vere karâr
- 8 Huzûr ilen gire bir künce ibtidâ-yi hazân
Sürûr ilen çıka bir bağa ibtidâ-yi bahar
- 9 Arada bilmeye bârân ü berf ü båd nedir
Yetirmeye eser-i devr hâtırına gubâr
- 10 Ona refik hemân bir kitâb ola bir sâz
Ona nedîm hemîn bîr kadeh ola bir yâr
- 11 Benim bunun gibi eyyâmda serasîme
Esîr-i dâm-ı belâ vü sitem garîb-i diyâr
- 12 Ne seyr kılmağa pergâr tek tenimde tüvân
Ne nokta tek bir arada oturmağa yer var
- 13 Hezâr gam müteveccih bana bu hem bir gam
Ki yok durur gam-ı dil zâhir etmeğe gam-hâr
- 14 Ne bir refik ki hem-derd olam men-i miskîn
Ne bir tabîb ki derd-i dil eyleyem izhâr
- 15 Hazân içinde kalan gül budağıyım ki hevâ
Bana şikest verip kalmışım bürehne vü hâr
- 16 Kimi ki dost dedim çıktı düşmen-i cânım
Kimi ki yâr dedim oldu âkıbet ağıyâr

- 17 Bu fakr ilen ki benim rahâtım durur müşkil
Bu hâl ilen ki benim dirliğim durur düşvâr
- 18 Meğer meded kıla ol pâdişâh-ı kişver-i ilm
Ki ilmidir kamu eşyâya vâkıf-ı esrâr
- 19 Şeh-i serîr-i Necef âfitâb-ı evc-i şeref
Aliyy-i âli-i a'lâ kasım-i cennet ü nâr
- 20 Ümîdvâr ki bir şemme-i inâyet ilen
Müceddeden vere lutfu teselli-i men-i zâr
- 21 Riâyetimi rücû' ede pâk nutfesine
Yegâne seyyid-i arş-âsitân u kûh-vakâr
- 22 Muhammed-i Necefi vü yegâne-i sâni
Ki sûret-i Hak'adır zât-ı pâki âyine-dâr
- 23 Bülend-mertebeyi kim ulüvv-i kadrinden
Harîm-i dergehine Cebreîl bulmaz bâr
- 24 Eyâ bülend-nazar mâh-ı âfitâb-eser
Ki re'y-i pâkin ilendir mürûr-ı dehre medâr
- 25 Safâ-yı meşrebine i'timâd eyleyüben
Bir iki nükte beyân eyleyem men-i efgâr
- 26 Teneffür eyleme kim bî-kesim men-i bî-kes
Özüdür öz sözünü arza eyleyen nâ-çar
- 27 Şehâ ben ister idim bir zevâlsiz sâye
Kim onda olmaya mutlak mazarrat-ı eşrâr
- 28 Sana yetirdi beni hâdî-i reh-i tahkîk
Dedi budur ki dilersen yitirmegil zinhâr
- 29 Bugün ümîd ile bir ömrüdür ki dergehine
Bırakmışım ser-i ihlâs u sıdk leyl ü nehâr
- 30 Ümîdvâr ki ümîdim olmaya hirmân
Ümîdvâr ki ikbâlîm olmaya idbâr

- 31 Cemî'-i ehl-i cihâna bu nükte rûşendir
Ki Müslim ehl-i saâdet olur şakî küffar
- 32 Tamâm-ı zümre-i İslâm'a hem mukarrerdir
Ki cümleden yeğ olur Âl-i Ahmed-i Muhtâr
- 33 Bu hem muhakkak oluptur cemî'-i sâdâta
Ki sensin Ahmed-i Muhtâr nesline serdâr
- 34 Delîl-i vâzih ilen vâzih oldu kim sensin
Güzîn-i ehl-i cihân melce-i sığâr ü kibar
- 35 Gerek ki sen olasın cümle-i cihâna penâh
Gerek ki sen olasın ehl-i fakra istihzâr
- 36 Eğer tarîk-i mürüvvet sana hem olmasa resm
Hakîkatinde vefâdan bulunmaya âsâr
- 37 Aceb yok eylesem ikrâh ehl-i îmândan
Cemî'-i zümre-i İslâm'dan olup bî-zâr
- 38 Necefte bağlamayam Hak hizmetine kemer
Gidip Firenk diyârına bağlayam zünnâr
- 39 Belâların çekiben dönmeyip tarîkından
Tutup tarîk-i sülûk-i Muhâcîr ü Ensâr
- 40 Beni tarîkına ihlâs-ı pâk ü sıdk-ı dürüst
Çekip durur ki sana cândan etmişim ikrâr
- 41 Eğer günâh ise ihlâsım eyleyem tevbe
Ve ger hatâ ise sıdkım kılayım istiğfâr
- 42 Eğer kabûl ve ger nâ-kabûl hizmetine
Özümü ben sanırım bir kemîne hizmet-kâr
- 43 Eğer tarîka-i hizmette kılmışım taksîr
Ve ger kapında tapıp behre etmişim inkâr
- 44 Bana harâm ola râhat ki bulmuşum inkâr
Ve ger ne hasma müvekkel Müheymin-i Cebbâr

- 45 Şehâ Fuzûlî-i dil-haste hâk-i râhındır
Hemîşe nakd-i hayâtı senin yolunda nisâr
- 46 Deme ki mülke heves ede yoksa mâla tama'
Ne mülk ü mâle bakar dîde-i ulü'l-ebşâr
- 47 Esîr-i dâm-ı belâdır ve ger ne zîver için
Teveccüh etse değil ona dâr-ı dünyâ dâr
- 48 Müdâm tâ felek-i tîz-gerd dâirdir
Hemîşe tâ ki tapa emr-i âlem istimrâr
- 49 Seni ki cümle-i âlemde ferd-i kâmilin
Penâh-ı emn ü emânında saklasın Settâr

7

Kasîde der Medh-i Hazret-i Şâh-ı Velâyet

- 1 Gonca bağır dehr bî-dâdiyle evvel kan olur
Sonra yüz lutf ile gönü açılır handân olur
- 2 Katre-i bârân ki bir müddet sadef habsin çeker
Yok iken kadri tapıp kıymet dür-i galtân olur
- 3 Dâne toprak içre şiddet çektiği için niçe gün
Baş çekip hırmenlenir ârâyîş-i bûstân olur
- 4 Kahrđan ikrâh edenler lutf olmaz müstahak
Müstaid-i derd olanlar kâbil-i dermân olur
- 5 Mihnete sabr eyleyen râhat tapar çün Yûsuf'a
Saltanat tahtının evvel pâyesi zindân olur
- 6 Ger rızâ olsa kazâya müşkil olmaz hiç hâl
Ârife sabr ile her müşkil ki var âsân olur
- 7 Fi'ldir asl-ı rızâ-yı Hak ne kim asl ü neseb
Hâk-i fermân-ber beşer âsî melek şeytân olur
- 8 Sâyir-i mahlûktan bir kimse olsa pâk-dil
Ehl-i Beyt'in firkasından sayılır Selmân olur

- 9 Hâh seyyid hâh âmî kâm bulmaz bî-edeb
Fî'li müstahsen olan müstevcib-i ihsân olur
- 10 Yüz meşakkat çekse kâm-ı dil tapar encâm-ı kâr
Her kimin âlemde mevlâsı Şeh-i Merdân olur
- 11 Tâbi'-i fermân eder hükmüne cümle âlemi
Murtaza hükmüne her kim tâbi'-i fermân olur
- 12 Tîre olmaz râst-rev ger çekse bend-i âhenin
Râst-rev tîr-i hadengin zîveri peykân olur
- 13 Ol şeh-en-şeh kim eğer bir mûra kılsa iltifât
Mûr hükm eyler Süleymân üstüne sultân olur
- 14 Ol imâm-ı dîn ü dünyâ kim onun düşmenliği
Müşrikin dînine vü dünyâsına noksân olur
- 15 Taş olur arslan eğer kahr ile kılsa bir nazar
Hükm kılsa düşmanı kaskına taş arslan olur
- 16 Zerre-i mihr-i ruhundan tapsa pertev âsumân
Âsumân üzre tamâm encüm meh-i tâbân olur
- 17 Feyz-i lutfiylen eğer insâna kılsa terbiyet
Kadr ile insân melek-nisbet azimü'ş-şân olur
- 18 Lutf u kahrından tapar mukbil atâ müdbir cezâ
Kat' u fasl-ı haşr için ol lâhza kim dîvân olur
- 19 Kevser-i cennet onun hükmündedir bu vech ile
Bunca neslinden hemîn Âdem ona mihmân olur
- 20 Nûh sandığına keştî tek aparmıştır penâh
İhtiyât eyler ki nâ-geh bir dahi Tûfân olur
- 21 Gerçi İsmâil'e kurbân gökten inmiş kadr için
Hak bilir kadr için İsmâil ona kurbân olur
- 22 Mu'cizi bir gülşen-i pâkîzedir kim istese
Andelib ol gülşene Dâvûd-ı hoş-elhân olur

- 23 Her kim ihlâs ile hâk-i merkadinden zerreyi
Alsa onunla tabâbet eylese Lokmân olur
- 24 Dostu ger ma'siyet kılsa olur gufrân-pezîr
Düşmeni bin tâat etse mücib-i isyân olur
- 25 Sâye-i lutf ü kerem ger salsa hâk-i türeye
Cirm-i hâk-i türe reşk-i ravza-i Rıdvân olur
- 26 Akl kim gavvâs-ı deryâ-yı kemâl-i ilmdir
Cevher-i zâtın tasavvur eylese hayrân olur
- 27 Fehm kim seyyâh-ı iklîm-i diyâr-ı derktir
Vâdi-i idrâkini seyr etse ser-gerdân olur
- 28 Devri onun âl ü ashâbından almaz rûzgâr
Devr onundur devr ilen her nice kim devrân olur
- 29 Mısr-ı vasfının binâsın kılsa mi'mâr-ı hıred
İzz ü câh u devlet ü ikbâl çâr-erkân olur
- 30 Ol sipih-i devlet ü ikbâlden yüz döndürür
Devlet ü ikbâl her kimden ki rû-gerdân olur
- 31 Var ümîdim feyz-i lutfundan Fuzûlî kim müdâm
Tâ dilimde kuvvet-i nutk u tenimde cân olur
- 32 Dem uram evsâf-ı evlâd-ı Alî'den kim müdâm
Mâdih-i Âl-i Alî müstevcib-i gufrân olur

8

**Kasîde der Medh-i Hazret-i Hâtemi'l-Mürselîn ve Sitâyîş-i Sultan
Süleyman Aleyhi'r-Rahmeti ve'l-Gufrân**

- 1 Çıktı yeşil perdeden arz eyledi ruhsâr gül
Sildi mir'ât-ı zamîr-i pâkten jengâr gül
- 2 Câm tut sâkî ki gül-bünler gül izhâr ettiler
Sen dahi bir gül-bün-i ra'nâsın et izhâr gül
- 3 Geldi ol dem kim ola izhâr-ı hikmet kılmağa
İnşirâh-ı sadr ile sadr-ı saf-i ezhâr gül

- 4 Yetti ol mevsim ki açamağa gönüller mülkünü
Ola gülşende reyâhin hayline serdâr gül
- 5 Âdem isen bâğ seyrin eyle bu mevsimde kim
Bâğı reng ü bûy ile kıldı behişt-âsar gül
- 6 Çâr-sû-yi bâğ seyrâmı bu gün mergûbdur
Kim şükûfe onda sarrâf oldu vü attâr gül
- 7 Çıkmış iken bezm-i gülşenden yine avdet edip
Câm-ı mey sundurdu ehl-i tevbeye tekrâr gül
- 8 Habsten Yusuf çıkıp Sultân-ı Mısr olmuş gibi
Oldu açıp goncasın ârâyış-i gül-zâr gül
- 9 San Züleyhâ halvetidir gonca-i der-beste kim
Çıktı ondan dâmen-i çâkiyle Yûsuf-vâr gül
- 10 Çâk olup bulmuş safâ bâd-ı seherden sanasın
Bâddır Cibrîl kalb-i Ahmed-i Muhtâr gül
- 11 Şebnem-i gül-zâr-ı ruhsâr-ı Resûlullah'tır
Neşr-i itriyle kılar her dem onu iş'âr gül
- 12 Dürr-i şebnem saçtı rengîn berglerden her taraf
La'l-i handân etti hublar kimi gevher-bâr gül
- 13 Sûret-i hâline hayrân eyledi ârifleri
Açtı irfân ehline gencine-i esrâr gül
- 14 Sebze üzre gezdirir bâd-ı sabâ gül bergini
Sanki sebze âsumândır kevkeb-i seyyâr gül
- 15 Kıldı pinhân goncanın lu'b ile gözden hokkasın
Bulmak olmaz hiç reng ile zihî ayyâr gül
- 16 Yüz çevirmiş hârdan ayrılmak ister bî-sebep
Mün'am-i nâkes gibi aslından eyler âr gül
- 17 Hâr-ı gayret n'ola ger sancılsa gül-bün bağrına
Ayrılıp ondan olur hem-sohbet-i ağyâr gül

- 18 Yeridir odlara yansa hasret ile hâr kim
Ondan alır zîb ü ziynet gayra olur yâr gül
- 19 Bî-vefâlık âdetin tutmuş onun'çündür bu kim
Ömrden olmaz cihân bâğında berhordâr gül
- 20 Kangı bülbül kanı tutmuş bilmezem kim muttasıl
Geh esîr-i hâr olur geh mübtelâ-yı nâr gül
- 21 Seyr-i bâğ ettim seher gördüm açıp mecmûasın
Hıfz edip bu matlaı eylerdi istihzâr gül
- 22 Âşık olmuş hüsnüne ey serv-i hoş-refîâr gül
Çâk çâk etmiş senin'çün sîne-i efgâr gül
- 23 Gül ne nisbettir sana senden ona yüz fark var
Sen büt-i perde-nişînsin şâhid-i bâzâr gül
- 24 Öyle pinhân eylemiş göğsünde sırr-ı aşkını
Kim ayağından asarlar eylemez izhâr gül
- 25 Tütüyâ-yı çeşm için her subh-dem yollar tutup
Hâk-i dergâhın sabâdan eyler istifsâr gül
- 26 Seyr-i gül-zâr ettiğin peyk-i sabâdan fehmi edip
Genc-i zer kılmış müheyyâ kılmağa îsâr gül
- 27 Berg-i gül sanma ki zerrîn hiştler cem' eylemiş
Çekmeğe ol genc-i zer hıfzına bir dîvâr gül
- 28 Tâ serîr-i sebzeyi depretmeye tahrîk-i bâd
Sâyesinden urdu her dürcüne bir mismâr gül
- 29 Her seher gül-zâr levhine çeker yüz dâire
Gâlibâ minkâr-ı bülbül den alır pergâr gül
- 30 Aş için gülşen şebistânın münevver kılmağa
Her ağaçta astı bir kandil-i pür-envâr gül
- 31 Bunca kandîli fûrûzân eyledi ammâ ne sûd
Dûd-ı dilden kıldı bülbül rûzgârın târ gül

- 32 Dâr-ı dünyâyı fezâ-yı cennete döndürdü lîk
Gonca gibi bülbüle dünyâyı kıldı dar gül
- 33 Bir zebân-ı hâldir her yaprağı fehm etseler
Perde-dâr-ı hâk olanlardan verir ahbâr gül
- 34 Bülbülün zâr ettiği feryâdlar te'sîridir
Bî-sebeb hâb-ı ademden olmamış bîdâr gül
- 35 Bâğbân Sultân-ı âdil devridir tenbîh kıl
Urmasın gül-zâra âteş zulm edip zinhâr gül
- 36 Cevr eliyle gonca-veş pîrâhenin çâk etmesin
Cünbiş-i nâ-mu'tedilden kılsın istiğfâr gül
- 37 Yoksa nâ-geh sûret-i hâli olur sultâna arz
Kahra uğrar muktezâ-yı vaz'-ı nâ-hemvâr gül
- 38 Ol gül-i bağ-ı hilâfet kim bahâr-ı devleti
Âlem-efrûz olalı göremez cefâ-yı hâr gül
- 39 Oldu devrinde hevâ mahbûs-ı zindân-ı habâb
Gâlîbâ görmüş hevâdan şemme-i âzâr gül
- 40 Berg-i gül gezdirmez oldu mahmil-i bâd-ı sabâ
Haddi yok kim çektire bâd-ı sabâyâ bâr gül
- 41 Sarsar-ı kahr-ı cihân-sûzundan âgâh olalı
Açmaz oldu bûstân-ı fitne-i eşrâr gül
- 42 Halvet-i lutfunadır nûr-ı dil-i düşmen çerâğ
Gülşen-i kahrınadır dâğ-ı dil-i küffâr gül
- 43 Şâh-ı dîn Sultân Süleymân-ı saâdet-mend kim
Kesb eder hulk-ı hûşundan nûzhet-i etvâr gül
- 44 Başa salmış mihrini rûz-ı ezelden çarh-ı pîr
Öyle kim gül-ruhlar eyler ziyet-i destâr gül
- 45 Zevk bâzârında bulmazdı bu reng ile revâc
Etmeseydi nakş-ı mührün sikke-i dînâr gül

- 46 Olmak için mutrib-i bezmi tutup bir dâire
Öğrenir her subh bülbülünden fen-i edvâr gül
- 47 Matbah-ı cûduna kim dûduna sünbüldür gulâm
Hâr-keşlik san'atın tutmuş değil bî-kâr gül
- 48 Kurtulur feth ettiği kişver belâ-yı fitneden
Kim açıldıkça dikenden ayrılır nâ-çâr gül
- 49 Şerh edip sûsenlere evsâf-ı hulkun nice kim
Goncadan her subh açıp gülşende bir tûmâr gül
- 50 Katre-i şebnem midir yâ el açıp sâil gibi
Hâzin-i lutfundan almış lü'lü-i şeh-vâr gül
- 51 Koymayıp devrinde vîrân kârgâh-i gül-bünü
Bir ayağ üzre durup olmuş ona mi'mâr gül
- 52 Adli eyyâmında şebneb sanmanız kim bülbülün
Akçasın koynunda hıfz etmiş olup gam-hâr gül
- 53 Dâmen-i pâkiyle ol behçet-fezâyı mülktür
Ger cihan bâğında cennet güllerinden var gül
- 54 Vaz'-ı âlemden felek maksûdu oldur kim olur
Beslemekten hârı manzûr-ı ulü'l-ebzâr gül
- 55 Kadrine vermez hâle hâr ile kılmak iltifât
Zîb ü ziynet verdiği için hâre olmaz hâr gül
- 56 Meyve ol sultân-ı âdildir nihâl-i devlete
Sâbıkan gelmiş selâtin-i felek-mikdâr gül
- 57 N'ola ger sâbıklar olduysa fenâ oldur garaz
Meyve gösterdikte dökmek resmdir eşcâr gül
- 58 Kıl Fuzûlî medhin ol şâhın ki bâğ-ı medhinin
Bülbülü olurdu bulsa kuvvet-i güftâr gül
- 59 Gerçi yoktur i'tibârın medhin et izhâr kim
Âdet-i devr-i zamândır hâra olmak yâr gül

60 Var ümîdim nice kim resm-i medâr-ı dehrdir
Yılda bir kez âleme arz eylemek dîdâr gül

61 Feth bâğından ona her dem hilâf-ı bâğ-ı dehr
Tâze tâze açâ lutf-ı İzzid-i Cebbâr gül

9

**Kasîde der Medh-i Sultân Süleymân Aleyhi'r-Rahmeti Ve'l-
Gufrân**

1 Ebbedallâhümme fi'l-âfâki emni'l-müslimîn
Bâ devâm-ı devlet-i pâyende-i sultân-ı dîn

2 Nevvârallahümme fi'l-islâmî misbâhül'bekâ
Bâ-sebât-ı haşmet-i sâh-en-şeh-i rûy-ı zemîn

3 Halledallahümme sultânen bihi bâhi'z-zamân
Şod zi-feyz-i û fezâ-yı mülk firdevs-i berîn

4 Ol kerem deryâsı ihsân u mürüvvet kânı kim
Yok ona benzer felek dürcünde bir dürr-i semîn

5 İktidâsı i'tilâ-yı şer'e istidlâl-i sıdk
Nusreti cem'iyet-i İslâm'a bürhân-ı yakîn

6 Bârgâh-ı kadr-i ûrâ çarh hâk-i âsitân
Sâid-i ikbâl-i ûrâ adl tarz-ı âsitîn

7 Ân ki sadr-ı saltanat ûrâest ez-devr-i nühist
Ân ki adl-i memleket bâ-üst tâ rûz-ı pesîn

8 Ekberü'l-ensâri li'd-dîni'l-kavîmü'l-mustakîm
A'zamü'l-a'vânî li'ş-şer'i'l-mualliyü'l-metîn

9 Mebdeü'l-ihsâni min ânin bedâ fi-küllî ân
Menşeü'l-eşfâki min hînin neşâ fi-küllî hîn

10 Ol ki adlin eyleyip i'lâm-ı hıfz-ı şer' için
Müjdeler vermiş Resûlullâh'a Cibrîl-i Emîn

11 Dergeh-i kadrine bin Dârâ vü İskender gedâ
Hırmen-i lutfuna bin Fâğfûr u Hâkân hûşe-çin

- 12 Nûr-ı adleş kerde müstağnî zi-behr-i rûşenî
Rub'-ı meskûn-râ zi-bezm-ârâ-yı çarh-ı çârümîn
- 13 Husrevân-ı asrrâ der-âsitân-ı devleteş
Vârisân-ı mülk ez-behr-i harâc-ı û rehîn
- 14 Pâdişâhân-ı kadîmü'l-ahdrâ der-melekhâ
Genc genc ez-bahr-ı mâ yühtâc-ı dergâheş defîn
- 15 Bezl der-hüsn-i mizâceş itr der-tab'-ı gül-âb
Adl der-tâb'eş halâvet der-mizâc-ı engübîn
- 16 Oldu hükmünden revân-perver fezâ-yı berr ü bahr
Kad ifâde'r-rûh cismen kâne min mâin ve tîn
- 17 Farzdır ol mâlik-i mülkûn senâ-yı rifâti
İnehü hayrûn lenâ zikrûn ve Kur'ânun mübîn
- 18 Server-i Cemşîd-şân Dârâ-yı İskender-nişân
Husrev-i sâhib-kırân Keyhusrev-i nusret-karîn
- 19 Pâdişâh-ı bahr u ber Sultân Süleymân ân ki hest
Der-hilâfet cânîşinân-ı nebîrâ cânîşîn
- 20 Her zarardan sâye-i adlinedir âsûde halk
İnehüm ashâbu kehfin innehü hısnûn hasîn
- 21 Mehd-i mülkü me'men-i ehl-i zamândır fitneden
Ahsenü'l-ahvâli fi'l-erhâmi ahvâlü'l-cenîn
- 22 Azm-i û-râ hest peyk-i feth der-zîr-i rikâb
Cezm-i û-râ hest rahş-ı adl dâyim zîr-i zîn
- 23 Her kücâ rû-âvered hestend zîr-i râyeteş
Fevz ü rahât ber-yesâr u feth ü nusret ber-yemîn
- 24 Her yana azmetse gâlibdir savâb-ı re'y ile
Azmühü azmûn azîmûn re'yühü reyûn metîn
- 25 Külli azmin fihi makrûnun bi-tevfiki s-sevâb
Külli re'yin fihi tevfikun min-allahi'l-mü'mîn

- 26 Leşkeri noksân görürse ceş-i a'dâdan n'ola
Hest bahr-ı nusreteş fevc-i melâik der-kemîn
- 27 Âsitânına cebîn sürse felekler yok aceb
Hest vaz'-ı âsitân-ı û alâ-vaz'i'l-cebîn
- 28 Künger-i eyvân-ı kadreş râst dâyim ber-zebân
Hâzihi cennâtü adnin fedhulûhâ hâlidîn
- 29 Der-behişt-i lutf u kahreş ber-cezâ-yı nîk ü bed
Kahruhu milhün üçâcün lütfuhu mâun maîn
- 30 Maksadı feth-i memâlikten revâc-ı dîn hemân
Kimseye yok mahz-ı mülk ü mâl için gönlünde kin
- 31 Her perî-peyker ki kâfirden müselmân eylemiş
Olacaktır cennet içre hidmetiçin hûruîn
- 32 Ey zi-ber-destân-ı âlem zîr-i dest-i himmetet
Devr-i çarh engüş-i fermân-ı tûrâ engüşterîn
- 33 Nist devr-i ez-nisbeti ger hâtem-i fermân-ı tû
Arsa-i mülk-i Süleymân râ koned zîr-i nigîn
- 34 Vaktidir kim hâme-i takdîrden tasvîb alıp
Sûret-i dîvâr-ı dîvânın ola Hâkân-ı Çin
- 35 Vaktidir k'ola sevâd-ı Hind ü sahrâ-yı Habeş
Şâhid-i mülkün zenahdânında hâl-i anberîn
- 36 Gerden-i devrân düta-keşte zi-tavk-ı hükm-i tû
Her ki bîned devr-i ûrâ nist akl-ı dûr-bîn
- 37 Âferîneş der-penâh-ı adl-i mülk-ârâ-yı tust
Âferîn ey pâdişâh-ı mülk-perver âferîn
- 38 Nist hadd-i herkesî tahdîd-i na'ti ni'metet
Belki be-nemâyed Fuzûlî hem fuzûlî bîş-ezîn
- 39 Var ümîdim kim hemşî irtifâ'-ı kadr ile
Ola ihsânın neşât-engîz-i her kalb-i hazîn

40 Göstere sûd-ı bekâ pîrâye-i ihsân sana
Muktezâ-yı lâ-yuzîullahu ecre'l-muhsinîn

10

Kasîde der Tavsîf-i Bağdâd ve Medh-i Sultân Süleymân

1 Münşi-i kudret ki çekmiş hâme-i hikmet-nigâr
Safha-i eyyâma kılmış sebt-i vasf-ı her diyâr

2 Buk'a-ı Bağdâd'ın etmiş vasfını Dârû's-selâm
Kim ona teslîm ü tahsîn ede her kişver ki var

3 Evliyâ burcu demiş zirâ ki hâk-i eşrefi
Buk'a buk'a evliyâullâha olmuştur mezâr

4 Habbezâ Bağdâd-ı hayr-encâm u cem'iyet-eser
Kim oluptur mahzar-ı âsâr-ı lutf-ı Kırdigâr

5 Hem hilâfet hükmünü hem saltanat fermânını
Bundan etmiş âleme cârî mürûr-ı rûzgâr

6 Bundandır bâkî nişân-ı mu'ciz-i Hayrû'l-beşer
Tâk-ı Kısra nüsha-i mülk-i mülûk-i kâm-kâr

7 Bunda olmuş huccet-i hükm-i hilâfet muntavî
Bundadır hâk-i hilâfet-hîz-i hatm-i Çâr-yâr

8 Bunda bağlanmış gazâ şemşîrini Sultân-ı Rûm
Bunda salmış sâye-i ikbâl Şâh-ı Zül'fekâr

9 Bunda kılmış sırr-ı Hak zâhir şehîd-i Kerbelâ
Bundadır tahkîk-i sıdk u kizb için dârû'l-ayâr

10 Bunda olmuş münteşir feyzi İmâm-ı A'zam'ın
Bunda bulmuş behre-i ilm-i şerîat intişâr

11 Bundadır Ma'rûf'a ser-menzil Cüneyd'e cilvegâh
Bundadır Behlûl'e zencîr-i cünûn Mansûr'a dâr

12 Deştin etmiş seyr bin Hâtem gibi sahrâ-nişîn
Şehrin etmiş taht bin Nûşirevân tek şehir-yâr

- 13 Bunda olmuş sıyt-ı ihsan ü kerem âfâk-gîr
Bunda bulmuş ma'delet resmi şeyâ' ü iştihâr
- 14 Sahn-ı sahrâsında bin Leylî vü Mecnûn cilve-ger
Kûhsârı üzre bin Ferhâd u Şîrîn bâde-hâr
- 15 Her garîbe nâzenîn şehri ü vilâyâtı vatan
Her mizâca mu'tedil âb u hevâsı sâz-kâr
- 16 Tûrbet-i makbûlü birr ü fâcire te'sîr-bahş
Hâk-i pâki sûret-i her niyyete âyîne-dâr
- 17 Bu mücerebdir ki bulmaz zulm bunda imtidâd
Bu mukarrerdir ki zâlim bunda olmaz pây-dâr
- 18 Gerçi birkaç gün felek hayl-i belâ ta'yîn edip
Kılmak isterdi bu mülkûn raht-ı ayşın târumâr
- 19 Küfr müstevlî olup kılmıştı İslâm'ı zebûn
Cehl istilâ bulup etmişti ilm ehlini hâr
- 20 Tuttu dest-i nâle-i mazlûm devrân dâmenin
Saldı dûd-ı âh-ı dil âyîne-i çerhe gubâr
- 21 Çerh fi'l-hâl oldu ol re'yi galattan münfâil
Devr fi'l-fevr oldu ol fikr-i hatâdan şerm-sâr
- 22 Lutf-ı İzzid şâmil-i ahvâl-i ehl-i fark olup
Kıldı feyz-i adl ile tedbîr-i acz ü inkisâr
- 23 Bayır olmuş mülke ta'yîn etti mi'mâr-ı hîred
Susamış gül-zâra irsâl etti ebr-i nev-bahâr
- 24 Bâd-pâ-yı azm-i kişver-gîr-i âlem-gerd ile
Kuhl-i a'yân-ı Acem kıldıkta hâk-i reh-güzâr
- 25 Kıldı meşhûr-ı Arab feth-i Acem târîhini
Geldi burc-ı evliyâyâ Pâdişâh-ı nâm-dâr
- 26 Rûşen etti adlden her gûşesinde bin çerâğ
Câri etti feyzden her mülküne bin cûy-bâr

- 27 Halladallahümme sultânen sakâ erze'l- Irak
Hîne mâ'z-tarret bi-isrâli's-sehâbi ke'l-bihâr
- 28 Muktedün levlâh mâ-sirrenâ ilâ sahnî's-sürûr
Muhtedün levlâh mâ-nimnâ alâ mehdi'l-karar
- 29 Adluhü an-nâibâbi'd-dehr kehfün li'l-enâm
Mâlehüm illâ bihi't-teskîni inde'l-iztâr
- 30 Seyfuhü min hadisâti'd-devr hısnün li'l-udâ
Mâlehüm illâ karârün fihi min-havli'l-firâr
- 31 Sıytuhü bi'l-adli li'l-islâmi aslü'l-intizâm
Zikrühü bi'l-mecdi li'l-eslâfi vechül'iftihâr
- 32 Ân bülend-ahter ki fazl-ı evvelîn ü âhirîn
Yâfte der-cevher-i zât-ı şerîfeş inhisâr
- 33 Nûr-ı mülkrâ-yi mâh ez-şem'-i cûdeş müstenîr
Tığ-i âlem-gîr-i mihr ez-dest-i fetheş müsteâr
- 34 Asra-i dîvân-ı hükmeş nüsha-i dîvân-ı haşr
Kâfir anca muztarr u makhûr-ı müslim dest-kâr
- 35 Kârgâh-ı lutf u kahreş mazhar-ı nâr u naîm
Mümin anca mün'im u hoş-vakt münkir hâr u zâr
- 36 Dergeheş arşîst der-rif'at ki ez çarh-ı berîn
Mî-nümâyed devr-i bâ-sükkân ân kurb u cevâr
- 37 Haşmeteş bahrîst der-vüs'at ki hest ez-vey muhît
Katre-i efgende tahrîk-i telâtum ber-kenâr
- 38 Ger koned ez-sad hezâr efzûn-ter evsâfeş rakam
Nîst mümkin dâden-i şerh-i yeki ez-sad hezâr
- 39 Ol şeh-en-şâh-ı felek-tâbi' ki vermiş devleti
Bahr ü ber hükmünde hurşide livâ-yı zer-nigâr
- 40 Hadd-i zâtı mâ-verâ-yı iktidâr-ı vehm ü akl
Resm-i feyz-i fitratı mâ-fevk-i hadd-i iktidâr

- 41 Fevz gülzârında bir ser-sebz nahl-i bâr-ver
Feyz deryâsında bir pâkîze dürr-i şâh-vâr
- 42 Her ne kim âlem ona muhtâc ol ondan gâni
Her ne onunla tefâhur halka ondan ona âr
- 43 Mülk-i istiğnâda fezy-i ni'metinden lâ-yezâl
Hâzin-i gerdûna hükm-i sedd-i bâb-ı iftikâr
- 44 Cilvegâh-ı evc-i isti'lâda vehminden müdâm
Bâd-pâ-yı hoş-hırâm-ı çehre bîm-i i'tibâr
- 45 Pâdişâh-ı bahr u ber Sultan Süleymân-ı velî
Server-i sâhib-nazar şâh-en-şeh-i şefkat-şîâr
- 46 Ol nihâl-i gülşen-i devlet ki şâh-ı gül gibi
Lutf u kahrından verir ahbâba gül a'daya hâr
- 47 Her cihetten zât-ı pâki nokta-i pergâr tek
Hâsıl ondan her taraf yümn-i yemîn yüs-r-i yesâr
- 48 Bâni-i hikmet ki erkân-ı anâsırdan müdâm
Çâr dîvâr-ı serây-ı san'at eyler üstüvâr
- 49 Salmadan kûh-ı şükûhundan onun seng-i esâs
Her binâ zımında istihkâma kılmaz i'tibâr
- 50 Heft ahter kim kazâ emrin ser-encâm etmeğe
Nâka tek kudret beyâbânında çekmişler katâr
- 51 Kat'-ı râh-ı Ka'be-i maksûd ederlerse n'ola
Ol kazâ-hükm ü kader-fermâna vermişler mehâr
- 52 Münkati'dir dehrden asrında tedbîr-i umûr
Mürtefi'dir çerhten devrinde teklîf-i medâr
- 53 Fâş söylerler ki biz ma'zûlüz emr ü nehyden
Hâkim oldur ondadır fermân onundur ihtiyâr
- 54 İstese gerdûn gezip rûy-i cihânı sert-e-ser
Nusret-i İslâm için bulmaz onun tek şeh-r-yâr

- 55 Şer' hıfzında mütimm-i mu'cizât-ı Mustafâ
Dîn zuhûrunda şerîk-i ecr-i ashâb-ı kibâr
- 56 Olmasa mümkün fezâ-yı arsa-i adlinde seyr
Zulm ederdi dâr-ı dünyâ ehline dünyâyı dar
- 57 Hakk iki âdil Süleymân hâkim etmiş âleme
Evvel ü âhir kılıp sırr-ı adâlet âşikâr
- 58 Ol Süleymân'ın şükûhu dîve salmış rüsta-hiz
Bu Süleymân savleti küffârı etmiş hâk-sâr
- 59 Ol Süleymân'a mahall-i azmde mahmil hevâ
Bu Süleymân'a zamân-ı rezmde mahkûm nâr
- 60 Âlemin vasfın Süleymân mülkü derlerse n'ola
Çün Süleymân'dan Süleymân'a kalıptır yâdigâr
- 61 Almağa kıymet verip yerden gubâr-ı dergihin
Çerh tedbîr-i ticâret eylemiş leyl ü nehâr
- 62 Ay ü günden keyl edip şâhid tutup halka verir
Nûrunu peymâne peymâne alır ondan ıyâr
- 63 Billâh ey devlet ki dergâhında mahremsin onun
Düşse fırsat hâlim ol dergâha arz et zinhâr
- 64 Kılmışım tertîb-i sahn-ı sıdka bin dürr-i senâ
Bulmazam ruhsat ki dergâha kılâm bir bir nisâr
- 65 Benden ol gâfil ona ben rûz u şeb ehl-i duâ
Benden ol fâriğ ona ben muttasıl ümmîdvâr
- 66 Yâ Rab olmaz mı ola âhir bu derd-i iştiyâk
Yâ Rab olmaz mı ola zâil bu renc-i intizâr
- 67 Buldu âlem feyz-i âmından ilâc-ı derd-i dil
Hâşe-lillâh kim kala ancak Fuzûlî dil-figâr
- 68 Var ümîdim kim ola hem şâmil ona merhamet
Âm olur elbette feyz-i sâye-i Perverdigâr

- 69 Tâ medâr-ı gerdiş-i gerdûn bulup imkân-ı devr
Defter-i devrân ede hıfz-ı hesâb-ı heft ü çâr
- 70 Heft ahter ede emr-i pâdişâha inkiyâd
Çâr unsur ola tab'-ı pâdişâha sâz-kâr

11

Terkib-bend der Medh-i Sultân Süleymân

- 1 Ne hoştur elde gülgûn câm başta aşk sevdâsı
Gönülde vasl zevki cânda cânânlar temennâsı
Gönül birkaç zamân endûh-ı hicrân ile zâr etmek
Yine âheng ile âheng-i bezm-i vasl-ı yâr etmek
- 2 Ne hoştur ol müsâfir kim sefer azmini cezm eyler
Tutup râh-ı tevekkül menzil-i maksûda azm eyler
Bulup sûdun seferden kesb edip ser-mâye-i işret
Dönüp mülküne her menzilde bir tedbîr-i bezm eyler
Ferahnâk öyle kim her nâzenin şeh-bâz-ı sayd efgn
Alır saydın olur hoş-vakt ü hurrem mâil-i mesken
- 3 Ne hoştur âşiyândan dem-be-dem şehbâz pervâzı
Şikâr üzre hevâ tutmakta olmak çarh hem-râzı
Urup minkâr açıp çengâl dökmek saydlar kanın
Yetirmek kebk ü dürrâc ü tezerve şeh-per âvâzı
Alandan sonra saydın şâd meyl-i âşiyân etmek
Nice kim feth edip mülk-i Fireng'i server-i gâzî
Safâ vü zevk ile meyl-i nigâristân-ı Rûm etmiş
Hilâfet tahtını müstakdim-i feyz-i kudûm etmiş
- 4 Zihî sultân-ı rûşen-rây mülk-ârâ-yı deryâ-dil
Ki tevfik-i zafer ikbâle kılmış cevherin kâbil
Binâ-yı ihtimâmından dem-â-dem olmasa muhkem
Tılısm-ı dîn-i hak tuğyân-ı küfr ile olur bâtıl
Ulüvv-i iktidârından pey-â-pey bulmasa revnak
Olur nakş-ı sââdet safha-ı eyyâmdan zâil
Şeh-i dünyâ vü dîn Sultân Süleymân şâh-ı âdil-dil
Rızâsın saklayan hem dîn ü hem dünyâ kılar hâsıl
Havâdis def'ine âlemde kâdir pâdişâh oldur
Penâh isterse âlem husrev-i âlem-penâh oldur
- 5 Harîm-i Hak çerâğı saltanat şem'-i şebistânı
Riyâz-ı adl servi evc-i rahmet mâh-ı tâbânı

Hilâfette velâyet ehlinin himmetli serdârı
 Velâyette hilâfet tahtının devletli sultânı
 Sikender tahtının ikbâl ile makbûl Dârâ'sı
 Süleyman mülkünün isbât ile vâris Süleymân'ı
 Melâz-i memleket memdûh-ı millet mazhâr-ı rahmet
 Her âfet ref'i her gam çâresi her derd dermânı
 Şeriat zîveri dîn revnakı İslâm âyini
 Mürüvvet menbaı insâf deryâsı kerem kânı
 Ki her kim her dil ile her ne vasfın kılrsa efzûndur
 Ona benzer şeh-en-şeh görmemiş tâ devr-i gerdûndur

- 6 Şeh-en-şâhî ki gerdûn dergah-i kadrine çâkerdir
 Cemî'-i müddeâsı feyz-i devletten müyesserdir
 Ne fermân kim kılsa Hak rızâsına mutâbıktır
 Ne yan kim azm kılsa bahtına tevfik rehberdir
 Fezâ-yı bârgâh-ı adlinin a'yân-ı makbûlü
 Ser-â-ser her biri adline bir pâkîze mazherdir
 Mukaddem cümleden ol server-i sâhib-saadettir
 Ezelden tiyneti insâf ü adl ile muhammerdir
 Nizâmü'l-izz ü ve'l-ikbâl Sultân Veys-i rûşen-dil
 Ki dârü'l-mülk-i Rûm envâr-ı adliye münevverdir
 Gönül vakt oldu ol kutb-ı zamân devrinde izhâr et
 Ne maksad kim zamanlar bâtın-ı pâkinde muzmerdir
 Adâlet tiynetinin tarzını ol pâk-tenden sor
 Nübüvvet hırkasının zevkini Veysü'l-Karen'den sor

- 7 Şehâ cennet dilerdim Hak müyesser kıldı dîdârın
 Umardım nûr-ı rahmet rûzi oldu şem'-i ruhsârın
 Murâdım Ka'be idi tavf-ı dergâhın nasîb oldu
 Çekerdim la'l için hasret erişti sem'e güftârın
 Kıldardım ârzü Hak'tan kilîd-i mahzen-i maksûd
 Göründü dîde-i ümmîdime dest-i güher-bârın
 Safâ-yı tal'atın mahv etti gönlümden elem nakşın
 Muâlec oldu hâtır kalmadı teşvîşi bîmârın
 Tarîk-i izz ü ikbâli yitirmiştim olup gâfil
 Beni gaflet yuhusundan uyardı baht-ı bîdârın
 Ne tâat ecridir yâ ne duâ te'sîridir yâ Rab
 Ki matlûbu müyesser oldu mihnetsiz taleb-kârın
 Fuzûlî hüsn-i etvâr ile olmuş kurbuna mâil
 Budur te'sîri âlemde hemîşe hüsn-i etvârın
 Safâ-yı niyyet ile yok duâ kılmakta taksîri
 Duâ olsa riyâsız böyledir elbette te'sîri

- 8 Binâ-yı devletin tâ devr-i gerdûnvâr var olsun
 Medâr ettikçe âlem devletin âlem-medâr olsun
 Sarây-ı himmetin kim halka salmış sâye-i rahmet
 Esâsı nusret ü feth ile dâim üstüvâr olsun
 Metâ'-ı irtifâ'-ı kadrine bîm-i havâdisten
 Hemîşe devlet-i tevfik-i Hak hısn-ı hisâr olsun
 Tamâmî-i umûrun her cihetten mûcib-i tahsîn
 Cemî'-i hizmetin manzûr-ı ayn-ı i'tibâr olsun
 Sen olgıl ercümend-i mülk düşmen kayd-ı gam çeksin
 Sen olgıl ser-bülend-i dehr hâsîd hâr u zâr olsun
 Fezâ-yı buk'a-ı Bağdâd adlinden alıp rûşen
 Mizâc-ı pâkine âb u hevâsı sâz-kâr olsun
 Serîr-i hükm-i burc-ı evliyâ senden bulup zîver
 Safâdan her günü nev-rûz u her fasl-ı bahâr olsun
 Senin vasfınla gün günden buluptur revnakın nazmım
 Benim nazmımla vasfın vird-i ehl-i rûzgâr olsun
 Zebân olduğça bir dem gitmesin zikrin zebânımdan
 Hayâl-i hizmetin mahv etmesin Hak levh-i cânımdan

12

Kasîde der Medh-i Ayâs Paşa

- 1 Geldi ol Îsâ kim ondandır hayât-ı ehl-i hâl
 Yoktur onsuz halk cisminde hayâta ihtimâl
- 2 Geldi ol Hızr-ı mübârek-pey kim onsuz bî-delîl
 Muztarip kalmıştı ehl-i fazl u erbâb-ı kemâl
- 3 Geldi ol Mehdi ki salmıştı zamân-ı gaybeti
 İkd-ı nazm-ı kişver-i İslâm'a bîm-i inhilâl
- 4 Geldi ol Âsâf ki kondurmuştu cünd-i şevketi
 Dâmen-i mülk-i Süleymân'a gubâr-ı ihtilâl
- 5 Ser-firâz u nîk-ahd ü nîk-re'y ü nîk-hû
 Server-i pâkîze-etvâr u pesendîde-hisâl
- 6 Cevher-i kâbil Ayâs-ı âkıbet-Mahmûd kim
 Halka göstermiş onu İzid felekten bir misâl
- 7 Merhabâ ey revnâk-efzâ-yı serîr-i izz ü câh
 Merhabâ ey zîb-bahş-ı mesned-i câh u celâl

- 8 Serverâ hakkı ki hurşîd-i cemâlinden cüdâ
Ahter-i ikbâline yetmişdi Bağdâd'ın zevâl
- 9 Olmuş iken eşk seyl-âbiyle a'mâ şükr kim
Buldu çeşm-i mülk hâk-i makdeminden iktihâl
- 10 Kalmamıştı feyz gûyâ kim sana imdâd için
Evliyâ kılmıştı burc-ı evliyâdan irtihâl
- 11 Ey hoş ol kim hırmen-i a'dâyı ber-bâd etmeğe
Cânib-i deryâyâ kıldın seyr mânend-i şimâl
- 12 Hasım mülküne hırâmân eyledin hadrâ alem
Şerr-i şeytan def'ine açtın melek-veş perr ü bâl
- 13 Girdin ol iklîme kim bahr ile berrinde onun
Yok sana bir mûnis ü gam-hâr gayri Zü'l-Celâl
- 14 Kılmadın emvâc-ı deryâ-yı adâvetten hazer
Çekmedin ahvâl-i âsâr-ı havâdisten melâl
- 15 Kestin evvel fitne başın intizâm-ı mülk için
İbtidâ-yı kâr-ı hayr ettin mübârek oldu fâl
- 16 Feth kıldın ol yeri kim devr-i Âdem'den beri
Kılmamıştı sâhibinden gayra hergîz intikâl
- 17 Aldın ol iklîmi kim âlemde yüz bin pâdişâh
Hasretiyle verdi cân fethin bilip emr-i muhâl
- 18 Açtın ol mülkü ki yüz bin saltanat lâfin uran
Oldu acz ile onun da'vâ-yı teshîrinde lâl
- 19 Şâhid-i Basra perîşân-hâl iken verdin ona
Hatt u hâl-i leşker-i İslâm'dan zîb ü cemâl
- 20 Minberin zikr-i hümâyûn ile ettin ser-bülend
K'ol makâmı hayftır kılmış erâzil pây-mâl
- 21 Sikkesine pâdişâh ismiyle verdin zîb ü fer
Hayf idi kim râm ola ağyâra ol ra'nâ gazâl

- 22 Kestin ol iklimden ehl-i Fireng'in raġbetin
Açabilmez oldu küffâr ol yana çeşm-i hayâl
- 23 Halka i'lâm etmeġe dîn-i Muhammed tâatin
Eyledin ol Mescid-i Aksâ'ya ta'yîn-i Bilâl
- 24 Serhad-i Hindûsitan açtın sana yüz âferin
Rûm ruhsârına hayli ziyet artırdı bu hâl
- 25 Ger sana düşmen mukâbil durmadıysa vechi var
Ol durur huffâş sensin âfitâb-ı bî-zevâl
- 26 Feth yüz tutmuş sana her kanda kim azm eylesen
Hiç kesten sûretâ gelmez hilâf-ı imtisâl
- 27 Leşkerin azm etse bir sâatte eyler târumâr
Her ne tedbîr ü teemmül kılsa hasmın mâh u sâl
- 28 Seyr kılsan himmetin sarfına döymez bir nazar
Kılsa a'dâ cümle ömrün sarf-ı zabt-ı mülk ü mâl
- 29 Arsa-i ceng ü cidâlin katlden hâlî deġil
Muttasıl re'yinle tîġindir kılan ceng ü cidâl
- 30 Tîġin ister rezm ede başlar kese kanlar döke
Re'yin etmez düşmenin fethini muhtâc-ı kıtâl
- 31 Böyle kim tevfik-i Hak nusret nasîb etmiş sana
İktisâb-ı rifat ü ikbâle düşmüştür mecâl
- 32 Tut cihân ma'mûresin ser-asker-i İslâm olup
Nev-cevânlar zûr-ı bâzûsuna döymez pîr Zâl
- 33 Cevher-i zâtında çün tedbîr-i nazm-ı mülk var
Lutfu şâh-en-şâh-ı İslâm'ın sana olsun helâl
- 34 Oldu rûşen kim sana âġâz-ı rifattır bu feth
Pertev-i hurşîdden bedr olacaktır bu hilâl
- 35 Var ümîdim kim muhâlifler arasında müdâm
Âsuman kıldıkça nîrân-ı adâvet iştiâl

36 Muttasıl feth ola rûzî cânib-i Hak'tan sana
Feyz-i medhinle Fuzûlî hasteye hüsn-i makâl

13

Kasîde der Medh-i Ayâs Paşa

- 1 Çehre vü hattın hayâli çeşmimi kılmış makâm
Açmağa Bahreyn'i cem' olmuş sipâh-ı Rûm u Şâm
- 2 Cilvegâh etmiş gubâr-ı dergehin müjgânımı
Sâhil-i deryâyı tutmuş asker-i Dârü's-Selâm
- 3 Râh-ı aşkında sirişkim gösterir her dem habâb
Azm-i râh ettikte leşker resmdir nasb-ı hıyâm
- 4 Ceng ederler birbiriyle tîgin için hûblar
Resmdir leşkerde sular üzre kılmak izdihâm
- 5 Serv lâf-ı hüsn eder göster kıyâmın men' kıl
Baş çeken serkeşlerin def'ine vâcibdir kıyâm
- 6 Koyma zülfün düşmeğe mâh-ı ruh-ı rahşânına
Kıl müşa'sa' mülkünün sâhirlere seyrin harâm
- 7 Gönlümü gör dîdeden geh kan döker geh kan içer
Medd ü cezrini temâşâ kıl bu deryânın müdâm
- 8 Dil evine revzen aç sînem delip tîginle kim
Muntazırdır feth-i râh-ı Ka'be için hâs u âm
- 9 Ey gönül devrân çekip gerdûna Keyvân mahmilin
Şems'ten Mirrîh'e vermiş tevsen-i zerrîn-ligâm
- 10 Çerh kalkanını zerrin kubbe etmiş mihrden
Mâh-ı nev tîgin şafaktan eylemiş gülgün niyâm
- 11 Feth esbâbını yükletmiş katâr-ı hefteye
İhtiyât üzre olup görmüş sefer kaydın tamâm
- 12 Gâliba sultân-ı dîvân-ı kazâ hükm eylemiş
Kim vere Dârü's-Selâm'a düşmen-i serkeş selâm

- 13 Hâkim-i Takdîr'den devrâna olmuş emr kim
Ede mülk-i Basra'yı mahrûsa-i Bağdâd'a râm
- 14 Bağlamış himmet bu fermânı ser-encâm etmeğe
Hazret-i pâşâ-yı Keyvan-kadr ü gerdûn-ihtişâm
- 15 Ser-firâz-ı âkıbet-Mahmûd u kutb-ı râst-rev
A'del-i akrân Ayâs-ı nîk-rây ü nîk-nâm
- 16 Ol Mesihâ-dem ki emvât-ı elem ihyâsına
Hâk-i dergâhındadır keyfiyyet-i yuhyi'l-izâm
- 17 Halladallahümme tekrîmen lenâ ikbâlehü
Ahsenallahümme fî-eyyâmihi hâle'l-enâm
- 18 Ey gubâr-ı dergehinden kadr-i gerdûn âriyet
V'ey furûğ-ı mihr-i rûyundan safâ-yı subh vâm
- 19 Devrden hâsıl bana dâim neşât-ı müstezâd
Bahttan rûzî sana peyveste câh-ı müstedâm
- 20 Câm-ı bezm-i rezmin içmekten dil-i düşmen kebâb
Def-i nâr-ı kahrın etmekte hayâl-i hasm hâm
- 21 Her şua-ı hancerin berk-i fenâdan bir şerer
Her sadâ-yı nâvekin mülk-i ademden bir peyâm
- 22 Ömrlerdir katl-i a'dâdan ecel çekmiş elin
Onu dîvân-ı kazâdan tîğın etmiş iltizâm
- 23 Hak Teâlâ'dan sana feth-i dem-â-dem lutf-ı hâs
Senden ehl-i âleme lutf-ı pey-â-pey feyz-i âm
- 24 Rezmgâhında mizâc-ı tîğ u tab'-ı rumhunu
Muhtelif kılmış tarîk-i ihtirâk u iltiyâm
- 25 Çalışıp her bir adûnu tîğın ettikçe iki
Her iki bir olmağa rumhun kılar ikdâm-ı tâm
- 26 Kasd-ı feth-i mülk kılmışsan mübârektir bu rây
Azm-i def-i düşmen etmişsen müyesserdir bu kâm

- 27 Çok zamânlardır ki sayd-ı merdüm-i tüccâr için
Reh-güzâr-ı Hind'e kurmuştur hisâr-ı Basra dâm
- 28 Onda kanlar yutturupturlar tereddüd ehline
Geldi ol dem kim çeke tîğın olardan intikâm
- 29 Deprenen asker midir ya Dicle'dir Bağdâd'dan
Eyleyip tuğyân Cezâyir'den yana kılmış hırâm
- 30 Tutmak olmaz böyle seyl-âbın önün hâşâk ile
Kılmasınlar men'ine ehl-i Cezâyir ihtimâm
- 31 Yel bıraktı Hind deryâsına azmindan haber
Titredi deryâ mehâbet Hind subhun kıldı şâm
- 32 Kıldı kutbü'l-mülkü tahrîkin yerinden münharif
Gitti havfinla Nizâmü'l-Mülk mülkünden nizâm
- 33 Vehm-i tîğın eyledi ehl-i Fireng'i zerd-reng
Kıldı gerd-i leşkerin sahrâ-yı Hind'i müşg-fâm
- 34 Müşg söylersem sipâhın gerdine kılmam hatâ
Çün Fuzûlî hasteye ondan muattardır meşâm
- 35 Tâ şeb ü rûz ihtilâfiyle mukarrerdir medâr
Tâ meh ü hurşîd devrânında mümkindir devâm
- 36 Var ümîdim hâb-ı gafletten hasûdun durmayıp
Bahtını bîdâr ede tevfik-i Hayy-i lâ-yenâm

14

Tercî-bend der Hakk-ı Ayâs Paşa

- 1 Şükr kim çarh istikâmet üzre devrân eyledi
Cem'-i ehl-i devlet a'dâsın perîşân eyledi
Dehre halk-ı Basra vü ehl-i Cezâyir fitnesi
Çok zamanlar gerçi kan yutturdu pinhân eyledi
Âkıbet bîm-i zarardan pâdişâh-ı âlemi
Bî'z-zarûre vâkıf-ı âsâr-ı isyân eyledi
Gayret-i hükm-i hilâfet ol diyârın fethini
Bir mücâhid bende-i makbûle fermân eyledi
Mahzar-ı rahmet Ayâs-ı merhamet-endîşe kim
Onu evc-i adle hak hurşîd-i rahşân eyledi

Sâye-veş toprağa saldı düşmen-i bed-hâhını
 Her yere kim râyet-i azmin hırâmân eyledi
 Basra teshîri Cezâyir fethi müşkil emr iken
 Eshel-i vech ile bu düşvârî âsân eyledi
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmıdır

- 2 Kıldı Bağdâd üzre feth için müretteb bir sipâh
 Kim alemden bâd tahrikiyle mesdûd oldu râh
 Kesret ol gâyetle kim encüm dökülse çarhtan
 Ziyet için bir güher bulmazdı onda bir külâh
 Ger sabâ nâ-geh araya düşse mânend-i habâb
 Onlara ilterdi leşker izdihâmından penâh
 Vahş ile tayr u melek yüz tuttu gurbet azmine
 Kalmayıp onlara leşkerden vatanda câygâh
 Her yana kaldırdı râyet bir emîr-i nâm-dâr
 Her yana saf bağladı bir server-i Cemşîd-câh
 Tuttu saf saf yeryüzün leşker sûtûr-ı hat gibi
 Ol hatın mazmûnu istiklâl-i hükm-i pâdişâh
 Etmek olmaz böyle leşker cem'ini tedbîr ile
 Yâr u yâver olmasa tevfik ü te'yîd-i İlâh
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmıdır

- 3 Mâh-ı nevden Dicle'de gösterdi zevraklar misâl
 Kim görüptür kim ola bir âsumânda bin hilâl
 Her biri bir tâir-i evc-i belâdır tîz-per
 Sayd-ı murg-ı ruh-ı hasm eyler kılıp tahrik-i bâl
 Yoksa sâildir dehânında kızıl bayrak zebân
 Hâkim-i takdîrden feth-i bilâd etmiş suâl
 Gönlü açılmış meğer bulmuş bu reng ile cevâb
 Çarh-ı ahdardan ki mâni' yok teveccüh eyle al
 Suda zevrak mı yâhud ağzın açmış bir neheng
 Bayrak ol âteş ki bulmuştur deminden iştiâl
 Server-i sâhib-zafer zevraklara ziyet verip
 Kıldı düşmen mülküne irsâl-i esbâb-ı kıtâl
 Saldı gavga-yı tûfengi mağz-ı a'dâya gırîv
 Buldu vehminden mizâc-ı mülk-i düşmen ihtilâl
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmıdır

- 4 Râyetin bir cânibinden eyleyip gerdûn hırâm
 Gerd-i leşkerden ruhun gerdûnun etti müşg-fâm
 Ruhsat-ı azm-i gazâ Şâh-ı Neceftten isteyip
 Geldi dergâhına gösterdi tarîk-i ihtirâm
 Buldu ol sultân-ı âdilden kemâl-i iltifât
 Pîr irşâdıyla hoştur her amelde ihtimâm
 Buk'a buk'a kıldı tayy ma'mûre-i mahrûsayı
 Aldı feyz-i feth-i mülk için duâ-yı hâs u âm
 Yetti ol ser-hadde kim âğâz-ı mülk-i hasmdır
 Girdi ol meydâna kim hükm onda olmuştur tamâm
 Geldi ol menzilde rûz-ı ıyd hâk-i pâyine
 Fethten verdi beşâretler kim ola şâd-kâm
 Yeddi ahterden felek düzdü onun için bir katâr
 Kim çeker sahrâda esbâb-ı sipâhın subh u şâm
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdır
- 5 Şeyhi Âl-i Kaş'am'ın şerriyle bir şeytân idi
 Memleket içre fesâdı şöhre-i devrân idi
 Gerçi sûrette itâat zâhir eylerdi velî
 Sûret-i akşamı hâl-i çihre-i isyân idi
 Muktedâsı emr ü nehyinden hevâ-yı nefis olup
 Şer' hükmü vâdi-i re'yinde ser-gerdân idi
 Kangı hırmen-sûhte zer'ine kılrsa bir nazar
 Bezr için her nesne kim koysaydı bir ihsân idi
 Baş çıkarmak istemezdi zer' vehminden onun
 Gerçi fellâhın gözü yaşı ona bârân idi
 Her eve bir gece mihmân olsa kavminden biri
 Adı mihmânlık velî ma'nâda bir tâlân idi
 Kıldı Pâşâ-yı saâdet-mend ref' ol fitneyi
 Sanmanız kim def'tedbîri onun âsân idi
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdır
- 6 Ol kazâdan kişver-i a'dâya depretti alem
 Düştü bir sahrâya reh kim artırır zikri elem
 Bir beyâban kim yok onda nev'-i insândan eser
 Ona nisbet vâdi-i merdüm-nişîn mülk-i adem
 Nakş-ı rîki hatt-ı âfet nevg-i hârî tîğ-i kîn
 Yer mizâcında belâ muzmer hevâ tab'ında sem
 Fasl hem bir fasl kim serd olmağın âb u hevâ
 Halktan kat'-ı hayât eylerdi İsbâ ursa dem

Öyle mühlik şiddet-i dey kim harâret bulmağa
 Gördüğü yerde düşerdi odlara hurşîd hem
 Öyle kâtî' tîğ-i sermâ kim lahiddin çıkmağa
 Rûh eğer emvâta avdetseydi eylerdi sitem
 Böyle mevsim böyle sahrâyı delîl-i hayr ile
 Kat' edip leşker Cezâyir mülküne bastı kadem
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdir

- 7 Arsa-i mülk-i Cezâyir oldu nâ-geh âşikâr
 Himmete arz etti gerdûn bî-nihâyet sebze-zâr
 Kesret-i eşcârı ol gayette kim ol mülkte
 Bilmemiş âb u zemîn hergîz ki bir hurşîd var
 Sanasın her nahli bir jülîde-mû dîvânedir
 Kim ona zencir âb olmazsa tutmazdı karâr
 Arsa-i satranç tek sahnında Şatlardı hutût
 Kal'alar hat gibi Şat üzre bî-hadd ü bî-şümâr
 Gerçi onlar maksad-ı aslî değildi leşkere
 Olmağın ol firka-i nâ-pâk hâk-i reh-güzâr
 Eshel-i emr ile çok ser-leşkeri pâ-mâl edip
 Bî-nihâyet kal'a-i muhkem olundu târumâr
 Kal'alar fethin kilîd-i bâb-ı nusrettir deyü
 Safha-i eyyâma tahrîr etti kilik-i rûzgâr
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdir

- 8 Oldu ondan sonra peydâ Basra ehlerinden nişân
 Fitne odundan şererler kıldı zâhir âsumân
 Geldi istikbâle çok sengîn-dil ü âhen-kabâ
 Oldu âlem-sûz seng ü âhen-i âteş-feşân
 Her dil-âver nâdir-i mülk-i Horâsân u Irâk
 Her mübâriz ser-hat-ı mecmûa-i Hindûsitân
 Leşker-i İslâm ile âgâz-ı ülfet eyleyip
 Âşinâlık dem-be-dem efzûn olup kaynardı kan
 Münhezim askerden ammâ bir elemsiz hem değil
 Zehri ol kavmin zenebden saçılıp zenbûr san
 Ol fezâ-yı mihnet-efzâdan yetince Basra'ya
 Dehr bâğ-ı fitneden bir gül açardı her zamân
 Lîk bir fert olmadı zâyi' sipâh-ı Rûm'dan
 Sûd sevdâsında ol tüccâra düşmüştü ziyân
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdir

- 9 Bir seher kim tîğ-i zerrîn çekti şâh-ı bâhter
 Gökyüzünde koymadı encüm sipâhından eser
 Basra'ya karşı sipâh-ı Rûm'dan arz oldu saf
 Bağladı rûy-i zemîn bed-hâh katline kemer
 Râyet-i hadra çekildi ol hisârın fethine
 Yoksa kal'-ı kal'a-i küffara Cibrîl açtı per
 Nehr-i A'şar'ı ubûr-ı leşker için doldurup
 Mâr-ı Dahhâk'a Ferîdûn-ı zaman buldu zafer
 Çeşm-i hurşîdi sinân u rumh-ı hun-hâr etti kûr
 Gûş-ı gerdûn sadâ-yı nây-ı rûyîn etti ker
 Geldi düşmenden mukâbil bir sipâh-ı bî-kerân
 Kim sevâd-ı kesretin hasr edebilmezdi nazar
 Leşker-i İslâm'a nusret verdi lutf-ı Kirdigâr
 Şâm olunca kalmadı ol şu'lelerden bir şerer
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdır
- 10 Şâm kim ruhsâra çekti husrev-i encüm nikâb
 Kıldı Şeyh-i Basra bahtı saltanat tahtında hâb
 Verdi akl u re'yine dahl-i mehâbet inhirâf
 Saldı cism ü cânına emr-i salâbet ıztırâb
 Kaçtı ol dûn-ı siyeh-rû devlet ü ikbâlden
 Öyle kim şeh-bâz vehminden firâr eyler gurâb
 Sâyesin toprağa saldı her taraftan ol hisâr
 Salıcak bir cânibinden şu'le-i hurşîd tâb
 Subh-dem pâşâ-yı âdilden münevver oldu mülk
 Oldu zâil zulmet-i şeb saldı pertev âfitâb
 Verdi mülk ü mâl ü cism ü cânına halkın emân
 Kıldı cennet ol yeri cennette hod olmaz azâb
 Yetmedi âcizlere gavgâ-yı leşkerden zarar
 Bî-tekellûf hoş kerâmettir zararsız inkılâb
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmdır
- 11 Ser-verâ bed-hâh hâk-i reh-güzâr olsun sana
 Kanda kim azm eylese tevfik yâr olsun sana
 Olmasın başından eksik pâdişâhın sâyesi
 Hırz-ı devlet sâye-i Perverdigâr olsun sana
 Kılmasın lutfun nihân re'y-i münîrinden felek
 Her nihânî lutfun kim var âşikâr olsun sana
 Çekmesin şemşîrden minnet salâh-ı devletin

Muslih-i ahvâl devr-i rûzgâr olsun sana
 Feth için her kanda kim deprense azmin râyeti
 Düşmen-i bed-hâh hâk-i reh-güzâr olsun sana
 Olmasın hâmûş bâğ-ı medhinin bülbülleri
 Dâi-i devlet Fuzûlî tek hezâr olsun sana
 Evvel-i azminde feth-i mülke nusret bulduğun
 Mûcib-i tekmîl-i izz ü i'tibâr olsun sana
 Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
 Pâdişâhın mülküne isbât-ı istihkâmıdır

15

Kasîde der Medh-i Ayâs Paşa Vâlî-i Bağdâd

- 1 Erişti vakt ki gül basa bûstâna kadem
 Cihâmı eyleye lutf-ı bahâr reşk-i İrem
- 2 Vere benefşe ile berg-i erguvan çemene
 Safâ-yı ziynet-i peyvend-i âbanûs ü bekem
- 3 Hevâdan eyleye eşcârı ebr gevher-bâr
 Sahîfe-i çemen üzre leâli-i şebnem
- 4 Güneşten ola sipîhr-i kevâkib ü seyyâr
 Çınâr sâyesi altında sebze-i hurrem
- 5 Sahîfe-i çemen üzre tereddüd ede nesîm
 Mesîh cilvegehi ola dâmen-i Meryem
- 6 Ukûd-ı şebnem ile rûz u şeb harâret-i mihr
 Hutût-ı sebzeyi gel mühmel ede geh mu'cem
- 7 Müsâvi ola letâfette âsumân u zemîn
 Berâber ola yügürmekte eşheb ü edhem
- 8 Çemende okuna hükm-i eyâlet-i nevrûz
 Mîsâl-i hükme nisâr eyleye şükûfe direm
- 9 Revâc-bahş ola gül-zâra i'tidâl-i hevâ
 Nite ki hitta-i Bağdâd'a server-i a'zam
- 10 Gül-i bahâr-ı adâlet nihâl-i gülşen-i cûd
 Şükûfe-i çemen-i lutf u serv-i bâğ-ı kerem

- 11 Meh-i sipîhr-i eyâlet Ayâs Pâşâ kim
Esâs-ı mülktür endîşesiyle müstahkem
- 12 Bülend-kadr cenâbî ki re'y-i rûşenine
Değil dekâyık-ı âdâb-ı saltanat mübhem
- 13 Müşerref eylememiş bir onun gibi kâmil
Serîr-i saltanatı ondan esbak u akdem
- 14 Vücûd-ı kâmiline yok nazîr âlemde
Ne ihtiyâc ki ben söyleyem bilir âlem
- 15 Eyâ bülend-nazar âfitâb-ı evc-i şeref
Ki halk rızkınadır dest-i himmetin maksem
- 16 Fakîr-i sofra-i in'âmın ağniyâ-yı zamân
Garîk-i ni'meti ihsânın evliyâ-yı niam
- 17 Harîm-i dergehine azm eden fakîrlere
Nisâb-ı ni'met ile farz olur tavâf-ı Harem
- 18 Takarrübün senin ol rütbe-i saâdettir
Kim onda lâzım olur kurb-ı Hak Teâlâ hem
- 19 Ümîd ile turalı dâmen-i adâletini
İrişmez oldu girîban-ı mülke dest-i sitem
- 20 Kazâ yazanda senin ismine bekâ mülkün
Kılar adûlarını nevg-i tîğın ile kalem
- 21 Bu olmasaydı garaz safha-i vücûda kazâ
Senin adûların ismini eylemezdi rakam
- 22 Fesâd-ı ta'nesin insâna eyleyen meleği
Ger etmeseydi senin hüsn-i sîretin mülzem
- 23 Fesâda kâil olup infialden başın
Yukarı kaldırabilmezdi bir benî âdem
- 24 Tahâret ü verâ' u zühd ü takvâ ile müdâm
Binâ-yı hüsn-i sülûkundur ol kadar muhkem

- 25 Ki bahr-ı hîle-i İblîs ona ger olsa muhît
Tasavvur eylemek olmaz kim ol binâ çeke nem
- 26 Gelip huzuruna görseydi pâk meşrebini
Çalardı haclet ile câmı tevbe taşına Cem
- 27 Girip sipâhına olsaydı vâkıf-ı rezmin
Tefâhur etmez idi darb-ı tîğ ile Rüstem
- 28 Bu nev' ile ki zamânında cism-i mülk müdâm
Bulur hayât-ı mücedded zamân zamân dem dem
- 29 Vücûd hıfzını lutfun eğer edinse murâd
Binâ-yı feyz ile mesdûd olurdu râh-ı adem
- 30 Mukarrer eyledi gerdûn ki dehr durdukça
Nihâl-i kâmetini bâr-ı gamdan etmeye ham
- 31 Zamâne üzre gören sâye-i adâletini
Revâ mıdır ki ede sâye-i adâleti kem
- 32 Şehâ Fuzûlî-i zârım ki çarh-ı bî-hûde-gerd
Salıptır âyine-i tab'ıma gubâr-ı elem
- 33 Tenimde zahm-ı hadeng-i belâ velî şâdım
Ki lutfun olsa bulur cümle zahmlar merhem
- 34 Ümîdvâr ki teshîr-i mülk-i âlem için
Fezâ-yı çarhta çektikçe âfitâb alem
- 35 Zamân zamân yüzüne bağlı kapılar açıla
Nefes nefes olup efvân kapında hayl ü haşem
- 36 Müyesser ola ki tevfik-i feth ile tîğın
Ola Irâk-ı Arab'da kilîd-i sulh-ı Acem
- 16**
Kasîde der Medh-i Veys Beg
- 1 Ey safâ-yı şîşe-i cevlânî-i firûze-fâm
Ma'den-i yâkût-ı sahbâ gül-bün-i gül-berg-i câm

- 2 Gonca-i gül-zâr-ı hikmet hokka-i şehd-i ginâ
Dürc-i dürr-i ma'rifet mi'yâr-ı idrâk-i tamâm
- 3 Perdedâr-ı duhter-i rez dâye-i bintü'l-ineb
Mahrem-i sultân-ı mey matbû'-ı ebnâ-yı kirâm
- 4 El tutup düşmüşleri bir bir ayağa durgudup
Sarf eden varın gönüller açmağa her subh u şâm
- 5 Nâzenin dilber gibi ahbâba kanlar yutturan
Derd ilen âşık gibi kanlar döken gözden müdâm
- 6 Veh ne cevhersin ki bilmez hiç kim hâsiyyetin
Acz evsâfındadır taksîre kâbil akl-ı tâm
- 7 Geh gülüp kahkah ter eylersin dimağın meclisin
Geh eğilip halka özr ile kıgarsın ihtirâm
- 8 Ne duâdır bilmezem kulkul deyip zikr ettiğın
K'ol duânın hürmetin vâcib biliptir hâs u âm
- 9 Akl alırsın cân bağışlarsın kemâl-i sihr ile
Dîv salarsın şîşeye odu kıgarsın suya râm
- 10 Gâh durmak geh eğilmek geh ayağa düşmeğın
Zâhir eyler geh rükû' u geh sücûd u geh kıyâm
- 11 Bir riyâyî zâhide benzer birûnun kim ola
Taşrası takvâ ile zibâ içi dolu harâm
- 12 Yok yok etvârın münezzehtir riyâdan şüphesiz
Sende müzmerdir havâs-ı şerbet-i yuhyi'l-izâm
- 13 Kılmasınlar ta'ne ger mey-hâneler seyr eylesen
Sûfi-yi sâfi-derûnsun zâir-i Beytü'l-Harâm
- 14 El-emânet ey çerâğ-ı ehl-i kadr ü i'tibâr
El-mürüvvet ey nizâm-ı ehl-i izz ü ihtişâm
- 15 Çün safâ-yı niyyetin tevfik-i hüsn-i sîretin
Kıldı kurb ile seni beğ hizmetinde şâd-kâm

- 16 Umduğın ser-menzil-i maksûduna bastın kadem
Kimse mahrûm olmayan dergâhta tuttun makâm
- 17 Hâtırından çıkmasın mahrûm olan üftâdeler
Hakk için yâdında tut ger düşse takrîb-i kelâm
- 18 Arza kıl benden duâ ol ma'den-i insâfa kim
Feyz-i adliyle perişân mülk tapmıştır nizâm
- 19 Hâris-i ma'mûre-i Bağdâd kutb-ı ehl-i Rûm
Hâmi-i mülk-i Hamâ müstahfiz-i ser-hadd-i Şâm
- 20 Veys Beğ Hazretleri hurşîd-i evc-i iktidâr
Şehr-yâr-ı nîk-rây u nîk-baht u nîk-nâm
- 21 Emr-i ikbâlin müretteb kılmağa olmuş ana
Şâm bir hindî kenizek subh bir Rûmî gulâm
- 22 Ol biri tezyîn-i halvetgâhına ikdâm edip
Bu biri tertîb-i eyvânına eyler ihtimâm
- 23 Câma kılmış Cem sipârîşler ki yetgeç bezmine
Öp elin ihlâsını arz et yetir benden selâm
- 24 Bâdeye Cemşîd emânet yüklemiş kim Tanrı'çün
Göricek düş ayağına vü yetir benden peyâm
- 25 Ey hırâmân serv kim tâ devre gelmiştir kadeh
Görmeyiptir sen gibi bir turfa serv-i hoş-hırâm
- 26 Sâgar-ı hulkun nesîminde musaffâdır dimâğ
Bâde-i lutfun şemîminden muattardır dimağ
- 27 Handa kim girdiyse düşmen kâm çıktı câm-ı mey
Şükrü lillâh kim senin bezminde oldu dost kâm
- 28 Özgeler devrinde çok kan yutturup bin sâgara
Devr-i zâlim vermeyip tertîb olan bezme devâm
- 29 Devlet-i câvid imdâdiyle fırsattır bugün
Sâgar isti'câl edip devrândan alsa intikâm

- 30 Serverâ fâriğ değil senden Fuzûlî bir zamân
İnehü müsted'î istibkâeküm beyne'l-enâm
- 31 Eşrakat min-küm ale'z-zulmâi envârü'l-hüdâ
Halledet âsâru envârin behâ zâle'z-zalâm

17

Kasîde-i Şitâiyye

- 1 Bir gün ki dey âlâmetin etmişti âşikâr
Tutmuştu yüz füsürdeliğe tab'-ı rûzgâr
- 2 Bâd-ı hazân yetip harekât-ı şenî' ile
Her yan dıraht rahtını etmişti târumâr
- 3 Sarsar hücûm-ı gâret-i bûstâna azm edip
Aslıyla koymamıştı ağaçlarda berg ü bâr
- 4 Bergini şâh-ı gül yele vermişti ser-te-ser
Ya'nî tecemmülüne cihânın ne i'tibâr
- 5 Tayy kılmış idi sebze bisâtını bûstân
Ya'nî ki mu'teber değil esbâb-ı müsteâr
- 6 El böyle fasllarda temennâ-yi künc eder
Ben eyledim sabâ gibi gülşen yana güzâr
- 7 Bir bâğa düştü reh-güzerim gördüm onda cem'
Tertîb-i ayş kılmağa esbâb her ne var
- 8 Dolmuş kadeh şarâb ile gelmiş ayağa kim
Ger lâle bitti ise benim şem'-i lâle-zâr
- 9 Mînâ-yı sebz lutf ile durmuş ayağa kim
Ger gonca fânî oldu benim ömr-i pây-dâr
- 10 Gelmiş kebâb devre vü söyler ki ey kadeh
Hergün tutar mı hizmet-i yârân eden karâr
- 11 Bir turfa nahl berg-i hazân ile bağlamış
Meyl-i imâret eyleyüben tâk-ı zer-nigâr

- 12 Yıgılmış fezâ-yı bâğa hazân bergi hıştlar
Güyâ hevâ hücûmuna tutmak diler hisâr
- 13 El-kıssa ol bisâtta ben germ-i şevk olup
Aldım metâ'-ı zevk verip nakd-i ihtiyâr
- 14 Oldum tamâm garka-i deryâ-yı şevk ü zevk
Tuttum tarîk-i râbta-i akldan kenâr
- 15 Her dem bir iltifâta fedâ eyledim hîred
Her lahza bir heveste nisâr eyledim vakâr
- 16 Her kim ayağ sundu bana ben ayağına
Cins-i havâss u nakd-i hîred eyledim nisâr
- 17 Ervâh-ı kuds bezmi imiş onu bilmedim
Ben mest-i bî-hod oldum olar kaldı hûş-yâr
- 18 Bî-hûş düşmüşüm mütegayyir micâz ile
Gâfil ki leyldir mi geçen devr yâ nehâr
- 19 Olmuş hücûm-i hâdiseden hûş münzehim
Kılmış safâ-yı akl dil-i türeden firâr
- 20 Bir lahzayı ki saykal-i idrâk-i müstâkim
Nâ-geh götürdü âyine-i tab'dan gubâr
- 21 Açtım gözümü görmedim ol bezmden eser
Hakka budur tabîat-i dünyâ-yı bî-medâr
- 22 Kılmaz kamu kazıyyede emrini müstedâm
Olmaz cemî'-i emrde bünyâdı üstüvâr
- 23 Gördüm yerim fezâ-yı bisât-ı sürûr iken
Olmuş mazîk-i mezbele-i acz ü inkisâr
- 24 Hem sohbetim cemâat-i ehl-i kabûl iken
Olmuş nedîm ü hem nefesim niçe mûr u mâr
- 25 Cismim cefâ-yı şiddet-i berd ile nâ-tüvân
Başım belâ-yı hâdise taşıyla seng-sâr

- 26 Ehl-i cefâ tenimde olan kisvetim alıp
Koymuş beni bürehne vü lertzân ü hâr u zâr
- 27 Ne bir refik kim ola ol demde dest-gîr
Ne bir şefik kim ola ol gamda gam-güsâr
- 28 Îzid yüzüme bağlamış ebvâb-ı rahmetin
Ya'ni budur nihâyet-i isyân-ı bâde-hâr
- 29 Çok bâde bezm-i devrde nûş etmişim velî
Ben hiç meyde görmemişim bu sıfat humâr
- 30 Hem zillet ile dergeh-i Hâlık'ta münfail
Hem hayret ile halk arasında şerm-sâr
- 31 Devrâna eyledim musîbette i'tirâz
K'ey çarh-ı bî-mürüvvet ü bed-ahd-i nâ-be kâr
- 32 Bir ömrdür ki mecma'-ı ehl-i kemâlde
Aş u neşât ile içirim câm-ı hoş-güvâr
- 33 Hergiz özümü görmemişim böyle bî-şuûr
Hergiz özümü görmemişim böyle hâk-sâr
- 34 Mey-hâreler mücâlesetinden alıp sürûr
Mey tab'ıma olurdu ferah-bahş u sâz-kâr
- 35 Hâlâ ne vâkı' oldu ki ettin bu gün beni
Böyle zebûn u zâr u şikeste-ten ü figâr
- 36 Devrân cevâb verdi bu nâ-tüvâna kim
Ey hasta bu musîbete sabr eylegil şîâr
- 37 Îzâ-yı cism ü cân nasihât durur sana
İdrâk ehlinin bu nasihattan etme âr
- 38 Aldanma mey neşâtına vü deme dem-be-dem
Kim onu böyle ile harâm etti Kirdigâr
- 39 Her emr ü nehye ibret ilen i'tibâr kıl
Her işte i'tibârı şîâr eyle zinhâr

- 40 Ref oldu bu musîbet ü andan ayân olan
Tahkîk-i sırr-ı hikmet-i Hak kaldı âşikâr
- 41 V'er gitti vakt hem gam ilen kılma ıztırab
Sabr et kim ol küdürete hem yaktur i'tibâr
- 42 Bu resmdir bürehne olup kışta her dıraht
Tecdîd-i kisvet eylemek eyyâm-ı nev-bahâr
- 43 Sen hem nihâl-i nev-res-i gül-zâr-ı aşksın
Ger gitti berg hâtırına yetmesin gubar
- 44 Kesme bahâr-ı lutf u keremden ümîdini
Tecdîd-i raht-ı tâzeye olgıl ümîdvâr
- 45 Cüz'î hasâret ile melûl olma şükr kıl
Beğ hâk-i dergehine fidâ böyle sad hezâr

18

Kasîde der Medh-i Rüstem Paşa

- 1 Yine açıldı gül kıldı cihânı hurrem
Çemen-ârâ-yı vücûd oldu gül-i bâğ-ı adem
- 2 Müjde-i lâle vü gül verdi meğer bâd-ı bahâr
Ki nisâr etti şükûfe ona dinâr ü direm
- 3 Lâle bir reng ile keşf eyledi esrâr-ı derûn
Ki dil-i hâkte kalmadı rumûz-ı mübhem
- 4 Şâh-ı gül verdi çemen bezmine bir nûr-ı sürûr
Ki çerağ ile bulunmaz eser-i zulmet ü gam
- 5 Bâddan goncalara hâmile oldu gül-bün
Öyle kim Îsâ'ya Cibrîl deminden Meryem
- 6 Dem-i cân-bahşını gûyâ yele vermiş Îsâ
Ki bulur cân u ten eşcâr deminden her dem
- 7 Sebze-hîz oldu hevâdan ölüler toprağı
Sebze her levh-i mezâra bu hatı kıldı rakam

- 8 Dem bu demdir bu demi hoş göre gör ey ârif
Anma İsâ demini urma geçen demden dem
- 9 Hâk-i Cem üzre çıkıp lâle tutup câmını der
Ki kimin var ise bir câmı bu gün oldur Cem
- 10 Ki niçin gaflet ile fevt ola bir mevsim kim
Ola andan diriler tek ölüler hem hurrem
- 11 Âdemi istese toprakta elbette bulur
Bu gün ol feyzi ki toprağı kılıptır Âdem
- 12 Sebzeden jeng ayân eyledi âyîne-i bâğ
Bes ki geçti dün ü gün şebnem ü bârândan nem
- 13 Turfa kim sebze ile revnak-ı bâğ oldu ziyâd
Gerçi her âyineden jeng safâ eyler kem
- 14 Bülbüle minnet edip dün der idi bâd-ı bahâr
Kim benim vâsıta-i revnak-ı mülk-i âlem
- 15 Dedi bülbül ona ey ehl-i hilâf eyleme lâf
Bir hayâ kıl bu sözü söyleme ebsem ebsem
- 16 Sen eğer bilmez isen cümle-i âfâk bilir
Ki kimindir bu mübârek eser-i feyz-i kadem
- 17 Tâze gül-zâr-ı vezârette açılmış bir gül
Vermiş âfâka nesîm-i eseri lutf-ı İrem
- 18 Kılmış andan bu safâ kesbini gül-zâr-ı vücûd
Olmuş onunla bu bünyâd-ı letâfet muhkem
- 19 Ol ser-efrâz kim onun gibi bir ferruh-ruh
Pâye-i kadre kadem basmadı ondan akdem
- 20 Ondan aldı azamet emr-i vezâret gûyâ
Hükm için şimdi Süleymân'a verildi hâtem
- 21 Ona hâtem oldu reh-i resm-i hükûmet gûyâ
Şimdi nasb oldu bu dergâha vezîr-i a'zam

- 22 Hüsni re'yiyle bugün hükme girer dîv ü perî
Darb-ı tîğiyle bu gün feth olur iklim-i Acem
- 23 Ki Süleymân-ı zaman Âsafı etti nâib
Oldu ser-asker-i Keyhüsrev-i devrân Rüstem
- 24 Ol cevân-baht ki icrâ-yı adâlette müdâm
Nesak-ı şer'iledir emr-i şerîfi tev'em
- 25 Pertev-i mrehamet ol Hazret-i Rüstem Paşa
Ser-i erbâb-ı sehâ server-i pâkîze-şiyem
- 26 Ger sabâdan haber-i adlin işitse edemez
Şem' pervâneye mutlak diri oldukça sitem
- 27 Mülk nazmında eğer hükmüne olsa vâkîf
Zülf-i mahbûbu hevâ eyleye bilmez der-hem
- 28 İtidâl istese erkân-ı mizâca adli
Erişir sıhhat-i âmiyle etıbbâya elem
- 29 Feyz-i nusret bulur elbette cihângirliğe
Himmeti her kime hurşîd-sıfat verse alem
- 30 Safha-i nâme gibi cezm tutar her yere kim
Kilk-veş çekse sûtûr-ı sipeh-i hayl ü haşem
- 31 Rifat-i kadrini hurşîde suâl etti zemîn
Hâk-i dergâhına yâd eyledi hurşîd kasem
- 32 Kim onun bulmayıp ahvâline bir zerre vukûf
Kalmışım dâire-i hayret içinde ben hem
- 33 Tâat-ı Hâlık'adır hüsni rızâsı dâi
Rızk-ı mahlûka kef-i bahr-ı nevâli maksem
- 34 Bahr u kân eyleseler da'vâ-yı ihsân ammâ
Kerem ü cûdunu gördükte olurlar mülzem
- 35 Kamı ol rütbe ki cûduyla onun bahş ede bahr
Kamı ol havsala kim kân-ı keremden ura dem

- 36 Her ne tedrîc ile bin yılda vere bahr ile kân
Her ne yüz yılda mürûr ile kılar hâsıl yem
- 37 Bezl bir demde eder meclisine hâzin-i cûd
Sarf bir günde kılar bezmine kassâm-ı kerem
- 38 Billâh er görmüş olaydı kerem-i bî-bedelin
Onu mu'ciz sanıp îmâna gelirdi Hâtem
- 39 Ser-verâ cümle-i âfâka yetirmiş adlin
Vüs'at üzre eser-i râbıta-i hân-ı niam
- 40 N'ola ger dâr-ı şifâ-yı kereminden yetse
Bu Fuzûlî-i dil-efgârına hem bir merhem
- 41 Var ümîdim ki cihân olmaya hâlî senden
Nice kim var nücûm ü felek ü levh ü kalem
- 42 Şuğl-i âlem ola tedbîrin ile râst müdâm
Kadd-i gerdûn ola pâ-bûsun için dâim ham

19

Kasîde der Medh-i Sultân İbrâhim

- 1 Bi-hamdillâh ve'l-minne ki tevfikât-ı Rabbânî
Yetirdi menzil-i maksûda İbrahim Sultân'ı
- 2 Tarîk-i Kerbelâ râh-ı Necef bir rehber isterdi
Bu yolda gördü Hak Hızır olmağa sultânı erzânî
- 3 Velâyet dürlerinin ma'denidir evliyâ burcu
Emîn-i Hak görüp Sultân'a tapşırıldı felek anı
- 4 Eyâ Sultân-ı âli-himmet ü serdâr-ı âdil-dil
Ki sensin gevher-i insâf u dürr-i ma'delet kânı
- 5 Müşerref eyledi zât-ı şerîfin mülk-i Bağdâd'ı
İmâret kıldı re'y-i genc-bahşın hâk-i virânı
- 6 Safâ taptı vüsûl-i makdeminden beğle can bâğı
Esâs aldı binâ-yı himmetinden adl eyvânı

- 7 Kadem bastın diyâr-ı eşref-i Bağdâd'a sen yer yer
Mezârat u bukâ'u'l-hayr senden oldu nûrânî
- 8 Ziyâretler ki kıldın âsitânlar kim tavâf ettin
Kabûl olsun ki taptın her birinden feyz-i rûhânî
- 9 Makâm-ı Kanber ü evlâd-ı Fazl u ba'z-ı Ehl-i Beyt
Tavâf ettin civân-merdâne kıldın çok zer-efşânî
- 10 Alî'nin pençesin kıldın ziyâret kim mukarrerdir
Yeni gördükte mahdûmun el öpmek bende fermânî
- 11 Ziyâ-yı rif'atinden sâye buldu seyr vaktinde
Gehi Behlûl-i Dîvâne gehi Mansûr-ı Hâkânî
- 12 Hemîre hasmını Şâh-ı Velâyet taşa döndürsün
Niçe kim gördün etmiş mu'ciz ilen taş arslanı
- 13 Makâm-ı mıntıka tavfin kılıp oldun kemer-beste
Öpüp avn u muîn dergâhın ettin tâze îmânî
- 14 Cevâd ü Kâzım'ın Attâr-ı Bağdâd olduğun bildin
Yüz urdun taptın ol attârdan her derde dermânî
- 15 Takiyy ü Askeriyy ü Mehdi'ye ensâr gönderdin
Ki âlâyışli kâfir leşkerinden saklaya anı
- 16 Fırât-ı pâk tek Bâbil diyârına kadem bastın
Burûc-ı Zühre'sinde oldu ol Hârût zindânî
- 17 Misâl-i meşhed-i Şems ü mezâr-ı Cümcüme yer yer
Temâşâsıyla gördün mu'cizât-ı Şâh-ı Merdân'ı
- 18 Ukayl ibn-i Ebî Tâlib'den istimdâd edip himmet
Tarık-i Kerbelâ'ya başladın akrân u a'yânî
- 19 Çü deşt-i Kerbelâ'ya leşker-i İslâm'ı cem' ettin
Yakın oldu ki Şâh-ı Kerbelâ'nın istenir kanı
- 20 Edâ-yı tâat u arz-ı niyâz ettin bi-hamdillâh
Ki makbûl oldu Beytullah'a İbrâhim kurbânî

- 21 Yetirdin niyyet-i pâk ile bir bir cedd ü âbâya
Selâm-ı ravza-ı pâkîze-i Şâh-ı Horâsan'ı
- 22 Bugün ser-menzil-i maksûda yettin râh-ı vahdette
Nasîb oldu sana tevîk buldun vasl-ı cânânı
- 23 Ne cânân cân-ı mutlak belki candan efdal ü eşref
Ki dergâhında eyler cân nisârı insî vü cânnî
- 24 Hudâ'nın innemâ kavlinde halk içre velîahtı
Resûl'un lahmike lahmî ser-i hânında mihmânı
- 25 Gehî muhtâca vermiş Kanber'i tuğyân edip lutfu
Gehî arslandan almış muztarip hâlinde Selmân'ı
- 26 Gehî vermiş Resûl'e arşta arslan ile mührün
Gehî arz etmiş elde hâtem-i hükm-i Süleymân'ı
- 27 Tufeyl-i gevher-i zât-ı şerîfî âdem ü âlem
Fedâ-yı cevher-i cism-i lâtîfe bahrî vü kânî
- 28 Emirü'l-mü'minîn Hayder Alî ibn-i Ebî Tâlib
Ki Cibril-i Emîn'dir halveti vahdette derbânı
- 29 Nedir dünyâ vü ukbâ bî-rızâ-yı Murtazâ billâh
Ne ol bâkî gerek sıdk ehline mutlak ne bu fânî
- 30 Müdâm ol kim bu dergâhın kamu sâdât u huddâmın
Ser-â-ser cem'-i hâtır kıldın ol cem'-i perîşânı
- 31 Ben-i gâfilden âgâh ol ki bir kemter senâ-hânım
Gerek sen tek ser-efrâzın benim tek bir senâ hanı
- 32 Fuzûlî bu harem içre şeb ü rûz u geh ü bî-geh
Duâ-yı hayr kıl sultâna terk et seyr-i bûstânı
- 33 Ne evrâd u duâ kim kıldı sultan âsitânlarda
Kabûl olsun budur dil-şâd eden yüz bin müselmânı

20

Kasîde Eyzan der Medh-i Müşârün İleyh (Sultân İbrâhim)

- 1 Yine deşt her sebzeden sebz ü hurrem
Cihân bî-tekellüf tekellüfte âlem
- 2 Nebâtât emvâtına vermiş ihyâ
Hevâ-yı Hızır-haslet ü İsevî-dem
- 3 Mesîh-i şükûfe zuhûruna mutlak
Sabâ atse-i Âdem ü şâh Meryem
- 4 Bisât-ı besâtîn ü bast-ı reyâhin
Biri fâricü'l-hem biri kâşifü'l-gam
- 5 Gül evrâkı eşcârda oldu muzmer
Ki ma'nâ-yı nâdir ibârette mübhem
- 6 Gül-i surh-ı sûrî arûs-ı mukanna'
Dırâht-ı şükûfe nigâr-ı muammem
- 7 Anâdil hatîbine gül-bün menâbir
Şükûfe sipâhına gül-zâr muhayyem
- 8 Bu gün zülf-i ehl-i melâhatten özge
Değil kimse ser-geşte vü dîde pür nem
- 9 Bahârındır âyâ bu te'sîr bilmem
Veyâ devlet-i feyz-i hâkân-ı a'zam
- 10 Felek-mertebe kutb-ı hurşîd-sîret
Ki nevrûz-ı adliyledir mülk hurrem
- 11 Misâl-i asâlette ismiyle cârî
Ezel tâ ebed hükm-i tûğrâ vü hâtem
- 12 Hesâb-ı sahâvette emriyle mecrâ
Gedâ adına hâsıl-ı ma'den ü yem
- 13 Eğerçi zamânında mümkündür etmek
Gedâ genc-i dinâr ü dirhem ferâhem

- 14 Bulunmaz bu ma'mûrede bir harâbe
Defin olmağa genc-i dinâr u dirhem
- 15 Nazar feyz-i rûhu sıfâtında âciz
Hired cevher-i cismi derkinde mülzem
- 16 Kemâlât kesbine akl-ı mücerred
Ne cism-i musavver ne rûh-ı mücessem
- 17 Kad-i dil-keşi râyet-i nusret-âyet
Ruh-ı meh-veşi râyet-i fethe perçem
- 18 İnân ber inân feth ü nusret refiki
Ne sârî ki kılsa azîmet musammem
- 19 Semiyi-yi Halîl-ahter-i burc-ı hikmet
Ki rahşınadır gâşiye-keş yüz Edhem
- 20 Kuzâtın zamîrine izhâr-ı dâim
Hem ef'âl-i müsterhem a'mâl-i mübrem
- 21 Kader tek vukûfuna inşâ hemîşe
Hem eşkâl-i muğlak hem esrâr-ı mübhem
- 22 Hükümet-şîarâ vilâyet-penâhâ
Ki câh-ı hükümet sanadır müselleme
- 23 Eğer mâha mihr-i ruhun salsa pertev
Meh olmaz dahi mihrden zerrece kem
- 24 Eğer yetse pervâneye hükmün ey şem'
Olur mihr-i hâzır ona zâc-ı muzlem
- 25 Şarâb-ı mezâkında keyfiyyet-i şehd
Mizâc-ı sinânında hâsiyyet-i sem
- 26 Senin pâ-y-bûsun temennâsı birle
Kadim tek kad-i âsumân muttasıl hem
- 27 Zemin pâ-y-bûsunla bir kadr bulmuş
Kim ol kadre kâdir değil âsumân hem

28 Şehâ sensin ol gevher-i dürc-i hikmet
Ki sendendir elbette her derde bir em

29 Ne dil-rîş kim zahm tek açtı ağzın
Sana arz-ı hâl etmeğe taptı merhem

21

Kasîde der Medh-i Veys Beğ

1 Veh nedir ol tâir-i ferhunde-bâl ü tîz-per
Kim olur bir turfa âyin içre her dem cilve-ger

2 Ağzı açık çıkmaz âvâzı ayağı yok yürür
Cân iledir seyri ammâ demek olmaz cânver

3 Bir demirden taşlı dîvâr ile müstahkem hisâr
Bir esâsı kayr ilen kâim binâ-yı mu'teber

4 Yengi aydır hey'eti ammâ yeni aylar gibi
Bedr olmaz nice kim gök üzre ser-gerdân gezer

5 Âdeti uçmaktır ammâ kuşların aksi müdâm
Uçabilmez muttasıl bâl ü peri olmasa ter

6 Geh Zekeryâ gibi çekmiş çok cefâlar bıçkıdan
Geh büt-i Âzer gibi olmuş giriftâr-ı teber

7 Boynu bağlı bir kara kuldur hevâsı kaçmağa
Bulduğun alıp kaçar saklamasan şâm ü seher

8 Bir mubassırdır ki dâim dîde-i hayret açıp
Âsumân tahkîki ahvâline salmıştı nazar

9 Sayılır pehlûlarının üstühânı za'fdan
Böyle za'f ile ağır yükler çeker eyler hüner

10 Yerde gezmez vahş tek ammâ yürür ondan revân
Gökte uçmaz tayr tek ammâ uçar ondan beter

11 Ger bükülmüştür kadi ayb eylemen bir pîrdir
Nûh devrinden verir bir bir suâl etsen haber

- 12 Baş açıp yağmurlara suya batırmış kisvetin
Yaş uşaktır levhi sâde hiç bilmez hayr u şer
- 13 Câmı yok lâkin rızâ-yı halk hâsıl kılmağa
Geh aşağı geh yukarı seğridip cânlar çeker
- 14 Dîve benzer gezdirir başta Süleymân tahtını
Yoksa kandır saklanır göğsünde kıymetli güher
- 15 Yoksa zevraktır onu kılmış müretteb seyr için
Veys Beğ Hazretleri ol şehr-yâr-ı nâmver
- 16 Ey bekâ-yı izz ü câhın mûcib-i temkîn-i mülk
V'ey senâ-yı lutf u kahrın menşe'-i nef ü zarar
- 17 Hâk-i pâyından eğer bir zerre tapsaydı sadef
Beslemezdi irtifâ'-ı kadr için mutlak dürer
- 18 Öyle emniyettir eyyâmında kim mün'imlerin
İşret isrâfından özge mâline yoktur hatar
- 19 Tîşe-i bennâya derdi erre-i neccâr-ı dîn
Zulmümüzden hem hacet âsûde oldu hem şecer
- 20 Öyle kim adlin zarar resmin götürdü mülkten
İhtiyât için gerekmez kimseye dîvâr ü der
- 21 Düşmenin mağlûb olup dâim zafer bilmez nedir
Sen kaçan kim afv kılsan ol sanır onu zafer
- 22 Yol götürseydi senin ihsanına bir zerrece
Âfitâbın minnetin çekmezdi nûr için kamer
- 23 Zevk için şevkin tapıp ser-mest olan âriflere
Hâcet olmaz câm-ı mey içmek senin şevkin yeter
- 24 Şâm-ı bezmin öyle rûşendir ki her kim şem' tek
Bulsa onun zevkini kılmaz temennâ-yı seher
- 25 Vâsf-ı zâtın hadden efzûndur şehâ ma'zûr tut
Kim kalır ibrâm havfından Fuzûlî muhtasar

- 26 Var ümîdim tâ bu deryâ üzre keşti-i hilâl
Gâh seyr-i hâver eyler gâh geşt-i bâhter
- 27 Bâhterden hâvere olsun salâ-yı savletin
Şöhretinden olmasın hâli fezâ-yı bahr u ber

22

Kasîde

- 1 Bu sürâhî meselâ bir sanem-i ra'nâdır
Ki dem-â-dem tarab-engîz ü neşât efzâdır
- 2 Serv tek kâmet-i dil-cûyile uşşâk-firîb
Şem' tek pertev-i ruhsâr ile bezm-ârâdır
- 3 Gül-bün-i bâğ-ı tarab gonca-i gül-zâr-ı ferah
Gül kim ondan açılır câm-ı mey-i sahbâdır
- 4 Reng-i zerdim ile sürhün görüp eyler hayret
Ki hazân içre aceb bu ne gül-i hamrâdır
- 5 Gâh yüz âşık-ı şeydâmı kılıp mest ü harâb
Eylemez hiç terahhum işi istiğnâdır
- 6 Bezm için her tarafın turfa yiğitler tutmuş
Sanasın hil'at-i zer-beft ile bir mirzâdır
- 7 Bâtın-ı sâf ile bir sûfiye benzer ki müdâm
Secdesinde eser-i sıdk u safâ peydâdır
- 8 Kehrübâyî don ilen bir büt-i ser-keştir kim
Cilve-i nâz ile şeh meclisine zibâdır
- 9 Ol şeh-en-şâh ki feyzinden umar kâm müdâm
Bezm-i vahdette eğer Hızr u eğer Îsâ'dır
- 10 Çâker-i çâkeri Fağfür ile Hâkân oluban
Bende-i bendesi İskender ile Dârâ'dır
- 11 Cem ü Cemşid değil bezmde hemtâsı onun
Server-i bî-bedel ü hüsrev-i bî-hemtâdır

- 12 Hân-ı âdil hem onun pertev-i ikbâlından
Bir eser taptı ki sâhib-nazar u bînâdır
- 13 Neş'e-i zevk bulan câm-ı rızâsından onun
Bezm-i aşkında kamu ömr kadeh-peymâdır
- 14 Ey Fuzûlî dün ü gün eyle duâ sıdk ile kim
Ola bu devlet ü ikbâl ile tâ dünyâdır

23

Kasîde-i Kalemîyye der Medh-i Mustafâ Çelebi

- 1 Meğer kılar rakam-ı vasf-ı hatt-ı yâr kalem
Ki hatt-ı yâr gibi oldu müşg-bâr kalem
- 2 Meğer diler sıfat-ı la'l-i yâr ede tahrîr
Ki la'l-i yâr gibidir güher-nisâr kalem
- 3 Eğer cefâ çeke sûret-nigârdan yüz yıl
Demem çeke sıfat-ı sûret-i nigâr kalem
- 4 Yazanda mim ü elif ol kad ü dehâna şebîh
Kemâl ü sihriye çok kıldı iftihâr kalem
- 5 Velî hırâm ü tekellüm verir de âciz olup
Hatına çekti hat ü oldu şerm-sâr kalem
- 6 Ne yerde kim yürüyor nâfe nâfe müşg döker
Tutup durur revîş-i âhu-yı Tatâr kalem
- 7 Huceste Hızr'dır âb-ı hayât içmek için
Zamân zamân zulümâta kılar güzâr kalem
- 8 Ne içti mihberede bilmezem ki vâlih olup
Özüne eyledi ser-geştelik şîâr kalem
- 9 Kara başın götürüp dâim ilden ile gezer
Tutarlar ise dahi eylemez karâr kalem
- 10 Bir öz başına ön almış kararı yok delidir
Çıkınca tutmasalar âlemi yakar kalem

- 11 Siyâh-bahtlığı yazmış alnına takdîr
N'ola geçirse kara günde rûzgâr kalem
- 12 Diliyle öz başına muttasıl belâ getirir
Ki halka gizli sözü eyler âşikâr kalem
- 13 Ticâret ehline benzer müsâferet yoluna
Hutût satrlarından çeker katâr kalem
- 14 Kara durur yüzü ol vechten kim eyler fâş
Özüyle yâri arasında her ne var kalem
- 15 Şikeste nâmeleri ya'ni ehl-i hüsne satar
Metâ'-ı memleket-i Hind ü Zengibâr kalem
- 16 Öper sahîfe yüzün veh görün bu tâlî'i kim
Bulur visâl-i nigâr-ı semen-izâr kalem
- 17 Midâd-ı turrasına yüz sürer zihî devlet
Tutar hemîşe ser-i zülf-i tâbdâr kalem
- 18 Onunçün elden ele gezdirir ekâbir kim
Tapıptır Âsâf-ı devrândan i'tibâr kalem
- 19 Gül-i hadîka-i ikbâl Mustafâ Çelebi
Kim oldu devlet-i kurbiyle kâm-kâr kalem
- 20 Semiyy-i Ahmed-i Mürsel ki kıldı ona tufeyl
Demî ki levh ile yarattı Kirdigâr kalem
- 21 Nesîm-i hulkunun evsâfin etmeğe tahrîr
Çemen eline verir sebzeden bahâr kalem
- 22 Eyâ bülend-cenâbî ki midhatinde olur
Hemîşe mu'terif-i acz ü inkisâr kalem
- 23 Riyâz-ı kadrde fazlın nihâl-i re'fettir
Nihâl-i fazlına bir turfa şâh-sâr kalem
- 24 Nihâl-i devlete kadrin riyâz-ı hikmettir
Riyâz-i kadrine bir turfa cûy-bâr kalem

- 25 Eline almaz imiş Mustafâ kalem derler
Bu zillet ile besî olmuş idi hâr kalem
- 26 Sana yetirdi özün nisbet ile tapmak için
Zamânede senin adınla i'tibâr kalem
- 27 Kelîm-i Tûr-ı vefâsın ki ehl-i hayr u şere
Elinde gâh asâ oldu gâh mâr kalem
- 28 Bıraktı cânını dârü's-şifâ-yı dergehine
Hücûm-ı hâdiseden hasta vü nizâr kalem
- 29 Elinden içtiği şehd-i şifâ-yı hikmetten
Mizâc-ı nâziğine oldu sâz-kâr kalem
- 30 Besî azîzlerin hizmetine bağladı bel
Kamunu terk ü seni kıldı ihtiyâr kalem
- 31 Sebât-ı ahdini eyyâmdan kılıp ma'lûm
Seninle eyledi ahdini üstüvâr kalem
- 32 Arayıp ehl-i hüner varını yetince sana
Cihân içinde besî çekti intizâr kalem
- 33 Verip nizâm-ı cihan Âsaf u Nizâmü'l-mülk
Gidip cihânda sana kaldı yâdigâr kalem
- 34 Senin muti'in eğer olmasaydı olmazdı
Sevâd-ı a'zâm-ı hatt içre şehriyâr kalem
- 35 Alınmış akçe ile bir kulun durur makbûl
Başın eğer keseler eylemez firâr kalem
- 36 Sözün yürütmeğe baştan ayağ edip yügürür
Kemâl-i şefkatinedir ümîdvâr kalem
- 37 Sipihr-menziletâ ol Fuzûlî-i zârım
Ki hâl-i zârımı yazınca oldu zâr kalem
- 38 Senâ-yı zâtına çoktur sözüm velî ne diyem
Ki süstlük kılıban verdi ihtisâr kalem

39 Dedi sakın sözü çok etme sakla şart-ı edeb
Ki çok sözünden oluptur siyâh-kâr kalem

40 Ümîdvâr ki nizâm-i âlem için
Felekte tâ ola levh ile pâ-y-dâr kalem

41 Sen olasıñ kaleme i'tibâr için hâmî
Sana hükûmet için ola dest-yâr kalem

24

Kasîde der Medh-i Kâdir Çelebi

1 Bâğ levhini hazan bergi zer-efşân eyler
Âb ol levhte meşk-i hat-ı reyhân eyler

2 Ey gönül geldi bahâr eyle çemen seyrânı
Gör ki hâlâ ne amel âmil-i devrân eyler

3 Yine pîr-i felek etfâl-i reyâhini yığıp
Feyz-i ta'lim ile bûstânı deb-istân eyler

4 Şu ayağımı kesip bî-hûde gezmeklerden
Sebzeye hem-sebak-ı ders-i Gülistân eyler

5 Goncayı metn-i Metâli'de edip ukde-güşây
Lâleyi Şerh-i Tavâli'de sabak-hân eyler

6 Sünbülü ilm-i İlâhî'de kılıp mûy-şikâf
Sûseni bahş-ı riyâzîde suhan-dân eyler

7 Ders-i mantık okur iken dil ilen murg-i seher
Tutulup okuduğu gülleri handân eyler

8 Bülbülü her nice kim hâfız-ı hoş-lehce-i âb
Öğretip hüsn-i edâ kâri'-i Kur'ân eyler

9 Gör nezâket ki gelip subh sahaf-hânı ona
Ayb-ı takrîr kılıp ta'ne-i elhân eyler

10 Fasl-ı keyfiyet-i Kânûn-ı Tıb etmiş hâsıl
Bahş-ı teşhîs-i maraz da'vâ-yı dermân eyler

- 11 Şerbet-i bâde ile çok sınıdım hastalara
Eyler onu ki ne Bukrât u ne Lokmân eyler
- 12 Bilmezem sihri mi mu'ciz mi nesîmin işi kim
Harekâtı hîred-i hîreyi hayrân eyler
- 13 Her mizâca ki diler öyle kılar medhâl kim
Onu idrâk ne ervâh ne ebdân eyler
- 14 Goncanın görse açar rişte-i tab'ında girih
Bülbülün bilse işin müşkilin âsân eyler
- 15 İntizâr ile taşı la'l kılıp reng verir
Rûzgâr ile suyu lü'lü'-i galtân eyler
- 16 Katreyi müddet ilen muttasıl-ı bahr kılar
Zerreyi vâsıl-ı hurşîd-i dırahşân eyler
- 17 Lîk gâyetta taaccüb kılarım kim ne için
Ben-i mahrûmu hemîn haste-i hirmân eyler
- 18 Gayra ihsânı çok u lutfu öküş lîk bana
Sitemi vâfir ü bî-dâdı firâvân eyler
- 19 Kâş bağrımı kazâ su ede gözyaşı için
Çeşme tek durmayuban çün beni giryân eyler
- 20 Kâş cismimi felek taş ede bî-dâda düzem
Ma'den-i la'l gibi çün ciğerim kan eyler
- 21 Yeryüzünden götürülmekte gümânım dahi yok
Böyle kim ten çürüyüp gözyaşı tuğyân eyler
- 22 Bî-haberler bilemez eşk-i revânım ne için
Gerçi tenbîhine dil nâle vü efgân eyler
- 23 Ehl-i tuğyâna eser eyleyemez girye-i Nûh
Gerçi her dem oları vâkîf-ı tûfân eyler
- 24 Ey felek bu ne revâdır ki sipâh-ı sitemin
Dil-i ma'mûrumu yağma ile vîrân eyler

- 25 Bir demezsin mi ki nâ-geh siteminden bu fakîr
Kâdı-yı asker'e şerh-i gam-ı pinhân eyler
- 26 Ol kazâ-hükm ki çarh etse hilâf-ı reh-i şer'
Kıldığından ona zecr ile peşîmân eyler
- 27 Ol kader-nâme ki mûr-ı hatının mazmûnu
Neye kim zâhir olur hükm-i Süleymân eyler
- 28 Arş-temkîn felek-mertebe Kâdir Çelebi
Ki felek tâbi'idir her neye fermân eyler
- 29 Çarh bir tîğ çekiptir yeni aydan ki müdâm
Kimi gördüyse muhâlif ona kurbân eyler
- 30 Bin yılın ehrimenin mev'iza-i ma'rifeti
Kâbil-i dîn kılar mâil-i îmân eyler
- 31 Arz-ı îmân büte ger kılsa dem-i cân-bahşı
Cân verip mu'ciz ilen onu müselmân eyler
- 32 Lâfz-ı cân-perver ilen reşha-i kilik-i hünerin
Ne dem-i İsâ vü ne çeşme-i hayvân eyler
- 33 Ey vera'-pîşe ki dâim kadem-i sâbitini
Resm-i İslâm'a kazâ kâim-i erkân eyler
- 34 Râyiz-i tünd-rev-i tab'-ı latîfin dün ü gün
Tevsen-i fikret ilen çarhta cevân eyler
- 35 Meyl eder hizmetine devlet-i tevfiik bulup
Kim ki Hak'tan taleb-i rütbe-i irfân eyler
- 36 Sen makâm eylediğin ma'bedi âbidlerden
Kim ki me'vâ-yı melâik dese bühtân eyler
- 37 Salmasa sübha özün dâire-i meclisine
Rişte-i akdin üzüp çarh perişân eyler
- 38 Sana ger durmasa bir lâhza mukâbil mihrâb
Taşlara başın urup çâk-i girîbân eyler

- 39 Senden ayrılrsa musallâyı ayaklara salıp
Za'f-i tâli' kara toprak ile yeksân eyler
- 40 Her siyeh-dil ki komaz baş hatına hâme-sıfat
Kara câhildir eğer da'vâ-yı irfân eyler
- 41 Gerçi sultânadır İslâm kıyâmı mensûb
Sana mensûbdur ol sa'y ki sultân eyler
- 42 Serverâ bende Fuzûlî'ni kemân-ı gerdûn
Muttasıl derd ü belâ okuna kalkan eyler
- 43 İşitip ta'ne-i dem-serdleri her dem kim
Şem' tek şerh-i gam-ı külbe-i ahzân eyler
- 44 Öyle kim cân ü dilin fehm kılan sensin ü bes
Sen eğer kılmaz isen kim ona ihsân eyler

25

Kasîde der Medh-i Mehmed Beğ

- 1 Ne müşkil olsa kılar çerh rüzgâr ile hal
Mürûr ile açılır tâb-ı târ-ı tûl-i emel
- 2 Gönül murâdını tederîc ile bulur tâlib
Tahammül olsa yeter dâmen-i metâlîbe el
- 3 Nizâm-ı âlem için eksik olmaz ehl-i salâh
Komaz umurunu âlem muattal ü muhtel
- 4 Firâset ehli kim olmaz salâh-ı millet için
Bu nazm silsilesi eylemez kabûl-i halel
- 5 Cihânı çarh müdebbirden eylemez hâlî
Değil mesâlih-i müstakbel-i cihân mühmel
- 6 Ne lutfur yine kim hitta-ı Irâk-ı Arab
Kemâl-i mağfîret-i Kirdigâr'a oldu mahal
- 7 Nişân-ı revnak-ı Bağdâd'dır bu kim kılmış
Zuhûr-ı lutf-ı müceddet Hudâ-yı azze ve cel

- 8 Musavver eyledi nakş-ı saâdet-i ebedî
Bîsât-ı buk'a-ı Bağdâd'a nakş-bend-i ezel
- 9 Münevver eyledi adliyle evliyâ burcun
Hümâ-yı evc-i hüner kutb-ı a'del ü ekmel
- 10 Muîn-i şer'-i şerîf-i Nebî Mehemmed Beğ
Ki zikridir sebeb-i zikr-i Ahmed-i Mürsel
- 11 Zihî bülend-makâmî ki pây-e kadre
Ulüvv-i târem-i a'lâyî gösterir esfel
- 12 Ne milke kim eser-i iltifâtı salsa şeref
Olur hazânı bahâra gamı neşâta bedel
- 13 Vücûd-ı bî-bedeli âfitâbdır ammâ
Bir âfitab ki dâim medârı ola Hamel
- 14 Bülend-kadr şehâ sensin ol saâdet-mend
Ki şân-ı kadrinedir âyet-i vefâ münzel
- 15 Tefahhus eyleseler hüsn-i âkîbet ehlin
Cemî'-i hâtıra sensin hutûr eden evvel
- 16 Müyesser olsa tarîk-i itâatin halka
Memâlik içre olur ref'-i ihtilâl-i milel
- 17 İhâta kılssa cemî-i umûra tedbîrin
Hudûd-ı mülkte merfû' olur rûsûm-ı cedel
- 18 Muvâfıka şeref-i tal'atın mümidd-i hayât
Muhâlife eser-i makdemin huzûr-ı ecel
- 19 Değil zamânede mahfî debîr-i re'yinden
Hesâb-ı defter-i dâniş mufassal u mücmel
- 20 Hakîm-i ma'rifetin sulha mültefit olalı
Bozuldu ma'reke-i fitne vü bisât-ı hiyel
- 21 Sarardı şehd-i kelâmından ehl-i derd yüzü
Mezîd-i illet-i safrâ olur şifâ-yı asel

- 22 Giderdi telhi-i kahrın fesâd tuğyânın
Kılar mazarrat-ı balgam izâlesin hanzel
- 23 Şehâ Fuzûlî-i bî-dil duâ-yı devletini
Biliptir ahsen-i akvâl hayr-ı hüsn-i amel
- 24 Hemîşe câh u celâlette müstedâm ol kim
Medâr-ı emn ü emansın nizâm-ı dîn ü düvel

26

Kâsîde der Sitâyiş-i Ayâs Paşa Vâlî-i Bağdâd

- 1 Ne lutfur yine kim buldu sebzeden gül-zâr
Ne feyzdir yine kim saldı bâğa bâd-ı bahâr
- 2 Müzeyyen oldu hat-ı sebze ile rûy-i zemîn
Letâfet-i hatı sebz ile öyle kim ruh-ı yâr
- 3 Hicâb-ı gaybda her feyz kim ki mahfî idi
Cihâna eyledi lutf-ı nesîm gül izhâr
- 4 Safâ-yı âlem için şâhid-i inâyet-i Hak
Riyâz-ı dehrde arz eyledi gül-i ruhsâr
- 5 Sahîfe-i çemene yazdı hâme-i sebze
Hat-ı delâil-i isbât-ı İzid-i Cebbâr
- 6 Mezâhir-i eser-i rahmet etti her tarafı
Kemâl-i kudret-i Hak fenzurû ulü'l-ebşâr
- 7 Görünse halk rızâsı zamâneden ne aceb
Zamâne sûret-i ikbâle oldu âyine-dâr
- 8 Sipihr-i mihneti altında olsa dehr n'ola
Götürdü âyine-i dehrden sipihr gubâr
- 9 Çerâğ-ı berk kılıp şem'-i lâleyi rûşen
Sadâ-yı ra'd kılıp çeşm- i nergisi bîdâr
- 10 Tutuştu hayret ile sîne-i zevi'l-efhâm
Açıldı ibret ile dîde-i ulü'l ebsâr

- 11 Dimağı etti muattar hevâ-yı gâliye-bû
Hevâyı kıldı muanber sehâb-ı gevher-bâr
- 12 Zamîre zevk verip müjde-i teveccüh-i gül
Cihâna saldı safâ makdem-i nesîm-i bahâr
- 13 Onun gibi bu iklîme yümn-i makdem ile
Bıraktı zevk u safâ server-i sipihr-vakâr
- 14 Gül-i hadîka-i ikbâl ü serv-i bâğ-ı hüner
Meh-i sipihr-i edeb şehriyâr-ı na't-şîâr
- 15 Muhît-i merkez-i devlet Ayâs Pâşâ kim
Medâr-ı mülkedir ikbâli nokta-i pergâr
- 16 Sipihr-menziletî kim bıraksa hâke nazar
Kılar havâs ile hâki zer-i tamâm-ayâr
- 17 Muhît- havsalaî kim ger etse katreye meyl
Teveccüh ile kılar katreyi dür-i şeh-vâr
- 18 Sadâkatinde sebât-ı saadet ü ikbâl
Siyâsetinde sevâb-ı muhacir ü ensâr
- 19 Salâh ehline hilmiyle vâli-i müşfik
Fesâd defîne adliyle hâkim-i kakhâr
- 20 Vücûd-ı kâmiline pâdişâh-ı âlemden
Sirâyet eylemiş âsâr-ı saltanat ne ki var
- 21 Cihân-firûzu gören ol meh-i tamâmı bilir
Ki âfitâb-ı cihân-tâbdandır ol envâr
- 22 Eyâ bülend-nazar âfitâb-ı evc-i hüner
Ki resmdir sana hüsn-i hasâil-i etvâr
- 23 Kemâl-i ma'deletin verdi istikâmet-i mülk
Tabîb-i hâzika san kim erişti bir bîmâr
- 24 Münevver eyledi ikbâlin evliyâ burcun
Livâ-yı adlin olup evliyâya şem'-i mezâr

- 25 Revâc-bahş-ı tarîk-i İmâm-ı A'zam olup
Binâ-yı şer' ile verdin umûr-ı mülke karâr
- 26 Çerâğ-ı tal'at ile Kerbelâ'ya saldın nûr
Ol âsitânedede kıldın dür-i niyâz-nisâr
- 27 Tamâmî-i ümerâdan sana müsellemdir
Riâyet-i neseb ü şer'-i Ahmed-i Muhtâr
- 28 Yeter bu ecr sana ol zamân ki arz olunur
Cezâ için Hak'a bir bir ibâdet-i ebrâr
- 29 Hilâf-ı gayr nasîb oldu hîn-i hükm sana
Ziyâret-i harem-i pâk-i Hayder-i Kerrâr
- 30 Kim ol halife-i râbi'dir ü münâsibdir
Sana ki hâkim-i râbi'sin ona kurb-ı civâr
- 31 Şehâ saadet ü ikbâline duâ-gûdur
Cemi'-i ehl-i cihân kemterîn Fuzûlî-yi zâr

27

Kasîde Eyzan der Medh-i Ayâs Paşa

- 1 Yine kıldı sabâ gül-zâra da'vet bülbül-i zârı
Yine kumrî makâm etti fezâ-yı sahn-i gül-zârı
- 2 Yine düştü hevâdan sebze-zâra katre-i şebnem
Yine gül-zâre saldı zıll-ı rahmet ebr-i âzârı
- 3 Yine dîvâne-i aşk eyledi dârü's-şifâ meyli
Yine gül-zâra çıktı kûşe-i mihnet giriftârı
- 4 Yerinden depreden ben mübtelâyı şevk-i gâlibdir
Hevâdır gezdiren yerden yere ebr-i girân-bârı
- 5 Bu işretgâhın itmâmında bir taş olmasa eksik
Beni yerden yere nakleylemezdi dehr mi'mârı
- 6 Kad-i ham birle tahrîkim yerimden ayn-ı hikmettir
Kazâ suret-geri bî-hûde gezdirmes bu pergârı

- 7 Mekân tağyîri sıhhat mûcîbidir n'ola nakl etse
Tabîb-i hikmet-i Hak mülkten mülke bu bîmârı
- 8 Bana ben olduğum menzilde râhat meyl edip gelmez
Düşüp zahmetlere nâ-çâr ben oldum taleb-kârı
- 9 Hevâ-yı seyr kıldım irtifâ'-ı kadr için zîrâ
Yerinde her metân pest olur elbette miktârı
- 10 Revâc-ı aşk vermek kaskına çıktım diyârımdan
Hüner zâyî'dir ol kışverde kim yoktur harîdârı
- 11 Muhabbet kılmağa izhâr-ı gurbet ihtiyâr ettim
Ne çâre yok bu cinsin olduğum yerlerde bâzârı
- 12 Mübârektir sevâd-ı dūd-ı âhım kanda azm etsem
Yaman olmaz sehâbın gezdiği yerlerde âsârı
- 13 Mükerrermdir sirişkim kanda yer tutsam bu yüzden kim
Bahâr-engiz olur her kanda kim seyl-âb olur cârî
- 14 Yine ey bülbül-i bî-çâre eyyâm-ı bahâr oldu
Erişti vakt kim baht ola ehl-i derd gam-hârı
- 15 Güle gül açıla nergis letâfet büstânında
Kopa seyl-âb-ı zevk ile elem hâşâkı gam hârı
- 16 Sana olsa müyesser halvet-i vahdette gül vaslı
Nasîb ola bana pâşâ-yı gül-ruhsâr dîdârı
- 17 Zihî pâşâ-yı mülk-ârâ-yı devlet-mend ü rûşen-dil
Ki makbûl-i cemî'-i halktır mecmû'-ı etvârı
- 18 Sülûk-i dil-keşi tayy-ı tarîk-i istikâmette
Muhâlîf devrden kılmış peşîmân çarh-ı gaddârı
- 19 Hakîkatte Hudâ'nın ekber-i âyât-ı takdîri
Şeriatta Resûl'ün a'zam-ı a'vân u ensârı
- 20 Zamânında zamâne zulmü yok insâfî var etmiş
Ona mensûbdur zulm ile insâfın yoğu varı

- 21 Ferâgat hâbgâhın bekleyip bîm-i havâdisten
Oluptur pâsbân-ı mülk ü millet baht-ı bîdârı
- 22 Bahâr-ı gülşen-i devlet Ayâs-ı pâk-dâmen kim
Vücûdu her halelden pâktir her aybdan ârî
- 23 Zihî şem'-i şebistân-ı sehâ vü lutf kim olmuş
Kamu ahbâba vü a'dâya rûşen nûru vü nârı
- 24 Şehâ şefkat-şîâra sensin ol pâkize-sîret kim
Sana hâcet deĝil ihsân için derd-i dil izhârı
- 25 Vücûd-ı bî-misâlin devlet-i İslam'a nusrettir
Mücerred sıyt-ı rezmin eylemiş maĝlûb küffârı
- 26 Ferîd-i asrsın ammâ gezer her kalbde mihrin
Güneş birdir velî maksûmdur her yerde envârı
- 27 Felektir öyle mahkûmun ki hurşîdi kılar hâzır
Eĝer yarı gece bezminde lâzım olsa ihzârı
- 28 Revândır öyle fermânın ki ger hurşîde hükm etse
Hilâf-ı tab' esfelden olur a'lâya reftarı
- 29 Eĝer kılsan îânet ve'r ihânet ihtiyâr etsen
Kılar tebdîle kâbil lutf-ı kahrın nûru vü nârı
- 30 Zamânın cümle-i evkâtını subh eylemiş güyâ
Çerâĝ ile bulunmaz zulm devrinin şeb-i târı
- 31 Kemâl-i hüsn-i ahlâkın beyân eyler açıldıkça
Semen mecmûası nesrin kitâbı gonca tûmârı
- 32 Safâ-yı tab'ına mümkün olurdu eylemek nisbet
Bahâr âyînesinde olmasaydı sebze jengârı
- 33 Tasavvur eylemek olmaz sana mânend bir kâmil
Hemânâ sende hatm olmuş kemâl-i kudret-i Bârı
- 34 Sabâ vasf-ı ruhun kıldıkta gül vasfını söylerken
Tutuldu gonca nutku bülbülün hasr oldu güftârı

- 35 Sebât-ı adl için revnak bıraktın mülk-i Bağdâd'a
Bekâ-yı genc için ey Hızr yaptın köhne dîvârı
- 36 Bugün Bağdâd'da bir kimse yok kim ona re'fet yok
Cemî'-i merdüm-i Bağdâd'a olmuş re'fetin sârî
- 37 Tutulmuştu dilim mihnet görüp hüsn-i tekellümden
Getirdi yâdıma zevk-i sıfâtın şevk-i eş'ârı
- 38 Beni endîşe-i hırman tarîk-i küfre salmıştı
Ümîd-i lutf u ihsânın belimden açtı zünnârı
- 39 Memâlik-pervârâ yok senden özge bir müdebbir kim
Dem-â-dem matrah-ı lutf ede uşşâk-ı dil-efgârı
- 40 Fuzûlî bülbül-i gül-zâr-ı hüsn-i iltifâtındır
Bahâr oldu yine güftâra tahrîk etti minkârı
- 41 Diler tafsîl ile hâl-i dilin şerh eyleye ammâ
Ne şerh etsin sana ma'lumdur mecmû'-ı etvârı
- 42 Kalıptır gûşe-i uzlette sormaz hiç kim hâlin
Ne ola bir fakîrin hâli kim olmaya bir yârı
- 43 Cefâsın hiç bir dil çekmez ondan gayrı ağyârın
Onun'çün gâlibâ halk eylemiştir Tanrı ağyârı
- 44 Ümîdim var kim resm-i mukarrer üzre oldukça
Karîn-i şâm-ı zülfiyle arûs-ı subh-ruhsârı
- 45 Sana mensûb ola halvet-serây-ı dehr tezyîni
Seninle çizgine işretgeh-i ikbâl pergârı

28

Kasîde der Medh-i Ca'fer Beğ

- 1 Zulmet-i hayrette zikrindir bana vird-i zebân
Tûtiyim gûyâ yemim şeker yerim Hindûstân
- 2 İhtilât-ı halktan çektim taallûk dâmenin
Kâf-ı uzlette bana sîmurg-nisbet âşiyân

- 3 Cîfe-i dünyâya çok meyl etmedim kerkes gibi
Bir hümâ-tab'ım gıdâ bestir bana bir üstühân
- 4 Yüz fesâhat tûtî-yi tab'ımda muzmerdir velî
Kim tutar âyîne kim izhâr edem râz-ı nihân
- 5 Sâkinim bir yerde kim yok i'tibârım zerrece
Re'y-i rûşendir ü bâl-i himmetim hurşîd san
- 6 Kasr-ı kadr ü rişte-i derkim refi'olmak ne sûd
Çün müsâvîdir bu kavme âsumân u rismân
- 7 Şâh-bâz-ı himmetim her sayda kılmaz iltifât
Şehriyâr-ı rif'atim her mesnedi kılmaz mekân
- 8 Âlem-i sûrette ger yoktur şükûh ü şevketim
Âlem-i ma'nâda yok bir ben gibi sâhib-kırân
- 9 Mesned-ârâ-yı serîr-i devlet-i bâkî benim
Kim sözümler zımnında her iklimde hükümdür revân
- 10 Devlet-i dünyâ için çekmen selâtin minnetin
Fakr sultânı benim kim devletimdir câvidân
- 11 Bî-tereddüt tutmuşum bahr-i tâalluktan kenâr
Bî-tekellüf bulmuşum bî-hûde gavgâdan emân
- 12 Ser-bülendim ser-keşim erbâb-ı ucb u kibre lik
Ma'rifet ehline gerd-i râh u hâk-i âsîtân
- 13 Bendeyim ol mâh-ı evc-i rif'at ü ikbâle kim
Görmemiştir bir ona mânend devr-i âsumân
- 14 Muktedâ-yı ehl-i dâniş hâmî-yi erbâb-ı fazl
Kâr-fermâ-yı zamîr-i pâk tab'-ı hurde-dân
- 15 Nazm-bahş-ı mülk Ca'fer Beğ ki rûşen-rây ile
Feyz-i fitrîdir ona câh ü celâl ü izz ü şân
- 16 Tab'-ı gerdûn tav'-ı fermânına etmiş iftihâr
Rahş-ı devrân râyiz-i râyına tapşırılmış inân

- 17 Dikkat-i efkârı ol gâyetle kim fikr eylese
Hikmet-i eşyâda tutmaz dâmen-i ilmin gümân
- 18 Müdrik-i evsâfı re'y-i sâib ü tab'-ı selîm
Tâbi'-i fermânı akl-ı pîr ü baht-ı nev-cevân
- 19 Safvet-i ihlâsı ol mikdâr kim kahr eylese
Hâtır-ı bed-hâha kahrından hutûr etmez ziyân
- 20 Ey şükûh-ı rifatın pirâyeye-i gül-zâr-ı dehr
V'ey nizâm-ı re'fetin ârâyış-i mülk-i cihân
- 21 Bîm-i kahrın cân u mâl-i hasma berk-i hâne-sûz
Lutf-ı tab'ın lâle-zâr-ı mülke ebr-i dür-feşân
- 22 Serverâ sen çeşme-i ihsân u bahr-i lutfsun
Teşne-i şehd-i visâlidir Fuzûlî nâ-tüvân
- 23 Ol zamândan kim beni ahlâkın etmiş mu'tekid
Hak bilir virdim duâ-yı devletindir her zamân
- 24 Var ümîdim tâ medâr-ı adldir âlem-penâh
Var ümîdim tâ livâ-yı fethtir kişver-sitân
- 25 Olasın ikbâl ü izz ü rifat ü iclâl ile
Kâm-gîr ü kâm-yâb u kâm-kâr u kâm-rân

29

Kasîde der Hakk-ı Kadîsker-i Bağdâd

- 1 Safha-i çihre-i âl üzre sevâd-ı hat-ı yâr
Dil-i pür-hûnumun âyînesine saldı gubâr
- 2 Ey izâr u hatına anber ü kâfûr gulâm
Dem-be-dem safha-i kâfûra hatın anber-bâr
- 3 Hat-ı sebz ile füzûn oldu letâfet ruhuna
Kim görüptür vere âyîneye revnak jengâr
- 4 Saf-ı uşşâk hücum etti meğer kim hüsnün
La'l gencînesine gâliyeden çekti hisâr

- 5 Bin belâ okuna sancıldı ruhun aksinden
Olalı sâde gönül ârızına âyine-dâr
- 6 Açtı gönlüm çiçeğin zevk-i hat-ı ruhsârın
Dün ü gün oldu ber-â-ber ne aceb olsa bahâr
- 7 Hat u gül zâhir olan âhû-yı Çin'dir çeşmin
Her taraf cünbüşe geldikçe kılar müşg nisâr
- 8 Ey büt-i seng-dil ü sîm-ten ü müşgîn-hâl
V'ey meh-i serv-kad ü sebz-hat ü lâle-'izâr
- 9 Gönlüm aldın ki bahâsın veresin nakd-i vefâ
Etmedin ahde vefâ kuluna kıldın inkâr
- 10 Ne revâ olmaya âsâr-ı mürüvvet sende
Sen tegâfûl kılasın ben olam âşüfte vü zâr
- 11 Turalım kim sana sultan bana çâker derler
İttisâl eyle benimle vü ger eylersen âr
- 12 Kerem et gönlümü ver gayr ile bâzâr ederim
Sen sana ben bana âzâr ile olmaz bâzâr
- 13 Billâh incitme beni yoksa şikâyet kılarım
Nice bir sabr edeyim kalmadı cânımda karâr
- 14 Lillâhi'l-hamd değil mülk tehî hâkimden
Şer' icrâsına Bağdâd'da bir hâkim var
- 15 Vâzı'-ı ma'delet ü re'fet ü insâf u edeb
Sâhib-i merhamet ü şefkat ü temkîn ü vakâr
- 16 Ol zekî-tab' ki tahkîk-i sıfâtında onun
Taleb-i ma'rifet efkârı ediptir efgâr
- 17 Zâtı gevher sadef-i hikmete lîkin yektâ
Tab'ı kevkeb felek-i dikkate ammâ seyyâr
- 18 Derkine kısm-ı bedîhîde tasavvur mahsûr
İlmine hâcib-i esrâr vukû'-ı izhâr

- 19 Bezmi erbâb-ı temannâya makâm-ı maksad
Kilki ehl-i Hak'a miftâh-ı künûz-ı esrâr
- 20 İlm minhâcına etvârı usûl-i tavzîh
Feyz mishâbına âsârı sulûk-i envâr
- 21 Fukahâ fırkasına sûret-i fi'li fetvâ
Cümleden cümleye ol sadr-ı şerîat muhtâr
- 22 Ey vücûdun sebep-i tavkiyet-i şer'i şerîf
Bünye-i illet-i zehr-âba sedâdın mi'mâr
- 23 Hidmetin olmasa maksûd ne mümkün ki vere
Nazm-ı esnâf-ı selâse eser-i heft ü çehâr
- 24 Nokta-i dâire ger olmasa zâtın ne aceb
Olsa nüh dâire-i çarh muattal-i pergâr
- 25 Hidmet-i bezmine me'mûr melâik saf saf
Zâhiren sûret-i insâna girip leyl ü nehâr
- 26 Mâh-simâlar ile arsa-i bezmin gerdûn
Serv-i bâlâlar ile hâk-i harîmin gül-zâr
- 27 Ser-verâ ecr-i amel âcil ü âcil Hak'tan
Cennet olmuş sana bu ma'nâ-yı şâhid-âsâr
- 28 N'ola gördükçe seni olsa Fuzûlî gûyâ
Sen bir âyinesin ol tûtî-i şîrîn-güftâr
- 29 Var ümîdim nice kim kârgah-i hikmetten
Hâk ü eflâke mukadder ola meks ile medâr
- 30 Seyr-i eflâk ola hâk üzre senin re'yinle
Kemer-i hidmetini ede devâir aktâr
- 30**
[Kasîde der Medh-i Ayâs Paşa]
- 1 Sevâd-ı buk'a-ı Bağdâd çeşm-i heft kişverdir
Çerâğ-ı merdümi nûr-ı adaletten münevverdir

- 2 Kamu etrâfına âb-ı hayât-ı adldir câri
Cemî'-i ehline tevfik-i cem'iyet müyesserdir
- 3 Sürûru muttasıl zevki dem-â- dem ni'meti bî-had
Fezâsı âfîyet-efzâ hevâsı rûh-perverdir
- 4 Sürûr ehline zencîr-i taallûk hey'et-i cisri
Ser-i âfâka ebrû-yı hisârı tâc u efserdir
- 5 Binâ-yı buk'a-ı makbûlü ehl-i hayra menzilgeh
Basît-i hâk-i pâki evliyâullaha bisterdir
- 6 Revâdir evliyâ burcu demek ol buk'a-ı pâke
Ki her allâmeye menzilgeh ü her ilme mazherdir
- 7 Efâzıl buk'a buk'a hâk-i pâkin menzil etmişler
Nazar kıl safha safha levhine gör kim ne defterdir
- 8 Sevâd-ı âferîniş nüshasından bir varaktır kim
Kavânin-i adâlet onda merkûm u muharrerdir
- 9 N'ola Ferhâd-veş uşşâkı olsa cümle Husrev'ler
Mübârek safhasında suret-i Şîrîn musavverdir
- 10 Kitâb-ı kâinâta sarsar-ı fitne güzer kılmış
Hemân bu safha kalmış bâki-i evrâkı ebterdir
- 11 Mekârihten hazer ikbâle rağbet kılmağa dâim
Melektir her taraftan kâsıdı sanman kebûterdir
- 12 Zülâl-i ma'delet ser-çeşmesi olsa aceb olmaz
Harîm-i bârgâh-ı rif'ati sâkî-yi kevserdir
- 13 Bu mülkün şâhid-i tevfik-i ikbâli budur hâlâ
Ki pâşâ-yı saadet-mend ehl-i mülke serverdir
- 14 Zihî serdâr-ı sâib-re'y sâhib-adl deryâ-dil
Ki şân u şevketi a'dâya mansûr u muzafferdir
- 15 Değil hadd-i beşer hüsn-i afâf u lutf-ı ef'âli
Melâik fırkasından bir aceb zât-ı mutahherdir

- 16 Mücellâdır gubâr-ı zulmden mir'ât-ı ikbâli
Teâlallah ne hoş pâkîze-tâb u pâk-cevherdir
- 17 Zamîr-i bî-melâli asveb-i efkâra cevlângeh
Vücûd-ı bî-misâli ahsen-i ef'âle masdardır
- 18 Sebât-ı mülküne burhân yeter keyfiyyet-i adli
Adâlet kanda olsa müstedâm olmak mukarrerdir
- 19 Emîr-i a'del ü ekrem Ayâs-ı pâk-ı tynet kim
Zülâl-i adl birle tynet-i pâki muhammerdir
- 20 Şehâ sen mesned-ârâ-yı serîr-i izz ü rifatsın
Tirâz-ı i'tibârın safha-i devrâna zîverdir
- 21 Cemâl-i enverindir âsumân-ı ma'delet mâhı
Veyâ ol mâh kim hurşîd-i rahşâna ber-â-berdir
- 22 Penâh-ı mülk ü milletsin sedâd-ı hüsn-i tedbîrin
Adû Ye'cûc'unun def'ine bir sedd-i Sikender'dir
- 23 Sana tâbi' olan çekmez melâl ü mihnet-i âlem
Ne gam zulmât def'inden ona kim Hızr rehberdir
- 24 Verir cân tîğ-i hûn-rîzin hayâliyle adû gûyâ
Hayâl-i tîğ-i hûn-rîzin ecel murguna şeh-perdir
- 25 Peyâm-ı şevketin yettikçe a'dâyı zebûn eyler
Azâim-hâna dîv elbette mahkûm u musahherdir
- 26 Senin tîğinden ister bir cilâ kesb eyleye hâlâ
Cihan âyînesi kim gerd-i mihnetten mükedderdir
- 27 Senin tahrîk-i rahş-ı iktidârından umar teskîn
Bugünler dehr kim teşvîştên gayette muztardır
- 28 Muhâlif zulmet-i hayrette kalmış azm-i rezm etgil
Bu zulmet def'i muhtâc-ı şua-yı tîğ ü hançerdir
- 29 Cezâyir ehli tuğyân üzredir azm et ki şemşîrin
Fesâd-ı hûn-ı fâsid def'ine hûn-rîz neşterdir

- 30 Azîmet kıl ki devrân muntazırdır feth zevkine
Revân ol kim zamâne tâbi' ü düşmen muhakkardır
- 31 Cezâyir mülkünü kıl Basra iklimine mülhak kim
Pey-â-pey feth ü nusret ni'met-i gayr-ı mükerrerdir
- 32 Ser-efrâzâ Fuzûlî gayrdan kat'-ı nazar kılmış
Senin dergâhına bir sâdiku'l-ihlâs çâkerdir
- 33 Yeter lûtfun ona dâim değil hâcet taleb kılmak
Tereddütsüz olur hâsıl ne kim Hak'tan mukadderdir
- 34 Ümîdim var kim re'yince ola seyri devrânın
Fezâ-yı âsuman tâ cilvegâh-ı seyr-i ahterdir

31

Kasîde der Sitâyîş-i Ca'fer Beğ

- 1 Ne mevcûd olmasa esbâb-ı dünyâdan değil müşkil
Bu müşkildir ki mevcûd olmaya bir hâkim-i âdil
- 2 Ne derd-i dil ki yüz gösterse devrândan değil mihnet
Budur mihnet ki şerhin kılmağa olmaya ehl-i dil
- 3 Marîzin olsa bin derdi bu derd onlardan efzûndur
Ki teşhîsine olmaya tabîb-i hâzik ü kâmil
- 4 Belâdır kim dil-i âşık gibi vîrân ola kişver
Ola ol hâlden hâkim olan mahbûb-veş gâfil
- 5 Hevâ-yı nefse tâbi' ola ehl-i mülkten fâriğ
Kılıp uşşâkının terkin rakîbine ola mâil
- 6 Binâ-yı hâne-i râhat mürûr ile ola vîrân
Tılısm-ı nazm-ı cem'iyyet ola terdîc ile bâtl
- 7 Ne hoştur ehl-i âlem rağbetiyeğin ola hâkimde
Ruh-ı rahşan leb-i handan dil-i dânâ kef-i bâzil
- 8 Müdâvâ-yı kulûb-ı münkabız bir derddir mühlik
Mükâfât-ı mülûk-i tünd-hû bir zehrdir kâtil

- 9 Ne ümmîd ile sûret bağlasın izhâr-ı şerh-i gam
Cevâb-ı telhten yeğrek bilir hirmânını sâil
- 10 Nişân-ı hüsn-i tâli' bu yeter Bağdâd'a kim hergîz
Ona râhat mülâkâtında yok bir mâni' ü hâil
- 11 Bi-hamillâh salâh-ı devlet için mesned-i rif'at
Bugün bir kutb-ı sâhib-adl ü sâib-re'yedir menzil
- 12 Sipîhr-i devlet ü ikbâl-i mülk-ârây Ca'fer Beğ
Ki yek-sândır onun adline hüküm-i âli vü sâfil
- 13 Zihî âdil ki devrânında dihkan tîre toprağa
Bıraksa dâne-i cev hûşe-i pervin kılar hâsıl
- 14 Felek te'sîr-i ikbâlinden almış kuvvet-i tâli'
Kim olmuş bahr mahsûlüne kân edvârına âmil
- 15 Umûr-ı hayr ü ihsan buldu eyyâmında bin revnak
Adâlet mültezemdir ol umûra merhâmet şâmil
- 16 Hesâb-ı mücmel-i evsâfidır bir pâk defter kim
Cihânın hayr-ı mahsûlü onun cem'inedir dâhil
- 17 Zamânında zımân ehline hergiz çekmemiş kâtib
Hesâb oldukta gayr-ı izz ü rif'at bâki vü fâzil
- 18 Teveccüh kıl melâlet çekme ikrâh etme kim Hak'tan
Bir âyettir nizâm-ı mülk ü millet şânına nâzil
- 19 Eğer hüküm etse hüsn-i tâliin bârân olur lü'lü'
Sana minnetsiz eyler ebr ü deryâ hâsıl u vâsıl
- 20 Sana nisbet bu rütbe rütbe-i mezmûmdur ammâ
Ne çâre ziyet-i eyyâma sensin cevher-i kâbil
- 21 Adâlet sende konmuştur sana muhtâcdır kişver
Güher ümîdi birle dâmen-i deryâ tutar sâhil
- 22 Şehâ ger olmasaydı lutf u idrâkın tekâzâsı
Fuzûlî'nin kalırdı kârgâh-ı san'atı bâtil

23 Senâ-yı izz ü ikbâlin diler elbette bir mâdih
Zuhûr-ı lutf-ı ihsânın diler elbette bir sâil

24 Ümîdim var kim tâ nûr u zulmet ola âlemde
Cihândan sâye-i câh u celâlin olmaya zâil

32

Eyzan Kasîde (der Sitâyiş-i Ca'fer Beğ)

1 Sabr her derde mürûr ile müdâvâ eyler
Sâhib-i sabr bulur her ne temennâ eyler

2 Devrden dehrde her maksada bir mev'id var
Vaktsız gerçi ona tab' tekâzâ eyler

3 Yetmeden vakt murâdını tekâzâ kılmaz
Her muhakkik ki habîrim deyü da'vâ eyler

4 Resm-i devrân-ı felektir bu ki ehl-i talebi
Niçe gün hayret-i hirmân ile îzâ eyler

5 Sûret-i şâhid-i ikbâli kabûl etmek için
Gâlibâ âyine-i tab'ı mücellâ eyler

6 Tâlibin devr-i sipihr ile muhâlif revîşi
Ukdeler rişte-i ahvâline peydâ eyler

7 Zâyi' olmaz erişir maksadına sabr kılıp
Kim ki dehr ile medârında müdârâ eyler

8 Devr bî-hûde değil her ne mukadder olsa
Ona tedrîc ile esbâb müheyyâ eyler

9 Hiç mahlûkta yok kudret-i îcâd-ı umûr
Her ne eyler eser-i kudret-i Mevlâ eyler

10 Kılmasa lutf-ı Hak u devlet-i tevfiik meded
Zehri zenbûr kaçan şehd-i musaffâ eyler

11 Ben gibi zâra ne nisbet şeref-i neyl-i murâd
Lutf-ı Hak'tır ki beni maksada ihdâ eyler

- 12 Ey gönül kesme taleb bâdiyesinden kademin
Ki taleb rütbe-i ikbâli muallâ eyler
- 13 Lîk hâl ehline izhâr edegör derd-i derûn
Hasta ahvâlini ma'lûm etibbâ eyler
- 14 Ekmel-i halktan iste şeref ü rif'at kim
Kurb-i ednâ hevesi rütbe-i ednâ eyler
- 15 Gerçi sûrette şerîk-i beşeriyet çok olur
Derk-i esrâr-ı hakikat dil-i dânâ eyler
- 16 Az olur kâbil-i idrâk-i rümûz-ı ma'kûl
Sanma her hâki kazâ âlem-i esmâ eyler
- 17 Müstaid-i şeref-i rif'at olan nâdir olur
Sanma her âbı hevâ lü'lü-i lâlâ eyler
- 18 Çok olur gerçi meâinde cevâhir sınıfı
Pâdişeh zîver-i efsar dür-i yektâ eyler
- 19 Sâid-i adldedir kuvvet-i îcâd-ı nizâm
Arz-ı i'câz-ı nübüvvet yed-i beyzâ eyler
- 20 Pençe-i azmdedir kudret-i islâh-ı fesâd
Sihir def'in meded-i mu'ciz-i Mûsâ eyler
- 21 Nazm-ı dünyâ sebebi saltanat-ı âdildir
A'del-i hulkunu Hak nâzım-ı eşyâ eyler
- 22 Artırıp sûret-i hâline kemâl-i ma'nâ
Sûret ü ma'nâ ile cümleden a'lâ eyler
- 23 Mücmelâ hazret-i pâşâ-yı felek-kadr gibi
Âlem-efrûz kılar memleket-ârâ eyler
- 24 Ol zekî-tab' ki dîvân-ı hilâfet hükmün
Rub'-ı meskûna onun dikkati icrâ eyler
- 25 Ol sehâ-pîşe ki bir demde kılar sarf-ı gedâ
Her ne yüz yılda ayân ma'den ü deryâ eyler

- 26 Sâye-i râyet-i ikbâli yeten yerlerde
Rûzgârını adûnun şeb-i yeldâ eyler
- 27 Arsa-i rezimde her dem ki kılıp meyl-i gazâ
Cümlesin ukde-güşâ-yı saf-ı heycâ eyler
- 28 Dağtır tîğ ile terkîb-i adû eczâsın
Lîk her cüz'in onun lâ-yetecezzâ eyler
- 29 Şeb-i heycâda ki seyyâre-i peykânî ile
Ser-i hasmını kazâ evc-i Süreyyâ eyler
- 30 Zahm-ı tenden açıban rûh-ı muhâlif revzen
Çıkıp ol evc-i Süreyyâ'ya temâşâ eyler
- 31 Meded-i re'y-i zamîriyle gelir fi'le müdâm
Levh-i kudrette kazâ her ne ki inşâ eyler
- 32 Lafz-ı pâkinden eder hüsn-i ibâret kesbin
Felek ahkâm-ı kaderden ne kim imlâ eyler
- 33 Âlemi eylese bir zât-ı müşahhas takdîr
Hâk-i pâyini onun dîde-i bînâ eyler
- 34 Şöhret-i ismi yeter şâhid-i hüsn-i ameli
Ehl-i Hak ismden idrâk-i müsemmâ eyler
- 35 Ey ki ehl-i nazara nâsiye ikbâlin
Saltanat nûrunu her lahza hüveydâ eyler
- 36 Sende mevdû'dur esrâr-ı hilâfet genci
Ehl-i idrâki suver vâkıf-ı ma'nâ eyler
- 37 Mümkün olmaz ki ola nazm-ı cihân re'yinsiz
Sûret-i kevn ki kaçan terk-i heyûlâ eyler
- 38 Ravza-i hâk-i derin bâğ-ı gül-i cennettir
Kim ki cennet diler ol ravzada me'vâ eyler
- 39 Muttasıl gerçi niyâz ile tutar dâmânın
Tîğ senden taleb-i kesret-i a'dâ eyler

- 40 Cılvegâh-ı amelin mesned-i emniyettir
Eser-i re'fetin a'dâyı ehîbbâ eyler
- 41 Mârı tehdîd-i azâb-ı gazabın mûr kılar
Peşşeyi terbiyetin izz ile ankâ eyler
- 42 Evliyâ burcuna yetti kademin şek yok kim
Hâk-i pâinde emvâtını ihyâ eyler
- 43 Ey hoş ol makbere kim bulmağa emvâtı hayât
Onu tevfiğ güzergâh-ı Mesihâ eyler
- 44 Serverâ sâmit iken lezzet-i medhin zevki
Tûti-i nutk-ı Fuzûlî'ni şeker-hâ eyler
- 45 Öyle kim fasl-ı hazan bülbülü lâl etmiş iken
Şevk-i nezzâre-i gül zevk ile gûyâ eyler
- 46 Cân-ı mehcûruna râhat yetirir dîdârın
Çemen-i sebz bahârı ferah-efzâ eyler
- 47 Zîb-i medhinden alıp lehçe-i nâ-hemvârı
Hârı mergûb-ı cemâl-i gül-i ra'nâ eyler
- 48 Gerçi saklardı nihân nazmımı baht-ı siyehim
Sana yettikte ne kim var ise ifşâ eyler
- 49 Tatalım server-i a'yâna hicâb-ı zulümât
Hızr'dan âb-ı hayâtı nice ihfâ eyler
- 50 Dâverâ böyle zamânlarda ki adlin eseri
Çâre-i def-i gam-ı her dil-i şeydâ eyler
- 51 Ehl-i irfâna kemâl-i keremin her sâat
Lutflar zâhir edip meyl-i muhâbâ eyler
- 52 Ne revâdir bu ki peyveste sipâh-ı gam u derd
Gönlümün mülkünü bî-vâsita yağma eyler
- 53 Ben nihân-hâne-i uzlette iken fakr benim
Keşf-i esrârım edip âleme rüsvâ eyler

- 54 Her zaman halk bana kılmağa itlâk-ı cünûn
Beni endûh serâsime-i sevdâ eyler
- 55 Bu belâdan sana izhâr-ı şikâyet kılayım
Her kime zulm geçiptir sana şekvâ eyler
- 56 Vâkıf-ı sırr-ı sühan kimsene yok senden gayr
Sen eğer eylemesen kim bana pervâ eyler
- 57 Var ümîdim nice kim mübdi'-i âsâr-ı vücûd
Sarf-ı takdîr kılıp hilkat-i eşyâ eyler
- 58 Ola bâkî eser-i ma'deletin kim dâim
Eser-i zulmden âfâkı müberrâ eyler

33

Kasîde

- 1 Ey sana ikbâl-i rûz-efzûn atâ-yı Kirdigâr
Muttasıl ta'zîmine me'mûr devr-i rûzgâr
- 2 Âfitâb-ı âsumân-ı adlsin olmaz aceb
Kılsa ikbâlin tekâzâ-yı ulüvv-i iktidâr
- 3 Kurb-i dergâh-ı hilâfet şevki câzibdir sana
Eyler isen n'ola tağyîr-i mekân bî-ihdiyâr
- 4 Adl bir makbûl tâattir ki kalmaz ecrsiz
Âdilin elbette kadrin arttırır Perverdigâr
- 5 Gerçi tahrîkin senin hikmet tekâzâsıyladır
Kanda azm etsen olur senden münevver ol diyâr
- 6 Pertev-i ikbâl ile şem'-i cihân-efrûzsun
Zevk-i dîdârındadır hâsiyyet-i bâd-ı bahâr
- 7 Kangı hâr-ı huşka lutfun yetse eyler bâr-ver
Kangı sahrâya güzâr etsen kılarırsın lâle-zâr
- 8 Ebr-i nâsânsın değil bî-hûde tahrîkin senin
Her gün eyler kesb senden bahr dürr-i şâh-vâr

- 9 Kanda olsan olduğun kişverde olmaz inkılâb
Kangı gam ehline kim yetsen olursun gam-güsâr
- 10 Lîk senden ayrılan halkın işi düşvâdır
Bir şebistânın çerâğın alsalar olmaz mı târ
- 11 Hasta kesmez mi hâyatından tama' gitse tabîb
Gitse cân olmaz mı cism-i derd-perver hâk-sâr
- 12 Ey felek billâh nedir mûcib ki bu mülk ehline
Cevri bî-had ettin ü bî-dâdı kıldın bî-şümâr
- 13 Nice kıldın âfiyet mülkün vîrân zulm ile
Nice saldın zevk mir'âtına mihnetten gubâr
- 14 Sen bilirsin kim bu mülk ehline olmuştur şefik
Hazret-i pâşâ-yı sâhib-rif'at u gerdûn-vakâr
- 15 Ol salıptır bunda âsâr-ı kerem âvâzesin
Ol kılıptır bunda cem'iyet esâsın üstüvâr
- 16 Niçin aldın başımızdan sâye-i ikbâlini
Niçin ettin ehl-i idrâke bu zulmü âşikâr
- 17 Etmedin mi vehm ondan kim kılam bir âh ile
Heft tâk ü nüh revâkın raht u bahtın târumâr
- 18 Övr ile gerdûn dönüp verdi cevâbın k'ey fakîr
Bî-tekellûf olmuşum ben hem bu işten şerm-sâr
- 19 Lîk ma'lûm eyle kim bu mâ-cerâ benden değil
Sen kılardın iltimâsın bu işin leyl ü nehâr
- 20 Eyleyip acz ü niyâz ile duâ-yı bî-riyâ
Ol ser-efrâza sen isterdin ulüvv-i i'tibâr
- 21 Lâ-cerem olmaz tezâuf mesnedi tağyîrsiz
Yetmeyince menzile bulmaz taleb ehli karâr
- 22 Nice kılsın arzû-yı ihtilâtın ehl-i kurb
Nice çeksın ehl-i rif'at makdemine intizâr

- 23 N'ola ger hurşid-veş devr etse ol sâhib-nazar
Ger iraktır ger yakın ihsânına ümmîdvâr
- 24 Kanda olsa görmesin tâb-ı havâdisten zarar
Zât-ı pâkin saklasın her fitneden Perverdigâr
- 25 Ey ki hicrânın dil-i efgâra salmış ıztırâb
Firkatin te'sîri etmiş cânı mahzûn cismi zâr
- 26 İsterim dâim görem dîdârın ammâ n'eyleyim
İhtiyârım yok benim re'yimce çarh etmez medâr
- 27 Var ümîdim kanda olsan devlet ü ikbâl ile
Ola bahtın kâm-yâb ü kâm-rân u kâm-kâr
- 28 Ola vâsıl kanda olsan devlet ü ikbâline
Her duâ kim sıdk ile eyler Fuzûlî hâk-sâr

34

Kasîde der Medh-i Mehmed Beğ

- 1 Felek her devrde bir feyz-i hikmet âşikâr eyler
Tekâlib-i zamân izhâr-ı sun'-ı Kirdigâr eyler
- 2 Karadan ağı fark etmez bu remzin bilmeyen bu dehrin
Ki niçin geh nehârı leyl ü geh leylü nehâr eyler
- 3 Beyaz üzre sevâd nüsha kim esrâr-ı hikmettir
Hired her harfîni manzûr-ı ayn-ı i'tibâr eyler
- 4 Esîr-i derd olanlar rûzgârın inkılâbından
Eğer sabr etseler dermânların hem rûzgâr eyler
- 5 Felek devr etmeyi ahvâline vâkıf olan ârif
Tarîk-i sabr u teslim ü tevekkül ihtiyâr eyler
- 6 Mukârin olsa âsâr-ı sâadet tîre toprağa
Nesîm-i nev-bahâr ol tîre toprağa güzâr eyler
- 7 Mücellâ eyleyip âyine-i tab'ın kûdüretten
Kılıp hurrem verip lutf-ı tabîat lâle-zâr eyler

- 8 Verir her hastaya elbette devrân-ı felek dermân
Velî feth-i zamân bîmâr-ı derdi intizâr eyler
- 9 Kılar her nâ-murâdı âkıbet maksûduna vâsıl
Velî bir niçe müddet züll-i hirmân ile zâr eyler
- 10 Zamâne her diyâra istese âsâr-ı emniyyet
Ona sâhip-livâ bir server-i re'fet-şîâr eyler
- 11 Kaza her kışverin ehline cem'iyet murâd etse
Ona elbette bir dânâ-yı kâmil şehriyâr eyler
- 12 Bi-hamdillâh bugün bu mülke salmış sâye bir âdil
Kim onun nisbetiyle izz ü rifat iftihâr eyler
- 13 Ser-efrâzî ki feyz-i hâk-bûs-ı âsitânından
İnip her dem güneş kesb-i ulûvv-i iktidâr eyler
- 14 Safâ-yı zikr-i hâk-i pâyıdır ol saykal-i rahmet
Ki mir'ât-ı dil-i ahbâbdan ref-i gubâr eyler
- 15 Felek meşşâtası verdikte zîb-i şâhid-i devlet
Onun mâh-ı livâ-yı rifatin âyine-dâr eyler
- 16 Zamâne inkılâbından ferâgat isteyen ârif
Onun ma'mûre-i ikbâline hısn-ı hisâr eyler
- 17 Semiyy-i Ahmed-i Mürsel Mehemmed Beğ o deryâ-dil
Ki adl-i halka arz-ı rahmet-i Perverdigâr eyler
- 18 Eyâ ser-dâr-ı rûşen-rây mülk-ârây ferruh-ruh
Ki her mansıbdâ ismin iktizâ-yı iştihâr eyler
- 19 Kemâl-i ma'rifet her kanda vü her devrde olsa
Seni ser-defter-i erbâb-ı temkin ü vakâr eyler
- 20 Bu mülke sâye-i devlet bırakmışın bi-hamdillâh
Yeridir ger sana mülk ehli cân nakdin nisâr eyler
- 21 Niçin kim zât-ı pâkin mazhâr-ı feyz-i adâlettir
Bu mülkün her günün nevrûz u her faslın bahâr eyler

- 22 Meşâhid revnakına azm kılmışsın zihî himmet
Bu himmetle seni Hallâk-ı âlem kâm-kâr eyler
- 23 Şehîd-i Kerbelâ'ya su getirmek kasdın etmişsin
Seni elbette âlemde bu niyyet pâyîdâr eyler
- 24 Ser-efrâzâ Fuzûlî hastaya bu mülk-i gurbette
Sipih-r-i nâ-muvâfık devri cev-r-i bî-şumâr eyler
- 25 Eğerçi bî-karar etmiştir ol bî-çâreyi mihnet
Bulup temkîn senin zevk-i visâlinle karâr eyler
- 26 Cemî'-i halktan katl eylemiş ser-rişte-i ülfet
Eğer sen hem terahhum kılmasan terk-i diyâr eyler
- 27 Sen ol pâkize-tal'at âfitâb-ı âlem-ârâsın
Ki lutfun gönlümü yüz maksada ümmîdvâr eyler
- 28 Verir medh-i şerîfin cevher-i güftârıma revnak
Sadefdir katre-i bârânı dürr-i şâh-vâr eyler
- 29 Kılar şem'i cemâlin nûru tab'-ı tîremi rûşen
Güneştir seng-i bî-mikdârı la'l-i âb-dâr eyler
- 30 Ümîdim var kim var olasın âlemde kadr ile
Kazâ her nice kim yoktan cihân ehlini var eyler

35

Kasîde der Sitâyîş-i Ca'fer Beğ

- 1 Cihânı eyledi feyz-i bahâr reşk-i cinân
Bıraktı feyz-i letâfet zemîne lutf-ı zamân
- 2 Hevâ sunûf-ı reyâhine verdi zîb-i zuhûr
Tırâz-ı hulle-i hâk oldu hilye-i elvân
- 3 Dikip şükûfe vü gonca çemende çetr ü otağ
Makâm-ı bezm-i sürûr oldu arsa-i büstân
- 4 Değil alâmet-i fasl-ı rebî' ü kavs-ı kuzah
Edâ-yı hizmet için bağladı sipih-r miyân

- 5 Mükemmel olmağa esbâb-ı ayş bî-tenkîz
Müyesser olamağa âlât-ı bezm bî-noksân
- 6 Sehâb u seyl ile irsâl olundu gül-zâra
Kamu zahîre-i bahr u kamu defîne-i kân
- 7 Tamâmî-yi berekâtın zemin kılıp mebzûl
Cemî'-i lutf-ı nihânın zamâne kıldı ayân
- 8 Bisât-ı sebzeyle gül-bün yeşil serîr dikip
Yakıp çerâğların her taraf gül-i handân
- 9 Yığıldı nesteren ü sûsen ü gül ü lâle
Dizildi nergîs ü nesrîn ü sünbül ü reyhân
- 10 Nefiresiyle hem-âvâzdır nakâre-i ra'd
Kılar nisâr-ı mukarrar cevâhirin bârân
- 11 Çemende eylediler tıfl-ı goncayı mahtûn
Saçıldı gülşene gül gül cerâhatinden kan
- 12 Yetirdi öyle safâ devr-i rûzgâra bu sûr
Ki sûr-ı hitne-i nakd-i yegâne-i devrân
- 13 Gül-i bahâr-ı emâret Cenâb-ı Ca'fer Beğ
Ki tav'-ı re'yinedir çarh bende-i fermân
- 14 Nizâm-ı saltanat u mülke eşref-i esbâb
Binâ-yı millet-i İslâm'a a'zam-ı erkân
- 15 Bahâr-ı rif'at ü ikbâle eltaf-ı ezhâr
Nihâl-i şevket ü iclâle a'del-i agsân
- 16 Sipihr-menziletâ sensin ol mekân-ı hayâ
Ki yok sıfâtına hadd-i ihâta-i imkân
- 17 Mübârek ola bu sûr ü sūr-ı bezm-i huzûr
Kim oldu cümle-i halk-ı cihâna feyz-resân
- 18 Neşât-ı ayşının evsâfi tuttu âfâkı
Safâ vü zevkinin âvâzesiyle doldu cihân

- 19 Sipih kıldı bu bezm-i neşâta bezl-i safâ
Melâik oldu bu sûr u sürûra fâtiha-hân
- 20 Ki asl-ı kâide-i hıfz-ı şer'dir bu amel
Budur mukaddem-i esnâf-ı tâat-i Rahmân
- 21 Şehâ Fuzûlî-yi zârım ki devr-i adlinde
Bukâ'-ı emn ü emândır bana makâm ü mekân
- 22 Nisâr-ı bezmin için ger bulursa hüsn-i kabûl
Getirmişim güher-i i'tikâd ü cevher-i cân
- 23 Ümîdvâr ki oldukça rûzgâra vücûd
Müyesser ola sana irtifâ'-ı şevket ü şân

36

Kasîde [der Sitâyîş-i Ca'fer Beğ]

- 1 Ey hilâl-i ıyd gâlibdir sana ebrû-yı yâr
Hüsn-i sûret sende bir var ise onda iki var
- 2 Yâr ebrûsuna benzetmen seni ey mâh-ı nev
Sen güneş birle görünmezsin sana ne i'tibâr
- 3 Kaşlarındır hacil gûyâ hilâl-i ıyd kim
Gece eksik görünür gündüz çok olmaz âşikâr
- 4 Cilve eyler mâh-ı nev il karşısında şâm-ı ıyd
Sen girip ortaya kaşın göster ol tutsun kenâr
- 5 Nâ-tüvân gördüm hilâl-i ıydı dün yârım gibi
Ol dahi gûyâ ki za'f-ı rûzeden olmuş nizâr
- 6 Yeni ayı kaşların sevdâsı rüsvâ eylemiş
Gösterirler birbirine onu ehl-i rûzgâr
- 7 Mâh-ı nevdır bilmezem tâbân şafaktan yoksa kim
Kana batmış nevk-i şemşîr-i emîr-i nâm-dâr
- 8 Ol ser-efrâz-ı felek-rif'at ki re'y-i rüşeni
Eylemiştir ref' mir'at-ı hakâyıktan gubâr

- 9 Cevher-i pâkîze-i zât-ı şerîf-i kâmilî
Âleme lutf u mürüvvet ma'deninden yâdigâr
- 10 Şefkat ü kahr iledir bir sâye-güster nahl kim
Tâktir aslı verir hem gûre hem engûr bâr
- 11 Kahrı ol reng ile kim deryâ mizâcın huşk eder
Çalsa ger Mûsâ-sıfat deryâyâ tîğ-i âb-dâr
- 12 Şefkati ol resme kim âteş tabîattan çıkar
Salsa İbrâhîm-veş od üzre lutf ile güzâr
- 13 Hem tarîk-i ma'delet re'yinden onun müstakîm
Hem esâs-ı âfiyet adlinden onun üstüvâr
- 14 Ey safâ-yı meşrebin mülk-i ezel tek bî-kerân
V'ey muhît-i himmetin bahr-i ebed tek bî-kenâr
- 15 Ger sen olsaydın emîr-i şevket-i İskenderî
Vâdî-yi hikmette bulmazdı Aristo iştihâr
- 16 V'er sen etseydin kabûl-i minnet-i Nûşîrevân
Eylemezdi hiç kim Büzürcmihr'e i'tibâr
- 17 Mahz-ı şer' olmuş afâk'allah vücûd-ı kâmilin
Feyz-i tefsîr ü hadîs ü fikhtan leyl ü nehâr
- 18 Safha-i mihr-i ruhundur mevzî'-i nûr-ı Nebî
Çâr tab'-ı kâmilin me'vâ-yı mihr-i Çâr-yâr

37

Manzûme-i Hasb-i Hâl ve Sitayîş-i Seyyid Mehmed Gâzî Kâdî-i Bağdâd

- 1 Ben kimim bir fakîr ü bî-ser ü pâ
Kemterîn bende vü kemîne gedâ
- 2 Sâyir-i kârgâh-ı sabr u sükûn
Sâlik-i şâh-râh-ı fakr u fenâ
- 3 Ne mizâcımda irtikâb-ı gurûr
Ne fiâlimde ihtimâl-i riyâ

- 4 Kûnc-i uzlette fakr u fâka ile
Olmuşum öyle mahv kim meselâ
- 5 Merkez-i hâki etse zîr ü zeber
Bulamaz gerdimi nesîm-i sabâ
- 6 Azl kılmış beni amellerden
Âmil-i kâr-hâne-i dünyâ
- 7 Kılmazam kâr u bâr-ı âleme meyl
Çekmezem azl ü nasb için kavgâ
- 8 Bana vermiş cihân kamu fakrın
N'ola etsem cihâna istiğnâ
- 9 Âlem-i uzletin yegânesiyim
Kâftan Kâf'a yok bana hem-tâ
- 10 Sûretim fakr u sîretim mün'im
Hey'etim mûr ü himmetim ankâ
- 11 Rif'at-i kadrîm iltifât etmez
Ger Süleyman kılarısa arz-ı atâ
- 12 Fâni-i mutlakım kabûl etmen
Mihnet-i Hızr ile zülâl-i bekâ
- 13 Demezem vahşiyim tabîat ile
Tâlib-i zevk-i sohbetim ammâ
- 14 Bir diyâr içreyim ki halkından
Eylemez hiç kim bana pervâ
- 15 Kimse yok derdim eylesem izhâr
Eyleyem ondan iltimâs-ı devâ
- 16 La'l-veş taş içindedir vatanım
Gül gibi hârî kılmışım me'vâ
- 17 Dün bu hâl içre mahv-ı hayret iken
Geldi bir kâsıd u getirdi bana

- 18 Bir aceb nâme-i ferah-te'sîr
Mahz-ı hüsn-i ibâret ü imlâ
- 19 Zâhiri dil-pezîr ü feyz-resân
Bâtını zevk-bahş u rûh-feza
- 20 Nakş-ı hattında eltaf-ı sûret
Tarz-ı lafzında eşref-i ma'nâ
- 21 Cilvegâh-ı nazarda her lafzı
Bir perî-peyker ü melek-sîmâ
- 22 İşve vü şîve vü kirişme ile
Dil eder sayd u akl eder yağma
- 23 Fehm kıldıkta hüsn-i mazmûnun
Kıldım onda sürûrlar peydâ
- 24 Bendeyi lutf birle yâd etmiş
Hazret-i seyyid-i huçeste-likâ
- 25 Ol felek-kadr kim ona vermiş
Hazret-i Hak kemâl-i sıdk u safâ
- 26 Zât-ı pâki cemî'-i âlemden
Şeref-i rütbe ile müstesnâ
- 27 Feyz-i ilm-i ifâde-i beşeri
Ona ervâh u kudsten ilkâ
- 28 Aslıdır nûr-ı pâk-i Mustafavî
Hükmüdür revnak-ı serîr-i kazâ
- 29 İlmidir bâis-i refâhet-i halk
Fi'lidir mûcib-i rızâ-yı Hudâ
- 30 Az olur bir arada cem' olmak
İlm ü hikmet ü siyâdetü takvâ
- 31 Mîr Seyyid Mehemmed-i kâdî
Menba-ı ilm ü hilm ü cûd u sehâ

- 32 Azzemallâhu kadrahü'l-âli
Refeallâhu şânehü'l-a'lâ
- 33 Zeyyedallâhu izz ü rif'atehü
Neffezallâhu hükmehü ebedâ
- 34 Ey kazâ-hükm kim müyesserdir
Zâtına iktidâr-ı izz ü alâ
- 35 Gül-i gül-zâr-ı ıtret-i Nebevî
Çemen-ârâ-yı millet-i zehrâ
- 36 Nûr-ı çeşm-i tamâmî-yi sâdât
Muktedâ-yı cem'-i ehl-i zekâ
- 37 Bana taksîr hükmün etmişsin
Demek olmaz bu hükme hükm-i hatâ
- 38 Lîk bir bende-i hakîrim ben
Amelim ehl-i hayra hayr duâ
- 39 Sâhib-i usretim bana ne düşer
Kim olam hem-nişîn-i ehl-i gnâ
- 40 Mahz-ı cehlim bana ne nisbettir
Ki kılam meyl-i sohbet-i fuzalâ
- 41 Gerçi eflâke rağbet eyler hâk
Yetmez a'lâya rütbe-i ednâ
- 42 Lutf senden bana münâsib iken
Benden etmek mutâlebe ne revâ
- 43 Ey Fuzûlî bu nev'-i da'vâda
Maslahattır tutam tarîk-i rızâ
- 44 Hâl müşküldür onda kim bir ola
Sâhib-i hükm ü sâhib-i da'vâ
- 45 Var ümîdim ki tâ müessir ola
Sâbit ü sâyir ile arz u semâ

46 Ola hükm-i kazâ ile bâkî
Kâdi-i Gâzî-i huçeste-likâ

38

Kasîde der Sitâyîş-i Ca'fer Beğ

- 1 Kıldı def'-i gam dil-i uşşaktan zevk-i bahâr
Âh kim gösterdi aşk ehline devrân hicr-i yâr
- 2 Sâkin-i hum-hâne peydâ kıldı şevk-i seyr-i bâğ
Geldi ol dem kim kıla bî-çâreler terk-i diyâr
- 3 Saldı göz girdâbına nezzâre-i gül mevc-i hûn
Kıldı dil âyînesin pür jeng zevk-i sebze-zâr
- 4 Gonca tek çâk oldu ceyb-i sırr-ı rebâb-ı afâf
Aldı meyl-i seyr-i gül-zâr ehl-i temkînden vakâr
- 5 Tuttu câm-ı lâle-gûn erbâb-ı işret gül görüp
Kan içirdi halka nîreng ile çerh-i hîlekâr
- 6 Dostlar eyyâm-ı gül olsaydı eyyâm-ı sürûr
Ra'd-ı nâlân dem-be-dem kılmazdı ebri eşk-bâr
- 7 Fasl-ı gül tab'ında emniyyetten olsaydı eser
Gark-ı hûn-ı lâle-zâr olmazdı tîğ-i kûhsâr
- 8 Sîne-i sahrâya tîğ-i seylden düşmezdi çâk
Nev-arûs-ı goncanın dâmânını tutmazdı hâr
- 9 Jâle taşından göğermezdi teni gül-bünlerin
Gülşeni zencire etmezdi mukayyed cûy-bâr
- 10 Bu alâmetlerden âgâh olmayandır bî-haber
Bî-haberdir ol ki ayş eyler bu mevsim ihtiyâr
- 11 N'ola ger hayret kılıp sûsen zebânı olsa lâl
N'ola ger hasret çekip ağlarsa bülbül zâr zâr
- 12 Ey dil-i gâfil değil bî-hûde teşrîf-i rebî'
Ondadır muzmer kemâl-i kudret-i Perverdigâr

- 13 Gâlibâ takdîrden sükkân-ı halvetgâh-ı hâk
Ruhsat almışlar kim edip sırr-ı hikmet âşikâr
- 14 Cümle-i ezhâr halvette giyip rengîn libâs
Eyleyip her yılda bu dünyâyâ bir nevbet güzâr
- 15 Edeler gâfillere tekmîl-i esbâb-ı gurûr
Olalar âriflere manzûr-ı ayn-ı i'tibâr
- 16 Tutalar bir dem karâr ammâ yine dil-gîr olup
Edeler ser-menzil-i ma'hûda dünyâdan firâr
- 17 Dâr-ı dünyâ öyle ser-menzil değildir kim ola
Nâzeninler tab'ına âb u hevâsı sâz-kâr
- 18 Tengnâ-yı âlem-i fânî Emîr-i nâm-dâr
Kim ola bünyâdı müstahkem esâsı üstüvâr
- 19 Ey kazâ ger ârzû-mend-i sebât-ı dehr isen
Emrin et teslîm-i huddâm-ı emîr-i nâm-dâr
- 20 Ol felek-rif'at ki re'yindendir istihkâm-ı mülk
Ol melek-sîret kim ondandır revâc-ı rûzgâr
- 21 Çeşme-i lutfundan etmiş bahr tahsil-i sehâ
Nâib-i kudretten almış çarh ref'-i iktidâr
- 22 Devr tavr-ı dil-güşâ kiklinden etmiş iktisâb
Çarh mihr-i bî-riyâ hulkundan etmiş müsteâr
- 23 Nakş-ı levh-i i'tibârın ser-hat-ı ahkâm-ı adl
Sûret-i ahkâmı sırr-ı hikmete âyîne-dâr
- 24 Kâr-sâz-ı mülk Ca'fer Beğ o rûşen-rây-kim
Nüsha-i hükmüedir mazmûn rızâ-yı Kirdigâr
- 25 Ehl-i hükme tâ ebed ef'âlî düstûrû'l-amel
Nazm-ı mülke vaz'-ı kânûnu esâs-ı pây-dâr
- 26 Ey ezelden mesned-i re'fette zât-ı kâmilin
Kâm-bahş u kâm-rân u kâm-bîn ü kâm-kâr

- 27 Nev-bahâr-ı zevk-i vaslından cüdâ gül-zâr-ı mülk
Hâr-zâr-ı derddir zindân-ı züll ü inkisâr
- 28 Hak bilir kim gülşen-i vaslından ayrı murg-ı dil
Pây-bend-i rişte-i teşvîştir leyl ü nehâr
- 29 Olmazam bir lahza bî-ra'd-ı figân u berk-i âh
Kanda kim seyr eylesem giryân u sûzân ebr-vâr
- 30 Âkıbet gü-zâr-ı şevkinden nihâl-i mihnetim
Âb-ı çeşm ü dâğ-ı dilden kıldı zâhir berg ü bâr
- 31 Müjde-i teşrîf-i vaslın geldi çün ammâ ne sûd
Sûz-ı hicrânı ziyâd eylerdi dâğ-ı intizâr
- 32 Serverâ gül-berg-i ruhsâr-ı latîfin görmeğe
Muntazırdır zâr u ser-gerdân Fuzûlî tek hezâr
- 33 Nice müştâk olmasınlar devlet-i dîdârına
Muğtenemdir bî- tekellûf hâkim-i re'fet-şîâr
- 34 Var ümîdim kim bahâr oldukça bezm-ârâ-yı mülk
Görmeye âyîne-i tab'ın havâdisten gubâr

39

Kasîde der Sitâyîş-i Mehmed Paşa

- 1 Sun'-ı Hak kim yok iken âlemi etmiş peydâ
Ondan almış eser-i nazm nizâmın eşyâ
- 2 İktizâ-yı nesak-ı mülk ü nizâm-ı millet
Hâs u âmin kimin a'lâ kimin etmiş ednâ
- 3 Tâ zarar yetmeye ednâlar a'lâlardan
Eylemiş âleme fermân-ı hilâfet icrâ
- 4 Enbiyâ birle selâtini müfevvaz kılmış
Olalar niyyet-i adl ile memâlik-ârâ
- 5 Hükmdür hüküm ki dünyâyâ verir zîb-i nizâm
Hükmdür hüküm ki dîn resmini eyler ihyâ

- 6 Hüküm eğer olmasa dünyâyâ salar zulm fesâd
Hüküm eğer olmasa bulmaz nesâk-ı mülk bekâ
- 7 Hâkim oldur ki muvâfık ola hükmüne kader
Hâkim oldur ki mutâbık ola emrine kazâ
- 8 Hâkim oldur ki onun olmaya zâtında tama'
Hâkim oldur ki onun olmaya fi'linde riyâ
- 9 Şem'den görse ki pervâneye bir zulm yeter
Kese başın dimeye zâyi' olur nef-i ziyâ
- 10 Bulmayan devlet ü tevfiğ ü inâyet Hak'tan
Ne revâ kim kıla icrâ-yı hükûmet da'vâ
- 11 Revîş-i adlidedir mertebe-i kurb u kabûl
Adlsiz hâkime da'vâ-yı hükûmet ne revâ
- 12 Bir vera' ehli eğer kılsa ibâdet yüz yıl
Sâat-i adlce vermez eser-i kurb-ı Hudâ
- 13 Hükmdür vâsita-i mevt ü hayâtı halkın
Vay ol hâkime kim eyleye hükmünde hatâ
- 14 Kıla mazlûmları merhametinden mahrûm
Vere zâlimlere öz nef'i için istilâ
- 15 Rahmet ol hâkime kim olmaya ilden gâfil
Nakd-i evkâtın ede bezl-i niyâz-ı fukarâ
- 16 Nitekim hitta-ı Bağdâd'ı müşerref kılmış
Mazhar-ı merhamet ü adl Mehemmed Pâşâ
- 17 Ol ser-efrâz ki yümn-i kadem-i muhteremi
Evliyâ burcuna olmuş sebab-i def'i belâ
- 18 Niyyeti hayr olup ef'âlî salâh olmak ile
Hiç kes yok kim ona eylemeye hayr duâ
- 19 Böyle hâkim eser-i rahmetidir Yezdân'ın
Kangı iklîme kadem bassa verir zevk ü safâ

20 Var ümîdim kim onu kılmaya şermende-amel
Ol zamân kim kurulur mahkeme-i rûz-ı cezâ

21 Var ümîdim ki bula feyz-i icâbet Hak'tan
Her duâ kim kıla sıdk ile Fuzûlî-yi gedâ

40

Kasîde der Hakk-ı İbrâhîm Beğ

1 Götürdü bâd burka' çihre-i gül-berg-i handândan
Getirdi âlemi murg-ı çemen feryâda efgândan

2 Nedir yâ Rab çemende andelîbin rişte-i dâmı
Meğer açtı girih sünbül ser-i zülf-i perîşândan

3 Eğer kavs-ı kuzaktan tîr-i bârân etmedi gerdûn
Nedir âyâ sebep kim doldu gül-bün cismi peykândan

4 Ve ger bir dâğ-ı pinhân ile barın yakmadı devrân
Nedir maksûdu her dem lâlenin çâk-i girîbândan

5 Bahar eyyâmıdır kurtuldu âlem her kûdûretten
Kılıp kesb-i safâ cüllâb-ı feyz-i ebr-i nîsândan

6 Göz açtı ikd-ı şebnemden tarâvet kesb eder nergis
Araç kurtardı terdrîc ile ol bîmârı hicrândan

7 Safâ kesbetti hüsn-i istikâmet eyledi hâsıl
Mizâc-ı mülk-i âlem i'tidâl-i ahd-i devrândan

8 Salâh u i'tidâli dehr mensûb etti ezdâda
Fesâd u ihtilâfı devr merfû etti erkândan

9 Çemen bezmine revnak vermeğe gül goncadan çıktı
Müzeyyen kılmak için Mısır'ı Yûsuf çıktı zindândan

10 N'ola çeşm-i ter ile çıksa habs-i hâkten nergis
N'ola ger çıksa Ya'kûb-ı belâ-keş Beytül'-ahzân'dan

11 Bıraktı jeng mir'ât-ı serâba sebze-i sahrâ
Nem-i hâk etti rahş-ı gird-bâdı men' cevîlândan

- 12 Ser-â-ser kıldı eczâ-yı zemîn emvâtını ihyâ
Meğer her katre âb-ı Hızır idi bir katre bârândan
- 13 Muâlic sıhhat-ı bîmâr için çok çekmesin zahmet
Bugün kim kesb olur ol müddeâ seyr-i gülistândan
- 14 Fâzilet ol değil kim safha-i gül-zârı doldurdu
Bahâr-ı âlem-ârâ sünbül ü nesrîn ü reyhândan
- 15 Budur kim ravza-i Dârü's-selâm'ı eyledi memlû
Ser-efrâz-ı saâdet-mend lutf ü adl ü ihsândan
- 16 Nizam-ı mülk İbrâhîm Beğ ol pâk-sîret kim
Tekâzâ-yı tefevvuk eylemiş efrad-ı insândan
- 17 Ser-efrâzî ki idrâki felek-rây u melek-sîret
Münezzehdir kemâl-i nisbeti emsâl ü akrândan
- 18 Kemâl-i fazl-ı zâtı Âsaf evsâfında hatm olmuş
Götürmüş jeng-i naks âyîne-i mülk-i Süleymân'dan
- 19 Dil-i pür nûruna kılmaz güzâr efkâr-ı nâ-sâib
Kim ol kandîl memlûdur leb-â-leb nûr-ı irfândan
- 20 Gönül ger meyl-i gül-zâr etse fasl-ı gül onun'çündür
Ki ta'lîm ala medhin lehçe-i murg-ı hoş-elhândan
- 21 Ve ger göz merdümü büstân temâşâsına meyl etse
Onun'çündür ki tarh-ı bezm ede idrâk büstândan
- 22 Ser-efrâzâ bi-hamdillâh bahâr-ı re'fet-i adlin
Der-i feyz açtı gül-zâr-ı Irâk'a bâğ-ı Rıdvân'dan
- 23 Aceb yok sebze-veş ger hâkten baş çekse emvâtı
Aceb yok olsa bin genc-i nihân zâhir bu vîrândan
- 24 Fuzûlî hâme-veş ser-geşte-i sahrâ-yı vasfındır
Kadem ser-menzil-i taksîre basmaz ol beyâbândan
- 25 Yeter cânına medhinden demâdem zevkler gûyâ
Ki târ-ı gevher-i mehin kılıptır rişte-i cândan

26 İlâhî tâ nesîm-i sun' tahrîkiyle âlemde
Olur dâmân-ı gülşen pür güher ebr-i dür-efşândan

27 Riyâz-ı kadrine gün günden efvân ola cem'iyet
Ümîdin gülşeni mahrûs ola seyl-âb-ı hırmândan

41

Kasîde der-Sitâyîş-i Müşârun ileyh [İbrahim Bey]

1 Bir dün ki çend şâm ile ceng etti âsumân
Oldu burûc-ı kal'a-i gerdûnda çok kırân

2 Aldı eline tîğini Behrâm-ı dâd-ger
Bârû-yı çarha çıktı neberd etmeğe hemân

3 Hıfz etmeğe kılâmı kat kat feleklerin
Ol gece bâm-ı çarha Zuhâl oldu pâsbân

4 Etrâf-ı kâinâta haber kılmağa güneş
Od yaktı evc-i kal'a-i gerdûna nâgehân

5 Top atmış idi kal'a-i gerdûna hayl-i şâm
Oldu livâ-yı Husrev-i hâver hemân ayân

6 Bindi tekâver-i feleğe azm-i rezm edip
Aldı eşîadan eline tîğ-i zer-feşân

7 Kalb ü cenâh u meymenesin târumâr edip
Oldu adem memâlikine Şîrvân revân

8 Sultân-ı subh böyle yüz aklık eder miydi
Ger olmasa penâhı vezîr-i şeh-i cihân

9 Fihrist-i kâr-nâme-i tekvîn-i nüh sipih
Maksûd-ı kâr-hâne-i ibdâ'-ı kün fekân

10 Âsaf-ı saf-zamân Süleymân-ı şark u garb
Ser-asker-i müdebbir ü pâşâ-yı kâmran

11 Bu izz ü şevketi ki sana verdi Hak şehâ
Lâyık önünce olsa eğer Erdevân devân

- 12 Görse mehâbetini eyâ Rüstem-i vegâ
Kahrından ister idi senin Kahramân emân
- 13 Hasmın kafası kulle-i Kâf olsa fi'l-mesel
Hurd ede darb-ı destin ile şeşper-i girân
- 14 Hindû-yı mukbil olmağa kapında dem-be-dem
Bir kethudâ durur sana İskender-i zamân
- 15 Aldı kanadı altına gerdûnu beyza san
Şehbâz-ı himmetin ona arş oldu âşiyân
- 16 Benzetti varsa kendini rahş-ı celâline
Kim çarh-ı dûnun üstüne yol sürdü kekkeşân
- 17 İbrâhîm oldu adın eyâ kân-ı ma'delet
Bu fakr âteşini bana eyle gülistân
- 18 Gülzâr-ı medhine uçar iken gönül kuşu
Cân bülbülü bu şi'r-i teri okudu hemân
- 19 Ağzın hadîsine acamaz zerrece dehân
Esrâr-ı tab'a vâkıf olan tab'-ı hurde-dân
- 20 Ey serv-i hoş-hırâm sakın yoluna gelir
Her sûya su gibi gel akıtma yaşım revân
- 21 Gözen çıkalı gelmedi hiç aynıma yaşım
Merdüm gibi kim eyleye kendi yerinde kan
- 22 Câm-ı safâyı sun dolu ey pîr-i deyr kim
Bir lahza devrin acılığın unutam hemân
- 23 Meddâh olalı sana eyâ mu'teber-i cenâb
Oldu Fuzûlî arsa-i nazm içre pehlivân
- 24 Kaldım ayakta gussa vü mihnette al elim
Ey şeh-suvâr-ı ma'reke-i âhiri'z-zamân
- 25 Rûm'un Kemâl'idir der idi bana husrevâ
Görse kemâl-i kudretimi ehl-i Isfahân

26 Hatm eyle dâsitânı şürû' et duâsına
Tûl etmegil hikâyeti mânend-i kîssa-hân

27 Tâ halka-i sihipre hüçüm eyleye nücûm
Tâ kim niyâm-ı şebde ola tığ-i zer-nişân

28 Takıp kemend gerdenine darb-ı dest ile
Devlet kapına hasmı getire keşân keşân

42

Kasîde der-Tevhîd-i Hazret-i Bârî

1 Âferîn ey sâni'-i ten-perver-i cân-âferîn
Hâliku'l-eşyâ İlâhu'l-arş Rabbü'l-âlemîn

2 Mübdi'-i âsâr-ı kudret ıkd-ı peyvend-i vücûd
Zâbit-i erkân-ı fitrat nakş-bend-i mâ' u tîn

3 Ey semûm-ı satvetin te'sîri nîrân-ı cahîm
V'ey sehâb-ı rahmetin sîr-âbı Firdevs-i berîn

4 Kudretin gül-zârına bir sebze Sidre'l-müntehâ
Hikmetin şem'ine bir pervâne Cibrîl-i Emîn

5 Sun'un evvânında bir kandildir nüh âsumân
San'atın dîbâcesinden bir varak rûy-i zemîn

6 Dergeh-i ta'zîm ü tekrîminden âlem kâm-cûy
Hirmen-i ihsân u eltâfindan âdem hûşe-çîn

7 Arsa-i idrâk-i fevz-i re'fetin dârül-emân
Rişte-i ümmîd-i feyz-i rahmetin hablül-metîn

8 Hâkten her zerre te'yîdinle bir cism-i latîf
Âbdan her katre tevfikikle bir dürr-i semîn

9 Ol amîmü'l-feyz mün'imsin ki feyz-i şâmilin
Rızık taksîminde kılmaz imtiyâz-ı küfr ü dîn

10 Vâdî-i derkindedir ser-geşte fehm-i tünd-seyr
Mülk-i tevhdindedir mahsûr akl-ı dûr-bîn

- 11 İlm-i irfânında her kim bir yakîn bulmuş velî
Hiç şek yoktur kim ol idrâki hasr etmez yakîn
- 12 İktizâ-yı hikmetin izhâr-ı kudret kılmağa
İhtilâf-ı tab' ile ezdâdı etmiş hem-nişîn
- 13 Hâdisât-ı ihtilâf-ı devrden görmez haleb
Kime kim ma'mûre-i hıfzın olur hısn-ı hasîn
- 14 Hiç kim cürm ile dergâhından olmaz nâ-ümîd
Senden ister kâm eğer rüsvâ vü ger halvet-nişîn
- 15 Sensen izhâr eyleyen ma'sûka âşık şevkini
Âşıkı sensen kılan ma'sûk şevkiyle hazîn
- 16 Neş'e-i aşkınladır Mecnûn sürûdu sûznâk
Pertev-i hüsnünledir Leylî cemâli nâzenîn
- 17 Pâdişâhâ iktizâ-yı hikmetin tenbîh edip
Gerçi havrâ ravza-i tâata konmuştur rehîn
- 18 Tâatin eyler Fuzûlî tâkat oldukça velî
Hırs ile ne ravza-i Rıdvân diler ne hûr-ı în
- 19 Hûr-ı în ü ravza-i Rıdvân hevâyî nefstir
Nefsten geçmiştir ol senden rızâ ister hemîn

43

Kasîde der-Medh-i Sultan Süleyman (Aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân)

- 1 Zihî kâmil ki akl-ı nükte-dân derkinde hayrândır
Vücûd-ı bî-misâli intihâb-ı nev'-i insândır
- 2 Felek bir dürc onun zât-ı şerîfi gevher-i yektâ
Cihân bir cism onun hük-m-i revânî fi'l-mesel cândır
- 3 Tarîk-i tâati hem mezhebe hem millete nâfi'
Hilâf-ı meşrebi hem devlete hem dîne noksândır
- 4 İki kısım eylemiş küfr ile îman yeddi iklimi
Onun hükmindedir ba'zı vü ba'zı kâfiristândır

- 5 Esâs-ı hikmeti ma'nâde bir sedd-i Sikender'dir
Onun Ye'cûc'dür bir yanı vü bir yanı insândır
- 6 Binâ-yı kadridir ma'nâde bir âlî imâret kim
Mukavves tâk-ı gerdûn ol imâretten bir evyândır
- 7 Muzaffer dâimâ Sultân Süleymân Hân-ı âdil-dil
Ki her kim tâbi'-i fermânı olmaz nâ-müselmândır
- 8 Cihân-gîrî ki gün tek mülk teshîrine azm etse
Muhakkar cilvegâhı arsa-i Îrân ü Tûrân'dır
- 9 Sâhî-tab' u mürüvvet-pîşedir kim bahr-ı eltâfi
Temevvüc kılssa mevci fakr bünyâdına tûfândır
- 10 Kemîne müflise kemter atâsı hâsıl-ı deryâ
Muhakkar meclise bezl-i hakîri behre-i kândır
- 11 Vücûd-ı pâk ile Hak rahmetidir âleme nâzil
Îtâat ehline gösterdiği adl ile ihsândır
- 12 Süleymân bârgâhıdır yakîn heybetli dergâhı
Kim onda dîvler tâbi' perîler bende-fermândır
- 13 Muazzam leşkeridir bir bulut kim düşmene ondan
Firengîler sadâsı ra'd toplar taşı bârândur
- 14 Semendi seğridende lâmi' olmuş ahter-i sâkıb
Sipâhı deprende mevce gelmiş bahr-ı ummândır
- 15 Seferde çekmek için haşmet ü ikbâl esbâbın
Arâbe arş levhi ordusu gerdûn-ı gerdândur
- 16 Zamânında yetip cem'iyet-i esbâba ârifler
Olup derhem hemîn mahbûblar zülfi perîşândır
- 17 Halâyık subh tek handân olup mihr-i cemâlinden
Dil-i sûzân ile devrinde ancak şem' giryândır
- 18 Havâdisten mizâc-ı mülk tağyîrine imkân yoh
Kemâl-i adl ile tâ mülke Osmân oğlu sultândır

19 Bi-hamdillâh bugün havf ü hatâdan şer' nâmûsun
Bulup tevfik-ı nusret saklayan Sultân Süleymân'dır

20 Nişân-ı feyzidir ol nusret ü ikbâl kim hâlâ
Ne yana kim azm kılsa rehberi te'yîd-i Yezdân'dır

21 Dil ü cândan Fuzûlî izz ü ikbâline ol şâhın
Rızâ-yı Hakk için dâim duâ-gûy ü senâ-hândır

22 Çü oldur hâmî-i İslâm vâcibdir onun medhi
Ne kim medhinden özge söylemiş ondan peşîmândır

23 İlâhî bâkî olsun dâim insân-perver ikbâli
Cihân-ı fânî içre tâ bekâ-yı nev'-i insândır

44

**Kasîde der Medh-i Hazret-i Şâh-ı Velâyet ve Sitâyîş-i Eimme-i
İsnâ Aşer**

1 ۱ Elhamdü lillâhi'llezi halaka's-semâvâti'l-ulâ
K'andan tapar hâk-i zemîn feyz-i bahâr-ı dil-güşâ

2 ب Burhân-ı Hak'tır ey gönül her nesteren nisbetli gül
Sânî' olan mümkün değil masnû'dan olmak cüdâ

3 ت Tâ hatm-i ahvâl-i derûn arz etti akl-ı zû-fünûn
Ma'bûda oldu reh-nümûn taptı tarîk-i ihtidâ

4 ث Sâbit Hak'ı gül-nâr eder halkı ki yoktan var eder
Bir kândan izhâr eder bin turfa la'l-i hoş-nümâ

5 ج Cem'-i perîşân kim iter reh-berleri sünbül yeter
Kim tîre topraktan biter eyler gönüller mübtelâ

6 ح Hak mahzarıdır her çiçek ger tutsan ey nakkâş şek
Bir nârven şeklini çek vergil ona neşv ü nemâ

7 خ Hat verdi reyhân kim yakîn bir Tanrı var ey ehl-i dîn
Avvizû bi-Rabbî'l-âlemîn estaûzû mimmâ nehâ

8 د Tutmuş Hak'a nergis yüzün açmış hakikat-bîn gözün
Kılmış nazar görmüş özün sırr-ı Hak ile âşinâ

- 9 ذ Zât-ı münezzeh pertevi kaddâhı etmiş Hak evi
Hem sûrî vü hem ma'nevî gör onda esrâr-ı Hudâ
- 10 ر Râh-ı talebdir bî-aded ma'bûda ey ehl-i hîred
Ger istesen kurb-ı Samed sad-berg olur rehber sana
- 11 ز Zinhâr mahv ol hikmete bakgıl kemâl-i kudrete
Nîlûfer-i hoş-sûrete gör kim verir âb u hevâ
- 12 س Sen olmasan medhûş tek baksan bir ehl-i hûş tek
Hakkâ ki berzengûş tek tesbîh-hândır her giyâ
- 13 ش Şâh oldu minber yek-sere çıktı şükûfe minbere
Salvât eder Peygamber'e sallû alâ hayru'l-verâ
- 14 ص Sahn-ı çemende erguvân her bergini etmiş zebân
Tekrâr eyler her zamân medh-i Aliyyü'l-Murtazâ
- 15 ض Zâyî' geçirmez yâsemîn ömr-i latîf ü nâzenîn
İhlâs ile eyler özün hâk-i reh-i Hayru'n-nisâ
- 16 ط Turfa reyâhîn ser-be-ser kesb etti itr-ı müşg-ter
Hulk-ı Hasen'den bir eser gül-zâra göster'cek sabâ
- 17 ظ Zâhir kılar hûnîn kefen lâle kılar yüz pâre ten
Tutar dönüp târ-ı çemen Şâh-ı Şehîd için azâ
- 18 ع Âbid-sıfat çekmekte gam olmuş benefşe kaddi ham
Gûyâ kılar ol pâk hem Zeyne'l-ibâd'a iktidâ
- 19 غ Gam def'i için her taraf gülşende çekmiş sebze saf
Bâkır senâsında şegaf bulmuş kılar vird-i senâ
- 20 ف Feyz-i Hak etmiş ârzû çıkmış şayâkık sürh-rû
Kılmış bi-emr-i Hak gulû Sadık'ı kılmış pîşvâ
- 21 ق Kahr ile çarh-ı lâciverd ger yâsemîni kılrsa zerd
Ne gam çü görgeç ehli derd eyler ona Kâzım devâ
- 22 ك Keşf etmeğe esrâr-ı Hak açmış semen sîmîn varak
Vermiş ona gûyâ sebak ilm içre şâh-ı dîn Rızâ

- 23 ل Lu'bet-sıfat gör zanbakı gül-zâra vermiş revnakı
Olmuş hevâ-hâh-ı Takî kesb eylemiş ondan safâ
- 24 م Meddâh tek sÛsen dili olmuş medâyih nâkili
Mehdinin olmuş kâili Sultan Nakıyy-i bahr-atâ
- 25 ن Nesrînin açık defteri olmuş hakâyık mazherı
Ondan sıfât-ı Askerî fehm etmiş erbâb-ı zekâ
- 26 و Vakt oldu gonca açıla gül hurdesin zâhir kıla
Mehdî zuhûrunu bile fâş ede sırrımı kazâ
- 27 ء Her yerde tâ nevrûz ola gül bÛstân-efrûz ola
Nevrûz tek firûz ola eyyâm-ı Şâh-ı Evliyâ
- 28 ی Ya'nî gül-i gül-zâr-ı cân Haydar imâm-i mü'minân
Ol kim onadır bî-gümân miskin Fuzûlî bir gedâ

GAZELLER

1

- 1 Kad enâra'l-aşkî li'l-uşşâkı minhâci'l-hüdâ
Sâlik-i râh-ı hakikat aşka eyler iktidâ
- 2 Aşktır ol neş'e-i kâmil kim ondandır müdâm
Meyde teşvîr-i harâret neyde te'sîr-i sadâ
- 3 Vâdî-yi vahdet hakikatte makâm-ı aşktır
Kim müşahhas olmaz ol vâdîde sultândan gedâ
- 4 Eylemez halvet-serây-ı sırr-ı vahdet mahremi
Âşıkı ma'sûktan ma'sûku âşıktan cüdâ
- 5 Ey ki ehl-i aşka söylersen melâmet terkin et
Söyle kim mümkün midir tağyîr-i takdîr-i Hudâ
- 6 Aşk kilki çekti hat levh-i vücûd-ı âşıka
Kim ola sâbit Hak isbâtında neyf-i mâadâ
- 7 Ey Fuzûlî intihâsız zevk buldun aşktan
Böyledir her iş ki Hak adıyla kılsan ibtidâ

2

- 1 Yâ men ehâta ilmûke'l-eşyâe küllehâ
Ne ibtidâ sana mutasavver ne intihâ
- 2 Kim verse cân yolunda bulur hâk-i makdemin
Gûyâ ki hâk-i râhınadır nakd-i cân behâ
- 3 Sensin kılan mezâhir-i ümmîd ü bîm edip
Mûsâ'yı ilm genci asâsını ejdehâ
- 4 Senden buluptur Ahmed-i Mürsel makâm-ı kurb
Tahsîn ü Yâ vü Sin ile teşrîf-i Tâ vü Hâ
- 5 Ya'kûb'da nişâne-i şevkin gam u elem
Yûsuf'ta neş'e-i nazarın behcet ü behâ
- 6 Bulmazdı kahrın açmasa hân-ı siyâsetin
Hel min mezid lokmasına dûzah iştihâ
- 7 Yâ Rab belâ-yı kayda Fuzûlî esîrdir
Ol bî-dili bu dâm-ı küdüretten et rehâ

3

- 1 Yâ Rab hemîşe lutfunu et reh-nümâ bana
Gösterme ol tarîki ki yetmez sana bana
- 2 Kat' eyle âşinâlığım ondan ki gayrdır
Ancak öz âşinâların et âşinâ bana
- 3 Bir yerde sâbit et kadem-i i'tibârımı
Kim rehber-i şeriât ola muktedâ
- 4 Yok bende bir amel sana şâyeste âh eğer
A'mâlîme göre vere adlin cezâ bana
- 5 Havf u hatarda muztaribim var ümîd kim
Lutfun vere beşâret-i afv u atâ bana
- 6 Ben bilmezem bana gereğîn sen hakîmsin
Men' eyle verme her ne gerekmez sana bana
- 7 Oldur mana murâd ki oldur sana murâd
Hâşâ ki senden özge ola müddeâ bana
- 8 Habs-i hevâda koyma Fuzûlî-sıfat esîr
Yâ Rab hidâyet eyle tarîk-i fenâ bana

4

- 1 Zihî zâtın nihân u ol nihândan mâsivâ peydâ
Bihâr-ı sun'una emvâc peydâ ka'r nâ-peydâ
- 2 Bülend ü pest-i âlem şâhid-i feyz-i vücûdundur
Değil bî-hûde olmak yok iken arz u semâ peydâ
- 3 Meâl-i hikmetin izhâr-ı kudret kılmağa etmiş
Gubâr-ı tîreden âyîne-i gîtî-nümâ peydâ
- 4 Dem-â-dem aks alır mir'ât-ı âlem kahr u lutfuna
Onun'çün geh küdüret zâhir eyler geh safâ peydâ
- 5 Gehî toprağa eyler hikmetin bin meh-likâ pinhân
Gehî sun'un kılar topraktan bin meh-likâ peydâ
- 6 Cihân ehline tâ esrâr-ı ilmin kalmaya mahfî
Kılıptır hikmetin küffâr içinde enbiyâ peydâ
- 7 Nişân-ı şefkatindir kim olur izhâr-ı hamdin'çün
Fuzûlî tîre tab'ından kelâm-ı cân-fezâ peydâ

5

- 1 Eşrakat min-feleki'l-behceti şemsen ve bihâ
Melee'l-âlemi nûran ve sūrûran ve behâ
- 2 Çıktı bir gün ki ziyâsında tamâmî-yî rüsûl
Oldu mahv öyle ki hurşîd şuâında Sühâ
- 3 Oldu bâzâr-ı cihân revnakı bir dürr-i yetim
Hukemâ fırka-i dûn felsefe cem'i-süfehâ
- 4 Münhi-i ma'rifeti hâl diliyle dâim

5 Kılar ehl-i Hak'a esrâr-ı hakikat inhâ
Nice takrîr edeyim vasfını ol şâhın kim
6 Ona vassâf ola Yâsin ü muarriif Tâhâ
Ey Fuzûlî reh-i şer'ini tut ol râhberin
Bu tarîk ile dalâletten özün eyle rehâ

6

1 Ey olan Mi'râc burhân-ı ulüvv-i şân sana
Yere inmiş gökten istikbâl edip Kur'ân sana
2 Hîn-i da'vâ-yı nübüvvet müddeî ilzâmına
Câhil iken el senin ilmin yeter burhân sana
3 Kilk-i hükmün çekti harf-i sâir-i edyâna hat
Hükm isbât etti nefy-i sâir-i edyân sana
4 Bâki-i mu'ciz ne hâcet dîn-i hak isbâtına
Âlem içre mu'ciz-i bâkî yeter Kur'ân sana
5 Vasf-ı Cibrîl-i Emîn etmiş kabûl-i hidmetin
Sırr-ı Hak keşfine onunla yetip fermân sana
6 Sensin ol hâtim ki ref' etmiş cemî'-i hâkimi
Hâtem-i hükm-i risâlet tapşırıp devrân sana
7 Ol kadar zevk-i şefâat cevher-i zâtında var
Kim gelir ayn-ı hatâ ma'nâda bir ihsân sana
8 Mâh-ı nevdîr yoksa sen kıldıkta seyr-i âsumân
Kaldırıp parmak getirmiş âsumân îmân sana
9 Yâ Nebî lutfun Fuzûlî'den kem etme ol zamân
Kim olur teslim miftâh-ı der-i gufrân sana

7

1 Kârger düşmez hadeng-i ta'ne-i düşmen bana
Kesret-i peykânın etmiştir demirden ten bana
2 Ey benim seng-i melâmetten kim alıp çevremi
Oldu zencîr-i cünûn bir kal'a-i âhen bana
3 Ondanım rüsvâ ki seyl-âb-ı sirişkim çâk eder
Zahm-ı tûğın kanı giydirdikçe pîrâhen bana
4 Dem-be-dem şem'-i cemâlinden münevver olmasa
Ey gözüm nûru gerekmez dîde-i rûşen bana
5 Hiç meskende karârım yok durur ol zevkten
Kim kaçan hâk-i ser-i kûyûn ola mesken bana
6 Başta bir serv-i semen-ber vaslının sevdâsı var
Sûd kılmaz bâğbân nezzâre-i gülşen bana
7 Ey Fuzûlî odlara yansın bisât-ı saltanat
Yeğdir ondan Hak bilir bir gûşe-i külhan bana

8

- 1 Ey melek-sîmâ ki senden özge hayrândır sana
Hak bilir insân demez her kim ki insândır sana
- 2 Vermeyen cânın sana bulmaz hayât-ı câvidân
Zinde-i câvid ona derler ki kurbândır sana
- 3 Âlemi pervâne-i şem'-i cemâlin kıldı aşk
Cân-ı âlemsin fedâ her lahza bin cândır sana
- 4 Âşıkâ şevkinle cân vermek sana müşkil değil
Çün Mesîh-i vaktin cân vermek âsândır sana
- 5 Çıkma yârim geceler ağyâr ta'nından sakın
Sen meh-i evc-i melâhatsin bu noksândır sana
- 6 Pâdişâhım zulm edip âşık sana zâlim demiş
Hüb olanlardan yaman gelmez bu bühtândır sana
- 7 Ey Fuzûlî hûb-rûlardan tegâfüldür yaman
Ger cefâ hem gelse onlardan bir ihsândır sana

9

- 1 Câm içre mey ki dâire salmış habâb ona
Âyinedir ki aks salar âfitâb ona
- 2 Zâhid suâl ederse ki meyden nedir murâd
Bizde safâdır onda küdüret cevâb ona
- 3 Kan yaş döküp yanında döner âteşin kebâb
Ma'sûka benzer âteş ü âşık kebâb ona
- 4 Eyler gönülde eşk hatın şevkini füzûn
Oddan çıkar buhâr saçıldıkça âb ona
- 5 Çeşmin marîzi oldu gönül la'line yetir
Renc-i humâra düştü devâdır şarâb ona
- 6 Teklif-i cennet eyleme kûyunda gönlüme
Çün cennet ehlidir ne verirsin azâb ona
- 7 Mesdûddur Fuzûlî'ye mey-hâneler yolu
Yâ Rab hidâyet eyle tarîk-i savâb ona

10

- 1 Dostum âlem senin'çin ger olur düşmen bana
Gam değil zîrâ yetersin dost ancak sen bana
- 2 Aşka saldım ben beni pend almayıp bir dosttan
Hiç düşmen eylemez onu kim ettim ben bana
- 3 Cân u ten oldukça benden derd ü dâğ eksik değil
Çıksa cân hâk olsa ten ne cân gerek ne ten bana
- 4 Vasl kadrin bilmedim firkat belâsın çekmeden
Zulmet-i hicr etti çok târîk işi rûşen bana

- 5 Dûd u ahkerdir bana serv ile gül ey bâğbân
N'eylerim ben gülşeni gülşen sana küllhan bana
6 Gamze tîğın çekti ol mâh olma gâfil ey gönül
Kim mukarrerdir bugün ölmek sana şîven bana
7 Ey Fuzûlî çıksa cân çıkmam tarîk-i aşktan
Reh-güzâr-ı ehl-i aşk üzre kılın medfen bana

11

- 1 Kemâl-i hüsn veriptir şarâb-ı nâb sana
Sana helâldir ey muğ-beçe şarâb sana
2 Seni melek görelî yazmaz oldu aşkı günâh
Velî yazıldı bu yüzden besî sevâb sana
3 Lebin suâlîne vermez cevâb uşşâkın
Suâl olursa bu senden nedir cevâb sana
4 Cezâ gününde sorulmaz hatâlar eylediğın
Yeter figân ile ben verdiğım azâb sana
5 Beni kararım ile koymaz oldun ey gerdûn
Yeridir âhım ile versem inkılâb sana
6 Safâ-yı cevher-i tîğinden umma rahm ey dil
Ki sanma su verir ey teşne bu serâb sana
7 Fuzûlî başına ol serv sâye saldı bugün
Ulüvv-i rif'at ile yetmez âfitâb sana

12

- 1 Riştedir cismim ki devr-i çarh vermiş tâb ona
Merdüm-i çeşmim düzer her dem dür-i sîrâb ona
2 Sâye-i zülfün şebistânındadır şem'-i ruhun
Nice yetsin kadr ile hurşîd-i âlem-tâb ona
3 Dürd derdidir safâ-bahş-ı harîf-i bezm-i aşk
Sâkiyâ çok etme teklîf-i şarâb-ı nâb ona
4 Kâmet-i ham birle bir ehl-i kerâmettir kaşın
Taş olur elbette ger baş eğmese mihrâb ona
5 Çeşmini ehl-i nazar kaskına ta'yîn eyleyen
Nâz u gamzenden müheyyâ eylemiş esbâb ona
6 Terlemiş ruhsâr ile hûblar açarlar gönlümü
Gör ne gülşendir ki âteşten verirler âb ona
7 Silk-i ehl-i hâle çekmiş zâhidi eşk-i riyâ
Sen gibi bir sîm kadrin bildirir sîm-âb ona
8 Ey Fuzûlî kalmamış gavgâ-yı Mecnûn'dan eser
Gâlibâ efsâne-i Leylî getirmiş hâb ona

13

- 1 Aşk etvârın müssellem eyledi gerdûn bana
Bunca kim yeldi yüğürdü yetmedi Mecnûn bana
2 Kıldı benden ref teklif-i namâzı mestlik
Saldı Hak bir neş'e-i câm-ı mey-i gül-gûn bana
3 Bâğbân ger meyl kılmam servine ma'zûr tut
Servden yeğrek gelir ol kâmet-i mevzûn bana
4 Dostlar kan yaş döküp kıldı beni rûsvâ-yı halk
Veh ki düşmen çıktı âhir dîde-i pür-hûn bana
5 Olmazam her handa kim olsam giriftâr olmadan
Bir belâdır göz bir âfettir dil-i mahzûn bana
6 Ey Fuzûlî nâvek-i âhımla aldım intikâm
Döne döne gerçi bî-dâd etti çarh-ı dûn bana

14

- 1 Gam diyârında ecel peyki güzâr etmez bana
Yok sanır varım meğer kim i'tibâr etmez bana
2 Yâr cevri etmez bana ağyâr ta'lîm etmeden
Billâh ağyâr eyleyen ihsânı yâr etmez bana
3 Dağıtır her lahza berg-i ayşımı âhim yeli
Kangı nâ-hak zulmdür kim rûzgâr etmez baba
4 Aşk derdiyle hoşum terk-i nasîhat kıl refik
Ben ki tiryâkî-mizâcım zehr kâr etmez bana
5 Çarhtan aşırmdan yâdımla âh-ı âteşin
Gadr edip gerdûn şererden zer nisâr etmez bana
6 Nakd-i cân târâc-ı gamdan saklamak düşvârdır
Aşk tâ seng-i melâmetten hisâr etmez bana
7 Yâd-ı la'linle Fuzûlî gözleyip râh-ı adem
Var bir tedbîri ammâ âşikâr etmez bana

15

- 1 Cânımın cevheri ol la'-i güher-bâra fedâ
Ömrümün hâsılı ol şive-i refâtâ fedâ
2 Derd çekmiş serim ol hâl-i siyeh kurbânı
Tâb görmüş benim ol turre-i tarrâra fedâ
3 Gözlerimden dökülen katre-i eşkim güheri
Leblerinden saçılan lü'lü'-i şeh-vâra fedâ
4 Çâk-i sînemde olan kanlı ciğer pâreleri
Mest çeşminde olan gamze-i hûn-hârâ fedâ
5 Pâre pâre dil-i mecrûh-ı perîşânımdan
Ser-i kûyunda gezen her ite bir pâre fedâ
6 Cân u dil kaydını çekmekten özüm kurtardım
Cânı cânaneye ettim dili dil-dâra fedâ

7 Ey Fuzûlî n'ola ger saklar isem cân-ı azîz
Vakt olan kim ola bir şûh-ı sitemkâra fedâ

16

1 Her zamân manzûr bir şûh-ı sitemgerdir bana
Kanda olsam bir belâ Hak'tan mukarrerdir bana
2 Ol ham-ı ebrûya kılsam secde her sâat n'ola
Kible ile ol ham-ı ebrû ber-â-berdir bana
3 Gam değil cismimde ger seng-i melâmet zahmı var
Şahne-i bâzâr-ı sevdâyım bu zîverdir bana
4 Gözde hûn-âlûde peykânın hayâliyle hoşum
Her biri gûyâ ki bir berg-i gül-i terdir bana
5 Zahmlardan etmedim hergiz edâ-yı şekve kim
Her okun bir ni'met-i gayr-ı mükerrerdır bana
6 Akl irşâdıyla bulmak kâm mümkündür velî
Dâm-ı râh ol halka-i zülf-i muanberdir bana
7 Ahter-i bahtım vebâlin gör ki ol mehten gelen
Mihrlerdır özgeye cevır ü cefâlardır bana
8 Ey Fuzûlî menzil-i maksûda yetsem ne aceb
Hidmet-i pîr-i mugân irşâdı rehberdir bana

17

1 Gamdan öldüm demedim hâl-i dil-i zâr sana
Ey gül-i tâze revâ görmedim âzâr sana
2 İç mey-i nâb ki bağından eder çümle kebâb
Âteş-i aşk ile uşşâk-ı ciğer-hâr sana
3 Mey-i gül-gûnda değil nergis-i mestin aksi
Kadeh olmuş göz açıp âşık-ı dîdâr sana
4 Ârızın gül gül ediptir mey-i gül-gûn tâbı
Veh ki bir gülden açılmış niçe gül-zâr sana
5 Bâğa seyr et bu ruh u la' ile kim gonca vü gül
Göstere hûn-ı dil ü dîde-i hûn-bâr sana
6 Der idim kâmetine serv velî özge imiş
Harekât-ı revîş ü şîve-i refâr sana
7 Eğilip taraf-ı benâgûşuna derd-i dilimi
Yâ otağın diye yâ turre-i tarrâr sana
8 Tâ giriftarınım âzâd olabilmem gamdan
Hiç kim olmasın ey şûh giriftâr sana
9 La'-i nâbın hevesi bağırimi kan eylediğin
Âh kim kanlı yaşım eyledi izhâr sana
10 Ey Fuzûlî feleğin var seninle nazarı
Kim gam u mihnetini verdi ne kim var sana

18

- 1 Gamzesin sevdin gönül cânın gerekmez mi sana
 Tîge urdun cism-i uryânın gerekmez mi sana
 2 Âteşin âhımla eylersin bana teklîf-i bâğ
 Bâğbân gül-berg-i handânın gerekmez mi sana
 3 Yele verme dağıtıp her dem ayaklardan götür
 Ey perî zülf-i perîşânın gerekmez mi sana
 4 Ey kemân-ebrû rakîbe verme gamzenden nasîb
 Ok atarsın taşa peykânın gerekmez mi sana
 5 Yandırıp cânım cihân-sûz etme berk-i âhımı
 Âsumân hurşîd-i rahşânın gerekmez mi sana
 6 Küfr-i zülfünden beni men' eylemek lâyük değil
 Sûfî insâf eyle îmânın gerekmez mi sana
 7 Turalım kim eşk seyl-âbına yoktur i'tibâr
 Ey Fuzûlî çeşm-i giryânın gerekmez mi sana

19

- 1 Ey bî-vefâ ki âdet oluptur cefâ sana
 Billâh cefâdır olma demek bî-vefâ sana
 2 Geh nâz u geh kirişme vü geh işvedir işin
 Cânın sevenler olmasa yeğ âşinâ sana
 3 Bin cân olaydı kâş men-i dil-şikestede
 Tâ her biriyle bir kez olaydım fedâ sana
 4 Aşkında mübtelâlığını ayb eden sanır
 Kim olmak ihtiyâr iledir mübtelâ sana
 5 Ey dil ki hicre döymeyip istersin ol mehi
 Şükr et bu hâle yoksa gelir bir belâ sana
 6 Ey gül gamında eşk ruh-ı zerdim etti âl
 Bildirdi ola sûret-i hâlîm sabâ sana
 7 Düşmez çü şâh kurbu Fuzûlî gedâlara
 Ol şehten iltifât ne nisbet bana sana

20

- 1 Şeb ki miftâh-ı meh-i nev ola gencîne-güşâ
 Kıla peymâne-i gerdûnu cevâhir-peymâ
 2 Gizleyip çeşme-i hurşîd suyun kûze-i çarh
 Katre katre kıla encüm reşhâtın peydâ
 3 Lâle-reng ola şafaktan felek-i mînâ-fâm
 Taşra salmış gibi aks-i mey-i gül-gûn mînâ
 4 Meh-i nev cânını devre getire sâki-i dehr
 Encüm-i çarha sala neş'e-i te'sîr-i hevâ
 5 Ben hem ol rûh-fezâ râhı dökem sâgara kim
 Nahl-i işret reşhâtından ala neşv ü nemâ

- 6 Tutar olsam ne aceb mey eteğin dürd-sıfat
Eyleyiptir niçe toprağı bu iksir tılâ
7 Câm devrinde Fuzûlî okurum mey vasfın
Âteş-i hırmen-i gam âb-ı hayât-ı hükemâ

21

- 1 Fakr mülki taht u âlem terki efserdir bana
Şükrüllîh devlet-i bâkî müyesserdir bana
2 Zülf ü ruhsârı hayâliyle nedir hâlin dimen
Öyleyim kim gece vü gündüz ber-â-berdir bana
3 Hûr u Tûbâ vasfın ey vâiz bugün az eyle kim
Hem-dem ol Tûba-hırâm u hûr-peykerdir bana
4 Aradan ey şem' çık bir gûşe tut kim bu gece
Bezm bir hurşîd-tal'attan münevverdir bana
5 Verdi bâd-ı subh bir hurşîd tal'at müjdesin
Şem'-veş veh kim bu dem ölmek mukarrerdir bana
6 Zâhidâ sen kıl teveccüh gûşe-i mihrâba kim
Kible-i tâat ham-ı ebrû-yı dil-berdir bana
7 Ey Fuzûlî cem' olur peyveste el nezzâreme
Arsa-i deşt-i cünûn sahrâ-yı mahşerdir bana

22

- 1 Şerbet-i la'lin ki derler çeşme-i hayvân ona
Ol verir can dem-be-dem uşşâka vü ben cân ona
2 Oklarından kim diken tek sancılıptır her taraf
Gül-bünüdür ham kadim her gonca bir peykân ona
3 Hâl ü hattır bilmen ol âyîne-i ruhsârda
Yâ gözümden aks salmış merdüm ü müjgân ona
4 Tutma ey kan dem-be-dem tuğyân edip ten çâkini
Koy bu manzardan demi nezzâre kılsın cân ona
5 Bahre lü'lü' dişlerin vasfın meğer söyler sabâ
Kim kulak tutmuş sadef içre dür-i galtân ona
6 Gönlüme salmış hatın zevkin felek kan yutturup
Tıfl tek kim okuturlar zecr ile Kur'ân ona
7 Ey Fuzûlî ol sanem efgânına rahm eylemez
Taşa benzer bağı te'sir eylemez efgân ona

23

- 1 Gerçi ey dil yâr için yüz verdi yüz mihnet sana
Zerrece kat'-ı muhabbet etmedin rahmet sana
2 Saklama nakd-i gam-ı aşkını ey cân zâhir et
Kim verem habs-i bedenden çıkmağa ruhsat sana

3 Çâre-i bih-bûdumu sordum muâliciden dedi
 Derd derd-i aşk ise mümkün değil sıhhat sana
 4 Tutarım yarın kıyâmette habîbim dâmenin
 Mestsin gaflet şarâbından bugün mühlet sana
 5 Ehl-i aşkı âteş-i hicrâna eylersin kebâb
 Döne döne imtihân ettin budur âdet sana
 6 İncidir nâlem seni veh n'ola ger bir tîğ ile
 Çeşm-i cellâdın ede ihsân bana minnet sana
 7 Sende dün gördüm Fuzûlî meyl-i mihrâb-ı namâz
 Terk-i aşk etmek mi istersin nedir niyyet sana

24

1 Benim tek hiç kim zâr u perîşân olmasın yâ Rab
 Esîr-i derd-i aşk u dâğ-ı hicrân olmasın yâ Rab
 2 Dem-â-dem cevrlerdîr çektiğim bî-rahm bütlerden
 Bu kâfirler esîri bir müselmân olmasın yâ Rab
 3 Görüp endîşe-i katlimde ol mâhı budur derdim
 Ki bu endîşeden ol meh peşimân olmasın yâ Rab
 4 Çıkarmak etseler tenden çekip peykânın ol servin
 Çıkan olsun dil-i mecrûh peykân olmasın yâ Rab
 5 Cefâ vü cevr ile mu'tâdım anlarsız n'olur hâlîm
 Cefâsına had ü cevrine pâyân olmasın yâ Rab
 6 Demen kim adli yok yâ zülmü çok her hâl ile olsa
 Gönül tahtına ondan gayrı sultân olmasın yâ Rab
 7 Fuzûlî buldu genc-i âfiyet mey-hâne küncünde
 Mübârek müktür ol mülk vîrân olmasın yâ Rab

25

1 Ey nâvek-i şevkin siperi sîne-i ahbâb
 Zülfün hamı erbâb-ı vefâ saydına kullâb
 2 Mihrâbda şekl-i ham-ı ebrû-yı latîfin
 Vâcib bu cihetten kamuya secde-i mihrâb
 3 Sûzum der idim şem' sana eyleye rûşen
 Nezzâre-i ruhsârına yok şem'de hem tâb
 4 Hurşîd-i cemâlinden ol ay saldı nikâbın
 Subh oldu dur ey şem' nedir bunca şeker hâb
 5 Dün subh yetirdim feleğe mevc-i sirişkim
 Gark etti felek üzre olan encümü gird-âb
 6 Sâkî meğer ol la'l sözün der mey-i nâba
 Kim düştü ayağına elin öptü mey-i nâb
 7 Cem'iyet-i esbâba gönül verme Fuzûlî
 Kim tefrîkadır hâtra cem'iyet-i esbâb

26

- 1 Subh çekmiş çarha çalmış taşa tîğın âfitâb
Zâhir etmiş ol meh-i dellâke ayn-ı intisâb
- 2 Dem-be-dem tahrîk-i tîğinden bulur başlar safâ
Öyle kim su mevc urup zâhir kılar her dem habâb
- 3 Her ser-i mûyumda bir baş olsa mûy-ı ser gibi
Kesse yarım tîğ-i hûn-rîzinden etmem ictinâb
- 4 Keşf-i esrâr-ı melâhet cevher-i tîğindedir
Kim alır başlardaki sevdâ cemâlinden nikâb
- 5 Gussasından başımın kıl gibi incelmış tenim
Kim tenimle tîği ortasında başımdır hicâb
- 6 Tîğ-i çâpük-seyrine âhû-yı Çîn dersem n'ola
Seyr kıldıkça döker sahra-yı Çîn'e müşg-i nâb
- 7 Mûy-i jûlidemle tîğinden ümîdim kesmezem
Ey Fuzûlî hâlî olmaz berk-i lâmi'den sehâb

27

- 1 Subh salıp mihr-i ruhundan nikâb
Çık ki temâşâyâ çıka âfitâb
- 2 Rişte-i cânım yeter et pür-girih
Salma ser-i zûlf-i semen-sâya tâb
- 3 Mest çıkıp salma nazar her yana
Görme revâ kim ola âlem harâb
- 4 Kesme nazar cânib-i uşşâktan
Nâle-i dil-sûzdan et ictinâb
- 5 Geceler encüm sayarım subha dek
Ey şeb-i hicrin bana yevmül'-hesâb
- 6 Dûzaha girmez siteminden yanan
Kâbil-i cennet değil ehl-i azâb
- 7 Saldı ayaktan gam-ı âlem beni
Ver bana gam def'ine sâkî şarâb
- 8 Rahm kıl üftâdelerin hâline
Hiç gerekmez mi sana bir sevâb
- 9 Yâr suâl etse ki hâlin nedir
Hasta Fuzûlî ne verirsin cevâb

28

- 1 Gâliba bir ehl-i dil toprağıdır dürd-i şarâb
Kim kılıp hürmet binâlar tutmuş üstünde habâb
- 2 Berk u bâran sanma kim gördükçe âh u eşkimi
Bilmezem nemdir benim ağlar bana yanar sehâb
- 3 Ey soran hâlim bu istiğnâ suâlinden ne sûd
Hâlim eylersin suâl ammâ işitmezsin cevâb

4 Deşt-i gamda hâk-i kabrim üzre serv-i gird-bâd
 Çekse baş ol servden su kesme ey seyl-i serâb
 5 Yetmeyip vaslına sen Leylî-veşin bir ömrdür
 Ben gibi Mecnûn olup sahrâya düşmüş âfitâb
 6 Ol büt ebrûsun koyup mihrâba döndürmem yüzüm
 Koy beni zâhid bana çok verme Tanrı'yçün azâb
 7 Nakd-i ömrün bir sanem aşkında sarf ettin tamâm
 Ey Fuzûlî âh eğer senden sorulsa bu hesâb

29

1 Kılsa vaslın şâmımı subha ber-â-ber yok aceb
 Resmdir fasl-ı bahar olmak ber-â-ber rûz u şeb
 2 Gün ki sâyen düştüğü yerden durur bir vechi var
 Gelse âli-kadrler fakr ehli durmaktır edeb
 3 Olmadan mey-hâne-i aşkında mest-i câm-ı zevk
 Düzmedi bezm-i felekte Zühre kânûn-ı tarab
 4 Cennet-i vaslındır ol maksad ki îmân olmasa
 Kılsa Hak rûzî cehennem âteşi oldur sebab
 5 Gâlibâ maksad visâlindir ki dün gün durmayıp
 Çarh ser-genden gezer bilmez nedir renc ü taab
 6 Beste-i zencîr-i zülfündür nesîm-i ter-mizâc
 Teşne-i câm-ı visâlindir muhît-i huşk-leb
 7 Kılma feyz-i ni'met-i vaslın Fuzûlî'den dirğ
 Yoktur özge maksadı senden seni eyler taleb

30

1 Sen yüzünden âlemi rûşen kılıp soldın nikâb
 Yazıya salsın bu günden böyle nûrun âfitâb
 2 Sen ne nûr-ı pâksin ey mazhar-ı sun'-ı İlâh
 Kim alır şem'-i ruhundan âfitâb u mâh tâb
 3 Aks-i rûyun suya salmış sâye zülfün toprağa
 Anber etmiş toprağın ismin suyun adın gül-âb
 4 La'l-gûn meydin elinde sâgar-ı sîmîn bile
 Yâ nigîn-i la'ldir reşk-i lebinden oldu âb
 5 Kilk-i kudret levh-i sînemde seni eyler rakam
 Eyleyip mahbûblar mecmûasından intihâb
 6 Yelde bulmuş bûy-i zülfün suda aks-i ârızın
 Kim yeli bağına basıp suya göz dikmiş habâb
 7 Ey Fuzûlî her amel kılsan hatâdır gayr-i aşk
 Bu durur ben bildiğim vallâhu a'lem bi's-savâb

31

- 1 Kûhken Şîrîn'e öz nakşın çekip vermiş firîb
Gör ne câhildir yonar taştan özüyüçün bir rakîb
- 2 Kaşların yayı bir ok lutf eylemiş her âşîka
Ben hem ondan eylerim bir ok temannâ yâ nasîb
- 3 Tûtiyâ-yı hâk-i pâyin feyzine yol bulmasam
Nûr-ı çeşmin ayb kılma kör olur derler garîb
- 4 Muztaribtir çâre-i derdimde veh kim bilmeyip
Bir devâsız derde uğratmış özün miskin tabîb
- 5 Berk-i âhından evi her gûşe bulmuş rahneler
Gel gör ey gül kim giriftâr-ı kafestir andelib
- 6 Ey bana sab et diyen hâl-i dilimden bî-haber
Aşk olan yerde n'ider ârâm ya n'eyler şekîb
- 7 Ey Fuzûlî incime senden tegâfûl kılssa yâr
Resmdir kim göstere ahbâba istiğnâ habîb

32

- 1 Ol ki her sâat gülerdi çeşm-i giryânım görüp
Ağlar oldu hâlîme bî-rahm cânânım görüp
- 2 Eyleyen ta'yîn-i cezâ-yı müdâvâ derdime
Terk edip cem' etmedi hâl-i perîşânım görüp
- 3 Lâle-ruhlar göğsümün çâkine kılmazlar nazar
Hiç bir rahm eylemezler dâğ-ı hicrânım görüp
- 4 Tut gözün ey derd-i dil çarhın ki devrin terk edip
Kalmasın hayrette çeşm-i gevher-efşânım görüp
- 5 Pertev-i hurşîd sanman yerde kim devr-i felek
Yere urmuş âfitâbın mâh-ı tâbânım görüp
- 6 Suda aks-i serv sanman kim koparıp bâğbân
Suya salmış servini serv-i hurâmânım görüp
- 7 Ey Fuzûlî bil ki ol gül-ârızı görmüş değil
Kim ki ayb eyler benim çâk-i grîbânım görüp

33

- 1 Rûzgârım buldu devrân-ı felekten inkılâb
Kan içer oldum ayağın çekti bezmimden şarâb
- 2 Şu'le-i âh ile yandırdım dil-i ser-geşteyi
Bir od oldum çizginir çevremde olmaz mı kebâb
- 3 La'lin ile bâde bahş etmiş zihî güm-râhlık
Oldu vâcib eylemek ol bî-edebden ictinâb
- 4 Vermez oldu yol visâle pîç-i zülfün âh kim
Rişte-i tedbîrden devrân-ı kec-rev açtı tâb
- 5 Olmadı ol mâha rûşen yandığım hicrân günü
Yandığın şeb-tâ-seher şem'in ne bilsin âfitâb

- 6 Göz ki peykânın hayâliyle saçar her yan sirişk
 Bir sadeftir katre-i bârâmı eyler dürr-i nâb
 7 Oldu ebr-i dūd-ı âhım perde-i ruhsâr-ı mâh
 Âh kim almaz cemâlinden henüz ol meh nikâb
 8 Kesmedi benden ser-i kûyunda âzârın rakîb
 Ey Fuzûlî nice cennet içre yok derler azâb

34

- 1 Derd-i aşkım def'ine zahmet çeker dâim tabîb
 Şükr kim olmuş ona zahmet bana râhat nasîb
 2 Bir zebândır şerh-i gam takrîrine her berg-i gül
 Eylemez bî-hûde gül gördükte efgân andelîb
 3 Bilse zevkim vasıdan firkatte efzûn olduğun
 Vasıdan men'im revâ görmezdi reşkenden rakîb
 4 Ta'n-ı gaflettir perî-tal'atlara izhâr-ı hâl
 Sanma kim ahbâb hâlinden olur gâfil habîb
 5 Âh bilmen n'eyleyim kurtulmak olmaz kayddan
 Ben harîf-i sâde-dil hûblar cemâli dil-firîb
 6 Şem' kurbiyle tefâhur kılma ey pervâne kim
 Hirmen-i ömrün yanar berk-i fenâdan an-karîb
 7 N'ola ağlarsa Fuzûlî ravza-i kûyun anıp
 Lâ-cerem giryân olur kılgaç vatan yâdm garîb

35

- 1 Pây-bend oldum ser-i zülf-i perîşânın görüp
 Nutktan düştüm leb-i la'l-i dür-efşânın görüp
 2 Oda yaktım şem'-veş cânım bakıp ruhsârına
 Çarha çektim dūd-ı dil serv-i hırâmânım görüp
 3 Gezdire her yan gözüm eşk üzre bağrım pâresin
 Hil'at-i gül-gûn ile rahş üzre cevânın görüp
 4 Bir zaman geçmez ki dil tîğinden olmaz çâk çâk
 Açılır her dem tutulmuş gönlüm ihsânın görüp
 5 Gönlümü tenhâlık eylerdi perîşân sînede
 Olmasaydı cem' her yanında peykânın görüp
 6 Bend ü zindân-ı gam ü mihnetten olmuşum halâs
 Âh kim düştüm yine zülf ü zenahtânın görüp
 7 Ey Fuzûlî bunca kim tuttun nihân hâl-i dilin
 Âkıbet fehm etti el çâk-i girîbânın görüp

36

- 1 Gayra eyler bî-sebeb bin iltifât ol nûş-leb
 İltifât etmez bana mutlak nedir bilmem sebeb
 2 Cevr olur âdet gazab vakti ne âdettir bu kim
 Cevrin az eyler bana ol mâh-ruh eyler gazâb

3 N'ola gamzen fikri düştüyse dil-i süzânıma
 Zâlimin ger olsa âteş menzili olmaz aceb
 4 Dem-be-dem ger dürr-i eşkim düşse gözden vechi var
 Yaş uşaklardır yetim onlarda yok resm-i edeb
 5 Cevri gönlümdür çeken gözdür gören ruhsârını
 Allâh Allâh kâm alan kimdir çeken kimdir taab
 6 Yâr bî-dâd eylemez uşşâk feryâd etmeden
 Her nice rûzî mukadder olsa vâcibdir taleb
 7 Mutrib ağlatma sürûdunla Fuzûlî hastayı
 Seyl-i eşkinden sakın kopmaya bünyâd-ı tarab

37

1 Vaslın bana hayat verir firkatın memât
 Subhâne hâlikin halaka'l-mevti ve'l-hayât
 2 Hicrânına tahammül eden vaslını bulur
 Tûbâ limen yusâidühü's-sabru ve's-sebât
 3 Mihrindir âfitâb-ı mekâsıd vesilesi
 Mâşâe men erâde bihi'l-fevzi ve'n-necât
 4 Dökmüş riyâz-ı tab'ıma bârân-ı şevkini
 Men enzele'l-miyâhi ve ahyâ bihe'n-nebât
 5 Hak âferînişe sebep etti vücûdunu
 Evcebeste bi'z-zuhûri zuhûri'l-mukevvenât
 6 İzid serîr-i hüsne seni kıldı pâdişâh
 A'lâ kemâli zâtike fi-ahseni's-sıfât
 7 Kıldın edâ-yı na't Fuzûlî tamâm kıl
 Kellemtte bi's-selâmi ve temmemte bi's-salât

38

1 Yürü yeter bana ey sîm-i eşk bî-dâd et
 Ger akçen ile alınmış kul isem âzâd et
 2 İtürme itleri âvâzının gönül zevkin
 Yeter kara geceler herze herze feryâd et
 3 Harâb olan gönül ey büt senin makâmındır
 Tegâfûl eyleme birkaç taş ile âbâd et
 4 İşitmedin mi gönül aşk müşkil olduğunu
 Sana bu müşkil işi kim dedi ki bünyâd et
 5 Hilâf-ı âdete çok olma ey perî mâil
 Yeter füsûn ile teshîr-i âdemî-zâd et
 6 Sabâ esîrlerin kasdın eylemiş ol gül
 Bizi hem onda eğer düşse fırsatın yâd et
 7 Fuzûlî ister isen izdiyâd-ı rütbe-i fazl
 Diyâr-ı Rûm'u gözet terk-i hâk-i Bağdâd et

39

- 1 Aks-i ruhsârın ile oldu müzeyyen mir'ât
Beden-i mürdeye feyz-i nazarın verdi hayât
- 2 Benzetirdim kadd-i mevzûnuna fi'l-cümle eğer
Cân içinde elif etseydi kabûl-i harekât
- 3 Hat bu mazmûn iledir taraf-ı zenahdânında
Ki bu zindânın esîrine yok ümmîd-i necât
- 4 Gamze peykânın eder âşîka çeşmin sadaka
Öyle kim merdüm-i mün'im vere muhtâca zekât
- 5 Âferîn cevher-i makbûlüne kim âlemde
Mümkün olmaz bu sıfât ile ki sensin bir zât
- 6 Ey Fuzûlî vera' u zühd ile mu'tâd oldun
Bilmedin hâlini bî-hûde geçirdin evkât

40

- 1 Ey esîr-i dâm-ı gam bir gûşe-i mey-hâne tut
Tutma zühhâdın muhâlif pendini peymâne tut
- 2 Dışledimse la'lin ey kanım dökken kahr eyleme
Tut ki kan ettim adâlet eyle kanı kana tut
- 3 Çizginirken başına şem'-i ruhundan cânımı
Men' kılma onu hem ol şem'e bir pervâne tut
- 4 Ger sana efgânımı bî-hûde derse müddeî
Ol söze tutma kulak ben çektiğim efgâna tut
- 5 Kılmazam zencir-i zülfi terkin ey nâsîh beni
Hâh bir âkıl hayâl et hâh bir divâne tut
- 6 Ey olup sultân diyen dünyâda benden gayrı yok
Sen seni bir cuğd bil dünyânı bir vîrâne tut
- 7 Ey Fuzûlî dehr Zâl'inin firîbinden sakın
Olma gâfil er gibi depren işin merdâne tut

41

- 1 Bahr-i aşka düştün ey dil la'l-i cânânı unut
Bâliğ oldun gel rahimden içtiğin kanı unut
- 2 Verdi rihletten haber mûy-i sefid ü rûy-i zerd
Çihre-i handânı vü zülf-i perîşânı unut
- 3 Çek nedâmetten göğe dūd-ı dili dök kanlı yaş
Serv-i nâzın terkin et gül-berg-i handânı unut
- 4 Gör ganîmet fakr mülkünde gedâlık şîvesin
İ'tibâr-ı mansıb u dergâh-ı sultânı unut
- 5 Çekme âlem kaydını ey ser-bülend-i fakr olan
Saltanat tahtına erdin bend ü zindânı unut

- 6 Levh-i hâtir sûret-i cânâna kıl âyîne-dâr
Onu yâd et her ne kim yâdında var onu unut
7 Ey Fuzûlî çek melâmet reh-güzârından kadem
Lahza lahza çektiğin bî-hûde efgânı unut

42

- 1 Tılısm-ı gene için bin ism-i a'zam yâd tuttun tut
Tılısmı sindirip genci bozup ismi unuttun tut
2 Döküp mey câm-ı mey tutmak temennâsınçıklar baştan
Yüküş kanlar töküp âlemde çok hûn-âbe yuttun tut
3 Şarâb-ı nâb zevkinden ne hâsıl çün değil bâkî
Rıyâz-ı ömre bin kez su verip âhir kuruttun tut
4 Çü ne Cemşid bulmuştur bekâ keyfiyyetin ne Cem
Bu bezm içre Cem ü Cemşid elinden câm tuttun tut
5 Fuzûlî kıl kıyâs-ı hâlin ehl-i dehr hâlinde
Kumârı mekr ü tezvîr ü hiyel ehlinden üttün tut

43

- 1 Mürde cismim iltifâtından bulur her dem hayât
Ölürüm ger kılmasan her dem bana bir iltifât
2 Yazabilmez leblerin vasfın tamâm-ı ömrde
Âb-ı hayvân verse kıl-k-i Hızır'a zulmetten devât
3 Ben fakîrim sen gâni vergil zekât-ı hüsn kim
Şer' içinde hem banadır hem sana vâcib zekât
4 Görmeyince hüsnünü îmâna gelmez âşıkın
Yüz peyember cem' olup gösterecekler bin mu'cizât
5 Mazhar-ı âsâr-ı kudrettir vücûd-ı kâmilin
Feyz-i fitrattan garaz sensin tufeylin kâinât
6 Cevher-i zâtındadır mecmû'-ı evsâf-ı kemâl
Bu sıfât ile ki sensin kanda var bir pâk zât
7 Aşka ta düştün Fuzûlî çekmedin dünyâ gamın
Bil ki kayd-ı aşk imiş dâm-ı taallûktan necât

44

- 1 Sabâ ağyardan pinhân gamını dil-dâra izhâr et
Habersiz yârimi hâl-i harâbımdan haber-dâr et
2 Getir yâdım onun yanında ger görse ki kahr eyler
Hamûş olma yine düşnâm takrîbiyle tekrâr et
3 Gönül gam günlerin tenhâ geçirme iste bir hem-dem
Ecel hâbindan efgânlar çekip Mecnûn'u bîdâr et
4 Çü yok aşk âteşi bir şu'le çekse tâkatin ey ney
Baş ağrıtmâ dem-i aşk urma ancak nâle-i zâr et

- 5 Beni pervâne tek reşk oduna ey şem' yandırma
Yeter hurşîd-i ruhsârın çerâğ-ı bezm-i ağıâr et
6 Giriftâr-ı gam-ı aşk olalı âzâde-i dehrim
Gam-ı aşka beni bundan beter yâ Rab giriftâr et
7 Fuzûlî bakmak olur ol güneş yâdıyla hurşîde
Ne vech ile kim olsa gün geçer fikr-i şeb-i târ et

45

- 1 Hat-ı ruhsârın eder lutfıa reyhân ile bahs
Hüsn-i sûrette cemâlin gül-i handân ile bahs
2 Cenneti kûyuna zühd ehli münâsib deseler
Ne münâsib ki kılam bir niçe nâ-dân ile bahs
3 Yüzüne durmasın âyine urup lâf-ı safâ
Ne revâ meh kıla hurşîd-i dırahşân ile bahs
4 Gerçi şimşâdda çok lâf-ı letâfet vardır
Haddi yoktur ki ura serv-i hırâmân ile bahs
5 Kılma cân la'lin ile feyz yetirmek bahsin
Cânib-i la'lini tut ey gönül et cân ile bahs
6 Düşer od şem' diline bu sebebden ki kılar
Dil uzatıp geceler ol meh-i tâbân ile bahs
7 Sıfat-ı hüsnün eder hasta Fuzûlî ne aceb
Hüsn-i güftârda ger eylese Hassân ile bahs

46

- 1 Cihân içre her fitne kim olsa hâdis
Ona serv-i kaddindir elbette bâis
2 Medâriste tahkîk-i mûy-i miyânın
Dekâyıktan ortaya salmış mebâhis
3 Muvahhidlere kılma inkâr zâhid
Mey-i vahdeti sanma ümmü'l-habâis
4 İki dîdesiz âleme Yûsuf u sen
Size yok cihân içre imkân-ı sâlis
5 Bana cem' olur kanda kim var bir gam
Benim mülk-i aşk içre Mecnûn'a vâris
6 Döküp eşk kûyunda vaslın diler dil
Saçar nef' için dâne toprağa hâris
7 İzâr u lebin vasfın eyler Fuzûlî
Ona hem müfessir derim hem muhaddis

47

- 1 Ey gubâr-ı kademin arş-ı berîn başına tâc
Şeref-i zâtına ednâ-yı merâtib Mi'râc

- 2 Muntehî şer'ine edyân-ı tamâmî-yi rüsûl
Bahrsin sâir-i erbâb-ı risâlet emvâc
3 Hâzin-i genc-i şefâat seni kılmış İzid
Hiç kim yok ki sana olmaya âhir muhtâc
4 Sünnetin mağfîret esbâbına minhâc-ı husûl
Tâatin ma'siyet emrâzına tedbîr-i ilâc
5 Halka taklîd-i sülûkun sebab-i hüsn-i maâş
Mülke tağyîr-i tarîkin eser-i sû'-i mizâc
6 Kâim olmazdı nizâm u nesak-ı asl-ı vücûd
Vermeseydin eser-i adl ile dünyâyâ revâc
7 Şükrü lillâh ki Fuzûlî'yi edip dâhil-i feyz
Rağbetin dâire-i havftan etmiş ihrâc

48

- 1 Münhariftir sâkiyâ endûh-ı dünyâdan mizâc
Bâde tut kim illet-i endûha gaflettir ilâc
2 Fakr mülkin tut ger istiğnâda istersen kemmâl
Saltanattan geç kim ol vâdide çoktur ihtiyâc
3 Çekme taht u tâc kaydın bî-ser ü pâlık gözet
Kim ayağa benddir taht u belâdır başa tâc
4 Bir perî zülfün tutup hâlinden alsan kâm-ı dil
Tut ki Çin mülkünü tuttun Hind'den aldın harâc
5 Terk ü tecrîd ihtiyâr et kim diyâr-ı aşta
Fakr bâzârına esbâb-ı fenâdandır revâc
6 Nakş-ı zâildir umûr-ı dehre kılma i'tibâr
Olsa hâsil fakrdan hüzn ü gınâdan ibtihâc
7 Ey Fuzûlî ben melâmet mülkünün sultânıyım
Berk-i âhım tâc-ı zer sîm-i sirişkim taht-ı âc

49

- 1 Cân çıkar tenden gönül zikr-i leb-i yâr eylegeç
Ten bulur can yenleden ol lafzı tekrar eylegeç
2 Kılma ey efgân gözün bîdâr mest-i hâb iken
Olmaya bir fitne peydâ ola bîdâr eylegeç
3 Sohbetimden âr edip ey gül beni terk etme kim
Gül olur efsürde terk-i sohbet-i hâr eylegeç
4 Varımı fikr-i dehânınla yok ettim kim kazâ
Böyle emr etmiş bana yoktan beni var eylegeç
5 Arz-ı ruhsâr et bugün ey meh kim olsun gökte de
Gün nitekim encüm ölür arz-ı ruhsâr eylegeç
6 Her zebân bir tîğdir gûyâ Züleyhâ katline
Yûsufı almakta ehl-i aşk bâzâr eylegeç

7 Nâle-i zârım Fuzûlî hoş gelir ol gül-ruha
Açılır gül gönlü bülbül nâle-i zâr eylegeç

50

1 Ey gönül yârı iste cândan geç
Ser-i kûyun gözet cihândan geç
2 Yâ tama' kes hayât zevkinden
Yâ leb-i la'l-i dilsitândan geç
3 Mülk-i tecriddir ferâgat evi
Terk-i mâl eyle hânumândan geç
4 Lâ-mekân seyrinin azîmetin et
Bu harâb olacak mekândan geç
5 İ'tibâr etme mülk-i dünyâya
İ'tibâr-ı ulüvv-i şândan geç
6 Ehl-i dünyânın olmaz âhireti
Ger bunu ister isen ondan geç
7 Meskenin bezmgâh-ı vahdettir
Ey Fuzûlî bu hâkdândan geç

51

1 Gönlüm açılır zülf-i perîşânını görgeç
Nutmum tutulur gonca-ı handânını görgeç
2 Baktıkça sana kan saçılır dîdelerimden
Bağrım delinir nâvek-i müjgânını görgeç
3 Ra'nâlık ile kâmet-i şimşadı kılan yâd
Olmaz mı hacil serv-i hırâmânını görgeç
4 Çok aşka heves edeni gördüm ki hevâsın
Terk etti senin âşık-ı nâlânını görgeç
5 Kâfir ki değil mu'terif-i nâr-ı cehennem
Îmâna gelir âteş-i hicrânını görgeç
6 Nâziklik ile gonca-ı handânın eden yâd
Etmez mi hayâ la'l-i dür-efşânını görgeç
7 Sen hâl-i dilin söylemesen n'ola Fuzûlî
El fehm kılar çâk-i giribânını görgeç

52

1 Olur kadim dü-tâ aşkın yolunda bir belâ görgeç
Tarîk ehline âdettir tevâzu' âşinâ görgeç
2 Nihânî aşkı ma'lûm etse âlem dūd-ı âhımdan
Aceb yok kim gümân-ı genc eder halk ejdehâ görgeç
3 Okun her lâhza kim cânım deler gönlüm kılar efgân
Bi-aynih eyle kim feryâd eder itler gedâ görgeç

- 4 Füzûn oldukça aşkım germ olur ekşim bu gözlerden
Eğerçi su bürüdet kesbini eyler hevâ görgeç
5 Revâc-ı nakd nakş-ı sikkedendir n'ola gadr etse
Bana el cism-i uryânımda nakş-ı bürîyâ görgeç
6 Men-i dervîşe el hem cevr eder sen cevr kıldıkça
Kim eyler zulm men'in pâdişâhım sen revâ görgeç
7 Fuzûlî'ni aşır ey za'f meh-veşler belâsından
Ki meh-veşler kılar yüz bin cefâ bir mübtelâ görgeç

53

- 1 Ger değil bir mâh mihriyle benim tek zâr subh
Başım açıp nice her gün yakasın yırtar subh
2 Gün değil her gün bir ay mihriyle göğsün çâk edip
Tâze tâze dâğlardır kim kılar izhâr subh
3 Tîğ-i hurşîd ile ref' olsa yeridir kim müdâm
Yandırip pervâneyi şem'e verir âzâr subh
4 Subhu şâm u şâmı subh olmuş benim âlemde kim
Şâm şem'-i bezm olup ayrıldı benden yâr subh
5 Gör ne âşıktır ki bir hurşîd vaslın bulmağa
Sarf eder her lahza bin lü'lü'-i şeh-vâr subh
6 Aşkta sâdıklık izhâr etti dâğın gösterip
Gâlibâ derlerdi kâzib kıldı ondan âr subh
7 Hicr şâmında gam etmişti Fuzûlî kasd-ı cân
Olmasaydı merhametten dem urup gam-hâr subh

54

- 1 Kangı mâhın bilmezem mihriyle olmuş zâr subh
Her gün eyler halka bir dâğ-ı nihân izhâr subh
2 Battı encüm çıktı gün yâ bir esîr-i aşktır
Döktü dürr-i eşk çekti âh-ı âteş-bâr subh
3 N'ola ger emvâta ihyâ verse subhun demleri
Zikr-i la'lindir kim eyler dem-be-dem tekrâr subh
4 Bir musavvirdir ki zerrîn kilik ile her dem çeker
Safha-i gerdûna nakş-ı ârız-ı dil-dâr subh
5 Müjde bir hürşîdden vermiş meğer bâd-ı sabâ
Kim nisâr eyler ona yüz bin dür-i şeh-vâr subh
6 Âşık-ı sâdıktır izhâr-ı gam eyler her seher
Âh ile halkı yuhusundan kılar bîdâr subh
7 Ey Fuzûlî şâm-ı gam encâmına yoktur ümîd
Bir tesellîdir sana ol söz ki derler var subh

55

- 1 Eğer murâd ise vermek safâ-yı cevher-i rûh
Felek-misâl yürüt sâgar-ı şarâb-ı sabûh
- 2 Buyurma tevbe bana ol şarâbdan nâsîh
Ki görse onu tutar cezm-i terk-i tevbe Nasûh
- 3 Hücûm-ı gamda bana onu etti zevrak-ı mey
Kim etmedi onu tûfân deminde keşfî-yi Nûh
- 4 Müdâm çeşmime kan doldurur hadeng-i gamın
Yuva başımda dutan kuşları edip mecrûh
- 5 Dil oldu tîğ-i firâkınla şerha şerha velî
Ne sûd çün sana olmadı hâl-i dil meşrûh
- 6 Tenimde sancılı nâveklerinle şâdım kim
Der-i belâ bu kilid iledir bana meftûh
- 7 Fuzûlî oldu belin fikri ile mûy-misâl
Henûz bulmadı ol sırra ihtimâl-i vuzûh

56

- 1 Ol müşg-bû gazâle ihlâsım eyle vâzıh
Belliğ sabâ selâmen miskiyetü'r-revâyıh
- 2 Olgaç habîbe vâsıl sen bizden olma gâfil
Lâ-taktai'r-resâil lâ-tektümü's-sarâyıh
- 3 Yüzde sirişk kanı söyler gam-ı nihânı
Kad tüzhiru'l-meânî bi'l-hattı fi'l-levâyıh
- 4 Ben mübtelâ-yı hicrân benden irak cânân
Ve'l-ömrü keyfe mâ kâne misle'r-riyâhi râyıh
- 5 Aşkın Fuzûlî zâr terk etmek oldu düşvâr
Yâ ârifem bimâ sâr lâ-teksiri'n-nesâyıh

57

- 1 Kimsede ruhsârına tâkat-i nezzâre yoh
Âşıkı öldürdü şevk bir nazara çâre yoh
- 2 Bağrı bütünler bana ta'ne ederler müdâm
Hâlimi şerh etmeğe bir ciğeri pâre yoh
- 3 Yiğdı benim başıma dehr gamın n'eylesin
Bâdiye-i aşktan ben gibi âvâre yoh
- 4 Dehrde hem-tâ sana var biri yok ger desem
Var güzel çok velî sen gibi hûn-hâre yoh
- 5 Gözde gezip çizginir katre-i eşkim müdâm
Katre-i eşkim gibi çarhta seyyâre yoh
- 6 Çâk görüp göğsümü kılma ilâcım tabîb
Zâyi' olur merhemim bende biter yara yoh

7 Zârlıgım aşktan var Fuzûlî velî
Ol meh-i bî-mihrden rahm ben-i zâre yoh

58

1 N'ola ger koçsa miyânın kemer-i zer küstâh
Getirip ortaya çokları zer eyler küstâh
2 Hâk-i sâgar gil-i Cemşîd'dir ey pîr-i mugân
Haber et sâkiye kim tutmaya sâgar küstâh
3 Reşk oduyla yakılır rişte-i cânım ki niçin
Değer ol ârıza gîsû-yı muanber küstâh
4 Revzeninden koma kim gün gire halvetgehine
Harem-i şâha ne lâyıık gire çâker küstâh
5 Hevesim bâde-i gül-gûna bu ümmîd iledir
Ki olam mest tutam dâmen-i dil-ber küstâh
6 Benzedirsın özünü itlerine her sâat
Ey Fuzûlî olabilmez sana benzer küstâh

59

1 Reng-i rûyundan dem urmuş sâgar-ı sahbâya bah
Âfitâb ile kılar da'vâ tutulmuş aya bah
2 Ey selâmet ehli ol ruhsâra bakma zinhâr
İhtirâz eyle melâmetten ben-i rûsvâyaya bah
3 Şem' başından çıkarmış dûd-ı şevk-i kâkülün
Böyle kûteh ömr ile başındaki sevdâyaya bah
4 Bildi aşkında nemed-pûş olduğum âyîne-veş
Rahm edip bana bakmaz bu istiğnâya bah
5 Sînemi çâk eyle gördün ıztırâbın aşktan
Revzen aç her dem hevâdan mevc uran deryâyaya bah
6 Ey gözüm bu şâm-ı ikbâlin ne yüzden tîredir
Sâye salmış aya gün gîsû-yı anber-sâyaya bah
7 Ey Fuzûlî her nice men' eylese nâsîh seni
Bakma onun kavline bir çihre-i zibâyaya bah

60

1 Leblerin tek la'l-i lafzın tek dür-i şehvâr yoh
La'l ü gevher çok lebin tek la'l-i gevher-bâr yoh
2 Senden etmem dâd cevrin var lutfun yok deyip
Mest-i zevk-i şevkinim birdir yanımda var yoh
3 Kime izhâr eyleyem bilmen bu pinhân derdi kim
Var yüz bin derd-i pinhân kudret-i izhâr yoh
4 Dehr ser-mest-i şarâb-ı gaflet etmiş âlemi
Bunca ser-mestin temâşâsına bir hüş-yâr yoh

- 5 Halkı medhûş eylemiş hâb-ı şeb-i tûl-i emel
Subh tahkîki âlâmâtına bir bîdâr yoh
6 Sûreti zîbâ sanemler yok dimen bût-hânede
Var çok ammâ bir sana benzer bût-i hûn-hâr yoh
7 Ey Fuzûlî sehldir her gam ki gam-hârı ola
Gam budur kim bende bin gam var bir gam-hâr yoh

61

- 1 Gemrdir şâm u seher mihrinle çarh-ı lâciverd
Geh sirişk-i âl eder izhâr geh ruhsâr-ı zerd
2 Subha benzer âşık-ı sâdık demen âlemde kim
Bir nefes geçmez ki çekmez sûz-ı dilden âh-ı serd
3 Yahşî sanma ey gönül ehl-i hîred etvârını
Olma gâfil aşk derdinden yaman olmaz bu derd
4 Mümkün oldukça felek mansûbesinden kıl hazer
Nite kim hâli değil bî-dâd nakşından bu nerd
5 Zulmet-i gam ıztırâbın çekmez ol âzâde kim
Her taallûktan ola hurşîd-veş âlemde ferd
6 Ey Fuzûlî kesme ol meh-veş visâlınden ümîd
Sabr kıl kim devr devrânı değil bî-hûde gerd

62

- 1 Nâledendir ney kimi âvâze-i aşkım bülend
Nâle terkin kılmazam ney tek kesilsem bend bend
2 Kıl meded ey baht yoksa kâm-ı dil mümkün değil
Böyle kim ol dil-rübâ bî-derddir ben derd-mend
3 Dâğlardır odlu göğsümde karası kopmamış
Ya sebât-ı aşk için od üzre bir niçe sipend
4 Açılır gönlüm gehi kim girye-i telhim görüp
Açar ol gül-ruh tebessüm birle la'l-i nûş-hand
5 Hâk-i râhından beni kaldıra bilmez sâye tek
Kılsa gerdûn âfitâbın her şuân bir kemend
6 Câm tut der sâki-i gül-çihre zâhid terk-i câm
Ey gönül fikr eyle gör kim kangıdır tutmalı pend
7 Ey Fuzûlî sûret-i fakrın kabûl-i dosttur
Hiç dervîşi senin tek görmedim sultân-pesend

63

- 1 Göz hatından merdimin mahv etmedin bulmaz murâd
Zâyi' eyler hüsnünü hattın sevâd üzre sevâd
2 Olabilmez çîn-i zülfünden cüdâ göz merdümü
Câri olmuştur bu âdet turrasız olmaz midâd

3 Gönlün âhımdan terahhum sûretin gösterdi lik
 Mevcden su nakşına çok etmek olmaz i'timâd
 4 Eşk ü âhim nefreti kat' etti ilden ülfetim
 Çizginen çevremde yâ gird-âbdır yâ gird-bâd
 5 Geçti tenden okların tenhâ kılıp dil dem-be-dem
 Nâleler eyler geçen hem-demlerin ettikçe yâd
 6 Çâk-i sînemden gönül çıktıkça şâd olsam n'ola
 Böyle âfetten yakasın kurtaran olmaz mı şâd
 7 Şîve-i şimşâd-ı kaddin görse eyler bâğbân
 İ'tidâl-i servden elbette sebl-i i'tikad
 8 Koyma nâkıs ehl-i derd içre Fuzûlî'ni tabîb
 Eyle bir dermân ki derdin ede gün günden ziyâd

64

1 Ey mezâk-ı câna cevrin şehd ü şekker tek lezîz
 Dem-be-dem zehr-i gamın kand-ı mükerrer tek lezîz
 2 Âteş-i berk-i firâkın nâr-ı dûzah tek elîm
 Cür'a-i câm-ı visâlin âb-ı kevser tek lezîz
 3 Şerh-i ahvâlim sana meste nasîhat gibi telh
 Telh güftârın bana mahmûra sâğar tek lezîz
 4 Dağ-ı aşkın derdi zevk-i saltanat tek dil-pezîr
 Hâk-i kûyun seyri feth-i heft-kişver tek lezîz
 5 N'ola bulsam zevk koydurdukça sînem üzre dağ
 Ehl-i derde dâğ olur bî-derde zîver tek lezîz
 6 Tâze tâze dâğ-ı derdindir dil-i sûzânıma
 Fi'l-mesel hırs ehline cem'iyet-i zer tek lezîz
 7 Ey Fuzûlî âlemin gördüm kamu ni'metlerin
 Hîç ni'met görmedim didâr-ı dilber tek lezîz

65

1 Cîlve-i aks-i ruhun âyîne de ey reşk-i hûr
 Rûşen etmiş onu kim hurşîddendir aya nûr
 2 Berk-i âhim gökyüzün tutmuş sirişkim yeryüzün
 Sohbetimden hem vuhûş etmiş teneffür hem tuyûr
 3 Aşk resmi ger budur müşkil yeter dermâna derd
 Dert ehli bî-zebân bî-dertler mest-i gurûr
 4 Dâğ-ı dil-sûz-ı firâkın oldu gün günden füzûn
 Nûr-ı mâh efzûn olur hurşîdden oldukça dûr
 5 Va'de-i lutfun çok ammâ baht yâr olmaz ne sûd
 Gül bitirmez âb-ı şîrîn vermek ile hâk-i şûr
 6 Târ-ı zülfündür mü ruhsârında cânlar meskeni
 Yâ bırakmış bir reh-i pür pîç ü ham gül-zâra mûr

7 Ol ser-i kûy itleri içre Fuzûlî yok yerim
Bes bana mâtem-serâyı kandan u bezm-i sürûr

66

1 Yanan aşk âteşine âteş-i dûzahtan eymindir
Ne kim bir kez yanar yandırmak onu gayr-i mümkündür
2 Bıraktım zevrak-ı dil eşk bahrine sakın ey mâh
Temevvüc vermesin teşvîş ona kim ondan sâkindir
3 Dehânın dürcünü hâl-i lebin gözden nihân etmiş
Emânet gör ki Hindû mahzen-i lü'lûya hâzindir
4 Gamım kim döktü kanım dilde pinhân olduğun bildim
Ki halvet çekmeğin te'siri keşf-i sırr-ı bâtıdır
5 Ciğer dâğına merhem oldu peykânın bi-hamdillâh
Saadet kevkebine ahter-i bahtım mukârendir
6 Ruhundan nûr uğurlar şem' başın kesseler câiz
Budur bir kul ser-encâmı ki sultânına hâindir
7 Fuzûlî hâli olmaz sûret-i dil dost fikrinden
Bu ma'nâdan ki Beytullâh derler kalb-i mü'mindir

67

1 Çeşm-i âteş-bâzıma müjgân saf-ı hengâmedir
Kana batmış her müjem bir şûh-ı gül-gûn câmedir
2 Gösterir her dem alâmetler kıyâmetten kadin
Kâim etmiş haşr bürhânın aceb allâmedir
3 Tâ hatın üzre ham-ı ebrûların ser-germiyim
Her sözüm bir derd-i dil imlâsına bir nâmedir
4 Yüzde nakş-ı hûn-ı dil râz-ı nihânım fâş eder
Şerh-i gam tahrîrine her kirpiğim bir hâmedir
5 Korkum oldur kim müselmân olmuş ol tersâ-beçe
Küfre olan zulmler ta'nı bugün İslâm'adır
6 Ey sabâ rahm et ki ol bî-derd kılmış terk-i cevri
Çâre-i derd-i dilim mevkûf bir i'lâmadır
7 Ey Fuzûlî bulmadım reng-i riyâdan bir safâ
N'ola ger meylim bu reng ile mey-i gül-fâmadır

68

1 Sabûh için bana dürd-i mey-i şebâne yeter
Eser ki var harâb olmağa bahâne yeter
2 Cefâ okun bana yağdırman ancak ey eflâk
Demem ki yeddi kemân-dâra bir nişâne yeter
3 Beyâna yetmeğe derd ü gamım fesâneleri
Zebânım âteş-i dilden çıkan zebâne yeter

- 4 Kopardı merdüm-i çeşmim gönül binâsın kim
Habâb-ı eşk hevâ nakdine hıvâne yeter
5 Lebin hayâli ile pâre pâre oldu ciğer
Güvâh-ı hâl bana eşk-i dâne dâne yeter
6 Harîf-i bezm-i gamım hûn-ı dil şarâbım olup
Terâne-i tarabım âh-ı âşıkâne yeter
7 Fuzûlî istemez mesned-i Cem ü Cemşid
Bana nişîmen-i devlet şarâbhâne yeter

69

- 1 Şu'le-i şem'-i ruhun ağyâra bezm-efrûz olur
Âh kim yetgeç bana bir berk-i âlem-sûz olur
2 Gayr çeşminden bulur her dem nigâh-ı merhamet
Ben ne kıldım kim nasîbim nâvek-i dil-dûz olur
3 Her gün açar gönlümü zevk-i visâlin yeniden
Gerçi güller açmağa her yılda bir nevrûz olur
4 Hâle-veş çıkmaz evinden mâh-tal'atler müdâm
Her kimin devr-i kamerde tâli'i firûz olur
5 Sâidin zevkiyle terk etmiş Fuzûlî âlemi
Meyl-i sahrâ eylemez bir kuş ki dest-âmûz olur

70

- 1 Geh gözde geh gönülde hadengin mekân tutar
Her handa olsa kanlıyı elbette kan tutar
2 Dil çekse n'ola cân u teni hâk-i kûyuna
Hâr ü has ilter onda ki kuş âşiyân tutar
3 Zikr-i lebinle zülfüne cân oldu destres
Onun gibi ki okuyup efsûn yılan tutar
4 Dil tuttu gonca ile berâber dehânını
Bu akl-ı nâkıs ile özün hurde-dân tutar
5 Hürşid hirmenine urur şu'le şu'le od
Âhım ki lâhza lâhza reh-i âsumân tutar
6 Cân eyledikçe meyl-i temâşâ-yı kâmetin
Göz revzenin sirişk-i revânım revân tutar
7 Tutmak diler Fuzûlî kapında makâm lîk
Bu sırrı kimseye açabilmez nihân tutar

71

- 1 Hoşum kim dem-be-dem giryân gözüm ol hâk-i pâdandır
Ziyânı olmaz ol gözyaşının kim tütüyâdandır
2 Dem-â-dem merdüm-i çeşmim içer kan zülf ü hâlinden
Belî ekser maâşî ehl-i deryânın karadandır

- 3 Deme Ferhâd kanın dökmüş ancak aşk şemşiri
Benim gör kanlı yaşım hem ki hep ol mâcerâdandır
4 Muanber sünbülünden almadan bû olmadım rüsvâ
Bu rüsvâlık bana senden değil bâd-ı sabâdandır
5 Habâb-ı eşk içinde müy-ı jûlîdemle hoş-hâlim
Başımda bu hümâyûn-sâyeye ol âlî binâdandır
6 Vefâ resmin unutmuşsun diye incinmezem zirâ
Bu kim benden cefâ kem eylemezsen hem vefâdandır
7 Kemâl-i hüsn-i meşreb ârî olmaktadır taarruzdan
Riyâ ehline hem çok i'tirâz etmek riyâdandır
Fuzûlî dökme çok yaş ihtiyât et gitmesin nâ-geh
Gözünden sürme kim gerd-i reh-i ehl-i safâdandır

72

- 1 Perîşân halk-ı âlem âh u efgân ettiğimdendir
Perîşân olduğum halkı perîşân ettiğimdendir
2 Dil-i zârımda derd-i aşk gün günden füzûn olmak
Yeten bî-derde tedbîr ile dermân ettiğimdendir
3 Gözüm kim bağırımın kanın döker bu kândan ol kâna
Dem-â-dem ârzû-yı la'l-i cânân ettiğimdendir
4 Değil bî-hûde ger yağsa felekten başıma taşlar
Binâsın tîşe-i âhımla vîrân ettiğimdendir
5 Kaçan rüsvâ olurdu kan yutup sabr edebilseydim
Melâmet çektiğim bî-hûde efgân ettiğimdendir
6 Hatâ senden değil cismim okundan bî-nasîb olmak
Habâb-ı eşk-i gül-gûn içre pinhân ettiğimdendir
7 Fuzûlî ihtilât-ı merdüm-i âlemden ikrâhım
Perî-veşler hayâlin mûnis-i cân ettiğimdendir

73

- 1 Kabrim taşına kim gam odundan zebânedir
Ta'n okun atma kim hatarı çok nişânedir
2 Kaldırdı eşk-i dûn beni ol âsitâneden
Kim maksadım benim dahi ol âsitânedir
3 Vâiz sözüne tutma kulak gâfil olma kim
Gaflet yuhusunun sebebi ol fesânedir
4 Nezr etmişim fırâkına kim yok nihâyeti
Nakd-i sirişkimi ki tükenmez hızânedir
5 Eyler kadeh zamâne gamın def' gâlibâ
Devr-i kadeh muhâlif-i devr-i zamânedir
6 Can vermeyem mi gurbete kim bîm-i ta'neden
Yâd-ı vatan figânıma sensiz bahânedir

- 7 Ey dil hazer kıl âteş-i âhınla yanmasın
Cismim ki derd kuşlarına âşiyânedir
8 Benden Fuzûlî isteme eş'âr-ı medh ü zem
Ben âşıkım hemîşe sözüm âşıkânedir

74

- 1 Câmı kim cânânı için sevse cânânın sever
Câmı için kim ki cânânın sevse cânın sever
2 Her kimin âlemde miktârıncadır tab'nda meyl
Ben leb-i cânânımı Hızır âb-ı hayvânın sever
3 Başa dem düştükçe taksîr eylemez eyler meded
Ol sebepten muttasıl çeşmim ciğer kanın sever
4 Müşg-i Çîn âvâre olmuştur vatandan ben gibi
Kangı şûhun bilmezem zülf-i perîşânın sever
5 Su ki ser-gerdân gezer başında vardır bir hevâ
Gâlibâ bir gül-ruhun serv-i hırâmânın sever
6 N'olacaktır terk-i aşk etme Fuzûlî vehm edip
Gâyeti derler ola bir bende sultânın sever

75

- 1 Müjem ser-çeşmeler menzil kılan âşüfte Mecnûn'dur
Onun'çün beste-i zencîr-i seyl-i eşk-i gül-gûndur
2 Sevâd-ı nokta-i gird-âba benzer merdüm-i çeşmim
Ki dâim garka-i gird-âb-ı eşk-i çeşm-i pür-hûndur
3 Hamîde kâmetim kim dâğ-ı dilden kana gark olmuş
İçinde noktası gûyâ ki kan altındaki nûndur
4 İştî derd-i dilim efsâne-i Mecnûn'a meyl etme
Kim ol efsâneden hem anlanan mutlak bu mazmûndur
5 Ferah-bahş-ı dil-i ma'sûk olur şerh-i gam-ı âşık
Sürûd-ı bezm-i Şîrîn nâle-i Ferhâd-ı mahzûndur
6 Kemend-i çîn-i zülfün vehmi gitmez zâr gönlümden
Bana ol rişteyi ejder kılan bilmem ne efsûndur
7 Fuzûlî vermedi ta'n okları gözyaşına teskîn
Önün bend etmek olmaz hâr u hâşâk ile Ceyhun'dur

76

- 1 Gubâr-ı secde-i râhın hat-ı levh-i cebînimdir
Sücûd-ı dergâhın ser-mâye-i dünyâ vü dînimdir
2 Eğer azm-i reh etsem şevk-i vaslın hâdî-i râhım
Ve ger ârâm hem tutsam hayâlin hem-nişînimdir
3 Hevâ-yı ravza-i kûyun bahâr-ı gülşen-i cânım
Nihâl-i kâmetin servim izârın yâsemînimdir

4 Yakînimdir ki maksûdum olur hâsıl sana yetsem
 Bi-hamdillah bana senden yana rehber yakînimdir
 5 Taleb-kâr-ı visâlim müjde-i vaslın dirîğ etme
 Kim ol müjde ferah-bahş-ı dil-i endûh-gînimdir
 6 Götürdü zevk-i vaslın hâtırımından ravza pervâsın
 Sözün kevser münevver meclisin Huld-ı Berîn'imdir
 7 Bana yüz gösterir her lahza yüz bin şâhid-i devlet
 Çü mir'ât-ı ruhun manzûr-ı çeşm-i pâk-bînimdir
 8 Serîr-i saltanat zevkinden efzûndur bana ol söz
 Ki lutf ilen demişsin bir gulâm-ı kemterînimdir
 9 Berî oldum Fuzûlî gayrdan ol dil-rübâ ancak
 Enîsim mûnisim yârım nigârım nâzenînimdir

77

1 Demiş her goncaya âşıklığım râzın sabâ derler
 El ağzın tutmak olmaz korkarım ey gül sana derler
 2 Esîr-i derd-i aşk u mest-i câm-ı hüsn çok ammâ
 Biziz meşhûr olan Leylî sana Mecnûn bana derler
 3 Senin mihr ü vefâ gösterdiğin ağıyâra çok gördüm
 Galattır kim seni bî-mihr okurlar bî-vefâ derler
 4 Sana derler büt-i Çîn zülfüne zünnâr söylerler
 Zihî îmânî yoklar küfr söylerler hatâ derler
 5 Bana derlerdi evvel bir melektir sevdiğin ammâ
 Görenler ben fakîre gökten inmiş bir belâ derler
 6 Marîz-i aşk akd-i zülfün eyler ârzû zirâ
 Muâlicler bu mühlik derde müşkildir devâ derler
 7 Fuzûlî âşıkâ derler olar kim terk-i aşk eyle
 Demezler mi hatâ tağyîr kıl hükm-i kazâ derler

78

1 Sabâdan gül yüzünde sünbül-i pür-pinç ü tâb oynar
 Sanasın per açıp gülşende bir müşgîn gurâb oynar
 2 Hayâl-i ârızın cevân eder bu çeşm-i pür-nemde
 Nitekim mevclenmiş suda aks-i âfitâb oynar
 3 Ruhun görgeç olur sûz-ı derûn ü dûd-ı dil hâsıl
 Bahâr eyyâmı sıçrar berk-i rahşende sehâb oynar
 4 Irak olsun yaman gözden ne hoş sâattır ol sâat
 Ki uşşâk ile ma'sûk eyleyip nâz u itâb oynar
 5 Riyâyî zâhid-i huşkun semâından n'olur hâsıl
 Hoş ol kim rind-i mey-hâre içip câm-ı şarâb oynar
 6 Bu gamlar kim benim vardır baîrin başına koysan
 Çıkar kâfir cehennemden güler ehl-i azâb oynar

- 7 Kılar göz perdesin hûn-âb-ı hasret çâk her dem kim
Ruhunda lezzet-i dîdâr zevkinden nikâb oynar
Fuzûlî reşkten titrer dil-i pür-hûnu uşşâkın
Benâgûşunda yârın her zaman kim dürr-i nâb oynar

79

- 1 Âh eylediğim serv-i hırâmânın içindir
Kan ağladığım gonca-i handânın içindir
2 Ser-geşteliğim kâkül-i müşğînin ucundan
Âşüfteliğim zülf-i perişânın içindir
3 Bîmâr tenim nergis-i mestin eleminden
Hûnün çiğirim la'l-i dür-efşânın içindir
4 Yaktım tenimi vasl günü şem' tek ammâ
Bil kim bu tedârik şeb-i hicrânın içindir
5 Kurtarmağa yağmâ-yı gamından dil ü cânu
Sa'yim nazar-ı nergis-i fettânın içindir
6 Can ver gönül ol gamzeye kim bunca zamanlar
Cân ile seni beslediğim onun içindir
7 Vâiz bize dün dûzahı vasf etti Fuzûlî
Ol vasf senin külbe-i ahzânın içindir

80

- 1 Kangı gülşen gül-bünü serv-i hırâmânınca var
Kangı gül-bün üzre gonca la'l-i handânınca var
2 Kangı gül-zâr içre bir gül açılır hüsnün gibi
Kangı gül bergi leb-i la'l-i dür-efşânınca var
3 Kangı bâğın var bir nahli kadın tek bâr-ver
Kangı nahlin hâsılı sîb-i zenâhdânınca var
4 Kangı hûnî sen gibi cellâda olmuştur esîr
Kangı cellâdın kılıcı nevk-i müjğânınca var
5 Kangı bezm olmuş münevver bir kadın tek şem'den
Kangı şem'in şu'lesi ruhsâr-ı tâbânınca var
6 Kangı yerde sana benzer bulunur bir genc-i hüsn
Kangı gencin ejderi zülf-i perişânınca var
7 Kangı gül-bün bülbülün derler Fuzûlî sen gibi
Kangı bülbül nâlesi feryâd ü efgânınca var

81

- 1 Veh ne kâmet ne kıyâmet bu ne şâh-ı gül-i terdir
Ne belâdır nazar ehline ne hoş medd-i nazardır
2 Göz yoludur ki gönül mülküne hûblar girer ondan
Tutma billâh onu ey eşk aceb râh-güzerdir

3 Ne güher bulsa beğenmez bırakır yazıya deryâ
 Gâlibâ kim ona maksûd dışın gibi güherdir
 4 Aşk aybını bilüpsen hüner ey zâhid-i hod-bîn
 Hünerin aybdır ammâ dediğin ayb hünerdir
 5 Sitemin gerçi yamandır anı terk eyleme billah
 Ki tegâfûl siteminden dahi elbette beterdir
 6 Âhir olmaz nice kim gözyaşı akarsa hemânâ
 Ki dem-â-dem ona imdâd kılan hûn-ı ciğerdir
 7 Serserî basma kadem aşk tarîkine Fuzûlî
 İhtiyât eyle ki gâyette hatâr-nâk seferdir

82

1 Hüsnün oldukça füzûn aşk ehli artuk zâr olur
 Hüsn ne mikdâr olursa aşk ol mikdâr olur
 2 Cennet için men eden âşıkları dîdârdan
 Bilmemiş kim cenneti âşıkların dîdâr olur
 3 Aşk derdinden olur âşık mizâcî müstakim
 Âşıkın derdine dermân etseler bîmâr olur
 4 Zâhid-i bî-hod ne bilsin zevkini aşk ehlinin
 Bir aceb meydîr muhabbet kim içen hüş-yâr olur
 5 Aşk sevdâsına sarf eyler Fuzûlî ömrünü
 Bilmezem bu hâb-ı gafletten kaçan bîdâr olur

83

1 Ey gül ne aceb silsile-i müşg-i terin var
 V'ey serv ne hoş cân alıcı işvelerin var
 2 Acıttı beni acı sözün tünd nigâhın
 V'ey nahl-i melâhat ne belâ berg ü berin var
 3 Peykânları ile doludur çeşm-i pür-âbım
 Ey bahr sanırsın senin ancak güherin var
 4 Ol seng-dile nâle-i zârın eser etmiş
 Ey dil sana bu zevk yeter tâ eserin var
 5 Aşk içre gönül deme ki ben bî-hûdem ancak
 Ey gâfil özünden senin ancak haberin var
 6 Çok baktığına gamze ile bağrın üzersin
 Her kime ki bakmazsan onunla nazarın var
 7 Aşk ehline ol mâh Fuzûlî nazar etmiş
 Sen hem özünü göster eğer bir hünerin var

84

1 Lahza lahza lebin anıp edicek efgânlar
 Katre katre saçılır dîdelerimden kanlar

- 2 Katre katre deme kandır ki çıkar çeşmimden
Dem-be-dem gönlüm oduyla eriyen peykânlar
3 Kaşların yayına meyl eyleyli cân u gönül
Dün ü gün ben bilirim kim ne çekerler onlar
4 Açma kâkül girihin başın için görme revâ
Ki perîşân olalar bir niçe ser-gerdânlar
5 Yel değer zülfüne yâ koymayıp öz hâli ile
Gezdirirler onu elden ele her dem cânlar
6 Eyle uşşâka cefâlar ki vefâlar göresin
Sanma kim zâyi' olur eylediğin ihsânlar
7 Sorma zühhâda Fuzûlî reh ü resmin aşkın
Ne bilirler revîş-i ehl-i hîred nâ-dânlar

85

- 1 Döktükçe kanımı okun ol âsitân içer
Bir yerdeyim esîr ki toprağı kan içer
2 Ehl-i zamâne kanına çok teşnedir zemîn
Kanın kimin dökerse felek ol zamân içer
3 Mey içmeden açılmaz imiş bâb-ı mağfîret
Sevgendler bu bâbda pîr-i mugan içer
4 Ukbâda kevser istemesin rind-i mey-kede
Dünyâda bes değil mi mey-i erguvân içer
5 Gamzen görünmeyip göze kanlar içer müdâm
Zâhid gibi ki bâdeyi elden nihân içer
6 Meyden eğerçi tevbe verir el Fuzûlî'ye
Ey serv sen kadeh sunar isen revân içer

86

- 1 Girip mey-hâneye mûğ meşrebiyle her ki hû eyler
Olup mü'min behište kâfirim ger ârzû eyler
2 Meğer divânedir sevdâ-yı ebrûsuyla zâhid kim
Bakıp mihrâba dâim öz özüyle güft ü gû eyler
3 Dem-â-dem katre katre kan yaşımıdır kim çıkar gözden
Veyâ peykânların kim âteş-i dil onu su eyler
4 Reh-i aşkında olmam teng-dil sevdâ hüçûmundan
Tarîk-i saltanat her kim tutar gavgâyâ hû eyler
5 Dedim kimdir perîşân eyleyen âşıklar ahvâlin
Sabâ gösterdi târ-ı sünbül-i zülfün ki bu eyler
6 Fuzûlî zülfüne bağlandı ammâ öyle inceldi
Ki gûyâ za'f onu hem zülfüne bir târ-ı mû eyler

87

- 1 Saçın endîşesi tahrîk-i zencîr-i cünûnumdur
Cünûnum defîne zikr-i leb-i la'lin füsûnumdur
- 2 Diyâr-ı derd ser-gerdânyım her kim beni ister
Delîl-i râh katre katre eşk-i lâle-gûnumdur
- 3 Felekte berk-i âhımdan ser-â-ser yandı kevbekler
Kalan odlara yanmış kevbek-i baht-ı zebûnumdur
- 4 Gelen nâveklerin bir bir yakıp koymaz bulam zevkin
Beni hirmân oduna yandıran sûz-ı derûnumdur
- 5 Ser-i kûyunda gönlüm berk-i âhın sanma bî-hûde
Karangu gece azm-i kûyun etsem reh-nümûnumdur
- 6 Leb-i şîrînlerin şevkiyle Ferhâd'ı benim asrın
Yanımda cem' olan seng-i melâmet Bîsütûn'umdur
Fuzûlî hâli olmak câm-ı ayşım sâf-ı sahbâdan
Nişân-ı baht-ı nâ-fercâm u ikbâl-i nigûnumdur

88

- 1 Bende Mecnun'dan füzûn âşıklık isti'dâdı var
Âşık-ı sâdık benim Mecnûn'un ancak adı var
- 2 N'ola kan dökmekte mâhir olsa çeşmin merdümü
Nutfe-i kâbil durur gamzen gibi üstâdı var
- 3 Kıl tefâhür kim senin hem var benim tek âşıkın
Leylâ'nın Mecnûn'u Şîrîn'in eğer Ferhâd'ı var
- 4 Ehl-i temkînim beni benzetme ey gül bülbüle
Derde yok sabrı onun her lahza bin feryâdı var
- 5 Öyle bed-hâlim ki ahvâlim görende şâd olur
Her kimin kim devr-i cevrden dil-i nâ-şâdı var
- 6 Gezme ey gönlüm kuşu gâfil fezâ-yı aşkıta
Kim bu sahrânın güzergâhında çok sayyâdı var
- 7 Ey Fuzûlî aşk men'in kılma nâsihtan kabûl
Akl tedbîrdir ol sanma ki bir bünyâdı var

89

- 1 Mukavves kaşların kim vesme ile reng tutmuşlar
Kılıçlardır ki kanlar dökmek ile jeng tutmuşlar
- 2 Kılıp tağyîr-i sûret vesmeden yağmâ kıralar dil
Harâmî kaşların resm ü reh-i nîreng tutmuşlar
- 3 Günül mir'âtını eyler mükedder akl teklîfi
Hoş ol bî-bâkler kim terk-i nâm ü neng tutmuşlar
- 4 Fezâ-yı ömrden gûyâ değıller gonca tek vâkıf
Onlar kim özlerin dünyâ için dil-teng tutmuşlar

- 5 Beni kim seng-sâr-ı mihnetim bâzâr-ı aşk içre
 Belâ dâğın çeken Ferhâd ile hem-seng tutmuşlar
 6 Lebin devrinde zâhidler tutup mey-hâneler küncün
 Kılıp tesbîh terkin târ-ı zülfi çeng tutmuşlar
 7 Seher bülbüller efgâmı değil bî-hûde gülşende
 Fuzûlî nâle-i dil-sûzuna âheng tutmuşlar

90

- 1 Âşiyân-ı murg-ı dil zülfi perîşânındadır
 Kanda olsam ey perî gönlüm senin yanındadır
 2 Aşk derdiyle hoşum el çek ilâcından tabîb
 Kılma dermân kim helâkim zehri dermânındadır
 3 Çekme dâmen nâz edip üftâdelerden vehm kıl
 Göklere açılmasın eller ki dâmânındadır
 4 Gözlerim yaşın görüp şûr etme nefret kim bu hem
 Ol nemektendir ki la'l-i şekker-efşânındandır
 5 Mest-i hâb-ı nâz ol cem' et dil-i sad-pâremi
 Kim onun her pâresi bir nevk-i müjgânındadır
 6 Bes ki hicrânındadır hâsiyet-i kat'-ı hayât
 Ol hayât ehline hayrânım ki hicrânındadır
 7 Ey Fuzûlî şem'-veş mutlak açılmaz yanmadan
 Tâblar kim sünbülünden rişte-i cânındadır

91

- 1 Sâkiyâ câm tut ol âşîka kim kayguludur
 Kaygu çekmek ne için câm ile âlem doludur
 2 Telh güftârsız olmaz leb-i yâr ey âşîk
 Çok heves eyleme ol şerbete kim ağıludur
 3 Koyalım başı hum-ı bâde ayağına gelin
 Tutmamak olmaz onun hürmetini bir uludur
 4 Bunca kim kûh-sıfat başıma taşlar urulur
 Dîde-i bahtım uyanmaz ne ağır uykuludur
 5 Dil-i pür-hûnuma yağdırma belâ peykânın
 Hazer et şişeye nâ-geh zarar eyler doludur
 6 Gönlümün zahmına peykânını ettim merhem
 Genc-i gamdır n'ola ger böyle demir kapılıdır
 7 Nergisin fikri Fuzûlî göz ü gönlümde gezer
 Tutar âhû vatan ol yerde ki otlu suludur

92

- 1 Beni zikr etmez el efsâne-i Mecnûn'a mâildir
 Ne benzer ol bana derdi onun takrîre kâbildir

- 2 Beyâbânlarda Mecnûn'dan gam u derdim suâl etmen
Ne bilsin bahr hâlin ol ki menzilgâhı sâhildir
3 Benim tek olabilmez şöhre-i belâ Mecnûn
Kabûl eyler mi ol rüsvâlığı her kim ki âkıldır
4 Ne müşkil hâli olsa âşıkın ma'sûk eder çâre
Ger ol bî-derd bilmezse bu hâli hâl müşkildir
5 Firâk eyyâmı seyl-âb-ı sirişkimden haber tutmaz
Kıyâmet mâcerâsından gör ol zâlim ne gâfildir
6 Fakîh-i medrese ma'zûrdur inkâr-ı aşk etse
Yok özge ilmüne inkârımız bu ilme câhildir
7 Fuzûlî el seni Mecnûn'dan efzûn der melâmette
Buna münkir değil Mecnûn dahi ma'kûle kâildir

93

- 1 Ol perî-veş kim melahât mülkünün sultânıdır
Hükm onun hükmü durur fermân onun fermânıdır
2 Sürdü Mecnûn nevbetin şimdi benim rüsvâ-yı aşk
Doğru derler her zaman bir âşıkın devrânıdır
3 Lahza lahza gönlüm odundan şererlerdir çıkan
Katre katre göz döken sanman sirişkim kanıdır
4 Çâkler göğsümde tîğ-i aşktan ayb etmeniz
Kim cünûn gül-zârının bunlar gül-i handânıdır
5 Ey Fuzûlî ola kim yâr ede rahm efgânına
Ağla gel zârınca kim zâr ağlamak imkânıdır

94

- 1 Benim kim bir leb-i handân için giryânlığım vardır
Perîşân turralar devrinde sergerdânlığım vardır
2 Başım taht-ı revândır tâc-ı zerrîn şu'le-i âhım
Görün kim devlet-i aşk ile ne sultânlığım vardır
3 Yumulmaz eşk tuğyânında onsuz çeşm-i hûn-bârım
Hayâl-i sûret-i cânâna hoş hayrânlığım vardır
4 Sirişkim gör benim ey ebr özünden kem hayâl etme
Hevâ-yı aşk ile bin sence eşk-efşânlığım vardır
5 Fuzûlî câm-ı mey terkin kılıp zühd ile takvâdan
Kamu dânyâya rüşendir bu kim nâ-dânlığım vardır

95

- 1 Zevk şevkiyle cihân kaydın çeken zahmet çeker
Ehl-i zevk oldur kim ondan dâmen-i himmet çeker
2 Gün çeker her dem göğe yerden gubâr-ı râhını
Tûtüyâ için velî yerden göğe minnet çeker

- 3 Ey çeken gayr ile pinhân bezm edip mey gâh gâh
 Yâd kıl ondan ki bezmin yâd edip hasret çeker
 4 Hâli etmiş gayrdan zülfün hayâli gönlümü
 N'ola sâhib-keşf ise bir ömrüdür halvet çeker
 5 Çek sabûhu subh nakkâşına arz-ı ârız et
 Böyle çeksin ger felek levhine bir sûret çeker
 6 Serv-kâmetker semen-ruhsârlar toprağıdır
 Her semen kim açılır her serv kim kâmet çeker
 7 Katre-i eşkim katârı çâk-i sînemden girip
 Ten evine taşradan bâr-ı gam u mihnet çeker
 8 Ey Fuzûlî bakmayam tâ gayra her hûnîn müje
 Âteşin bir mildir kim çeşmime ibret çeker

96

- 1 Her kitâba kim leb-i la'lin hadîsin yazalar
 Rişte-i cân birle aşk ehli onu şîrâzeler
 2 Bu ne sırdır sırr-ı aşkın demeden bir kimseye
 Şehre düşmüş ben seni sevdim diyen âvâzeler
 3 Şeyhler mey-hâneden yüz döndürürler mescide
 Bî-tarikatler gerek kim doğru yoldan azalar
 4 Çâklar göğsümde sanman kim açıptır tîğ-i aşk
 Gönlümün şehrine mihrin girmeğe dervâzeler
 5 Ey Fuzûlî yâr eğer cevri etse ondan incinme
 Yâr cevri âşıkâ her dem muhabbet tazeler

97

- 1 Seyr kıl gör kim gülistânın ne âb u tâbı var
 Her taraf bin serv-i ser-sebz ü gül-i sîr-âbı var
 2 Pençe-i berg-i çınâr etmiş müheyyâ şâneler
 Anlamış gûyâ ki sünbül kâkülünün tâbı var
 3 Râhat için ferş salmış sebze-i ter gülşene
 Nergisin görmüş gözün mahmûr sanmış hâbı var
 4 Bulunur her derde istersen gülistânda devâ
 Hokkasında goncanın san kim şifâ cüllâbı var
 5 Gâlip olmuş halka zevk-i seyr-i gülşen gâlibâ
 Çekmeğe halkı benefşe zülfünün kullâbı var
 6 Ger Fuzûlî meyl-i gül-zâr etse fasl-ı gül n'ola
 Aş için hûn-âbe-i dilden şarâb-ı nâbı var

98

- 1 Serv-i âzâd kadınle bana yek-sân görünür
 Kime ser-geşte olan baksa hırâman görünür

- 2 Cân görünmez deseler tende inanman nitekim
Lutftan her nice baksam tenine cân görünür
3 Derim ahvâlimi cânâna kılam arz velî
Görebilmem özümü onda ki cânân görünür
4 Ey diyen sabr kıl âh eyleme yâri göricek
Bana düşvâr olur ammâ sana âsân görünür
5 Sordum ahvâlimi aşkında münecimlerden
Baktılar tâlî' evine dediler kan görünür
6 Ne keman-dârsın ey meh ki atıp gamze okun
Yıktığın saydda ne zahm ne peykân görünür
7 Bir sanem zülfüne gûya ki veriptir gönlün
Ki Fuzûlî yine medhûş u perîşân görünür

99

- 1 Sülûk-i aşk etvârım mezâk-ı aşk hâlimdir
Tecerrüd âlemi seyrinde âlem pâ-y-mâlimdir
2 Hayâlimde budur kim bulmuşum âlemde bir hilkat
Ne âlem kangı hilkat sandığım bâtil hayâlimdir
3 Cünûn feyziyle âzâd olmuşum kayd-ı alâyıktan
Kemâl ü fazl terki rütbe-i fazl u kemâlimdir
4 Benim şem'-i visâle yandıran pervâne-veş varım
Fenâ-yı mutlakım cânân ile bezm-i visâlimdir
5 Tabîbâ kılmışım teşhis derd-i aşktır derdim
Alâmet âh-ı serd ü rûy-ı zerd ü eşk-i âlimdir
6 Hevâdan mevce gelmiş bahr-i derdim şâhid-i hâlim
Dil-i pür-ızdırâb u nâle-i bî-i'tidâlimdir
7 Fuzûlî âlem-i fakr u fenâda mün'im-i vaktim
Diyâr-ı meskenet nakd-i kanâat mülk ü mâlimdir

100

- 1 Şifâ-yı vasl kadrin hecr ile bîmâr olandan sor
Zülâl-i şevk zevkin teşne-i dîdâr olandan sor
2 Lebin sırrın gelip güftâra benden özgeden sorma
Bu pînhân nükteni bir vâkıf-ı esrâr olandan sor
3 Gözü yaşlıların hâlin ne bilsin merdüm-i gâfil
Kevâkib seyrini şeb tâ-seher bîdâr olandan sor
4 Habersiz olma fettân gözlerin cevrin çekenlerden
Habersiz mestler bî-dâdını hüş-yâr olandan sor
5 Gamından şem' tek yandım sabâdan sorma ahvâlim
Bu ahvâli şeb-i hicrân benimle yâr olandan sor
6 Harâb-ı câm-ı aşkım nergis-i mestin bilir hâlim
Harâbât ehlinin ahvâlini hammâr olandan sor

- 7 Muhabbet lezzetinden bî-haberdir zâhid-i gâfil
Fuzûlî aşk zevkin zevk-i aşkı var olandan sor

101

- 1 Ham açıldıkça zülfünden belâ vü mihnetim artar
Bi-hamdillâh ki ömrüm uzanır cem'iyetimin artar
2 Beni tedric ile kim tutmanız yâkût olan taştan
Boyandıkça ciğer kanıyla kadr ü kıymetimin artar
3 Tutarsa göz yolun ey eşk kim temkînim eksiltir
Bu sûret-hânenin gördükçe nakşın hayretimin artar
4 Marîz-i derd-i aşkım terk-i âlemdir murâdım kim
Bu nâ-hoş mülkte çok durduğumca mihnetimin artar
5 Büküldü kâmetim hasret yükünden veh ki âlemde
Ümîdim eksilip her lâhza yüz bin hasretimin artar
6 Ne şerbettir gamın kim içtiğimce eksilir sabrım
Ne sihr eyler ruhun kim baktığımca rağbetimin artar
7 Çok oldukça gam ü derdim reh-i aşk içre hoş-hâlim
Fuzûlî şâd olup şükr etmeyem mi ni'metimin artar

102

- 1 N'ola ger reşk-i ruhsârınla bağı hûbların kandır
Taşı te'sîr ile la'l eyleyen hurşîd-i rahşândır
2 Müjen ger seng-diller gönlünü alır aceb olmaz
Onun tek âbnûs ok lâyıkı fülâd peykândır
3 Perî-veşler dil-i sahtına düşmüş mihr-i ruhsârın
Senin aksin alan fülâd gözgüler firâvândır
4 Dehânın dürcü kim kaydın çekerler hûr-peykerler
Perîler tâatiyçin hâtem-i hükmi Süleymân'dır
5 Atın yolunda hûblar sürseler yüz n'ola emrinle
Melek hayli sücûd-ı Âdem etmek nass-ı Kur'ân'dır
6 Katı gönlüne bağı taşların düşmüş gam-ı aşkın
Bir oddur aşk-ı dil-sûzun ki taşlar içre pinhândır
7 Gezer kûyunda her yan çok giribân-çâk gül-ruhlar
Bu reng ile Fuzûlî ol ser-i kûy bir gülistândır

103

- 1 Sabrım alıp felek bana yüz bin cefâ verir
Az olsa bir metâ' ona el çok bahâ verir
2 Düştüm belâ-yı aşka hîred-mend-i asr iken
El şimdi benden aldığı pendi bana verir
3 Sanman aceb rutab yerine verse la'l-i ter
Bir nahl kim sirişk ona neşv ü nemâ verir

- 4 Hâk-i derindir ol ki dün ü gün sevâb için
Hem aya sürme hem güneşe tûtiyâ verir
5 Kılmaz kabûl sûret-i ikbâli bunca kim
Âyine-i vücûduma cevrim cilâ verir
6 Ney gibi cismim oldu oktan delik delik
Dem urduğumda yerli yerinden sadâ verir
7 Her dertsizden umma Fuzûlî devâ-yı derd
Sabr eyle ol ki derd veriptir devâ verir

104

- 1 Ezel kâtibleri uşşâk bahtın kara yazmışlar
Bu mazmûn ile hat ol safha-i ruhsâra yazmışlar
2 Havâs-ı hâk-i pâyin şerhini tahkîk edip merdüm
Gubâr ilen beyâz-ı dîde-i hun-bâra yazmışlar
3 Gülistân-ı ser-i kûyun sıfâtın bâb bâb ey gül
Hat-ı reyhân ile cedvel çekip gül-zâra yazmışlar
4 Girip büt-hâneye kılsan tekellüm cân bulur şeksiz
Musavvirler ne sûret kim der ü dîvâre yazmışlar
5 Muharirler yazanda her kime âlemde bir rûzî
Bana her gün dil-i sâd-pâreden bir pâre yazmışlar
6 Yazanda Vâmık u Ferhâd u Mecnûn vasfin ehl-i derd
Fuzûlî adını gördüm ser-i tûmâra yazmışlar

105

- 1 Buldu kûyunda devâ derd-i dil-i bîmârimız
Sen ağasın biz kuluz kûyundadır tûmârimız
2 Zâhidâ gör sîne çâkin şu'lesin bizden sakın
Bir ocağız biz ki sûzândır der ü dîvârimız
3 N'ola ger olduysa fânî Kûhken ben bâkîyim
Aşka bizden de bekâ yoktur yok olmak varımız
4 Gülşen-i gam nahliyiz perverde âb-ı dîdeden
Dâğlar berg âh-ı âteş-bârimızdır bârimız
5 Ehl-i terkin kuluyuz oldur bize cândan azîz
Yûsuf ise hod-fürûş onunla yok bâzârimız
6 Eşkimiz gird-âbı âlî ömrümüz bünyâdı pest
Gör ne alçak dirlik ile çizginir pergârimız
7 Ey Fuzûlî cevri-i yâr u ta'ne-i ağıyârdan
Var yüz bin gam bu hem bir gam ki yok gam-hârimız

106

- 1 Ham kad ile ağlarım ol turre-i tarrârsız
Gerçi derler çengden çıkmaz terennüm târsız

- 2 Sîne-i çâkimden eksik etme tîr-i gamzeni
 Ey gül-i ra'nâ bilirsin kim gül olmaz hârsız
 3 Saklamazdım nâvekin gözde belâsın çekmişim
 Beslemezdım su verip ol nahl-i kâmu bârsız
 4 Yol azarsın zulmet-i hayrette ey dil vâkıf ol
 Zinhâr ol kûya varma âh-ı âteş-bârsız
 5 Girye-i zâr ile hoş-hâlim ki bahr-i aşkta
 Eşksiz göz bir sadeftir lü'lü-i şeh-vârsız
 6 Câna âzâr-ı hadengi hoş gelir ol gül-ruha
 Bir sipâriş kıl ki bizden olmasın âzârsız
 7 Zühdden geçmez Fuzûlî eylemez terk-i riyâ
 Pend çok verdim işitmez ârsızdır ârsız

107

- 1 Tarîk-i fakr tutsam tab' tâbi' nefis râm olmaz
 Gınâ kılsam taleb esbâb-ı cem'iyet tamâm olmaz
 2 Dehânından eser görmem miyânından nişân veh kim
 Ben-i nâ-kâma ömrümden müyyesser hiç kâm olmaz
 3 Mukîm-i kûy-i derd eyler beni âh-ı çiğır-süzüm
 Bu âheng-i melâl-efzâyâ bundan hoş makâm olmaz
 4 Mürîd-i sâkîyim kim lutfu ehl-i aşka dâimdir
 Ne hâsıl ehl-i zühdün şefkatinden kim devâm olmaz
 5 Dedim uşşaka cevır etme dedi ol hûblar şâhı
 Siyâset olmayınca aşk mülkünde nizâm olmaz
 6 Lebiden katre katre kan içer gönlüm kerâhetsiz
 Şekerden olıcak mey katresi güyâ harâm olmaz
 7 Fuzûlî'ni melâmet eyleyen bî-derd bilmez mi
 Ki bâzâr-ı cünûn rüsvâlarında neng ü nâm olmaz

108

- 1 Oldu âlem şâd senden ben esîr-i gam henüz
 Âlem etti terk-i gam bende gam-ı âlem henüz
 2 Cân bağışlardı lebin izhâr-ı güftâr eyleyip
 Urmadın İsâ lebi cân-bahşlıktan dem henüz
 3 Secdegâh etmişti aşk ehli kaşın mihrâbını
 Kılmadan hayl-i melâik secde-i Âdem henüz
 4 Câna derdin cisme peykânın revân etmişti hükm
 Cism ile can irtibâtı olmadan muhkem henüz
 5 Eşk sarf eyler felekten kâm hâsıl kılmağa
 Bu güher kadrini bilmez dîde-i pür-nem henüz
 6 Perde-i çeşmim makâm etmişti bir tersâ-beçe
 Olmadan mehd-i Mesihâ dâmen-i Meryem henüz

- 7 Ey Fuzûlî eyledi her derde dermân ol tabîb
Bir benim zahmımdır ancak bulmayan merhem henüz

109

- 1 Gamze peykânın gözün ben mübtelâdan saklamaz
Sarf eder ehl-i nazar nakdin gedâdan saklamaz
2 Dil n'idir yanımda çün kılmaz beni gamdan halâs
Çekmen ol ta'vîz bârın kim belâdan saklamaz
3 Câna cismim ol hadeng-i gamzeden olmaz penâh
Hiç cevşen kimseyi tîr-i kazâdan saklamaz
4 Aşkta bir dem ten-i sûzânı dûr etmez felek
Veh nice fânûstur şem'i hevâdan saklamaz
5 Âlemi şeydâ kılar ger olsa gözden hem nihân
Bir perî-veş kim ser-i zülfün sabâdan saklamaz
6 Eylerim bî-hod figân gördükçe kûyun itlerin
Âşinâ râz-ı nihânın âşinâdan saklamaz
7 Bî-sebeb sanman Fuzûlî'nin melâmet çektiğin
Bî-haberdir meşrebin ehl-i riyâdan saklamaz

110

- 1 Râz-ı aşkın saklarım elden nihân ey serv-i nâz
Gitse başım şem' tek mümkün değil ifşâ-yı râz
2 Hûblar mihrâb-ı ebrûsuna meyl etmez fakîh
Ölse kâfirdir müselmanlar ona kılman namaz
3 Kimse ol bed-hûya izhâr edebilmez derdimi
Ey sürûd-ı nâle Tanrı'yçin sen olgıl çâre-sâz
4 Kâlıbım görmüş tehî dökmek diler bir tâze rûh
Berk-i âhım kim gelen peykânına vermiş güdâz
5 Ben hod öldüm ey türâbımdan olan sâgar müdâm
Rindler bezmin gezip bir bir yetir benden niyâz
6 Hûb-sûretlerden ey nâsîh beni men etme kim
Pertev-i envâr-ı hurşîd-i hakîkattir mecâz
7 Ey Fuzûlî kalmışım hayrette bilmen n'eyleyim
Devr zâlim baht nâ-fercâm gam çok ömr az

111

- 1 Figân kim bağrımın lâle-ruh kan olduğun bilmez
Ciğer pergâlesinde dâğ-ı pinhân olduğun bilmez
2 Habîbim gönlümü cem' eylemez ruhsârı devrinde
Meğer zülfü gibi hâlim perîşân olduğun bilmez
3 Bilir mi devlet-i vaslın bulan mağrûr olan âşık
Vefâ resmin sanır düşvâr âsân olduğun bilmez

- 4 Güzeller devlet-i vaslın bulan mağrûr olan âşık
Neşât-ı vaslda endûh-ı hicrân olduğun bilmez
5 Dil-i sâd-pâreden bî-dâdı kesmez gamze-i mestin
Ne gâfil pâdişehdir mülk vîrân olduğun bilmez
6 Sanır zâhid özün hâlî hayâlinden galattır bu
O hayrân olduğundandır ki hayrân olduğun bilmez
7 Fuzûlî hastaya düşman sözüyle dost cevri eyler
Zihî sâde muâriz kavli bühtân olduğun bilmez

112

- 1 Gönülde bin gamım vardır ki pinhân eylemek olmaz
Bu hem bir gam ki el ta'nından efgân eylemek olmaz
2 Ne müşkil derd olursa bulunur âlemde dermânı
Ne müşkil derd imiş aşkın ki dermân eylemek olmaz
3 Fenâ mülküne çok azm etme ey dil çekme zahmet kim
Bu tedbîr ile def-i derd-i hicrân eylemek olmaz
4 Sakın gönlüm yıkarsın pendden dem urma ey nâsîh
Hevâ-yı nefis ile bir mülkü vîrân eylemek olmaz
5 Dehânın üzre la'lin istemiş dil def'i müşkildir
Görünmez hiç cürmü yok yere kan eylemek olmaz
6 Duâlar eylerim benden yana bir dem güzâr etmez
Ne çâre sihr ile servi hîrâmân eylemek olmaz
7 Fuzûlî âlem-i kayd içre sen dem urma aşkından
Kemâl-i cehl ile da'vâ-yı irfân eylemek olmaz

113

- 1 Niçe yıllardır ser-i kûy-i melâmet bekleriz
Leşker-i sultân-ı irfânız velâyet bekleriz
2 Sâkin-i hâk-i der-i mey-hâneyiz şâm ü seher
İrtifâ'-ı kadr için bâb-ı saâdet bekleriz
3 Cîfe-i dünya değil kerkes gibi matlûbumuz
Bir bölük ankâlarınız Kâf-ı kanâat bekleriz
4 Hâb görmez çeşmimiz endîşe-i ağıyârdan
Pâs-bânız genc-i esrâr-ı muhabbet bekleriz
5 Sûret-i dîvâr ediptir hayret-i aşkın bizi
Gayr seyr-i bâğ edip biz künc-i mihnet bekleriz
6 Kârvân-ı râh-ı tecrîdiz hatar havfin çekip
Kâh Mecnûn kâh ben devr içre nevbet bekleriz
7 Sanmanız kim geceler bî-hûdedir feryâdımız
Mülk-i aşk içre hisâr-ı istikâmet bekleriz
8 Yattılar Ferhâd u Mecnûn mest-i câm-ı aşk olup
Ey Fuzûlî biz olar yattıkça sohbet bekleriz

114

- 1 Teşne-i câm-ı visâlin âb-ı hayvân istemez
- 2 Mâil-i mûr-ı hatın mülk-i Süleymân istemez
- 3 Zulmet-i zülfün giriftârı dem urmaz nûrdan
- 4 Tâlib-i şem'-i ruhun hurşîd-i rahşân istemez
- 5 Eylemez meyl-i behişt üftâde-i hâk-i derin
- 6 Sâkin-i künc-i gamın seyr-i gülistân istemez
- 7 Cevrden âh etme ey âşık ki ayn-ı lutfur
- 8 Dost esbâb-ı kemâl-i hüsne noksân istemez
- 9 Âşık isen rind ü rüsvâlıktan ikrâh etme kim
- 10 Aşk sırrın iktizâ-yı devr pinhân istemez
- 11 Aştan âh etmesin âşık yıkar gönlüm deyü
- 12 Hiç sultânım diyen mülkünü virân istemez
- 13 Ey Fuzûlî muttasıl devrân muhâlifdir sana
- 14 Gâlibâ erbâb-ı isti'dâdı devrân istemez

115

- 1 Halka ağzın sırrını her dem kılar izhâr söz
- 2 Bu ne sırdır kim olur her lahza yoktan var söz
- 3 Artıran söz kadrini sıdkıyla kadrin artırır
- 4 Kim ne mikdâr olsa ehlin eyler ol mikdâr söz
- 5 Ver söze ihyâ ki tuttukça seni hâb-ı ecel
- 6 Ede her sâat seni ol uykudan bidâr söz
- 7 Bir nigâr-ı anberîn-hattır gönüller almağa
- 8 Gösterir her dem nikâb-ı gaybdan ruhsâr söz
- 9 Hâzin-i gencîne-i esrârdır her dem çeker
- 10 Rişte-i izhâra bin bin gevher-i esrâr söz
- 11 Olmayan gavvas-ı bahr-i ma'rifet ârif değil
- 12 Kim sadefer terkîb-i tendir lü'lü'-i şeh-vâr söz
- 13 Ger çok istersen Fuzûlî izzetin az et sözü
- 14 Kim çok olmaktan kılıptır çok azizi hâr söz

116

- 1 Bana bâd-ı sabâ ol serv-i gül-ruhtan haber vermez
- 2 Açılmaz gonca-i bahtım ümidim nahli ber vermez
- 3 Döküp gözyaşını sensiz helâkim isterim ammâ
- 4 Ecel peykine seyl-i eşk gird-âbı güzer vermez
- 5 Gözümde mesken et hâr-ı müjemden ihtirâz etme
- 6 Gül-i handâna her dem hâr yâr olmak zarar vermez
- 7 Eğer cân almak istersen tenimden tîğini kesme
- 8 Ki pejmürde nihâle vermeyince su semer vermez
- 9 Kıyâs et şem'den vehm eyle çarhın inkılâbından
- 10 Kim ol baş almağa kasd etmeyince tâc-ı zer vermez

- 6 Belâ zımnında râhat olduğun izhâr eder halka
Felek bî-hûde hâr-ı huşktan gül-berg-i ter vermez
7 Fuzûlî dehrden kâm almak olmaz olmadan giryân
Sadef su almayınca ebr-i nîsândan güher vermez

117

- 1 Benim eşkim mükedder hâtırdan def-i gam kılmaz
Bu rûşendir ki nem âyîneden jengârı kem kılmaz
2 Gam-ı ebrû-yı müşğînin görürse zâhid-i kec-bîn
Dahi kâmet sücûd-ı gûşe-i mihrâba ham kılmaz
3 Sana ey şûh-ı sengîn-dil demem büt nice kim büt hem
Eğerçi seng-dildir böyle bî-dâd u sitem kılmaz
4 Cefâ vü cevri ile kan oldu bağrım yâ Rab ol bed-hû
Niçin terk eylemez cevri ü cefâsın bir kerem kılmaz
5 Murâdım giryeden kesb-i gubâr-ı reh-güzârındır
Gözüm yaşı dem-â-dem çehremi bî-hûde nem kılmaz
6 Hatın devrinde eşk-i hûn ile derd-ü gamım şerhin
Dem olmaz kim ruh-ı zerd üzre müjgânım rakam kılmaz
7 Fuzûlî hasta-dil tâ ravza-i kûyunda sâkindir
Temennâ-yı behişt ü meyl-i gül-zâr-ı İrem kılmaz

118

- 1 Kûhken'den görünür kûhta âsâr henüz
Ol ne benzer bana onun eseri var henüz
2 Çekti Mecnun ayağın bâdiyeden lîk verir
Kanlı güller ayağından çekilen hâr henüz
3 Vâdi-i aşkta sevdâ ile sergeşte idim
Gelmeden gerdişe bu künbed-i devvâr henüz
4 Nokta-i hâline bağlanmış idi cân u gönül
Gezmeden dâire-i devrde pergâr henüz
5 Mâha çektim şeb-i hicrân alem-i şu'le-i âh
Âh kim olmadı ol mâh haber-dâr henüz
6 Nâle-i zârım ile halka harâm oldu yuku
Kara bahtım yukudan olmadı bîdâr henüz
7 Merhem-i vaslı ile buldu kamu derde devâ
Bu Fuzûlî elem-i hecr ile bîmâr henüz

119

- 1 Ey gönül ol hançer-i müjgâna eylersin heves
Kasd-ı cân ettin bekâ-yı ömrden peyvendi kes
2 Çekme gurbet azmine ey sârbân mahmil sakın
Kim bu yolda bîm-i gurbettendir efgân-ı ceres

3 Hâl-i zârımdan seni feryâdım âgâh eyledi
 Şükrü lillâh oldu feryâdım bana feryâd-res
 4 Birbirine sancılıp her yan tenimde okların
 Murg-ı rûhum kaydına olmuş müretteb bir kafes
 5 Ta'ne-i ehl-i melâmetten ne noksân âşıkâ
 Berk-i lâmi' def'in eyler mi hücûm-ı hâr u has
 6 Sûz-ı aşkın tende nâ-geh bulmasın noksân deyü
 Cân çıkınca isterim çıkmaya tenden bir nefes
 7 Ey Fuzûlî ben kanâat mülkünün sultânıyım
 Saltanat esbâbı eğnimde pelâs-ı fakr bes

120

1 Hâk-i reh etti âşık-ı miskîni ol heves
 Kim pây-bûs ı yâre kaçan bula dest-res
 2 Râz-ı derûnu taşraya salmak revâ değil
 Budur günâhı kim asılır muttasıl ceres
 3 Didâr-ı dosttur iki âlem netîcesi
 Yok ondan özge âşıkâ âlemde mültemes
 4 Sînem hevâ-yı aşkın ile doldu ney gibi
 Dem urduğumca âh u figândır çıkan nefes
 5 Her kayd olursa mahz-ı belâdır ki bülbüle
 Ger şâh-ı gülden olsa küdüret verir kafes
 6 Ol gamzeden gönül eğer istersen iltifât
 Tîğ-i tecerrüd ile cihândan alâka kes
 7 Olmaz vücûd-ı âşıkâ aşk icre i'tibâr
 Duymaz Fuzûlî âteş-i hicrâmı hâr u has

121

1 Gözyaşımdan sûz-ı pinhânım kılar ârif kıyâs
 Bî-haber te'sîr-i encümden değil ahter-şinâs
 2 Kan yeter kim dem-be-dem gözden inip örter tenim
 Deşt-i gam Mecnûn'uyum ben kandan u kandan libâs
 3 Hıştlar tek bir biri üzre ciğer pergâlesin
 Göz salıp yığmış habâb-ı hûn binâsıyçin esâs
 4 Ey sanan jûlide-mû başında Mecnûn'un sakın
 Bî-tekellûf gitme kim Leylî evidir ol pelâs
 5 Lahza lahza ham kadim peykânın ister ya kılar
 Zerre zerre mâh-ı nev hürşiddin nûr iktibâs
 6 Tîğ-i gamzen öyle bürrândır ki cellâd-ı ecel
 Dökse kan ta'cîl için tîğinden eyler iltimâs
 7 Ey Fuzûlî zehr-i kahr ile doludur tâs-ı çarh
 Çekmez onun kahrını her kim çeker bir dolu tas

122

- 1 Mesken ey bülbül sana geh şâh-ı güldür geh kafes
Nice âşkınsın ki âhından tutuşmaz hâr u has
- 2 Yâr kûyunda müselmânlar ger olsaydı yerim
Kâfirim ger Ravza-i Rıdvân'a eylerdim heves
- 3 Kûh feryâdı sadâsın verdi Ferhâd'ın demen
Nakş-ı Şîrîn'dir verip âvâz olur feryâd-res
- 4 Nâka Leylî mahmilin çekmiş beyâbân seyrine
Eyle Mecnûn'ı bu hâletten haber-dâr ey ceres
- 5 Bir nefes kalmış hayâtımdan habîbim subh tek
N'ola ger bir mihr göstersen bana âhir nefes
- 6 Hâli ettim dil hevâ-yı ihtilât-ı halktan
Bezm-i gamda ney gibi hem-dem bana feryâd bes
- 7 Ey Fuzûlî ger sana cem'iyet-i dildir murâd
Bağla bir dil-dâra gönlün gayrdan peyvend kes

123

- 1 Ey hoş ol mest ki bilmez gam-ı âlem ne imiş
Ne çeker âlem için gam ne bilir gam ne imiş
- 2 Bir perî silsilesi aşkına düştüm nâ-geh
Şimdi bildim sebab-i hilkat-i Âdem ne imiş
- 3 Vâiz evsâf-ı cehennem okur ey ehl-i vera'
Var onun meclisine gör ki cehennem ne imiş
- 4 Oku sînemden atıp kalmış idi peykânı
Âh bildim sebab-i âh-ı dem-â-dem ne imiş
- 5 Ey Fuzûlî meze-i sâki vü sahbâ bildin
Tevbe kıl tâ bilesin zerk ü riyâ hem ne imiş

124

- 1 Bugün tîğın çekip çıkmıştır ol nâ-mihribân ser-hoş
Sakın ey rahm eden cânına kim bilmez aman ser -hoş
- 2 Ona huş-yâr iken derd-i dil isterdim diyem sâkî
Pey-â-pey sunma câm ü kılma ol servi revân ser-hoş
- 3 Değil takvâdan etsem bâde terkin vehmim ondandır
Ki izhâr eyleyem halk içre aşkın nâ-gehân ser-hoş
- 4 Meğer kan içmek âdet eylemiştir nergis-i mestin
Besî mey nûş edenler gördüm olmaz böyle kan ser-hoş
- 5 Mey-i aşkınla ser-mest olduğum elden nihân kalmaz
Muhâl-i akldır kim saklaya râzın nihân ser-hoş
- 6 Gönül tâ oldu bî-hod aldı gamzen cânımı tenden
Verir yağmâya nakdin gencin olgaç pâs-bân ser-hoş
- 7 Fuzûlî bezm kılmış gayr ile bugün ol gül-ruh
Rakîb-i şûm ile içmiş de mey olmuş yaman ser-hoş

125

- 1 Büt-i nev-resim namâza şeb ü rûz râgıb olmuş
Bu ne dîndir Allah Allah büte secde vâcib olmuş
- 2 Eser-i kabûl-i tâat ona vermiş öyle hâlet
Ki kulûb-ı ehl-i hâle harekâtı câzib olmuş
- 3 Ferahım görüp cefâsın hasenâta dâhil eyler
Ne melek kim ol perînin ameline kâtib olmuş
- 4 Ne aceb ger olsa gamdan dünüm ü günüm ber-â-ber
Nazarımdan ol yüzü gün nice gün ki gâib olmuş
- 5 Gam-ı hicrdır ki artar elemiyle aşk zevki
Galat eylemiş Fuzûlî ki visâle talib olmuş

126

- 1 Bilmez idim bilmek ağzın sırrını düşvâr imiş
Ağzını derler idi yok dediklerince var imiş
- 2 Âciz olmuş yıkmağa âhıyla kûhu Kûhken
N'eylesin miskin onun aşkı hem ol mikdâr imiş
- 3 Taşa çekmiş halk için Ferhâd Şîrîn sûretin
Arz kılmış halka mahbûbun aceb bî-âr imiş
- 4 Ka'be ihrâmına zâhid dediler bel bağladı
Eyledim tahkîk onun bağlandığı zünnâr imiş
- 5 Ömrlerdir eylerim ahvâl-i dünyâ imtîhân
Nakd-i ömr ü hâsıl-ı dünyâ hemân bir yâr imiş
- 6 Zevk-i didâriyla dildârın yok ettim varımı
Devlet-i bâkî ki derler devlet-i didâr imiş
- 7 Dün Fuzûlî ârızın görgeç revân tapşırđı cân
Lâf edip derdi ki cânım var emânet-dâr imiş

127

- 1 Goncasın gül bülbülün katline peykân eylemiş
Bülbül açılğan gülü yüzüne kalkan eylemiş
- 2 Gül arûsun sulh için bülbül nikâh etmiş meğer
Özünü yeşil budağ içinde pinhân eylemiş
- 3 Gonce peykânını tîz etmeklik için şâh-ı gül
Cismini baştan ayağa misl-i sevhân eylemiş
- 4 Dehr ara ger bir sınık dîvâr görsen öyle bil
Ol Süleymân mülküdür kim çarh vîrân eylemiş
- 5 Ey Fuzûlî mihrine aldanma çarhın gerdişi
Göge yetirmiş velî hâk ile yeksân eylemiş

128

- 1 Dil ki ser-menzili ol zülf-i perîşân olmuş
N'ola cürmü ki asılmasına fermân olmuş
- 2 Şâhsın mülk-i melâhette sana kullar çok
Biri oldur ki varıp Mısır'da sultân olmuş
- 3 Rahm edip âşıkı haşr günü yakmayalar
Ki bu dünyâda esîr-i gam-ı hicrân olmuş
- 4 Dediler gam giderir bâde çok içtim sensiz
Gam-ı hicrâna müfid olmadı ol kan olmuş
- 5 Bâğbân-ı çemen-i dehre hayâl-i dehenin
Sebeb-i terbiyet-i gonca-i handân olmuş
- 6 Âdem evvel ser-i küyun verip almış cennet
İşitip ta'n-ı melek sonra peşimân olmuş
- 7 Ey Fuzûlî benim ahvâlime bir vâkıf yok
Böyle kim âlem onun hüsnüne hayrân olmuş

129

- 1 Habâb-ı eşk-i hûnîn cismimi elden nihân etmiş
Gam-ı aşkın beni rüsvâ-yı bî-nâm u nişân etmiş
- 2 Götürmüş hâkten tuğyân-ı eşkim hâr u hâşâki
Başım üzre melâmet kuşlarıyçin âşiyân etmiş
- 3 Büküp mihnet yükünden kaddimi çıkmış tenimden cân
Tavâf-ı küyun etmek kasdına tayy-i mekân etmiş
- 4 Seninle da'vi-i hüsn ettiğiyçin mülk-i hüsn içre
Felek ta'zîr edip Leylâ'yı rüsvâ-yı cihân etmiş
- 5 Meğer terkîb-i İlsâ gerd-i hâk-i dergehindendir
Ki durmuş hâkten kadr ile azm-i âsumân etmiş
- 6 Gezen peykânlarındır tende yâ cân bâğına aşkın
Belâ ser-çeşmesinden her taraf sular revân etmiş
- 7 Fuzûlî'den mizâcın nûnharif gördüm bugün yârın
Meğer fırsat bulup bir şemme hâl-i dil beyân etmiş

130

- 1 Tâ ki tâk-ı zer-nigârın çarh vîrân eylemiş
Hışt-ı zerrînin sabâ ferş-i gülistân eylemiş
- 2 Kâtib-i takdîr hatt-ı sebz tahrîr etmeğe
Berg-i gül-zârı hazân levh-i zer-efşân eylemiş
- 3 Kat' edip fasl-ı hazan âb-ı revân şîrâzesin
Nusha-i gül-zârın evrâkın perîşân eylemiş
- 4 Devr cevrin gör ki nüzhetgâh-ı ehl-i zevk iken
Cûybâr u gülşeni zincîr-i zindân eylemiş

- 5 Eylemiş tedbîr teşvîş-i hazân târâcını
Lâle rengîn rahtını dâğ içre pinhân eylemiş
6 Rûzgârın tîre bahtın kara nutkun lâl edip
Mâtem-i gül bülbülü zâğ ile yek-sân eylemiş
7 Ey Fuzûlî dehr hâlin şâh-ı gülden kıl kıyâs
Kim verip evvel tecemmül sonra üryan eylemiş

131

- 1 Cismimi yandırma rahm et yaşıma ey bağı taş
İhtiyât et yanmasın nâ-geh kuru yanında yaş
2 Hoş geçer nezzâre-i hüsnünle ömrüm var ümîd
Kim ede makbûl-i dergâhın beni hüsn-i maâş
3 Tavf-ı kûyunda ayaktan başa irmiş bir meded
N'ola ger kaddim büküp her dem ayağım olsa baş
4 Fitne yayın kurmağa âteş mi olmuş ihtiyâc
Kim urarsın âleme âteş çatıp her lahza kaş
5 Ey habâb-ı eşk nâ-yâb et ten-i üryânımı
Kim bu rüsvâ perdemi çâk etti sırrım kıldı fâş
6 Pâre pâre gönlümün sûz-ı derûna tâbı yok
Göz yolundan katre katre su olup aksaydı yaş
7 Ey Fuzûlî gark-ı hûn-âb etti göz merdümlerin
Göreyim kullâb-ı müjgâna urulsun kanlı yaş

132

- 1 Zihî cevâhir-i ihsân-ı âma ma'den-i hâs
Dür-i şefâat için bahr-i rahmete gavvâs
2 Yetip huzûruna mi'râc vakti kılmuşlar
Kamer husûl-i müessir Süheyl kesb-i havâs
3 Felek hem ol gece bulmuş safâ ki sûfî tek
Karâr tutmayıp olmuş bu bezmde rakkâs
4 Reh-i mütâbeatindir tarîk-i fevz ü necât
Hevâ-yı merhametindir ümîd-i hayr u halâs
5 Tefâhür eyle Fuzûlî ki ondan özge değil
Sana zamânede nakş-ı sahîfe-i ihlâs

133

- 1 Halka hûblardan visâl-i râhat-efzâdır garaz
Âşika ancak tasarrufsuz temâşâdır garaz
2 Zâhidâ terk etme şâhidler visâli râhatın
Ger ibâdetten hemîn gilmân u havrâdır garaz
3 Hûr u kevserden ki derler Ravza-i Rıdvan'da var
Sâkî-i gül-çehre vü câm-ı musaffadır garaz

- 4 Zevksiz lâzım çıkar dünyâdan ol dünyâ-perest
Kim ona dünyâdan ancak zevk-i dünyâdır garaz
5 Rahat olsaydı garaz dünyâda fakr isterdi halk
Gâlibâ kim halka bir bî-hûde gavgâdır garaz
6 Ârif ol sevdâ-yı aşk inkârın etme ey hakîm
Kim vücûd-ı halktan ancak bu sevdâdır garaz
7 Kıl Fuzûlî terk-i ibrâm-ı tekellüm kim yeter
Sûret-i hâlin ki izhâr-ı temennâdır garaz

134

- 1 Kıl sabâ gönlüm perîşân olduğun cânâna arz
Sûret-i hâlin bu vîrân mülkün et sultâna arz
2 Derhem olmuş sünbülün gûyâ ki kılmıştır ona
Mû-be-mû hâl-i dilim diller uzatıp şâne arz
3 Tende cânım bir perînindir emânet saklarım
Ol zamândan kim emânet kıldılar insâna arz
4 Halk küfr ehline îmân arz eder ben dem-be-dem
Küfr-i zülfün eylerim göğsümdeki îmâna arz
5 Sûret-i bî-cân ile cennet dolar büt-hâne tek
Kılsalar cennette tasvîrin çekip gılmâna arz
6 Mün'imîn arz-ı tecemmüldür işi fakr ehline
N'ola ger dil kılsa her dem derd-i aşkın cânâna arz
7 Ey Fuzûlî böyle pinhân tutma eşk-i âlini
Eyle her reng ile kim var ol gül-i handâna arz

135

- 1 Kılmagıl muhkem gönül dünyâya akd-i irtibât
Sen bir âvâre misâfirsîn bu bir vîrân ribât
2 Bu çemende goncalar güller gören ârif bilir
Kim sebât üstünde kalmaz hiç kabz u inbisât
3 Ehl-i irfândır cihân keyfiyetin tahkîk eden
Kim neşâtından bulur yüz gam gamından yüz neşât
4 Aşk devrânı bana tapşırđı Mecnûn nevbetin
Hâli olmaz nakş-ı erbâb-ı vefâdan bu bisât
5 Her yeten meh-rûya sarf etme Fuzûlî ömrünü
Bî-vefâlardan hazer kıl tut tarîk-i ihtiyât

136

- 1 Dürcdür la'l-i revân-bahşın dür-i şeh-vâr lafz
Dürcden dürler dökersin eylesen izhâr lafz
2 Öyle ağzın tengdir kim söyleşir sâat sana
Gerçi nâziktir verir elbette bir âzâr lafz

- 3 Yetmek olmaz lafz-ı cân-bahşınla ağzın sırrına
 Vahydir gûyâ bu kim mutlak ağız yok var lafz
 4 Nice la'lin geç gelir güftâra gûyâ kim görür
 Ben gibi ol la'lden ayrılmağa düşvâr lafz
 5 Gonca la'lin tek letâfetten dem urmuş bilmezem
 N'eyler izhâr eylegeç ol la'-i gevher-bâr lafz
 6 Ey Fuzûlî isterim dil-dâr hâlim sormaya
 Reşkten kim bulmaya vasl-ı leb-i dil-dâr lafz

137

- 1 Âfitâb-ı tal'atın tuttukça evc-i irtifâ'
 Katl-i ehl-i aşka tîğ-i gamzedir ondan şua'
 2 Deşt tutmak âdetin koymuştu Mecnûn aşka
 Şöhre-i şehri olmağın resmin ben ettim ihtirâ'
 3 Zerk deryâsında bir hâşâktir kim çizginir
 Sûfi-i şeyyâd kim devrân tutup eyler semâ'
 4 Geçtiğim dünyâ vü ukbâdan senin'çin oldu fâş
 Doğru derler küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ'
 5 Ol büt-i ser-keş gelir salmış cemâlinden nikâb
 Ey selâmet el-firâk ey akl u îmân el-vedâ'
 6 Cân ü dil bir ömrüdür tîğ'in'çin eylerler cedel
 Girmeden tîğ'in senin ortaya kat' olmaz nizâ'
 7 Ey Fuzûlî âhiret mülküne lâzımdır sefer
 Böyle fâriğ gezme takvâdan müheyyâ kıl metâ'

138

- 1 Yâr vaslın isteyen kesmek gerek cândan tama'
 Her kişi kim vasl-ı yâr ister kesin ondan tama'
 2 Ârzû-yı vasl-ı cânân câna âfettir gönül
 Yâ taalluk cândan üz yâ vasl-ı cânândan tama'
 3 Çün bana bir zerrece yoktur temâşâ-yı cemâl
 Ben kimim vasl etmek ol hurşîd-i rahşândan tama'
 4 Âşık oldur kim temennâ-yı belâ-yı hicr ede
 Yoksa çoktur mihr eden ol mâh-ı tâbândan tama'
 5 Rişte-i tûl-i emel dâm-ı belâdır n'eyleyim
 Kesmek olmaz ol ser-i zülfi perîşândan tama'
 6 Ârızın görmek hâyatım tâze eyler veh ne ayb
 Ger gedâ vech-i maâşın kılssa sultândan tama'
 7 Muttasıl hirmân kılar hâsıl tama'dan ehl-i hırs
 Turfa kim artar bana geldikçe hirmândan tama'
 8 İster isen hasret ü hirmâna bir dem düşmemek
 Kes Fuzûlî dehrden ümmîd ü devrândan tama'

139

- 1 Dil uzatır bahs ile ol ârız-ı handâna şem'
Od çıkar ağızından etmez mi hazer kim yana şem'
- 2 N'ola gayret âteşi cânım eritse mûm tek
Bu ne sözdür kim demişler ârız-ı cânâna şem'
- 3 Ârız-ı cânân ile bahs-ı kemâl-i hüsn eder
Dil ucundandır ki her sâat düşer noksâna şem'
- 4 Geh ayağı bağı geh boynu nedendir bilmezem
Bir perî aşkında olmuştur meğer divâne şem'
- 5 N'ola gönlüm ârızın isterse cânım kâmetin
Resmdir âlemde bülbül gül sever pervâne şem'
- 6 Kıl şebistânı müşerref kim nisârin kılmağa
Rişteden dürler çekip cem' eylemiş dâmâna şem'
- 7 Ey Fuzûlî şevkten yaktın tenin rûz-ı visâl
N'ttın ey gâfil gerekmez mi şeb-i hicrâna şem'

140

- 1 Gel ey râhat sanan esbâb-ı cem'in kılma nâ-dânlığ
Tarîk-i fakr tut kim fakr imiş âlemde sultânlığ
- 2 Murâd er saltanattan kâm-ı dildir nefse tâbi'sin
Ne hâsıl saltanat adıyla kılmak bende-fermânlığ
- 3 Perîşânlıktan ey ehl-i cihân siz cem' edin hâtır
Ki ben cem' eyledim her kanda vardır bir perîşânlığ
- 4 Ne tâli'dir bu kim âlemde âğâz etmedim bir iş
Kim ol işten ser-encâm etmedim hâsıl peşîmânlığ
- 5 Bana zulm-i sarîh ol kâfir eyler kimse men' etmez
Fuzûlî küfr ola mı ger desem yoktur müselmânlığ

141

- 1 Sâkiyâ mey sun ki dâm-ı gam durur hüş-yârlığ
Mestliktir kim kılar gam ehline gam-hârlığ
- 2 Var fikrin yok gamın çekmek nedir bir câm ile
Bî-haber kıl kim bana bir ola yokluğ varlığ
- 3 Benden âhir çün kılar bî-zârlığ esbâb-ı dehr
Dehr esbâbından ol yeğ kim kılam bî-zârlığ
- 4 Can metânın bahâsıdır ne kim devrân verir
Turfa kim ben sanırım şefkattir ol gaddârlığ
- 5 Ta'ne-i ağıyâr çekmektir işim bir yâr için
Kim olup ağıyâra yâr eyler bana ağıyârlığ
- 6 Çekme zahmet çek elin tedbîr-i derdimden tabîb
Kim değil sen bildiğin ben çektiğim bîmârlığ
- 7 Ey Fuzûlî eylerim kat'-ı taalluk yârdan
Bu tarîk içre bana tevfik ederse yârlığ

142

- 1 Aş için bir turfa menzildir bahâr eyyâmı bâğ
Onda tutsun gonca-veş her kim ki aş ister otağ
- 2 Goncalar açıldı seyr-i bâğ edin ey ehl-i dil
Kim görüp güller gönüller açılan çağdır bu çağ
- 3 Senden ey bülbül füzûndur bende mihnet fasl-ı gül
Sensin ü bin tâze gül hâlâ ben ü bin tâze dâğ
- 4 Bâğa servim geldiğin bilmiş seherden şâh-ı gül
Rûşen etmiş reh-güzârı üzre her yan bin çerâğ
- 5 Çekseler zencîr ile gül-zâra gitmen kim bana
Sünbül-i zülfün firâkıdan müşevveştir dimâğ
- 6 Mevsim-i güldür velî gitmen çemen seyrine kim
Ravza-i kûyun bana ol seyrdan vermiş ferâğ
- 7 Mahrem olmaz rindler bezminde mey nûş etmeyen
Ey Fuzûlî çek ayağ ol bezmden yâ çek ayağ

143

- 1 O hadeng-i gamına sîne-i ahbâb hedef
Muntazır hançer-i müjgânına cânlar saf saf
- 2 Hâk-i dergâhına her subh sürer gün yüzünü
Gâlibâ ondan ona hâsıl oluptur bu şeref
- 3 Hâşe lillah ki bu dîvâne-i şevk-i hatına
Sebeb-i kayd ola zencîr-i sutûr-ı mushaf
- 4 Saldı deryâyâ sabâ hançer-i gamzen vehmin
Ki çıkarmaya dahi gevher-i nâ-sufte sadef
- 5 Ey gönül âleme aldanma sana reng verir
Hâktir kim onu geh la'l kılar gâh hazef
- 6 Bezm-i Cemşîd fenâ bulmağ ile bildim kim
Devr cevrinden imiş nâle-i ney nevha-i def
- 7 Ey Fuzûlî taleb-i rütbe-i irfân eyle
Cehl ile hâsıl-ı evkât-ı şerîf oldu telef

144

- 1 Mihnet-i aşk ey dil âsândır diye çok urma lâf
Aşk bir yüktür ki ham bulmuş onun altında kâf
- 2 Olma gâfil dürd-keşler sohbetinden ey gönül
Ger dilersen edesin âyîne-i idrâki sâf
- 3 Subh-dem zülfün dağıt yâ şâm arz-ı ârız et
Koyma subh u şâm arasında tarîk-i ihtilâf
- 4 Reşk-i ruhsârın dil-i hurşîde salmış ıztırâb
Gayret-i kaddin mizâc-ı şem'e vermiş inhirâf
- 5 Hâk-i kûyun Ka'be'ye nisbet kılan bilmez mi kim
Bunda her dem onda bir nevbet olur vâcib tavâf

6 Ey Fuzûlî zâhid er da'vâ-yı akl eyler ne sûd
Nefy-i zevk-i aşktır cehline ayn-ı i'tirâf

145

1 Olur ruhsârına gün la'line gül-berg-i ter âşık
Sana eksik değil gökten iner yerden biter âşık
2 Bana maksûd terk-i aşk idi veh kim beni hüsnün
Olup gün günden efzûn kıldı gün günden beter âşık
3 Temâşâ-yı cemâlinden nazar ehlini men' etme
Ne sûd ol hûb yüzden kim ona kılmaz nazar âşık
4 Çemende pâ-y-bûsundan oluptur sebzeler hurrem
Hemân bir sebzece olmağa âlemde yeter âşık
5 Kılırsın bin ciğer kan her yana baktıkça ey zâlîm
Ne bakmaktır bu her dem kandan alsın bir ciğer âşık
6 Kılırsın ehl-i aşkı turalım kimse elin tutmaz
Ne iştir bu gerekmez mi sana ey sîm-ber âşık
7 Ne pervâne döyer bir şu'leye ne şem' bir âha
Fuzûlî sanma kim benzer sana âlemde her âşık

146

1 Tâb-ı hurşîd meh-i rûyuna vermiş revnak
Tâ ki zîbâ hatt için ola bu tezhîb-i varak
2 Aks-i haddinle gören dâire-i âyîneyi
Der meh-i bedrdir engüşt-i nübüvvetten şak
3 Sana gülşende nisâr etmek için her nergis
Götürüptür başa altın dolu bir sîm tabak
4 Her hatın mushaf-ı hüsn-i Hak'a bir âyettir
Mekteb-i aşkta her dil ona bir tıfl-ı sebak
5 Âşık olmak sana bestir bize bürhân-ı cünûn
Hüsne akl ehli mukayyed olabilmez mutlak
6 Resmdir âşika gelmek kaşı yaylardan ok
Aşk peydâ olalı böyle kurulmuş bu nesak
7 Şâhtır hüsn bisâtında bu gün ol gül-ruh
Ey Fuzûlî ben-i âvâre sürülmüş beydak

147

1 Olmaz oldu görüp ahvâlîmi el hûblara âşık
Aşk nehyinde bu rüsvâlîği gör şer'e muvâfık
2 Gelir olsan kılarım ferş-i rehin perde-i çeşmim
Dahi nem var' azîzim göze karşı sana lâyık
3 Gülüp açılmak umulmaz deheninden meğer oldur
Cüz kim lâ-yetecezzâ der ona ehl-i dekâyık

- 4 Bağırımın yaraların gözlerim asmış müjelerde
Merdüm-i gûşe-nişîn kandan u kandan bu alâyık
5 Geceler şem' yanar eşk döker subh gelince
Cân verir subh gelen demde zihî âşık-ı sâdik
6 Sebkat etmişti ciğer kanı gözüm yaşına her dem
Aşk hükm etti yine cârî ola âdet-i sâbık
7 Ey Fuzûlî özüm gûşe-nişîn et hum-ı mey tek
Ola tâ kim olasın kâşif-i esrâr-ı hakâyık

148

- 1 Ey firâk-ı leb-i cânân ciğerim hûn ettin
Çehre-i zerdimi hûn-âb ile gül-gûn ettin
2 Ciğerim kanını gözyaşına döktün ey dil
Vara vara onu Kulzüm bunu Ceyhûn ettin
3 Nice hüsn ile seni Leylâ'ya nisbet kılayım
Bilmeyip kadrime terk-i ben-i Mecnûn ettin
4 Söyledin kim tutarım şâd gönüllerde makâm
Şâd iken bu söz ile gönlümü mahzûn ettin
5 Ahd kıldın ki cefâ kesmeyesin âşıktan
Âşıkı va'de-i ihsân ile memnûn ettin
6 Cür'a cür'a mey içip zîb-i cemâl artırdın
Zerre zerre gözümün nûrun eفزûn ettin
7 Ey Fuzûlî akıtıp seyl-i sirişk ağlayalı
Aşk ehline figân etmeği kânûn ettin

149

- 1 Kıldı zülfün tek perîşân hâlimi hâlin senin
Bir gün ey bî-derd sormazsın nedir hâlin senin
2 Gitti başından gönül ol serv kaddin sâyesi
Ağla kim idbâra tebdîl oldu ikbâlin senin
3 Ziyet için cism dîvârında etmezdim yerin
Çekmeseydi aşk cân levhinde timsâlin senin
4 Tîz çekmezsen cefâ tiğîn beni öldürmeğe
Öldürür her gün beni âhirde ihmâlin senin
5 Gark-ı hûn-âb-ı ciğer kılmış gözüm merdümlerin
Ârzû-yı hâl-i müşğîn ü ruh-i âlin senin
6 Dâmgâh-ı aşktan tut bir kenâr ey murg-ı dil
Sınmadan seng-i melâmetten per ü bâlin senin
7 Sâye-veş çoktan Fuzûlî hâk-i kûyun yastanır
Ol ümîd ile ki bir gün ola pâ-mâlin senin

150

- 1 Çeşmimi eşk ile genc-i dür-i meknûn ettin
- 2 Merdüm-i çeşmimi ihsân ile Kârûn ettin
- 3 Mey-i gül-gûnu dedin akla ziyândır zâhid
- 4 Bu mudur akl ki terk-i mey-i gül-gûn ettin
- 5 Cânım aldın mey için sâki içirdin bana kan
- 6 Dâd elinden ki beni âl ile mağbûn ettin
- 7 Hattının âfet-i cân olduğunu bildirdin
- 8 Lûtf kıldın ki beni vâkîf-ı maznûn ettin
- 9 Dil tutar mâr-ı ser-i zülfünü vehm eylemeyip
- 10 Bilmezem kim ona ta'lîm ne efsûn ettin
- 11 Bilemez oldu beni ta'ne eden ehl-i riyâ
- 12 Şükr kim hâlimi ey aşk diğerkûn ettin
- 13 Ey Fuzûlî ne murâd olsa müyesser bilsem
- 14 Bunca kim hasret-i la'l ile ciğerkûn ettin

151

- 1 Cân verir râyiha-i türbet-i pâkin ey tâk
- 2 Nevverallâhu leke'l-arzı sak'allâhu serâk
- 3 Hürmet ettin meye ta'zîm ile tuttun sâkî
- 4 Azzamallâhu leke'l-ecri alellâhi cezâk
- 5 Ser-i kûyunda garîbiz bize bir münîs yok
- 6 Tâle mâ ânesene'l-kalbu caalnâhu fedâk
- 7 Safha-i dilde bulunmaz eser-i sûret-i gayr
- 8 Hînemâ halle nefel-gayru ani'l-kalbi hevâk
- 9 Reh-i aşkında götür gayrdan ey dil râğbet
- 10 Fe izâ şî'te refikan elemül-aşkı kefâk
- 11 Hâb-ı gaflette gönül vasldan oldun mahrûm
- 12 Fâze men nâle safe'l-vasli ve mâ hâbe sevâk
- 13 Ey Fuzûlî ne bilir ehl-i vera' mey zevkin
- 14 Enkere'l-hikmetü men lâmeke cehlen ve nehâk

152

- 1 Şem'-i rûyun âfitâb-ı âlem-ârâdır senin
- 2 Nûr-ı Hak hurşîd-i ruhsârında peydâdır senin
- 3 Sensin ol gevher ki dür-i mümkinât içre bugün
- 4 Mümkin olan aybdan zâtın müberrâdır senin
- 5 Can verir la'lin temennâsında bin âb-ı hayât
- 6 Feyzine leb-teşne yüz Hızr u Mesihâ'dır senin
- 7 Serv ü gül nezzâresin n'eyler sana hayrân olan
- 8 Kim kadin serv ü ruhun gül-berg-i ra'nâdır senin

- 5 Râz-ı aşkın halktan kılmak nihân mümkün değil
 Âşkın ol vechten âlemde rüsvâdır senin
 6 Kıldı şevkin eşk gavvâsı gözüm merdümlerin
 Ey dür-i ter menzilin gûyâ bu deryâdır senin
 7 Cümle-i âfâktan çekmiş taalluk dâmenin
 Tâ Fuzûlî hastaya vaslın temennâdır senin

153

- 1 Şöyle ra'nâdır gözün serv-i hırâmânın senin
 Kim gören bir kez olur elbette hayrânın senin
 2 Kâkülün tek başına çizginmek ister hâtırım
 Ey ben ü yüz ben gibi ser-geşte kurbânın senin
 3 Ârızın devrinde cem'iyetten olsun nâ-ümîd
 Olmayan âşüfte-i zülf-i perîşânın senin
 4 Çok acebdir bir la'l gûyâlık ne mu'cizdir bu kim
 Eyler izhâr-ı suhan la'l-i dür-efşânın senin
 5 Çarh yayından atıldı cânıma tîr-i ecel
 Lîk ondan tîzrek deprendi müjgânın senin
 6 Dâğ-ı hicrânın odun benzetmek olmaz dûzaha
 Olmasın kâfir esîr-i dâğ-ı hicrânın senin
 7 Ey Fuzûlî öyle kim bîmâr-ı derd-i aşksın
 Yok durur ölmekten özge hiç dermânın senin

154

- 1 Dâğ-ı hicrân ile yanmaktan ciğer kan olsa yeğ
 Mülk-i dil gam menzili olunca vîrân olsa yeğ
 2 Yârı ağıâr ile görmek âşika düşvâr olur
 Böyle görmekten esîr-i derd-i hicrân olsa yeğ
 3 Sîneme peykânını gönder gönül def'ine kim
 Sînede sûzan gönül olunca peykân olsa yeğ
 4 Sırrımı rüsvâlığım fâş etmeden âlemlere
 Zâr cismim eşk gird-âbında pinhân olsa yeğ
 5 Dağıtursa n'ola akd-i zülfünü her dem sabâ
 Fitne ehli olanın cem'i perîşân olsa yeğ
 6 Dün Fuzûlî sehv edip geçmiş mey ü ma'sûktan
 Tevbe edip bu yaman işten peşimân olsa yeğ

155

- 1 Kıymadın sâkin-i kûyun olana peykânın
 Bir içim su ile ağırlamadın mihmânın
 2 Nâvek-i gamze dirîğ eyleme âşıklardan
 Kesme erbâb-ı vefâdan nazar-ı ihsânın

- 3 Hâhişin cân idi hâk-i rehine tapşurdım
 Yetti ol hod yerine şimdi nedir fermânın
 4 Câna yettim elem-i hercin ile ey zâlim
 Rahm kıl cânın için var ise bir dermânın
 5 Dâd-hâhım söyle dâmen ne çekersin benden
 Yok mu vehmin ki tutam haşr günü dâmânın
 6 Zâlim olsan ne aceb yok sana dûzah vehmi
 Sana hod yetmeyecektir senin öz hicrânın
 7 Vasl eyyâmı revân yâre fedâ eylemedin
 Ey Fuzûlî gam-ı hicrân ile çıksın cânın

156

- 1 Ey meh benimle dostları düşman eyledin
 Düşman hem eylemez bu işi kim sen eyledin
 2 Peykânlarınla doldu tenim âferîn sana
 Bî-dâd çekmeğe tenimi âhen eyledin
 3 Tahsîn sana ki gönlüm evin tîre koymadın
 Her Zahn-ı nâvekin ona bir revzen eyledin
 4 Olsun ziyâde rifâtin ey âh-ı âteşin
 Mihmet-serâmızı bu gece rûşen eyledin
 5 Eksilmesin tarâvetin ey eşk-i lâle-gûn
 Gül gül tamıp makâmımızı gülşen eyledin
 6 Can çıksa menzil etmeğe ev tut habâbdan
 Ey gözyaşı ki kasd-ı binâ-yı ten eyledin
 7 Mümkin değil cihânda Fuzûlî ikâmetin
 Bî-hûde sen bu merhalede mesken eyledin

157

- 1 Sabâ lutf ettin ehl-i derde dermândan haber verdin
 Ten-i mecrûha cânıdan cânândan haber verdin
 2 Hazân-ı gamda gördün ıztırâbın bülbül-i zârın
 Bahâr eyyâmı tek gül-berg-i handândan haber verdin
 3 Sözü nü vahy-i nâzil ger desem ben hiç küfr olmaz
 Cihâni tutmuş iken küfr îmândan haber verdin
 4 Dediler yâr uşşâkın gelir cem' etmeğe gönlün
 Meğer kim yâre uşşâk-ı perîşândan haber verdin
 5 Süleymân mesnedinden dîv-i güm-reh rağbetin kestin
 Denizde hâtem-i hükm-i Süleymân'dan haber verdin
 6 Fuzûlî rûzgârın tîre oldu şâm-ı hicrândan
 Nesîm-i subh tek hurşîd-i rahşândan haber verdin

158

- 1 Bekâ mülkün dilersen varını yok eyle dünyâ tek
- 2 Etek çek gördüğünden âfitâb-ı âlem-ârâ tek
- 3 Taallûk zulmetin tecrîd hurşîdine kıl matla'
- 4 Eğer âlemde bir gün görmek istersen Mesihâ tek
- 5 Gönül her sûret-i Şîrîn'e verme iç mey-i ma'nâ
- 6 Hazer kıl taşâ çalma tîşeni Ferhâd-ı şeydâ tek
- 7 Refîkin olsa dilsiz cân-ver hem sakla râz ondan
- 8 Sakın sırrın düşürme dillere Mecnûn-ı rüsvâ tek
- 9 Yeter tâvûs tek ucb ile kıl ârâyîş-i sûret
- 10 Vücûdundan geçip âlemde bir ad eyle ankâ tek
- 11 Güher tek kılma tağyir-i tabîat delseler bağrın
- 12 Karâr et her hevâda olma şûr-engiz deryâ tek
- 13 Fuzûlî kâinât esbâbının kıldım temâşâsın
- 14 Nedâmetsiz tena'um yok tasarrufsuz temâşâ tek

159

- 1 Dehenin dedime dermân dediler cânânın
- 2 Bildiler derdimi yoktur dediler dermânın
- 3 Olsa mahbûbların aşkı cehennem sebebi
- 4 Hûr u gilmânı kalır kendisine Rıdvân'ın
- 5 Geçti mey-hâneden el mest-i mey-i aşkın olup
- 6 Ne meleksin ki harâb ettin evin şeytânın
- 7 Urmazan sıhhat için merhem okun yâresin
- 8 İsterem çıkmaya zevk-i elem-i peykânın
- 9 Ne bilir okumayan Mushâf-ı hüsnün şerhin
- 10 Yere gökten ne için indiğini Kur'ân'ın
- 11 Yerden ey dil göğşe kavmıştı sirişkim meleği
- 12 Onda hem koymayacaktır oları efgânın
- 13 Ey Fuzûlî olubam garka-i gird-âb-ı cünûn
- 14 Gör ne kahrın çekerem döne döne devrânın

160

- 1 Gelir ol serv-i sehî ey gül ü lâle açılın
- 2 Ey meh ü mihr gelin kudrete nezzâre kılın
- 3 Azm-i bâğ eylemiş ol serv-i revân ey güller
- 4 Zer nisâr edegörün cümle yığılın derilin
- 5 Götürün okların ey dîdelerim topraktan
- 6 Bu yarar nesnelerin kadrini yahşıca bilin
- 7 Eylemen ey dil ü can hançer-i müjgânına meyl
- 8 Bilirim n'olduğun âhir gelin ondan kesilin

- 5 Gözyaşı tîğiniz için dökülür ey hûblar
Sizi tâ etmeye rüsvâ görünen demde silin
6 Düştü od cânıma ey tende olan peykânlar
Kızmadan ma'reke bir yana erinmen çekilin
7 Ey Fuzûlî kadimiz kıldı felek ham ya'nî
Vaktidir çıkmğa dünyâ kapısından eğilin

161

- 1 Ey gönül çok seyr kılma günbed-i devvâr tek
Sâkin olmak seyrdan yeğ nokta-i pergâr tek
2 Ün verir cân riştesi ham kâmetimden çeksem âh
Yel değip çeng üzre bir âvâza gelmiş târ tek
3 Sînemi nây okların deldi dem urdukça gönül
Ses verir her yerde senden nâle mûsikâr tek
4 Ârızın üzre ham-ı zülfün anıp dün tâ seher
Dolanırım her taraf odlara düşmüş mâr tek
5 Cism-i zârım tîğ-i bî dâdınla oldu çâk çâk
Tünd sudan rahneler peydâ kılan dîvâr tek
6 Bilmeyip bih-bûdumu cevrinden ettim ictinâb
Telh şerbetlerden ikrâh eyleyen bîmâr tek
7 Hâtırın şâd eyledin ehl-i vefâ gönlün bozup
Bir imâret yapmağa bin ev yıkan mi'mâr tek
8 Bî-bekâdır neş'e-i mey zevkin ettim imtîhân
Hiç zevk-i bâkî olmaz neş'e-i dîdâr tek
9 Ey Fuzûlî hâtır-ı ehl-i safâ âyînedir
Çarh cevrinden eser âyîne de jengâr tek

162

- 1 Var ümîdim kim görüp cevlânını olsam helâk
Gerd-i na'l-i bâd-pâyın örte cismim üzre hâk
2 Öldüğüm menzilde defnim kılmağa sanman lahid
Yer görüp gurbette ahvâlîm giribân etti çâk
3 Mest cân verdim mezârım üzre ta'zîm eyleyip
Kubbe yapıp dâne-i engûru eyvân yaptı tâk
4 Çün cefâ mu'tâdıyım bilmen nedir mihr ü vefâ
Bilmese mihr ü vefâ resmin cefâ-kârım ne bâk
5 Her küdüretten beni pâk etti seyl-i hûn-ı dil
Şükrü lillâh âteş-i aşkın beni yandırdı pâk
6 Âh bilmen n'eyleyim cânımda râhat kalmadı
Gözlerim nem-nâk ü sînem çâk ü gönlüm derd-nâk
7 Gayr nakşın mahv kılmıştır Fuzûlî sîneden
Mâ lehu fi'd-dehri matlûbun ve maksûdun sivâk

163

- 1 Lebin reşki mizâcın telh kıldı bâde-i nâbın
Kaşın meyli yüzünü kıbleden döndürdi mihrâbın
- 2 Girihdâr oldu cânım riştesi tesbîh târi tek
Bana gör n'etti âhir ârzû-yı zülf-i pür-tâbın
- 3 Ayağın tozuna yüz sürmeğe vermez sabâ ruhsat
Yüzün yüz kere şebnem yumadan gül-berg-i sîrâbın
- 4 Sabâ ol zülfü deprettikçe teşvîşim ziyâd eyler
Sakın depretme kim bağırmadır başı bu kullâbın
- 5 Der ü divârına güstâh yüz sürmüş diye gerdün
Yüzünü geceler tâ subh sürter yere meh-tâbın
- 6 Muhabbet zâhir etmek cânına kan dökmek istersen
Habîbim bunca hem rağbet nedir cürmüne ahhâbın
- 7 Fuzûlî gamze-i merdüm-küşünden iltifât ister
Sanır kim iltifatı rahm olur kurbâna kassâbın

164

- 1 Ne hoştur ârızın devrinde zülf-i anber-efşânın
Bu devrânda ne hoş cem'iyyeti var ol perîşânın
- 2 Ruhun devrinde bir divânedir sevdâli zülfün kim
Perîşânlıktan olmuş ben gibi meşhûru devrânın
- 3 Hevâdan kâkülündür deprenen yâ rişte-i cândır
Ki her dem çizginip başına ister ola kurbânın
- 4 Müsel sel zülf-i müşgîninden artırmış ruhun revnak
Zihî sünbül ki olmuş zîveri gül-berg-i handânın
- 5 Kararıptır tütün tek rûzgârım ol zamândan kim
Tenim hâşâkine odlar uruptur berk-i hicrânın
- 6 İşimdir sâye tek yerden yere yüz urmak ol günden
Ki başımdan gidiptir sâye-i serv-i hırâmânın
- 7 Fuzûlî'ni ayaktan saldı bâr-ı mihnet-i aşkın
Niçin tutmazsın ey kâfir elini bir müselmânın

165

- 1 Ey musavvir yâr timsâline sûret vermedin
Zülf ü ruh çektin velî tâb ü tarâvet vermedin
- 2 Aşk sevdâsından ey nâsîh beni men' eyledin
Yoğ imiş aklın bana yahşi nasîhat vermedin
- 3 Dün ki fırsat düştü hâk-i dergehinden kâm alam
N'oldu ey gözyaşı göz açmağa fırsat vermedin
- 4 Göz yumup âlemden isterdim açam ruhsârına
Cânım aldın göz yumup açınca mühlet vermedin

- 5 Bu mudur rahmın ki hâlin eyler iken kasd-ı cân
Çıktı hattın kim onu men' ede ruhsat vermedin
6 Verme hüsn ehline yâ Rab kudret-i resm-i cefâ
Çün cefâ çekmekte aşk ehline tâkat vermedin
7 Ey Fuzûlî öldün efgân etmedin rahmet sana
Rahm kıldın halka efgânınla zahmet vermedin

166

- 1 Çarh her aybaşına salmış kaşından bir hayâl
Bu cihettendir her aybaşında olmak bir hilâl
2 Mâh-ı nev olmuş kaşın sevdâsının ser-geştesi
Şehrden şehre gezer âvâreler tek mâh ü sâl
3 Ettiği için hüsnüne karşı kemâl izhâr gün
Bir gün olmaz kim ona gerdûn yetirmez bir zevâl
4 Subh kıldın cilve gün çekti özün bir gûşeye
Şâm arz ettin ruhun şem'i eritti infîâl
5 Kılma gözden çihre vü hâlin nihân kim kılmaya
Dûd-ı âhım âfitâbı çihre-i gerdûna hâl
6 Olmayıp makbûl-i hâk-i dergehin mâh-ı tamâm
Za'f-ı tâlî' verdi gün günden ona tağyîr-i hâl
7 Ey Fuzûlî mâh-nisbet mahv kıl varın tamâm
Ger dilersen bulmak ol hurşîd ile bir ittisâl

167

- 1 Mülk-i hüsnün böyle zâlim pâdişâhı olmagıl
Kim sana zâlim dese âdil güvâhı olmagıl
2 Gamze tîğın çekme her sâat gönül yağmasına
Hükme tâbi' mülke gâret-ger sipâhı olmagıl
3 Âhını ey mâh uşşâkın yetirme göklere
Derd ehlinin nişân-ı tîr-i âhı olmagıl
4 Ger dilersen şem' tek gayret oduna yanmayam
Şâmlar ağyâr şem'-i bezmgâhı olmagıl
5 Âdet etmek hoş değil bî-dâda rahm et Tanrı'çün
Gâhi olsan mâil-i bî-dâd gâhi olmagıl
6 Âşık-ı rüsâ görüp men' etme ey nâsih beni
Münkir-i âsâr-ı takdîr-i İlâhî olmagıl
7 Ey Fuzûlî eyle tâat-ı riyâyî terkin et
Tevbe kıl min-ba'd meşgûl-i menâhî olmagıl

168

- 1 Bes ki za'f-ı rûzededen her gün olur tağyîr-i hâl
Olacaktır ıyd için mâh-ı tamâmım bir hilâl

- 2 Kıldı mâh-ı rûze ol hurşîdî gün günden zaîf
Zerre zerre aya san gün nûru eyler intikâl
3 Bir hayâl etmiş mi za'f-ı rûze yârı bilmezem
Yoksa yârı görmeyip ben gördüğümdür bir hayâl
4 Tutabilseydim su içmezdim kılardım def'ini
Rûzenin kim göz göre hurşîdime ister zevâl
5 Ay tutulsun rûze eyyâmında gün düşsün yere
Kim bu ay günden buluptur mihrîbân mâhım melâl
6 Kanını içmek diler ol la'l-i mey-gûn bu gece
Rûze tutmuş gâliba iftâr için ister helâl
7 Yemek içmek fikrin ehl-i rûzeden kes ey güneş
Bir sevâb et subhlardan tâ şâm kıl arz-ı cemâl
8 Rûze teklîfin Fuzûlî'den götürür ey mühtesib
Nâ-tüvândır onda bu teklîfe yoktur ihtimâl

169

- 1 Öyle müstesnâ güzelsin kim sana yoktur bedel
Senden ey can münkatı' kılmaz beni illâ ecel
2 Nice sûret bağlasın gönlüm halâs-ı aşktan
Aşktır bir hâl kim ol hâle gönlümdür mahal
3 Aşkima noksan yetirmez görmemek ol arızı
Cevhere tağyîr-i âsâr-ı araz vermez halel
4 Eyledi rüsvâ gönül çâk-i giribân-ı edeb
Gör ne ehl-i ilmdir âdâb ile eyler cedel
5 Hâlimi gördükçe men'-i ehl-i aşk eyler fakîh
Hüccet-i maktûu yok eyler kıyâs ile amel
6 Medrese içre müderris verdiği bin dersten
Yeğ durur mey-hânede bir câm vernek bir güzel
7 Ey Fuzûlî ben dem urmuştum safâ-yı aşktan
Matla'-ı hurşîd îcâd olmadan subh-ı ezel

170

- 1 Ey ruhun kible-i cân hâk-i derin Ka'be-i dil
Reh-i aşkında fenâ ser-hadi evvel menzil
2 Lâle-reng etti gözüm kan ile hâk-i derini
Kimyâgerdir eder gördüğü toprağı kızıl
3 Ol ki yârın şeb-i hercine kıyâmet günü der
Halk arasında kıyâmet günü olmaz mı hacil
4 Katı müşkildir işim zülf-i girih-gîrinden
Sabr bu müşkili derler açar ammâ müşkil
5 Etmek olmaz seni âgâh gönül hâlinden
Yazık ol kim vere gönlün sana senden gâfil

- 6 Severim zâhidi kim gûşe-i mihrâbı sever
Ham-i ebrûna rakîbim olup olmaz mâil
7 Deli dersem n'ola uşşâkına gül-çehrelerin
Özünü göz göre odlara salar mı âkil
8 Seni cânan sanırım çık bedenimden ey cân
Ben ü cânânım arasında çok olma hâil
9 Ey Fuzûlî yanarım kim ne için ol yüzü gül
Bana yanar od olur özgeye şem'-i mahfil

171

- 1 Hiç sünbül sünbül-i zülfün gibi müşğîn değil
Nâfe-i Çîn'i saçın tek derler ammâ çîn değil
2 Var gül berginde hem el-hak nezâket birle reng
Lîk cân-perver leb-i la'lin gibi şîrîn değil
3 Mihribân derler seni ağyâra lîkin ben ona
Bâver etmen kim sana mihr eylemek âyin değil
4 Hûblar mihrâb-ı ebrûsuna kılmazsan sücûd
Dînini göndergil ey zâhid ki yahşî dîn değil
5 Tâ Fuzûlî kâmet ü ruhsârına vermiş gönül
Mâil-i serv ü hevâ-hâh-ı gül ü nesrîn değil

172

- 1 Yüzünü gözgüye gaybette ohşadan gâfil
Dokunsa yüz güze olmaz mı ara yerde hacil
2 Bırak nikâbını yüzden kemâl-i sun'u görüp
Firişte hilkat-i Âdem'de şübhesin bâtil
3 Hadîs-i vahy dışın zâyî' etme ağyâra
Revâ mıdır edesin kadrini onun nâzil
4 Harîm-i kûyunu göster nümûne eyle sevâb
Kim ola cennet için halk tâate mâil
5 Seni koyup büte eyler ibâdetin kâfir
Azâb-ı dûzaha ol vecchten olur kâbil
6 Hakîme nefy-i kıyâmet hatâsını bildir
Kıyâm göster ona i'tikâdın et zâil
7 Garaz Fuzûlî'ye ancak elinden ölmektir
Velî muhâldir ancak sen olıcak kâtil

173

- 1 Câna bastım gonca-veş peykânını ey tâze gül
Dözmek için hircine düzdüm demirden bir gönül
2 Veh ne sâhirsin ki oddan su çıkardın sudan od
Terletip ruhsârını gül gül kılanda tâb-ı mül

3 Yandırıp eczâ-yı terkîbim külüm versen ye
 4 Yok yolundan dönmeğim varım senindir cüz' ü kül
 5 Merdüm-i çeşmim yığar nâveklerin mümkün değil
 6 Ol ağaçlar birle tutmak eşk deryâsına pül
 7 Ey gönül levh-i emel nakş-ı bekâdan sâdedir
 8 Fâni etme ömrün ol sevdâda kim bâkî değil
 9 Sûret-ârâ olma tahsîl-i kemâl-i ma'nâ et
 10 Kim behâyim nev'in etmez âdemî zer-beft çul
 11 N'ola dersem kadr ile efzûn Mesihâ'dan seni
 12 Yer ü gök mîzân olup fark olmuş ağırdan yünül
 13 Âteş-i dil öyle sûzândır ki basmaz hiç kim
 14 Rahm edip nâveklerinden özge zahmım üzre kül
 15 Hâsılın evvel gam-ı cânândır âhir terk-i cân
 16 Bu imiş kısmet Fuzûlî hâh ağla hâh gül

174

1 Reh-rev-i irfâna bestir sâgar u sâkî delîl
 2 Kim meh ü hurşîdden kılmış temennâsın Halîl
 3 Olsa isti'dâd-ı ârif kâbil-i idrâk-i vahy
 4 Emr-i Hak irsâline her zerredir bir Cebreîl
 5 Her kimin takdîrden maksûdu öz kadrince dir
 6 Ehl-i Hak ister zülâl-i vasl zâhid selsebîl
 7 Cennete zâhid bilir can vermeden yetmez velî
 8 Câna kıymaz öz temennâsındadır miskîn bahîl
 9 Ey kılan izhâr-ı zillet müjde-i izzet sana
 10 Kim bu dergehte mukarrerdir azîz olmak zelîl
 11 Va'de-i vaslın beni salmış hayâl-i zülfüne
 12 Kim diler tûl-i emel ser-rişte-i ömr-i tavîl
 13 Ey Fuzûlî hûblar zikr-i cemâliyle hoşum
 14 Şükr kim kesb etmişim âlemde bir zikr-i cemîl

175

1 Değilsin çoktan ey gerdûn cihân seyrinde yoldaşım
 2 N'ola ham olsa kaddüm senden artıktır benim yaşım
 3 Terâzû-yı ayâr-ı mihnetim bâzâr-ı aşk içre
 4 Gözüm her dem dolup bin taşa her sâat değer başım
 5 Sirişkım al bağrım pâre bir kûh-ı belâyım kim
 6 Hemîşe lâle vü la'liyle rengindir içim dışım
 7 Bana mânend bir dîvâne sûret bağlamaz gûyâ
 8 Kalem sındırdı tasvîrim çekenden sonra nakkâşım
 9 Fuzûlî hâzin-i genc-i vefâyım ol sebebdendir
 10 Güherler döktüğü isrâf ile çeşm-i güher-pâşım

176

- 1 Tenimde zahm-ı tîğın çeşm-i hûn-efşâna benzettim
Okun kim saf saf etrâfındadır müjgâna benzettim
- 2 Bakâ-yı rûhumu bildim hayâl-i la'l-i nâbindan
Hayâtımdır dedim bağrıma bastım kana benzettim
- 3 Sökülmüş göğsümü kim doludur gamzen hayâliyle
Harâmîler yatağı menzil-i vîrâna benzettim
- 4 Tenimden incinip çıkmış revân cân gibi peykânın
Niçin incinmesin yettikte zevkin cânâ benzettim
- 5 Gözümde beslenip kıymet bulan peykânımı gördüm
Sadefte gevher olan katre-i bârâna benzettim
- 6 Fuzûlî öldürür her dem beni ehl-i nazar ta'nı
Ki niçin yâr la'lin çeşme-i hayvâna benzettim

177

- 1 Aştan cânımda bir pinhân maraz var ey hakîm
Halka pinhân derdim izhâr etme zinhâr ey hakîm
- 2 Var bir derdim ki çok dermândan artıktır bana
Koy beni derdimle dermân eyleme var ey hakîm
- 3 Ger basıp el nabzıma teşhîs kılsan derdimi
El-emânet kılma her bi-derde izhâr ey hakîm
- 4 Gel benim tedbîr-i beybûdemde sen bir sa'y kıl
Kim olam bu derde artıkrak giriftâr ey hakîm
- 5 Gör ten-i uryân ile ahvâlimi hicrân günü
Var imiş rûz-ı kıyâmet kılma inkâr ey hakîm
- 6 Çekmeyince çâre-i derdimde zahmet bilmedin
Kim olur dermân-ı derd-i aşk düşvâr ey hakîm
- 7 Renc çekme sıhhat ümmîdin Fuzûlî'den götür
Kim kabûl-i sıhhat etmez böyle bîmâr ey hakîm

178

- 1 Dehenin şevkini cân-sûz gümân etmez idim
Yoksa bir dem onu ben mûnis-i cân etmez idim
- 2 Vasl-ı hâl-i lebini bilse idim nâ-makdûr
Ârzusunda kara bağrıma kan etmez idim
- 3 Hûblar âşika meyl etmediğın bilse idim
Özümü aşk ile rüsvâ-yı cihân etmez idim
- 4 Düşmeseydi gözümün yaşına feyz-i nazarın
Onu her servin ayağına revân etmez idim
- 5 Salmasaydı dil-i vîrâna imâret tarhın
Onda genc-i güher-i aşkı nihân etmez idim

- 6 Sitem-i ta'ne-i ağıyâra değıldim vâkıf
Yoksa yârin ser-i kûyunda mekân etmez idim
7 Etmeseydi sitem-i yâr Fuzûlî beni zâr
Bunca feryâd çekip âh u figân etmez idim

179

- 1 Bir kuloğlunu gönül mülküne sultân ettim
Mısr-ı dil pâdişehin Yûsuf-ı Ken'ân ettim
2 Dil ki bir dilbere ser-menzil idi âhım ile
Yele verdim adını taht-ı Süleymân ettim
3 Aşk terki dil ü cândan görünürdü müşkil
Terk-i aşk eyle dedin terk-i dil ü cân ettim
4 Cân gamın çekmiş idi var idi boynumda hakı
Bu onun ecri idi kim sana kurbân ettim
5 Reh-i aşkın tutup ettim gam u derdim def'in
Gör ne cem'i bu tarîk ile perîşân ettim
6 Sana tapşırduğım oklarını yaktım ey dil
Zâyî' ettin ne kadar kim sana ihsân ettim
7 Sebze tek kıldı Fuzûlî çıkarıp eşk ayân
Ten gubârında okun her nice pinhân ettim

180

- 1 Penbe-i dâğ-ı cünûn içre nihândır bedenim
Diri oldukça libâsım budur ölsem kefenim
2 Câmı cânân dilemiş vermemek olmaz ey dil
Ne nizâ' eyleyelim ol ne senindir ne benim
3 Taş deler âhım oku şehd-i lebin şevkinden
N'ola zembûr evine benzese beytü'l-hazenin
4 Tavk-ı zencîr-i cünûn dâire-i devlettir
Ne revâ kim beni ondan çıkara za'f-ı tenim
5 Aşk ser-geştesiyim seyl-i sirişk içre yerim
Bir habâbım ki havâdan doludur pîrehenim
6 Bülbül-i gam-zedeyim bâğ u bahârım sensin
Dehen ü kadd ü ruhun gonca vü serv ü semenim
7 Edemen terk Fuzûlî ser-i kûyin yârin
Vatanımdır vatanımdır vatanımdır vatanım

181

- 1 Fâş kıldın gamım ey dîde-i hûn-bâr benim
Eyledin merdüme nem olduğun izhâr benim
2 Dehenin isterim ey aşk yok et varlığım
Ki yok olmakta bugün bir garazım var benim

- 3 Çıkmış ağyâr ile seyr etmeğe ol merdüm-i çeşm
 Bu aceb merdümü çıkmış gözüm ağlar benim
 4 Bu temennâda kim ol şem' ile hem-sohbet olam
 Dûd-ı âh etti dünüm tek günümü târ benim
 5 Mevc ile gönlümü ey eşk kopar yanımdan
 Nâle ile başım ağrıttı bu bîmâr benim
 6 Çıkmış ol şûh bugün dökmeğe kanın görenin
 Girme ey göz kerem et kanıma zinhâr benim
 7 Ey Fuzûlî der ü dîvâra gamım yazmaktan
 Şâhid-i hâl-i dilimdir der ü dîvâr benim

182

- 1 Ay mâh visâliyle hoş et bir gece hâlim
 Ey ahter-i tâli' koma boynunda vebâlim
 2 Feryâd ki ber vermedi bî-dâddan özge
 Gözyaşı ile beslediğim taze nihâlim
 3 Sınmış müje tek halk gözünden akıtır yaş
 Nezzâre-i za'f-ı beden-i müy-misâlim
 4 Ol şem' hayâliyle hoşum ola ki dâim
 Bu sûret ile çizgine fânûs-ı hayâlim
 5 Sûzândır odumdan tenime sancılan oklar
 Pervâneyim ey şem' tutuşmuş per ü bâlim
 6 Sâkî gam-ı devrân ile gâyet melûlüm
 Bir câm-ı ferah-bahş ile def eyle melâlüm
 7 Lutf eyle Fuzûlî benim ahvâlimi arz et
 Ol şâha ki söyleşmeğe kalmadı mecâlim

183

- 1 Her habâb-ı eşkime bir aks salmış peykerim
 Şâh-ı mülk-i mihnetim tutmuş cihânî leşkerim
 2 Ehl-i kadrîm yanalı aşk oduna pervâne-veş
 Sürme-i çeşm eylemişler şem'ler hâkisterim
 3 Cismimi yaktınsa pâ-mâl etme gönlümden sakın
 Külhanım eksik değil hâkisterimde ahkerim
 4 Aşk ser-gerdânyım göğsümde bin bin dağlar
 Bir sipîhr-i sâirim sâbit cemî'-i ahterim
 5 Çeşm târ-ı cismime düzmüştü eşkim gevherin
 Âh kim çarh üzmüş ol târî dağılmış gevherim
 6 N'ola her sâat od üstünde durursam dûd tek
 Üd-ı bezm-i aşkım âteştir bisât ü bisterim
 7 Ey Fuzûlî çok melâmetten beni men' etme kim
 Ben nihâl-i gülşen-i derdim melâmettir benim

184

- 1 Eşiğin taşını kan ile yudu çeşm-i terim
Pâkliğinden taşı la'l eyledi feyz-i nazarım
- 2 Bulmadım ben ciğerim dâğına merhem senden
Nice âh eylemeyem âh yanıptır ciğerim
- 3 Dedi ol yâr seher vakti gelem lik ne sûd
Vakt ma'lûm değil şâm ile birdir seherim
- 4 Ey hoş ol şâm ki bî-hod gideyim kûyuna subh
N'eyledim onda deyü gayrdan alam haberim
- 5 Düşmezem gönlüne zîrâ olubam öyle zaîf
Derd-i aşkımla gözgüde görünmez eserim
- 6 Niçe bin âşıkla ancak bir ok attın demedin
Ki düşer birbirine bir niçe üftâdelerim
- 7 Ey Fuzûlî dura benden ala ta'lîm-i vefâ
Nâ-gehân merkad-i Mecnûn'a düşerse güzërim

185

- 1 Zülfi gibi ayağın koymaz öpem nigârım
Yoktur onun yanında bir kılca i'tibârım
- 2 İnsâf hoştur ey aşk ancak meni zebûn et
Hâ böyle mihnet ile geçsin mi rüzgârım
- 3 Bildi tamâm-ı âlem kim derdmend-i aşkımla
Yâ Rab henüz hâlim bilmez mi ola yârim
- 4 Vaslından ayrı n'ola kanım dökülse gül gül
Ben gül-bün-i hazânım bu fasldır bahârım
- 5 Tasvîr eden vücûdum yazmış elimde sâgar
Ref olmağa bu sûret yok elde ihtiyârım
- 6 Dür istemen zamânı mey neş'esin başımdan
Toprak olanda yâ Rab dürd-i mey et gubârım
- 7 Rüsûvâlarından ol meh saymaz beni Fuzûlî
Dîvâne olmayam mı dünyâda yok mu ârim

186

- 1 Cânlar verip senin gibi cânâna yetmişim
Rahm eyle kim yetince sana cânâna yetmişim
- 2 Şükrâne-i visâline cân verdiğim bu kim
Çok derd çekmişim ki bu dermâna yetmişim
- 3 Hâlim deyip murâdına yetsem aceb değil
Bir bendeyim ki dergeh-i sultâna yetmişim
- 4 Mûr-ı muhakkarım ki serâsime çok gezip
Nâ-gâh bârgâh-ı Sülaymân'a yetmişim

- 5 Bir bülbülüm ki gülşen oluptur nişimenim
Yâ tûtiyim ki bir şekeristâna yetmişim
6 Devr-i felek müyesser ediptir murâdımı
Gûyâ ki tâlib-i güherim kâna yetmişim
7 Miskin Fuzûlî'yim ki sana tutmuşum yüzüm
Yâ bir kemîne katre ki ummâna yetmişim

187

- 1 Dil-i zârımda ne kim var biliptir bilirim
Yâr hâl-i dilimi zâr biliptir bilirim
2 Yârı ağyâr biliptir ki bana yâr olmaz
Ben dahi onu ol ağyâr biliptir bilübem
3 Zülfünü ehl-i vefâ saydına dâm eyleyeli
Beni ol dâma giriftâr biliptir bilirim
4 Ben ne hâcet ki kılam şerh ona hâl-i dilimi
Dil-i zârımda ne kim var biliptir bilirim
5 Yâr hem-sohbetim olmazsa Fuzûlî ne aceb
Özüne sohbetimi âr biliptir bilirim

188

- 1 Hoş ol zamân ki harîm-i visâle mahrem idim
Ne mübtelâ-yı belâ ne mukayyed-i gam idim
2 Gezerdüm itlerin içre fezâ-yı kûyunda
Yerim bihişt-i berîn idi ben bir Âdem idim
3 Hemîşe secdegehim hâk-i âsitânın idi
Bu i'tibâr ile bir ser-bülend-i âlem idim
4 Gedâ-yı kûyun idim böyle zilletim yok idi
Serîr-i saltanat-ı kurbda muazzam idim
5 Zamân zamân eser-i pertev-i cemâlinden
Muâlic-i dil-i pür-derd ü çeşm-i pür-nem idim
6 Ziyâde gam-zedeyim hecr ile hoş ol günler
Ki men bu gam-zedelikten ziyâde hurrem idim
7 Fuzûlî olmaz imiş mihnet-i firâka müfid
Bu zevk zikri ki bir vakt yâre hem-dem idim

189

- 1 Ney gibi her dem ki bezm-i vaslını yâd eylerim
Tâ nefes vardır kuru cismimde feryâd eylerim
2 Rûz-ı hicrândır sevin ey murg-ı rûhum kim bugün
Bu kafesten ben seni elbette âzâd eylerim
3 Vehm edip tâ salmasın ol mâha mihrin hîç kim
Kime yetsem cevr ü zulmünden ona dâd eylerim

- 4 Kan yaşım kılmaz vefâ giryân gözüm isrâfına
 Bunca kim her dem ciğer kanından imdâd eylerim
 5 İncimen her nice kim ağyâr bî-dâd eylese
 Yâr cevriyçin gönül bî-dâda münkâd eylerim
 6 Bilmişim bulmam visâlin lîk bu ümmîd ile
 Gâh gâh öz hâtır-ı nâ-şâdımı şâd eylerim
 7 Levh-i âlemden yudum eşk ile Mecnûn adını
 Ey Fuzûlî ben dahi âlemde bir ad eylerim

190

- 1 Şem'-i şâm-ı firkatim subh-ı visâli n'eylerim
 Bulmuşum yanmakta bir hâl özge hâli n'eylerim
 2 Gayra arz et her ne esbâbın ki var ey dehr-i dîn
 Ben ki ehl-i zevkim esbâb-ı melâli n'eylerim
 3 Yok aceb ger mâla rağbet mülke kılman iltifât
 Ben gedâ-yı kûy-i aşkım mülk ü mâli n'eylerim
 4 İhtimâl-i hicr teşvîşine değmez zevk-i vasl
 Vasl kim var onda hicrân ihtimâli n'eylerim
 5 Ehl-i hâlim deme büt vasfın bana ey büt-perest
 Hâl bilmez dilber-i sâhib-cemâli n'eylerim
 6 Nahl-i kaddin isterim k'ondan belâdır hâsılım
 Bakmazam şimşâda ber vermez nihâli n'eylerim
 7 Ey Fuzûlî kıl kemâl-i akl kesbin yoksa ben
 Kâmil-i aşkım dahi özge kemâl-i n'eylerim

191

- 1 Bâğa girdim ser-i kûyun anıp efgân ettim
 Gül görüp yâdın ile çâk-i giribân ettim
 2 Bakıban nergise bîmâr gözün kıldım yâd
 Nergisi nâle vü efgânıma hayrân ettim
 3 Gonce vü lâle deme dağ karasın koparıp
 Al vâlâya sarıp sebze de pinhân ettim
 4 Gül-i ter üzre düşen şebneme düştü nazarım
 Gözümü şem'-i cemâlinle dür-efşân ettim
 5 Berg-i gül sanma ki hûn-âbe dökten demde gözüm
 Niçe yaprağa ciğer kanı silip kan ettim
 6 Göricek sünbülü andım şiken-i kâkülünü
 Sünbülü girye vü âh ile perîşân ettim
 7 Ey Fuzûlî revîş-i akl melûl etti beni
 Sehv kıldım ki cünûn derdine dermân ettim

192

- 1 Tutuştu gam oduna şâd gördüğün gönlüm
- 2 Mukayyed oldu ol âzâd gördüğün gönlüm
- 3 Diyâr-ı hicrde seyl-i sitemden oldu harâb
- 4 Fezâ-yı aşkta âbâd gördüğün gönlüm
- 5 Ne gördü bâdede bilmen ki oldu bâde-perest
- 6 Mrd-i meşreb-i zühhâd gördüğün gönlüm
- 7 Firâkn odunu gördükçe mum tek eridi
- 8 Sebât u sabrda flâd gördüğün gönlüm
- 9 Getirdi acz görüp aşk müşkül olduğunu
- 10 Kamu hnerlere stâd gördüğün gönlüm
- 11 Değildi böyle mükedder bir ehl-i işret idi
- 12 Bu kanlar içmeğe mu'tâd gördüğün gönlüm
- 13 Fuzl eyledi âheng-i ayš-hane-i Rm
- 14 Esr-i mihnet-i Bağdâd gördüğün gönlüm

193

- 1 Kaçan kim kâmetinden ayrı seyr-i bstân ettim
- 2 Koparp eşk seyl-âbyla ben servi revân ettim
- 3 Koparp gird-bâd-ı âh ile hurşide tapşırdm
- 4 Gubâr-ı reh-gzârn cevherin gözden nihân ettim
- 5 Nişân-ı sret-i hbun verip btler scdunda
- 6 Fesâd-ı i'tikâdn kâfirin hâtr-nişân ettim
- 7 Olup ser-mest kldm neş'e-i zevk-i lebin zikrin
- 8 Meye râgp olanlar küfrünü halka ayân ettim
- 9 Görüp dvârlarda Khken nakşn demen âşık
- 10 Benim âşık ki tuttum deşt terk-i hânmân ettim
- 11 Reh-i âşknda ol gül-ruh ciğer kan olduğum bilmiş
- 12 eker her dem bana tğ-i siyâset san ki kan ettim
- 13 Fuzl şâh-bâz-ı evc-i istiğna iken bilmen
- 14 Ne sehv ettim ki bu vrâne deyri âşiyân ettim

194

- 1 Kld ol serv seher nâz ile hammâma hırâm
- 2 şem'-i ruhsâr ile oldu münevver hammâm
- 3 Grnrd bedeni çâk-i giribânndan
- 4 Câmeden ıkt yeni ayn gösterdi tamâm
- 5 Nl-gn ftaya sardı beden-i uryânn
- 6 San benefşe içine düştü mukaşşer bâdâm
- 7 Oldu pâ-bs-ı şerifiyle müşerref leb-i havz
- 8 Buldu ddâr-ı lâtifyle ziyâ dde-i câm

- 5 Sandılar kim satılır dâne-i dürr-i araki
Urdu el kîseye çoklar kılıp endîşe-i hâm
6 Kâkülün şâne açıp kıldı havâyı müşgîn
Tiğ mûyun dağıtıp etti yeri anber-fâm
7 Tâs elin öptü hased kıldı kara bağırmı su
Yetti su cismine reşk aldı tenimden ârâm
8 Çıktı hammâmdan ol perde-i çeşmim sarınıp
Tuttu âsâyiş ile gûşe-i çeşmimde makâm
9 Merdüm-i çeşmim ayağına revan su döktü
Ki gerek su döküle servin ayağına müdâm
10 Müzd-i hammâma Fuzûlî veririm cân nakdin
Kılmasın sarf-ı zer ol serv-kad ü sîm-endâm

195

- 1 Secdedir her kanda bir büt görsem âyînim benim
Hâh kâfir mü'min tut budur dînim benim
2 Bâğbân şimşâd u nesrînin bana arz etme kim
Ol kad u ruhsârdır şimşâd u nesrînim benim
3 Hâk-i dergâhın nazardan sürme ey seyl-âb-ı eşk
Kılma zâyî' sürme-i çeşm-i cihân-bînim benim
4 Eşk mevcî gezdirir her yan tenim hâşâkini
Mümkün olmaz eşk tahrîkiyle teskînim benim
5 Çâre umdum la'l-i şîrîninden eşk-i telhime
Telh güftâr ile aldın cân-ı şîrînim benim
6 Bende sâkin oldu derd-i aşk Mecnûn'dan geçip
Ondan artıktır meğer aşk içre temkînim benim
7 Ey Fuzûlî her yeten ta'n eyler oldu hâlîme
Bu yeter ehl-i melâmet içre tahsînim benim

196

- 1 Zâir-i mey-hâneyim muğ secdesidir tâatim
Aşk pîrim nakd-i cân nezrim tevekkül niyyetim
2 Her yana baksam surâhî tek sücûd etmek işim
Kanda olsam bâde tek düşmek ayağa âdetim
3 Tavrıma zâhid eğer sûrette eyler i'tirâz
İhtilât etsem onu şermende eyler sîretim
4 Bes ki câm-ı mey gibi hoş-meşreb ü sâfi-dilim
Hürmetim vâcib tutar her kim bilir keyfiyyetim
5 Mu'teberliktir gurûr ehli ben ondan fâriğim
İ'tibâra çok değil kâbil muhakkar hey'etim
6 Aşk erbâb-ı vefâdan zâil etmiş mihrimi
Fakr esbâb-ı alâyıktan götürmüş rağbetim

7 Ey Fuzûlî fakr toprağında devlet iste kim
Sâye ol toprağa salmıştı hümâ-yı himmetim

197

1 Ey kemân-ebrû şehîd-i hançer-i müjgânınım
Bulmuşum feyz-i nazar senden senin kurbânınım
2 Kâkülün târına peyvend etmişim cân riştesin
Başın için bir terahhum kıl ki ser-gerdânınım
3 N'ola kılsam terk-i mey minnet kılıp zâhidlere
N'eylerim mey neş'esin ben kim senin hayrânınım
4 Şâne-veş yüz nâvek-i gam sancılıptır cânıma
Tâ esîr-i halka-i giysû-yı müşg-efşânınım
5 El çekip kat'-ı nazar kılmış ilâcımdan tabîb
Bildi gûyâ kim harâb-ı nergis-i fettânınım
6 Cânıma meylin var ise hükm eyle teslim eyleyem
Şâh sensin ben senin bir bende-i fermânınım
7 Gonce kılmaz şâd gül açmaz tutulmuş gönlümü
Ârzû-mend-i ruh-ı âl ü leb-i handânınım
8 Kan ediptir bağrımı âh etme her dem ey felek
Hürmetim tut bir iki gün kim senin mihmânınım
9 Ey Fuzûlî âteş-i âh ile yandırdın beni
Gâlibâ sandın ki şem'-i külbe-i ahzânınım

198

1 Gamından başa dün hasret eliyle ol kadar urdum
Ki subh olunca mürde cismimi toprağa tapşurdım
2 Büküldü kaddim âhım yetti hurşide sakın ey meh
Ki mihnet okunu peykânladım gam yayını kurdum
3 Dimen Mecnûn'a âşık kim başında kuş yuva tutmuş
Benim âşık ki seyl-i eşkimi başımdan aşurdım
4 Gümânımdan müretteb eyledi bürhân-ı isbâtın
Ne sâhib-keşfe kim dürc-i dehânın sırrını sordum
5 Tecerrüd seyrine sâyemden özge bulmadım hem-reh
Târîk-i aşk içinde çoklar ile durdum oturdum
6 Hevâ-yi aşk ser-gerdânı olmuş gird-bâdım kim
Savurdum göklere toprağımı her yerde kim durdum
7 Fuzûlî aşkı mühlik derdim ol meh-veş inanmazdı
Bi-hamdillâh ki cân vermek târkiyle inandırdım

199

1 Akl yâr olsaydı terk-i aşk-ı yâr etmez m'idim
İhtiyâr olsaydı râhat ihtiyâr etmez m'idim

- 2 Lahza lahza sûretin görseydim ol şîrîn-lebin
Sen gibi ey Bîsûtûn ben hem karâr etmez m'idim
3 Yâr ile ağyârı hem-dem görmeğe olsaydı sabr
Terk-i gurbet eyleyip azm-i diyâr etmez m'idim
4 Vâizin küfrün benim rüsvâlîğımdan kıl kıyâs
Onda sıdk olsaydı ben takvâ şîâr etmez m'idim
5 Ol gül-i handânı görmek mümkün olsaydı bana
Sen tek ey bülbül gülistâna güzâr etmez m'idim
6 Derdimi âlemde pinhân tuttuğum nâ-çârdır
Uğrasaydım bir tabîbe âşikâr etmez m'idim
7 Ey Fuzûlî dâğ-ı hicrân ile yanmış gönlümü
Lâleler açsaydı seyr-i lâle-zâr etmez m'idim

200

- 1 Dürd-veş ser-geşte-i câm u harâb-ı bâdeyim
İ'tibârım yok gubâr-ı kûyunum üftâdeyim
2 Hiç veçh ile bana âbâdlık mümkün değil
Ben harâb-ı bâde-i sâf u izâr-ı sâdeyim
3 Demezim değmez bana gamzen hadengi yâ değer
Değme kaydı çekmezim âlemde bir âzâdeyim
4 Âb-ı çeşmim çizginir kûyunda ammâ kadri yok
Demesin bu devrde kimse ki merdüm-zâdeyim
5 Çarh devrinden ne hâsıl kim verir tağyir-i zevk
Vermeden zevk artırır miskîn-i devr-i bâdeyim
6 Zâhidâ benden ne hâsıl kim okursan mescide
Bende tâat yok heman âlâyiş-i seccâdeyim
7 Zevk istersen Fuzûlî terk-i dünyâ kıl ki ben
Bulmadım bir zevk bundan gayrı tâ dünyâdayım

201

- 1 Hicrân ile yanar geceler rişte-i cânım
Rûşen ola ey şem' sana sûz-ı nihânım
2 Bir şem'-i şebistân-ı belâyım ki değil kem
Tâ ben vereyim sûz-ı dil ü eşk-i revânım
3 Ey halvetime şem'-i ruhundan bırakan nûr
Dîdârına müştâk idi çeşm-i nigerânım
4 Sensiz geceler âh u figânın meh işitti
Ey meh sana yetmez ne aceb âh u figânım
5 Cânâ ne revâdır ki çekip tîğ-i dem-â-dem
Gamzen söke cismim dele bağrım döke kanım
6 Hem-reng-i lebindir deyü kat'-ı nazar etmez
Hûn-ı ciğerimden müje-i eşk-feşânım

7 Pinhânım o dem âleme fâş oldu Fuzûlî
Yâ Rab ki benim şem' gibi yana zebânım

202

1 Muhâlif devrden gül-gûn şarâbı kana değışirdim
Sürûdun çeng ü ûdun nâle vü efgâna değışirdim
2 Dahî zevk-i visâl-i dost şevkin istemen hergiz
Ki ben zevk-i visâli mihnet-i hicrâna değışirdim
3 Beni ey bâğbân ma'zur tut gül-zâr seyrinden
Ki ben gül-zâr seyrin külbe-i ahzâna değışirdim
4 Gönülden zevk bulmazdım çıkardım çâk-i sînemden
Kâtı yaylar hadengiyle gelen peykâna değışirdim
5 Nikâb-ı sûret-i hâl eyledim hûn-ı ciğer seylin
Ayan rüsvalığı derd ü gam-ı pinhâna değışirdim
6 Gönül verdim fenâ vü fakra terk-i i'tibâr ettim
Bi-hamdillah ki âhir küfrümü îmâna değışirdim
7 Fuzûlî bende zevk-i âfiyet az iste kim çoktan
Ben onu ârzû-yı tal'at-ı cânâna değışirdim

203

1 Gel beri lutf eyle ey serv-i hırâmânım benim
Şol leb-i cân-perverinden ver gülün kâmım benim
2 Senden ayrı Hak bilir ey nâzenînler ser-veri
Mihnet ü gamla geçer her subh ile şâmım benim
3 Kârım olmuş rûz u şeb şîven-i firâk-ı yâr ile
Böyle yazılmış ezel günden ser-encâmım benim
4 Vermegil zâhid bana korku cehennemden sakın
Cennetimdir ârızı zülfü durur dâmım benim
5 Geçmesin hiç kimsenin yâ Rab Fuzûlî tek günü
Hep geçer gamla fenâ dünyâda eyyâmım benim

204

1 Yandı cânım hecr ile vasl-ı ruh-ı yâr isterim
Derd-mend-i firkatim dermân-ı dîdâr isterim
2 Bülbül-i zârım değil beyhûde feryâd ettiğim
Kalmışım nâlân kafes kaydında gül-zâr isterim
3 Dehr bâzârında kâsiddir metâ'-ı himmetim
Bu metâi satmağa bir özge bâzâr isterim
4 Fânî olmak isterim ya'nî belâ-yı dehrden
Râhat-ı cism-i zaîf ü cân-ı efgâr isterem
5 N'ola ger kılsam şeb-i hicrân temennâ-yı ecel
N'eyleyem çoktur gamım def'ine gam-hâr isterim

6 Çün bekâ bezmindedir dildârın hem durmazam
Bu fenâ âlemde bezm-i vasl-ı dildâr isterim

205

1 Yakma cânım nâle-i bî-ihyârımdan sakın
Dökme kanım âb-ı çeşm-i eşk-bârımdan sakın
2 Su verir her subh-dem gözyaşı tîğ-i âhıma
Çok beni incitme tîğ-i âb-dârımdan sakın
3 Cevr odu yaktı beni yanımda durma ey gönül
Bir tutuşmuş âteşim kurb u civârımdan sakın
4 Ten evinden rahtımı cehd eyle ey cân taşra çek
Âfet-i seyl-i sirişk-i bî-karârımdan sakın
5 Gerçi bir hâk-i rehim kimse beni almaz göze
Çok hakâretle nazar kılma gubârımdan sakın
6 Durma kabrim üzre ey aşk içre ben tek olmayan
Ta'ne taşdır sana seng-i mezârımdan sakın
7 Şâh-ı mülk-i mihnetim hayl-i sipâhım derd ü gam
Hayl-i bî-hadd ü sipâh-ı bî-şümârımdan sakın
8 Ey Fuzûlî kangı mahbûbu ki sevsen rahmi var
Kıl hazer ancak benim bî-rahm yârımdan sakın

206

1 Ey giyip gül-gün dem-â-dem azm-i cevân eyleyen
Her taraf cevân edip döndükçe yüz kan eyleyen
2 Ey beni mahrûm edip bezm-i visâlınden müdâm
Gayrı hân-ı iltifâtı üzre mihmân eyleyen
3 Ey dem-â-dem reşk tîğiyle benim kanım döküp
Mey içip ağyar ile seyr-i gül-sitân eyleyen
4 N'ola ger cem'iyet-i hâtırdan olsam nâ-ümîd
Cem' olur mu hûblar zülfün perîşân eyleyen
5 Bunca kim efgânımı ey mâh işittin geceler
Demedin bir gece kimdir bunca efgân eyleyen
6 Yâr dün çekmişti katlim kasdına tîğ-i cefâ
Yetmesin maksûduna yâ Rab peşimân eyleyen
7 Aşk derdiyle olur âşık mizâcî müstakîm
Düşmanımıdır dostlar bu derde dermân eyleyen
8 Zâhidin ta'n ile döndürdüm yüzün mihrâbdan
Nice bulmaz ecr bir kâfir müselmân eyleyen
9 Derd-i hicrân nâ-tüvân etmiş Fuzûlî hastayı
Yok mudur yâ Rab devâ-yı derd-i hicrân eyleyen

207

- 1 Sipihrin fâriğim vaslında mâh u âfitâbından
Garaz ıyd-i visâlidir bu ay u gün hesâbından
- 2 Temâşâ-yı ruhun azmine çıktı âfitâb ammâ
Gelirken sür'at ile düştü yüz yerde şitâbından
- 3 Güneş mahcûbdur şem'-i ruhundan yandırıp çarhı
Çıkarmak ister onu şu'le-i âhım hicâbından
- 4 Reh-i aşkında ol gâyette ey meh muztarib olmuş
Ki her ne eylese bilmez ne eyler ıztrâbından
- 5 Güneş levhi değil gökte şuâ' üstünde zerrîn hat
Felek almış eline bir varak hüsnün kitâbından
- 6 Değirmen dâne için çizginir beyhûde devr etmez
Mücerredsın gönül vehm etme çarhın inkılâbından
- 7 Kimi hüşyâr görsen sen ona sun câmi ey sâkî
Bi-hamdillâh Fuzûlî mesttir vahdet şarâbından

208

- 1 Dost bî-pervâ felek bî-rahm devrân bî-sükûn
Derd çok hem-derd yok düşman kavî tâli' zebûn
- 2 Sâye-i ümmîd zâil âfitâb-ı şevk germ
Rûtbe-i idbâr âlî pâye-i tedbîr dîn
- 3 Akl dîn-himmet sadâ-yı ta'ne yer yerden bülend
Baht kem-şefkat belâ-yı aşk gün günden füzûn
- 4 Ben garîb ü râh-ı mülk-i vasl pür teşvîş ü mekr
Ben harîf-i sâde-levh ü dehr pür nakş-ı füsûn
- 5 Her sehî-kad cilvesi bir seyl-i tûfan-ı belâ
Her hilâl-ebrû kaşı bir ser-hat-ı meşk-i cünûn
- 6 Yelde berg-i lâle tek temkîn-i dâniş bî-sebât
Suda aks-i serv tek te'sîr-i devlet vâjgûn
- 7 Ser-had-i matlûb pür mihnet tarîk-i imtihân
Menzil-i maksûd pür âsîb râh-ı âzmûn
- 8 Şâhid-i maksad nevâ-yı çeng tek perde-nişîn
Sâgar-ı işret habâb-ı sâf-ı sahbâ tek nigûn
- 9 Tefrika hâsıl tarîk-i mülk-i cem'iyyet mahûf
Âh bilmen n'eyleyem yok bir muvâfık reh-nümûn
- 10 Çehre-i zerdin Fuzûlî'nin tutuptur eşk-i âl
Gör ona ne rengler çekmiş sipihri-nîl-gûn

209

- 1 Yüceldin kabrim ey bî-derdler seng-i melâmetten
Ki ma'lûm ola derd ehline kabrim ol alâmetten

- 2 Mezârım üzre koyman mîl eğer kûyunda cân versem
 Koyun bir sâye düşsün kabrime ol serv-kâmetten
 3 Gören sâatte ol kamet kıyâmın kıymadım cânâ
 Kıyâmet hem gele kurtulmayam ben bu nedâmetten
 4 Kıyâmette hesâbı olmayanlardandır ol gâfil
 Ki fark eyler firâkın şâmını subh-ı kıyâmetten
 5 Tarîk-i sabr u tedbîr-i selâmet lezzetin bilmez
 Bana aşk u melâmet yeğ gelir sabr u selâmetten
 6 Tabîat inhirâfın gör hevâ-yı aşktan tende
 İlâc et düşmeden sâkî mizâcım istikâmetten
 7 Fuzûlî geç selâmet gûşesinden sabr kûyundan
 Ferâgat olmayan yerde sefer yeğdir ikâmetten

210

- 1 Budur farkı gönül mahşer gününün rûz-ı hicrândan
 Ki ol cân döndürür cisme bu cismin ayırır cânndan
 2 Tutup râh-ı adem bulmuş dehânından gönül kâmın
 Bana hem cezmdir ol azm ben hem kalmazam ondan
 3 Gamım şerh etmek için isterim her gördüğüm sâat
 Tutam dâmânını değmez elim çâk-i girîbândan
 4 Tavâf-ı kûyun isterdim kılam bâr-ı gamın aşkın
 Ham etti kâmetim yollar tutuldu hâr-ı müjgândan
 5 Ne hoş ülfet tutuptur nâ-tüvân cismimle cân gûyâ
 Sanır bir târ-ı mûdur ol ser-i zülf-i perîşândan
 6 Okun geldikçe çeşmim dökse bağrım kanın ondandır
 Ki bağrım kanına yer kalmadı sinemde peykândan
 7 Sitem taşı melâmet hançeri bî-dâd şemşîri
 Fuzûlî her cefâ kim gelse hoştur cânâ cânândan

211

- 1 Bezm-i gam içre sirişkimdir şarâb-ı lâle-gûn
 Kıldı gam kaddim büküp câm-ı şarâbım ser-nigûn
 2 Her taraf pür hûn eliflerdir çekilmiş göğsüme
 Yâ hevâdan mevc urur bağrımındaki deryâ-yı hûn
 3 Artırır eyyâm-ı hicrânın sirişkim hiddetin
 Müddet-i eyyâm mey keyfiyyetin eyler füzûn
 4 Mesken etmiş mâr-ı târ-ı zülfü çeşmim rahnesin
 Pend vermen kim onu ondan çıkarmaz bin füsûn
 5 Kat'-ı ülfet gâliba düşvârdır kim eylemiş
 Nakş-ı Şîrîn ile Ferhâd mukayyed Bîsütûn
 6 Rişte-i cân eyledim peyvend târ-ı zülfüne
 Âh kim çekmekte imdâd eylemez baht-ı zebûn

7 Ey Fuzûlî ben melâmet gevherinin genciyim
Ejderhâdır kim yatar çevremde zencîr-i cünûn

212

1 Eğerçi iğne tek geçtim cihânın her ne varından
Henüz ardımcadır kayd-ı taallûk zülf-i târından
2 Şehîd-i aşk olup feyz-i bekâ kesb eylemek hoştur
Ne hâsıl bî-vefâ dehrin hayât-ı müsteârından
3 Habâb-ı eşk ü âh-ı pür şerer kılmış beni fâriğ
Cihânın kasr-ı sîm-endûd u kâh-ı zer-nigârından
4 Görünmez sûret-i ümmîd-i vaslın levh-i cânımda
Mükedderdir meğer ol âyine cismim gubârından
5 Uzanır rişte-i tûl-i emel dîdâr zevkiyle
Açıldıkça ham ol gül-çehre zülf-i tâb-dârından
6 Sanadır iktidâsı tavr-ı kûy-i Leyli etmekte
Has ü hârı kopar ey nâka Mecnûn reh-güzârından
7 Fuzûlî'den melâmet ihtirâzın isteyen gûyâ
Değil vâkıf dil-i sûzân u çeşm-i eşk bârından

213

1 Görüp mühlik benim çevremde bahr-ı aşk tuğyânın
Kaçıp bir dağa çıkmış Kûhken kurtarmağa cânın
2 Bırakmış itlerine pâre pâre gönlümü ol şûh
Üleştirmiş kesip erbâb-ı istihkâka kurbânın
3 Benim çâk-i giribânım görüp ayb eylemez ol kim
Görür ser-mest çıktıkça onun çâk-i giribânın
4 Gönül gam hem-demidir kanın ey göz merdümü içme
Bilirsin kana kandır gam sana koymaz onun kanın
5 Gözün kim gûşe-i mihrâb tutmuş din kılar yağma
Bu mülkün etmek olmaz fark kâfirden müselmânın
6 Gözüm merdümleri çoktan kırlarlar da'vâ-yı aşkın
Ne hâcet yaşların sormak anarlar Nûh tûfânın
7 Fuzûlî çekme yârın okların her lâhza yaramdan
Sana mı kaldı çekmek her zamân bir yâr hicrânın

214

1 Şifâ lutf et dil-i bîmâra la'l-i nûş handinden
Uyan hem olma ey bî-derd gâfil derd-mendinden
2 Semendin katlime seğritti ammâ korkum ondandır
Ki sebkat ede nâ-geh tevsen-i ömrüm semendinden
3 Murâd-ı hâtırın ger müşkil olmaktır işim olsun
Ne çâre geçmek olmaz hâtır-ı müşkil-pesendinden

- 4 Bilirdim sende hem var ol hevâ kim bendedir ey ney
Dem urdukça eğer çıksaydı âteş bend bendinden
5 Harîs eyler beni pendin mezâk-ı aşka ey nâsih
Dirîğ etme ki mahzûzum senin peyveste pendinden
6 Kemend-i dûd-ı âhındır Fuzûlî çarh boynunda
Aceb sayyâdsın kim kimse kurtulmaz kemendinden

215

- 1 Ele alır yüricek ol gül-i ra'nâ eteğin
Vehm eder kim tuta bir âşık-ı şeydâ eteğin
2 Dâdlar kılmağa ol kâfir elinden geceler
Çıkar âhım göge tâ tuta Mesîhâ eteğin
3 Bildi kim hâk-i reh oldum eteğin tutmak için
Götürür düşmeğe koymaz yere amdâ eteğin
4 Şâmlar kanlı yaşım mevcine elbette değer
Her nice kim götürür çarh-ı muallâ eteğin
5 Öyle uryân gerek âvâre-i sahrâ-yı cünûn
Ki taallûk dikenini tutmaya kat'â eteğin
6 Rind hâk olsa dahı dürd-i hum-ı bâde olur
Ne ise koymaz elinden mey-i sahbâ eteğin
7 Güller açıldı Fuzûlî yakalar çâk ediben
Gel totalım mey ü mahbûb ile sahrâ eteğin

216

- 1 Sun' mi'mârı yapan sâatte gerdûn mahzenin
Dûd-ı âhım çıkmağa açmış kevâkib revzenin
2 Gün batıp yıldız çıkar sanman ki gök dihkânının
Gece âhım dağdır gündüz yığılmış hurmenin
3 Göz döker isrâf ile hûn-âbe la'lin gûyiyâ
Kim ciğer dağında ol la'lin buluptur ma'denin
4 Dözmek olmaz tîğ-i bî-dâdına şîrîn-leblerin
Ger felek Ferhâd-veş taş etse uşşâkın tenin
5 Subh-veş çâk et Fuzûlî pîrehen aşk içre kim
Bilmeye kimse girîbânından onun dâmenin

217

- 1 Görmesem her göz açanda ol gül-i ra'nâ yüzün
Göz yumunca eşk-i gül-gûnum tutar dünyâ yüzün
2 Gerçi kâfirsın sana ey büt yeter ol ecr kim
Rağbetin büt-hâneden döndürdü yüz tersâ yüzün
3 Perde-i çeşmimde nakd-i cevher-i tîğın senin
Mevce benzer kim tuta tahrîk ile deryâ yüzün

- 4 Olma ey sahrâ-nişîn gâfil değil her su serâb
Mevc-i eşk-i germ-i Mecnûn'dur tutan sahrâ yüzün
5 Yâd-ı ruhsârıyla ol mâhın gözüm kan yaş döker
Her gören sâatte hurşîd-i cihân-ârâ yüzün
6 Naz edip döndürme ey bî-derd yüz uşşâktan
Bunca hem gösterme fakr ehline istiğnâ yüzün
7 Ey Fuzûlî dûd-ı âhım tîre eyler âlemi
Görmesem bir lâhza ol mâh-ı melek-sîmâ yüzün

218

- 1 Kurutmuş gâlibâ şevk odu Ferhâd'ın gözü yaşın
Ki ger aksaydı la'l eylerdi bî-şek Bîsütûn taşın
2 Belâ yolunda gavgâya kaçan ben tek durur Mecnûn
Kaçan ben tek dözer ol yeğ bilir her kimse yoldaşın
3 Demen gözyaşı ile def olur aşk âteşi benden
Bu od her yere düşse fark kılmaz kurudan yaşın
4 Beyân-ı aşk bestir levh-i ruhsârında hûn-ı dil
Basîret ehline zâhir kılar her nakş nakkâşın
5 Fuzûlî bâde-hârı dûzahî der halk hayrânım
Ki Hak niçin salıptır cennete mey-hâne evbâşın

219

- 1 Kûhken künd eylemiş bin tîşeyi bir dağ ilen
Ben koparıp salmışım bin dağı bir tırnağ ilen
2 Gam yolunda ben kalıp gittiyse Mecnûn yok aceb
Hastaya düşvârdır hemrehlik etmek sağ ilen
3 Gerd-i râhın vermese gözyaşına teskîn n'ola
Tutmak olmaz böyle seyl-âbın yolun toprağ ilen
4 Gam uğurlar aşk bâzârında nakd-i ömrümü
Kılmak olmaz sûd sevdâda yaman ortağ ilen
5 Ravzâ-i kûyunda bulmuştur Fuzûlî bir makâm
Kim ona cennet kuşu yetmez bin il uçmağ ilen

220

- 1 Gerd-i rehin ey eşk yudun çeşm-i terimden
Terk-i edep ettin n'ola düşsen nazarımdan
2 Hûnin müjelerdir mi veyâ merdüm eliyle
Oklar çekilip taşra atılmış ciğerimden
3 Her bâde ki sensiz içerim bezm-i belâda
Hûn-âb olur elbette çıkar dîdelerimden
4 Seyl-âb-ı sirişk ile hoşum aşk yolunda
Hâşâk-i taallûk koparır reh-güzerimden

- 5 Taşlara döğüp başımı rüsvâ gezer oldum
Ey akl kaçıp kurtulagör derd-i serimden
6 Kes mihrini ey çarh güneşten sana her subh
Bir şu'le yeter âteş-i âh-ı seherimden
7 Sîm-âb-ı sirişk etti beni garka Fuzûlî
Tâ devr cüdâ kıldı büt-i sîm-berimden

221

- 1 Cem' gönlün devr cevrenden perîşân olmasın
Çarh fermânınla gezmekten peşimân olmasın
2 Yer işi gök cümbüşü re'yinle bir dem olmasa
Yeddi iklim ü dokuz gerdûn-ı gerdân olmasın
3 Bir binâdır devletin olmuş penâh-ı hâs u âm
Ol binâ yâ Rab cihân oldukça vîrân olmasın
4 Kılmasa âlem murâdınca medâr olsun harâb
Olmasa devrân senin re'yince devrân olmasın
5 Çizginirken dostlar kâmınca fermânında çarh
Hâkim-i takdîrden tağyîr-i fermân olmasın
6 Tâbi' olsun cümle-i âlem senin fermânına
Cümle-i âlemde senden gayrı sultân olmasın
7 Lahza lahza gülşen-i medhinde gûyâ olmasa
Bülbül-i nutku Fuzûlî'nin hoş-elhân olmasın

222

- 1 Topraktan götür beni ey eşk-i lâle-gûn
Başımdan etme sâyeni kem ey habâb-ı hûn
2 El ta'nesinden isterim ol kûya gitmeyem
Öz ihtiyârım ile beni koyma ey cünûn
3 Teskin bulur ciğerde harâret sirişk ile
Sûz-ı dil ile sînede râhat olur füzûn
4 Ey hûn-ı dîde kesme ciğerden taallûkun
Mihrin savutma sîneden ey âteş-i derûn
5 Bir gün bize saâdet-i vasl etmedin nasîb
Bizden götür nuhûsetin ey tâli'-i zebûn
6 Ol gamze hançerine bir uğratmadın bizi
Kes bizden âşinâlığın ey baht-ı vâjgûn
7 Ey çerh kıl Fuzûlî'nin âhından ihtirâz
Kim bir gün etmeye yedi tâkını ser-nigûn

223

- 1 Bâr-ı mihnetten nihâl-i kâmetin ham olmasın
Başımızdan sâye-i serv-i kadin kem olmasın

- 2 Hâsılım ruhsâr u la'l ü çeşm ü gamzen olmasa
 Ömr bir an bir zaman bir lahza bir dem olmasın
 3 Gerd-i râhın azm-i gerdûn etti kim bu kadr ile
 Şöhre-i âlem hemîn Îsâ-yı Meryem olmasın
 4 İltimâs ettin sabâdan tûtîyâ çektiirmeğe
 Ağlama ey göz gubâr-ı dergehi nem olmasın
 5 Sen tek âfet geldiğin bilmişti kim Hak'tan melek
 İltimâs eylerdi kim âlemde âdem olmasın
 6 Der imiş zâhid ki olmak aybdır rüsvâ-yı aşk
 Bu sözü fâş etmesin rüsvâ-yı âlem olmasın
 7 Ey Fuzûlî zevk-i derd-i aşka noksan hayftır
 İhtiyât et penbe-i dâğında merhem olmasın

224

- 1 N'ola zâhid bilse küfr-i zülfün îmân olduğun
 Şimdi görmüşler midir kâfir müselmân olduğun
 2 Ben eğer âşık olup dîn vermeseydim gârete
 Kim bilirdi aşk mülkü kâfiristân olduğun
 3 Kıl sevâb ey göz döküp kan vâkıf et gâfilleri
 Meyl edenler aşka bilsinler ciğer kan olduğun
 4 Aşkını âsan görüp oldum esîri tıfl iken
 Bilmedim gittikçe bir âşûb-ı devrân olduğun
 5 Ey Fuzûlî hûblar vaslına eylersin heves
 Gûyiya bilmezsin ol vasl içre hicrân olduğun

225

- 1 Yere düşmez her ne ok kim atsa ol ebrû-kemân
 Gün şuaıyla onun çok farkı var ey âsumân
 2 Aşk nâmûsu ben ü Mecnûn'a düşmez lâ-cerem
 Gam yükün çekmekteyiz ben bir zamân ol bir zamân
 3 Yok reh-i aşkında bir menzil yaşım gird-âbına
 Yol yitirmiştir işi ser-geşte gezmehtir hemân
 4 Kâm mümkündür uzun ömr ile zülfünden velî
 Bulmak olmaz devr-i ruhsârında hattından emân
 5 Hiç kim sırr-ı dehânın bilmez ol Îsî-lebin
 Âlemi gavgâya salmıştı mücerred bî-güman
 6 Şem'i ruhsârın nihân tut çeşme-i hurşîdden
 Nûr-ı çeşmim ihtirâz olmaz yaman gözden yaman
 7 Ey Fuzûlî çekme sen râh-ı tevekkülünden kadem
 Menzil-i maksûda yetmehtir mukarrer ben zamân

226

- 1 Tâ sirişk-i dîde-i Ferhâd-ı gördü lâle-gûn
Çeşmeler suyunu gözden saldı kûh-ı Bîsütûn
- 2 Tâ alem kaldırdı âh-ı âteşînim şerm edip
Kıldı hurşîdin felek zerrîn livâsın ser-nigûn
- 3 Taş bağırlı olmasaydı Bîsütûn Ferhât için
Su yerine gözlerinden akıttırdı seyl-i hûn
- 4 Ey gören bin dâğ ile sabr ü sebâtım eyleme
Nisbetim Ferhâd'a kim bir dâğ ile olmuş zebûn
- 5 Kuş yuvası sanma kim sergeşte Mecnûn başına
Hâr ü has cem' eylemiş gird-âb-ı deryâ-yı cünûn
- 6 Tâ göründü safha-i rûyunda hattın reşkten
Taşa çaldı âfitâbın sâde levhin çarh-ı dûn
- 7 Ey Fuzûlî hâk-i kûy-i yâre yettim kanı Hızır
Kim verip kâmin olam âb-ı hayata reh-nümûn

227

- 1 Çerâğ göndericek âteş-i nihânımdan
Fitülesin ederim mağz-ı üstühânımdan
- 2 Açıldı girmeğe gam cân evine revzenler
Çekende oklarını cism-i nâ-tüvânımdan
- 3 Okun tasarruf edip cismi kasd-ı cân etti
N'olaydı rahm kılıp geçse idi cânımdan
- 4 Bir iğne etti beni za'f riştem ol kandır
Ki muttasıl dökülür çeşm-i hûn-feşânımdan
- 5 Edâ-yı şükr-i hadengidir ol sadâ ki çıkar
Zamân zamân dökülen katre katre kanımdan
- 6 Okun musâhabetiyle geçer hoş evkâtım
Helâk olurdum eğer depreneydi yanımdan
- 7 Gam-ı nihânımı eyler Fuzûlî ellere fâş
Aceb azâbdayım nâle vü figânımdan

228

- 1 Gör şirişkim şeb-i hicrân deme kim kandır bu
Zerre zerre şerer-i âteş-i hicrândır bu
- 2 Sanma kim kanlı diken sîne delip baş çekmiş
Şu'le-i âteş-i âh-ı dil-i sûzândır bu
- 3 Kesme ümmîd gönül başına çizginmekten
Ola tâ ki düşe fırsat ele devrândır bu
- 4 Dem-be-dem cânımı ey derd ü belâ incitmen
Lutf edin bir iki dem kim size mihmândır bu

- 5 Ne yakarsın okun ey âteş-i dil vasl günü
 Bize hicrân gecesi şem'-i şebistândır
 6 Gönül ister ala bir bû ser-i zülfünden lîk
 Vermeden cân diler almak sanır âsândır bu
 7 Dün demişsin ki Fuzûlî bana kurbân olsun
 Sana kurbân olayım yine ne ihsândır bu
 Fe'ilâtün (fâ'ilâtün) fe'ilâtün fe'ilâtün fa'ilün

229

- 1 Nihâl-i derddir Mecnûn yer etmiş sâyesin âhû
 Başında kuş yuvası börk ayağında selâsil mû
 2 Bana Zâl-i felek çektiirdi ol mûy-miyân cevrin
 Görün bir târ-ı mûyu nice ejder etmiş ol câdû
 3 Olur meyl-i dil efzûn âsitânın taşına her dem
 Eğerçi resmdir yastıktan ikrâh eylemek sayru
 4 Terahhum kıl bükülmüş kaddime vehm eyle âhımdan
 Sakın çıkmaya nâ-geh yaydan ol ok ey kemân-eburû
 5 Nedir dedim ruh-ı sâfında aks-ı merdüm-i çeşmim
 Dedi gelmiş gemiyle Rûm'a deryâ kat' eder Hindû
 6 Kaşın yayı firâkıdan hadengin gibi inceldim
 Nice bir çektirir aşkın bana zulmün ne güçtür bu
 7 Fuzûlî ayrı düştük yârdan sabr etmeğe yer yok
 Düşüp sahrâya efgân edelim sen ayru ben ayru

230

- 1 Ramazân oldu çekip şahid-i mey perdeye rû
 Mey için çeng tutup ta'ziye açtı gîsû
 2 Bildi mutrib ki ne dr hâl götürdü kopuzun
 Bezmden çekti ayağımı sürâhî vü sebû
 3 Bezm kânûnu bozuldu ne için çeng ile def
 Yığılıp etmeyeler hâkim eşiğinde gulû
 4 Ramazân ayı gerek açıla cennet kapısı
 Ne revâ kim ola mey-hâne kapısı bağılu
 5 Feth-i mey-hâne için okuyalım Fâtihalar
 Ola kim yüzümüze açıla bir bağılu kapu
 6 Âfitâb-ı kadeh etmez ramazân ayı tulû'
 Ne belâdır bize ya Rab ne kara gündür bu
 7 İntizâr-ı mey-i gül-gûn ile bayram ayına
 Baka baka inecektir gözümüze kara su
 8 Ramazân oldu budur vehmi Fuzûlî'nin kim
 Niçe gün içmeye mey zühd ile nâ-geh tuta hû

231

- 1 Eğer çıksaydı derdin cismden derdim ki cândır bu
Ne hâcet derdini yeğdir demek cândan ayândır bu
- 2 Dem-â-dem hûblar cevriyle artar lezzeti aşkın
Yamandır bu ki tahkîk etmeden derler yamandır bu
- 3 Hadengi sâyesinde hoş geçir evkâtını ey dil
Ki gül-zâr-ı hayâtın ziyetini serv-i revândır bu
- 4 Tutuştum âteş-i dilden ciğer kanına gark oldum
Eğerçi bir şerâre oddur ol bir katre kandır bu
- 5 Cihana kaddin üzre kâkülünden fitneler düşmüş
Kıyâmet ibtidâsı fitne-i âhir zamândır bu
- 6 Dediler bî-haberler bâğ-ı cennet kûyuna benzer
Haber verdi bana ondan gelen âdem yalandır bu
- 7 Fuzûlî kıldı feryâd u figânın tîre gerdûnu
Henûz ol mâh sormaz kim ne feryâd u figândır bu

232

- 1 Âşık oldum yine bir tâze gül-i ra'nâya
Ki salar âl ile her dem beni yüz gavgâya
- 2 Let urup kâleb-i fersûdemi geh habs kılar
Geh serâsime vü uryân bırakır sahrâya
- 3 Gözümün kanı ile sînemi al ettim kim
Âlet-i san'at ola ol büt-i bî-pervâyâ
- 4 Bu bir iştir ki beni iğne gibi inceldip
Salar iplik gibi her dem bir uzun sevdâya
- 5 Ayağın bağlamış âvârelerin san'at ile
Yok nihâyet ser-i kûyunda gezen şeydâya
- 6 Laht laht olmuş iken gamze direfşini çekip
Çâre-sâz olmadı bir dem ben-i gam-fersâyâ
- 7 Yaka çâk edeni başmak gibi salar ayağa
Ey Fuzûlî bak onun ettiği istiğnâya

233

- 1 Olsaydı bendeki gam Ferhâd-ı mübtelâda
Bir âh ile verirdi bin Bîsütûn'u bâda
- 2 Verseydi âh-ı Mecnûn feryâdımın sadâsın
Kuş mu karâr ederdi başındaki yuvada
- 3 Ferhâd'a zevk-i sûret Mecnûn'a seyr-i sahrâ
Bir râhat içre herkes ancak benim belâda
- 4 Eşk-i revânıma el cem' oldu var ümîdim
Kim ola vara vara cem'iyetim ziyâde
- 5 Geh gamzen içmek ister kanımı gâh çeşmin

- 6 Korkum budur ki nâ-geh kanlar ola arada
Ser-verlik ister isen üftâdelik şîâr et
Kim düşmeden ayağa çıkmadı başa bâde
7 Ger görmemek dilersen resm-i cefâ Fuzûlî
Olma vefâya tâlib dünyâ-yı bî-vefâda

234

- 1 İstedim merhem okundan ciğerim yâresine
Attı bin ok ki değer her oku bir pâresine
2 Birbiriyle çekişir gerd-i rehin'çün müjeler
Gör ne kanlar düşecektir buların arasına
3 Çekmez oldu gönül oklar yükün ol serv meğer
Çekerek ata okun rahm ede bî-çâresine
4 Kanı göz yaşı gibi ehl-i nazar kim yürüyüp
Bir içim su vere deşt-i gamın âvâresine
5 Her taraf eşklerimdir görünen yâ yığılıp
Geldi su halkı sirişkim suyu nezzâresine
6 Bilmedim kim nazar ehli nesini eksiltir
Gazab eyler nazar etsem meh-i ruhsâresine
7 Ey Fuzûlî ciğerim kanını koymaz döküle
Cân fedâ ol sanemin gamze-i hûn-hâresine

235

- 1 Bâğa gir bülbüle arz-ı gül-i ruhsâr eyle
Yok gülün arzımı bülbül gözüne hâr eyle
2 Bâğ şahidlerine zülf ile çeşmin göster
Sünbülü derhem edip nergisi bîmâr eyler
3 Goncaya lâf-ı letâfette ağız açtırma
Lahza lahza onu şermende-i güftâr eyle
4 Serve âzâdlık ismiyle yaraşmaz yürümek
Onu hem şîve-i refâra giriftâr eyle
5 Dâr-ı dünyâyı gönül cehd kılıp terk edegör
Hâb-ı gaflette iken özünü bîdâr eyle
6 Ey ciğer zahmı ağız açma hadengin göricek
Yetene râz-ı nihânım yeter ihzâr eyle
7 Kes Fuzûlî tamamı gayrı temannâlardan
Kanda olsan taleb-i devlet-i didâr eyle

236

- 1 Uyup âhûya düştü müşğ Mecnûn tek peyâbâna
N'ola çeksen onu zincîr-i zülf-i anber-efşâna

- 2 Çeker kâfir gözün her dem ciğerden gamze peykânın
 Ne güçtür bu ne verdi alabilmez bir müselmâna
 3 Belâ nâvekleri sancılmasın mı bağrıma her dem
 Dolaşır şâne tek her lahza ol zülf-i perîşâna
 4 Okun geldikçe sînemden sadâlardır çıkan bilmen
 Dil eyler nâle yâ peykân değer sînemde peykâna
 5 Sadâ-yı nâvekin çıktıkça cân hurrem olur gûyâ
 Bu zindân-ı belâdan çıkmağa ruhsat verir cânâ
 6 Boyanıp kana olmuş pâre pâre güller a'zâsı
 Meğer hançer çekip sen serv tek çıktın gülistâna
 7 Melâmet oduna yandın Fuzûlî çık bu âlemden
 Terahhum kıl revâ görme ki âlem oduna yana

237

- 1 Ey dil-i ser-geşte vü şikeste-i vâlih
 Salli ve sellim ale'n-nebiyyi ve âlih
 2 Na't-ı nebîdir kemâl-i akl nişânı
 Fe'ti bi-mâ şâa min-sıfâtı kemâlih
 3 Dâğ-ı firâkına ihtimâl ne mümkün
 Ahrakanî nâru iştiyâki visâlih
 4 Zikri ile hoş geçir hemîşe zamânın
 Müftekiren fi-cemâlihi ve celâlih
 5 Eyle hayâl-i ruhun nazarda tasavvur
 V'aktebese'n-nûri min-şuâi cemâlih
 6 Marzi vü meşkûrdur cemî'-i fiâli
 Ahsene men hissete cemîi hisâlih
 7 Tâbi'i olmaktadır necât Fuzûlî
 Yesserekallahu tâbian li-fiâlih

238

- 1 Yine ol mâh benim aldı karârım bu gece
 Çıkacaktır feleğe nâle vü zârım bu gece
 2 Şem'-veş mahrem-i bezm eyledi ol mâh beni
 Yanacak âteş-i hicre yine varım bu gece
 3 Pâre pâre ciğerim itlerine nezr olsun
 Ol ser-i kûya eğer düşse güzârım bu gece
 4 Subha saldı bu gece şem' gibi katlimi hicr
 Ola kim subh gelince gele yârım bu gece
 5 Var idi subh visâline Fuzûlî ümmîd
 Çıkmasa hasret ile cân-ı fikârım bu gece

239

- 1 Nihâl-i servdir kaddin kaşın nûn ol nihâl üzre
Misâl-i nokta-i nûn hâlin ol müşgîn hilâl üzre
- 2 Olup hayrân götürmen hatt u hâlinde nazar gûyâ
Gözüm merdümleleridir noktalar ol hatt u hâl üzre
- 3 Ham ettin kâmetim ger terk-i ser kıldımsa ma'zûrum
Ne övrüm var eğer derlerse olmaz nokta dâl üzre
- 4 Zülâl-i hûn-ı dildendir gözüm peymânesi memlû
Habâb altındadır ol nokta kim korlar zülâl üzre
- 5 Yazar göz perdesine eşk şerh-i hâl bilmez kim
Okunmaz kan ile yazılsa hat evrâk-ı âl üzre
- 6 Dem-â-dem kıl-k-i müjgân ile tıfl-ı merdüm-i çeşmim
Hat-ı sevdâ-yı hâlin meşk eder levh-i hayâl üzre
- 7 Fuzûlî'nin tarîk-i nazma tab'ın müstakîm etmiş
Hayâl-i kâmetin kim bir eliftir i'tidâl üzre

240

- 1 Mushaf demek hatâdır ol safha-i cemâle
Bu bir kitâb sözdür fehmi eden ehl-i hâle
- 2 Ruhsâra nokta olmak resm-i hat olmasaydı
Düşmezdi menzil etmek ruhsârın üzre hâle
- 3 Hayrân-ı mâh-ı rûyun hurşide mihr salmaz
Müştâk-ı tâk-ı ebrûn eksik bakar hilâle
- 4 Kondurdu gerd hattın âyîne-i murâda
Kufî urdu akd-i zülfün gencîne-i visâle
- 5 Devrân bana kalem tek sevdâ kapısını açtı
Tâ kaddimi gamından döndürdü za'f nâle
- 6 Resm-i vefâ Fuzûlî senden kemâle yetmiş
Hoş kâmil-i zamânsın ahsent bu kemâle

241

- 1 Hazer kıl âh odundan cevri ni uşşâka az eyle
Has ü hâşâki yakma şu'lesinden ihtirâz eyle
- 2 Sanemler secdesidir bizde tâat Tanrı'çün zâhid
Kimi görsen sen öz dîninde teklîf-i namâz eyle
- 3 Hakîkat hattını yazmak dilersen levh-i zâtında
Hatın gül-ruhların manzûr tut meşk-i mecâz eyle
- 4 Sanemler seng-dillerdir işitmezler söz ey zâhid
Yeter bî-hûde ben tek onlara arz-ı niyâz eyle
- 5 Senin nâzın görende akl kalmaz hasbeten lillâh
Emândır âşık-ı dîdâra bir dem terk-i nâz eyle

- 6 Yolunda intizâr-ı makedminle hâk olan çoktur
Hırâm et bir kadem ben hâk-sârı ser-firâz eyle
7 Fuzûlî câna tapşırdın hayâlin şimdi rüsvâsın
Sana kim der ki nâ-mahreme ifşâ-yı râz eyle

242

- 1 Batalı kana okun dîde-i giryân içre
Bir eliftir sanasın kim yazılır kan içre
2 Yeridir sîne-i sûzânıma külhan deseler
Bes ki batmıştır okun sîne-i sûzân içre
3 Câmı ten içre ne saklardım eğer bilseydim
Ki değil gizli gam-ı la'l-i lebin cân içre
4 Alagör oklarını dîdelerimden ey dil
Hayftır olmaya nâ-geh yite müjgân içre
5 Çâk gönlüm yarasında yaraşır peykânın
İkd-ı şebnem hoş olur gonca-i handân içre
6 Kaddine serv demiş goncaların ta'nından
Duramaz bâd-ı sabâ hiç gülistân içre
7 Ey Fuzûlî kime sûz-ı dilimi şerh edeyim
Yok benim kimi yanan âteş-i hicrân içre

243

- 1 ξ Ârızın görse felek onu bırakmaz aya
Zerre zerre kılıp onu bırakır sahrâya
2 ∪ Leblerin aksin alıp bâğa girer her dem su
Reşkten kan içirir berg-i gül-i ra'nâyâ
3 ∫ Yeridir aksine âyîne demir bend olsa
Ki niçin karşı durur sen gibi bî-hemtâyâ
4 ∪ Bulduğu yerde hasedden gün urur sâyene tîğ
Ki refik olmaya sen mâh-ı melek-sîmâyâ
5 ∪ Oka peykan dikilir gamzen için peyveste
Dokunur ta'ne oku kaşın ucundan yaya
6 ∪ La'l-i nâbın sıfatı şehd-i musaffâdır lîk
Acı etmiş onu safrâ-yı hased sahbâyâ
7 ∫ Yâr salmazsa Fuzûlî sana meylin ne acep
Nice meyl etmek olur sen gibi bir rüsvâyâ

244

- 1 Su verir her subh-dem gözyaşı tîğ-i âhıma
Kim dökem kanın sipihrin salsa mihrin mâhıma
2 Şem'-i ruhsârın odu kıldı beni âteş-perest
Çâk-i sînemden temâşâ eyle âteş-gâhıma

- 3 Tütüyâ tek çeşm-i erbâb-ı nazardır menziliz
Gerçi hâk-i reh-güzârım dîde-i bed-hâhıma
4 Gam kimi öldürse kanlı tek kaçır benden yana
Şâh-ı derdim ilticâ eyler ulüvv-i câhıma
5 Bir fakîrim durmasın kimse bana ta'zîm için
Kanda varsam ey gözüm su sep gubâr-ı râhıma
6 Gâfilim sırr-ı leb-i cân-perverinden tâ hatın
Konduruptur gerd mir'ât-ı dil-i âgâhıma
7 Ey Fuzûlî yâre döndürdüm yüzüm ağıyardam
Hasmı çok gördüm sığındım sıdk ile Allâh'ıma

245

- 1 Yürütmeyin arakı meclis içre bâde ile
Harâm-zâdeyi koyman helâl-zâde ile
2 Verir sitem sebakın tıfl-ı hüsnüne hattın
Koman o yüzü karayı bu levh-i sâde ile
3 Bana zamân ile Mecnûn mukaddem olsa n'ola
Yolunda şâh ber-â-ber değil piyâde ile
4 Kaşın belâsına düştüm felek gamın çekerek
Bu güçlü yayı çeker oldum ol kepâde ile
5 Kapında ham kadimi gezdirip yürür gönlüm
İtin durur yügürür her taraf kılâde ile
6 Benim müderris-i ilm-i cünûn kanı Mecnûn
Ki ber-murâd ola devrimde istifâde ile
7 Yaşım ayağına ger düşse men'in eylemezem
Ne eyledi bana nem var bir o fütâde ile
8 Beni sağınma Fuzûlî gam içre Mecnûn tek
Ki ben ziyâdeyim ondan gam-ı ziyâde ile

246

- 1 Rahm et işte dil-i dervîş çeken âhlara
Ki gedâ âhı eser eyler olur şâhlara
2 Mihri yok mâhlara âh eser etmez yâ Rab
Ver bir insâf bu mihri yok olan mâhlara
3 Kaşların tâkına versem dil-i sûzan ne aceb
Resmdir asıla kandîl nazargâhlara
4 Mâil-i serv-kadın vaslına yetmez nite kim
Baht şâyeste değil himmeti kûtâhlara
5 Sâkî-i bezm-i cünûn nergis-i mestindir kim
İçirir bâde-i gaflet dili âgâhlara
6 Bakma ey dide zenâhdânına mahbûbların
Gezme gâfil hazer et düşmeyesin çâhlara

- 7 Ey Fuzûlî vera' ehli reh-i mescid tutmuş
Sen reh-i mey-kede tut uyma bu güm-râhlara

247

- 1 Ey vücûdun eseri hilkat-i eşyâ sebebi
Nebî ol vakt ki bi'l-fi'l gerekmezdi nebî
2 Seyyid-i Ebtahi vü Mekkî vü ümmi vü zekî
Hâşimî vü Medenî vü Kureşî vü Arabî
3 Sebkat-i zât ile evvân-ı risâlet sadrı
Şeref-i asl ile fihrist-i rüsül müntehabı
4 Azm-i çerh etti Mesihâ ki bula mi'râcın
Yetmedi menzil-i maksûda tarîk-i talebi
5 Enbiyâdan kime sen tek bu müyesserdir kim
Âdem'e vech-i mübâhât ola izz ü nesebi
6 Halef-i mu'teber-i Âdem ü Havvâ sensin
Cealallahu fidâen leke ümmî ve ebi
7 Yâ nebî kılma Fuzûlî'ni kapından muhrûm
Afv kıl var ise dergâhta terk-i edebi

248

- 1 Ey vücûd-ı kâmilin esrâr-ı hikmet masdarı
Masdarı zâtın olan eşyâ sıfâtın mahzarı
2 Mazharı her hikmetin sensin ki kilik-i kudretin
Safha-i eflâke nakş etmiş hutût-ı ahteri
3 Ahteri mes'ûd olan oldur ki tab'-ı pâkinin
Kâbil-i feyz ola nutkundan safâ-yı cevheri
4 Cevheri ma'yûb olan nâkıs benim kim muttasıl
Sâdedir hattın hayâlinden zamîrîm defteri
5 Defter-i a'mâlimin hatt-ı hatâdandır siyâh
Kan döker çeşmim hayâl ettikçe hevl-i mahşeri
6 Mahşeri eşkim verir seyl-âba ger rûz-ı cezâ
Olmasa makbûl-i dergâhın sirişkim gevheri
7 Gevheridir aşk bahrinin Fuzûlî âb-ı çeşm
Lîk bir gevher ki lutf-ı Hak onadır müşterî

249

- 1 Ey hoş ol günler ki ruhsârın bana manzûr idi
Çeşm-i ümmîdim çerâğ-ı vasıldan pür nûr idi
2 Kurb şevki âfiyet-bahş-ı ten-i bîmâr idi
Vasl zevki râht-efzâ-yı dil-i mehcûr idi
3 İzzetim şem'i münevver tâliim azmi kavî
Devletim hükmü revân ayşım evi ma'mûr idi

- 4 Dâmen-i ikbâlîme gerd-i taarruz yetmeyip
 Çeşm-i hâsîd çehre-i cem'iyetimden dür idi
 5 Âdem idim kurb-i dergâhında bulmuştum kabûl
 Menzîlim cennet meyîm kevser enîsim hûr idi
 6 Baht matlûbum müyesser kılmağa mahkûm olup
 Dehr esbâbım müheyâyâ kılmağa me'mûr idi
 7 Her duâ kılsam tevakkufsuz olurdu müstecâb
 Her temennâ eylesem ihmâlsiz maktûr idi
 8 Heçr vehminden yetirmezdîm küdüret gönlüme
 Gerçi devrânın muhâlif cünbüşü meşhûr idi
 9 N'ola ger salsa Fuzûlî'ni gam-ı hicrâna çerh
 Vasl eyyâmında ol gâfil idi mağrûr idi

250

- 1 Bıraktı hâke hüsnün âfitâb-ı âlem-ârâyı
 Götürdü yeryüzünden mu'ciz-i la'lin Mesîhâ'yı
 2 İki gözden revân etmiş sirişkim kâmetin şevki
 Asâ-yı mu'cizi gör kim iki bölmüş bu deryâyı
 3 Bükülmüş kaddimi kurtaragör kullâb-ı zülfünden
 Hatâdir çekmesin çok bağı çökmüş bir sınık yayı
 4 Ruhun üzre ham-ı ebrûnu görmek isterim ammâ
 Besî düşvâr olur gün var iken görmek yeni ayı
 5 Şarâb-ı nâba lutf et muhtesib çok kahr ile bakma
 Mükedder kılma aks-i türeden câm-ı musaffâyı
 6 Yedi gündür ol ayı görmezem âhım şerâriyle
 N'ola kılsam Benâtü'n-na'ş ile yek-sân Süreyyâ'yı
 7 Fuzûlî eşk seyliyle perîşân olma sabr eyle
 Ona hem var ola âhir tutup durur mu dünyâyı

251

- 1 Beni cândan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
 Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı
 2 Kamu bîmârına cânân devâ-yı derd eder ihsân
 Niçin kılmaz bana dermân beni bîmâr sanmaz mı
 3 Şeb-i hicrân yanar cânım döker kan çeşm-i giryânım
 Uyadır halkı efgânım kara bahtım uyanmaz mı
 4 Gül-i ruhsârına karşı gözümde kanlı akar su
 Habîbim fasl-ı güldür bu akar sular bulanmaz mı
 5 Gamım pinhân tutardım ben dediler yâre kıl rûşen
 Desem ol bî-vefâ bilmen inanır mı inanmaz mı
 6 Değildim ben sana mâil sen ettin aklımı zâil
 Bana ta'n eyleyen gâfil seni görgeç utanmaz mı

- 7 Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rüsvâdır
Sorun kim bu ne sevdâdır bu sevdâdan usanmaz mı

252

- 1 Gitti elden sanemin kâkül-i müşg-efşânı
Yine devr etti perîşân ben-i ser-gerdânı
2 Öyle mu'tâd olubam âteş-i hicrân ile kim
Görmesem yandırır elbette beni hicrânı
3 Gökte âhım yeli söndürdü çerâğın güneşin
Yerde eşkim ayağa saldı dür-i galtânı
4 Göz beyâzına çeker la'llerin sûretini
Dem-be-dem hâne-i müjgân ile bağrım kanı
5 Çıktı can kimseye izhâr edebilmen derdim
N'edeyim âh bu derdin ne ola dermânı
6 Ey sitem taşını bî-derdlere zâyi' eden
Yapagör bir niçe taş ile dil-i vîrânı
7 Verse can yetmese cânâna Fuzûlî ne aceb
Her kişi kim sever öz cânı için cânânı

253

- 1 Fâriğ etti mihrin özge meh-likâlardan beni
Hırz imiş aşkın senin saklar belâlardan beni
2 Gönlüm aldın gösterip yüz lutf minnet cânıma
Eyledin müstağnî özge dil-rübâlardan beni
3 Vâmık u Ferhâd tek rüsvâyâ kılman nisbetim
Bir fakîrim sanmanız ol hod-nümâlardan beni
4 İşve vü nâz ile ref'ettin gam u endûhumu
Sihir ile bîgâne kıldın âşinâlardan beni
5 Kıl tekellüm zülfün endûhunu gönlümden gider
Bir füsûn ile halâs et ejdehâlardan beni
6 Gâyet-i zühd ü vera' zâhid visâl-i hür ise
Vechi yok men eylemek hûrî-likâlardan beni
7 Her cefâ kılsan Fuzûlî tek şikâyet kılmazam
Aşk etvârında sanma bî-vefâlardan beni

254

- 1 Çehre-i zerdimde gör hem-dem sirişk-i âlimi
Ol gül-i ra'nâyâ bu reng ile bildir hâlîmi
2 Tâ ki servim basa başım üzre gâhi bir kadem
Ey musavvir rehğüzârı üzre çek timsâlimi
3 Ey felek yoktur pelâs-ı fakrdan ârım benim
Atlasından bilmişim üstün muhakkar şâlimi

- 4 Ey hoş ol kim aşk harfin bir dahi tekrâr edem
Haşr dîvânında görgeç nâme-i a'mâlîmi
5 Hiç kes yoktur ki nâlemden şikâyet eylemez
Şükr kim arz eyleyen çoktur sana ahvâlîmi
6 Niyyetim oldur ki ruhsârın görüp cânım verem
Mushaf-ı ruhsar ile kılğıl mübârek fâlimi
7 Subh u şâm ol kible-i ebrû berâberdir bana
Ey Fuzûlî Tanrı gözden saklasın ikbâlîmi

255

- 1 Yâr kılmazsa bana cevri ü cefâdan gayrı
Ben ona eylemezem mihr ü vefâdan gayrı
2 Ey diyen gayra gönül verme kanı bende gönül
Ser-i zülfünde olan bahtı karadan gayrı
3 Kıldı Mecnûn gibi çoklar heves-i aşk velî
Döymedi derde ben-i bî-ser ü pâdan gayrı
4 Müşg-i Çin zülfün ile eylese da'vâ ne aceb
Ne olur yüzü kara kulda hatâdan gayrı
5 Lebine çeşme-i hayvân demezem kim lebinin
Var bin câna değer feyzi bakâdan gayrı
6 Hiç kim bilmedi tahkîk ile ağzın sırrın
Sırr-ı gaybı ne bilir kimse Hudâ'dan gayrı
7 Ey Fuzûlî bize takdîr gam etmiş rûzî
Kılalım sabr nedir çâre rızâdan gayrı

256

- 1 Yıktı sâkî bir ayağ ile ben-i efkârı
Bir tepük eyledi vîrân bu kühen dîvârı
2 Gâh ma'mûr kılar bâde beni gâh harâb
Görünüz gâh yapıp hâh yıkan mi'mârı
3 Gün çıkınca saçarım gevher-i eşk encüm tek
Geceler yâdıma geldikçe meh-i ruhsârı
4 Dil yakar dâğ gözün fikri ile hicr günü
Bu çerâğ ile mi saklar geceler bîmârı
5 Yok özünden haberi kim ki gelir dünyâya
Bezmden taşra komaz pîr-i mugân hüş-yârı
6 Bize çün kadr bulunmaz çikalım dünyâdan
Müşterî yok nice bir bekleyelim bâzârı
7 Kayd-ı İslâm Fuzûlî sana bir âfettir
Bir hisâr edegör ondan özüne zünnârı

257

- 1 Tereşşuh kabrimin taşından etmiş çeşmimin yaşı
Hayâl eyler gören kim la'ldendir kabrimin taşı
- 2 Ne zîbâsın ki sûret bağlamaz tasvîr-i ruhsârın
Tahayyür sûret eyler sûretin çekmekte nakkâşî
- 3 N'ola gird-âb-ı gam derse dil-i ser-geşte dünyâya
Sanır kim çizginir âlem kimin kim çizginir başî
- 4 Sipîhr-i pür-kevâkibden değil derde devâ mümkün
Hayâl etme vere tiryâk-i zehr-i gam bu haşhâşî
- 5 Bakâsı mümkün olmaz olsa ger dîvâr-ı ömründe
Meh ü hurişîdden hışt-ı binâ eflâkten kâşî
- 6 Verir emvâta ihyâ bâde gûyâ kim çıkıp her gün
Salar feyz-i Mesihâ bâdeye mey-hâne huffâşî
- 7 Fuzûlî'yi reh-i aşkında eşk ü âh eder rüsvâ
Belâdır her kimin bir yolda gammâz olsa yoldaşî

258

- 1 Hâsılım yok ser-i kûyunda belâdan gayrı
Garazım yok reh-i aşkından fenâdan gayrı
- 2 Ney-i bezm-i gamım ey mâh ne bulsan yele ver
Oda yanmış kuru cismimde hevâdan gayrı
- 3 Perde çek çihreme hicrân günü ey kanlı sirişk
Ki gözüm görmeye ol mâh-likâdan gayrı
- 4 Yetti bî-kesliğim ol gâyete kim çevremde
Kimse yok çizgine gird-âb-ı belâdan gayrı
- 5 Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapım båd-ı sabâdan gayrı
- 6 Bozma ey mevc gözüm yaşı habâbın ki bu seyl
Koymadı hiç imâret bu binâdan gayrı
- 7 Bezm-i aşk içre Fuzûlî nice âh eylemeyem
Ne temettu' bulunur neyde sadâdan gayrı

259

- 1 Hayret ey büt sûretin gördükte lâl eyler beni
Sûret-i hâlim gören sûret hayâl eyler beni
- 2 Mihr salmazsın bana rahm eylemezsin bunca kim
Sâye tek sevdâ-yı zülfün pâyâmâl eyler beni
- 3 Za'f-ı tâlî' mâni'-i tevfik olur her nice kim
İltifâtın ârzû-mend-i visâl eyler beni
- 4 Ben gedâ sen şâha yâr olmak yok ammâ n'eyleyim
Ârzû ser-geşte-i fikr-i muhâl eyler beni

- 5 Tîr-i gamzen atma kim bağrım deler kanım döker
Akd-i zülfün açma kim âşüfte-hâl eyler beni
6 Dehr vakf etmiş beni nev-res civânlar aşkına
Her yeten meh-veş esîr-i hatt u hâl eyler beni
7 Ey Fuzûlî kılmazam terk-i tarîk-i aşk kim
Bu fazîlet dâhil-i ehl-i kemâl eyler beni

260

- 1 Gördüm ol hurşîd hüsnün ihtiyârım kalmadı
Sâye tek bir yerde durmağa karârım kalmadı
2 Bir gün olmaz tal'atın görmek müyesser âh kim
Zerrece ol gül yanında i'tibârım kalmadı
3 Pâk kıldı sûretimden za'f dehr âyînesin
Öyle mahv oldım ki bir zerre gubârım kalmadı
4 Gam günü hem-demlerim gark oldular gözyaşına
Silmeğe gözyaşımı bir gam-güsârım kalmadı
5 Rûzgârım hoş geçerdî âh kim devrân dönüp
Oldu ahvâlîm harâb ol rûzgârım kalmadı
6 Râh-ı aşk içre bana ancak fenâ maksûd idi
Şükr kim maksûda yettim intizârım kalmadı
7 Ey Fuzûlî el kamu ağyârım oldu yâr için
Sûz-ı dilden gayrı bir dil-sûz yârım kalmadı

261

- 1 Her gören ayb etti âb-ı dîde-i giryânımı
Eyledim tahkîk görmüş kimse yok cânânımı
2 Lahza lahza hûblar gördüm ki dil kasdındadır
Pâre pâre eyledim ben hem dil-i sûzânımı
3 Çok yetirme göklere efgânım ey kâfir sakın
İncinir nâ-geh Mesîhâ işitip efgânımı
4 Kılma her sâat beni rüsvâ-yı halk ey berk-i âh
Eyleme rûşen şeb-i gam külbe-i ahzânımı
5 Çıkma ey divâne bâzâr-ı melâmetten deyü
Muttasıl çâk-i girîbânım tutar dâmânımı
6 Kangı büttür bilmezem îmânımı gâret kılan
Sende îmân yok ki sen aldın diyem îmânımı
7 Ey Fuzûlî cânâ yetmişim gönülden şükr kim
Bağladım bir dilbere kurtardım ondan cânımı

262

- 1 Cânımın cism ile zevk-i ittisâli kalmadı
Âh kim sensiz dirilmek ihtimâli kalmadı

- 2 Şükrü lillâh baht yâr oldu yetirdim tîğine
Başımın bir kılca boynumda vebâli kalmadı
3 İstedim ol mâha arz-ı hâl edem hayret bana
Öyle gâlib oldu kim bir söz mecâli kalmadı
4 Bilmezem hâlin hayâlin kanda tasvir eyleyem
Dâğdan bir yer ten ü cânımda hâlî kalmadı
5 Her kimi gördünse gam üftâdesi tuttun elin
Veh ki benden gayrı bir gam pâymâli kalmadı
6 Ey hoş ol ser-mest kim gönlünde zevk ü şevkten
Âhîret endîşesi dünyâ hayâli kalmadı
7 Âferin ey câm kim sildin gönül âyînesin
Hâtır-ı pâkimde dünyânın melâli kalmadı
8 Zühde nisbet pâ-mâl-i kaydır her kim ki var
Bezm-i dehr içre harîf-i lâübâlî kalmadı
9 Gör Fuzûlî aşk tuğyânın adem mülkün gözet
Azm-i künc et çün hevânın i'tidâli kalmadı

263

- 1 Sanma ki bülbül açar uçmağa bâl ü perini
Gün yakıp onu savurmuş göğe hâkisterini
2 Gözüm ü yüzüm arasında müjem sedd oldu
Ki gözümden su çıkıp yumaya hâk-i derini
3 Mevc-i eşkim görüp ebrûya salar çin ne aceb
Ki su vermek çıkarır ol kılıcın cevherini
4 Düştü vâsf-ı dür-i dendânı ağızdan ağıza
İşitip saldı beyâbana deniz gevherini
5 Göz yüzün gömese kanlar dökülür âh n'ola
Fitneyi basa müşerref kıla göz manzarını
6 Reşha-i câm bizi tuttu n'ola ger sâkî
Gelse kurtara bizi ala ayağı terini
7 Oldu nezzâremize cem' Fuzûlî etfâl
Gel totalım bu sipâh ile cünûn kışverini

264

- Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün fa'ilün
1 Tâb-ı süz-ı sîneden eksilmeseydi göz nemi
Göz yumup açınca seyl-âba verirdim âlemi
2 Her gözüm pür mevc bir deryâdır ol deryâ için
Her kaşımır mevcden bir ser-nigûn olmuş gemi
3 Mûy-i jûlidemdedir cem'iyet-i esnâf-ı gam
Mülk-i sevdânın budur gûyâ sevâd-ı a'zamı

- 4 Hicr var ey dîde vasl eyyâmı dökme hûn-ı dil
Sakla kim elbette onun hem gelir birgün demi
5 Âdemiden çok olur zâhir perî-veşler velî
Az olur vâki' perî-veşlerde sen tek âdemi
6 Vasl yâdıyle gönül söndürme âhım âteşin
Külbe-i târımdan ikrâh etmesin hicrân gamı
7 Ey Fuzûlî kıldı cânım riştesin pür pîç ü tâb
Bir perî-veş dil-berin sevdâ-yı zûlf-i pür-hamı

265

- Gark-ı hûn-âb-ı dil etti dîde-i giryân beni
Onca kan döktü ki bundan tuttu âhir kan beni
2 Her taraf yüz gam helâkim kasdın etmiş Tanrı'çün
Bir dem ol gözden akan hûn-âba kıl pinhân beni
3 Yok mecâlim özge gül-ruhsâra sensiz bakmağa
Öyle kim kılmış gamın öz hâlime hayrân beni
4 Rûz-ı vasl ey dil çekip bir tîğ minnet koy bana
Yoksa minnetsiz helâk eyler şeb-i hicrân beni
5 Gark-ı hûn-âb oldu cismim hâksârım âh kim
Dürd-veş saldı ayaklara gam-ı devrân beni
6 Penbe-i dâğım nihân etmiş ser-â-ser cismimi
Kim melâmet kılmaya her kim görüp uryân beni
7 Bir meh-i bî-mihreyim mâil Fuzûlî yok aceb
Kılsa her yan zerre-nisbet çarh ser-gerden beni

266

- 1 Merhem koyup onarma sînemde kanlı dâğı
Söndürme öz elinle yandırdığın çerâğı
2 Uymuş cünûna gönlüm ebrûna der meh-i nev
Ne i'tibâr ona kim seçmez karadan ağı
3 Kaddin gamında servin sormağa za'f-ı hâlin
Gül-zârdan kesilmez ırmakların ayağı
4 Dür tek dişin sözünü her dem işitmek ister
Bahrın müdâm onun'çün sâhildedir kulağı
5 Zülfü siyeh sanemler olmuş senin esîrin
Aşkında her birinin öz zülfü boynu bağı
6 Ger müşğ derse âşık ol bûy-ı zülfe sâkî
Tünd olma bir kadeh ver ter eylesin dimâğı
7 Devrân havâdisinden yok bâkimiz Fuzûlî
Dârü'l-emânımızdır mey-hâneler bucağı

267

- 1 Kâmetin hizmetine servin eğilmez başı
Ne bilir ehl-i tarîkin revîşin ol nâşî
- 2 Öğünür dîde ki hayrânım ezelden yüzüne
Oldu ma'lûm bu lâfında ki çoktur yaşı
- 3 Eşk-i la'li reh-i aşkında tutuptur eteğim
Korkuluktur nice salıp gidelim yoldaşı
- 4 Yetti ol gâyete za'fım ki çeker tasvîrim
Her zamân dâire-i hayrete bin nakkâşî
- 5 Muhtesib Tanrı için gel bana çok verme azâb
Meyl-i mescid mi eder mey-kedeler evbâşî
- 6 Kesti ben şiftenen ehl-i selâmet yolunu
Bes ki etrâfıma cem' oldu melâmet taşı
- 7 Ey Fuzûlî ne belâ okları kim gelse bana
Sebeb ol kaşları yânın gözüdür ya kaşı

268

- 1 Mefulü Fa'ilatü Mefa'ilü Fa'ilün
Hoş geldi dün ol aya sirişkim nezâresi
- 2 Böyle olur ki âşıkın işler sitâresi
Ey her maraz ilâcına hükm eyleyen tabîb
- 3 Bîmâr-ı derd-i aşk olanın yok mu çâresi
Çıkmak diler sefine-i ten cümbüşüyle cân
- 4 Deryâ-yı aşktan ki ademdir kenâresi
Derler ki var Vamık ü Mecnûn aceb değil
- 5 Dağılmış ola âteş-i aşkım şerâresi
N'oldu getirmedi ele sad-pâre gönlümü
- 6 Vehm eyledin mi el kese bu şîşe pâresi
Senden hemîşe tîr-i belâdır gelen bana
- 7 Böyle olur mu âşık u ma'şûkun arası
Ey söyleyen Fuzûlî'ye aşk içre sabr kıl
- Söyle bu merhem ile kimin bitti yâresi

269

- 1 Maşer günü görem derim ol sevr-kâmeti
Ger onda hem görünmese gel gör kıyâmeti
- 2 Terk-i mey ettin ey gönül eyyâm-ı gül gelir
Elbette bu işin çekilir bir nedâmeti
- 3 Mecnûn ki pâdişâh-ı vühûş u tuyûr idi
Ben tek musahhar etmedi mülk-i melâmeti
- 4 Sahrâ-neverd iken bana tasvîr-i Kûhken
Öğretti şehr-i aşkta resm-i ikâmeti

- 5 Seng-i melâmet ile çekin çevreme hisâr
Eşkim fenâyâ vermesin ehl-i selâmeti
6 Zâhid çok etme ta'ne mey üftâdesine kim
Çokları yıktı pîr-i mugânın kerâmeti
7 Gam zulmetinde bulmağa derd ü belâ beni
Bestir Fuzûlî âteş-i âhım alâmeti

270

- 1 Revâcın nakd-i peykânınla bulmuş hüsn bâzârı
Geçer nakdin eğer bin Yûsuf'un olsan harîdârı
2 Meğer devr-i ruhun tarhın çeker gül safhası üzre
Kim olmuş gevher-efşân bülbülün pergâr-ı minkârı
3 Çeker bin dâire çevremde hırz için sirişkimden
Hamîde kaddimin bî-hûde çizginmez bu pergârı
4 Geçer nâlem felekten ham kadimi çenge benzetmen
Ki çıkmaz perdeden çengin sadâ-yı nâle vü zârı
5 Yeni aydan yüzün sathında bin kâleb düzüp bozmuş
Verince kaşların tákına sûret sun' mi'mârı
6 Sanemler hidmetin tâat bilen rind ecrsiz kalmaz
Kılar bin rişte-i tesbîh tek her târ-ı zunnârı
7 Fuzûlî'nin dehânın hasreti bir derde salmış kim
Ne pinhân etmeği mümkündür ol derdin ne izhârı

271

- 1 Ey her tekellümüm hat-ı sebzın hikâyeti
Verdim hemîşe mushaf-ı ruhsârın âyeti
2 Ermiş sahîh nakl ile ervâh-ı kudsten
Îsâ'ya mu'ciz-i leb-i la'lin rivâyeti
3 Dil kişverini gâret ederlerdi hûblar
Men' etmeseydi şahne-i şevkin himâyeti
4 Bildim tarîk-i aşk hatar-nâktir velî
Ben dönmezem bu yoldan ölüm olsa gâyeti
5 Kaddin helâkiyim düşebilmen ayağına
Bir derde düşmüşüm ki bulunmaz nihâyeti
6 Ben kim seni görende gider benden ihtiyâr
Gelmez beyâna mihnet-i aşkın şikâyeti
7 Şükr et Fuzûlî etme figân yâr kılsa cevır
Kim ehl-i aşka cevırdır onun inâyeti

272

- 1 Lebin aksi gözüm yaşını mey tek lâle-gûn etti
Zenahdânın murâdım dost kâmın ser-nigûn etti

- 2 Özün nisbet kılarıdı zülfüne zincîr her sâat
 Bu sevdâlar onu ser-halka-i ehl-i cünûn etti
 3 Onun tek kim perîşânlık ziyâsın artırır şem'in
 Bana cevrin ziyâd olmak sana meylim füzûn etti
 4 Müjen hançerlerin gönlüm basar bağına vehm etmez
 Ona câdû gözün gûyâ ki ta'lim-i füsûn etti
 5 Bakâ-yı sûret-i Şîrîn için tevfik mi'mârı
 Binâ-yı aşk-ı Ferhâd'ın esâsın Bîsütün etti
 6 Sana aksin mukâbil durduğuyçün lâf-ı hüsn eyler
 Onu câm içre gayret garka-i gird-âb-ı hûn etti
 7 Fuzûlî'den sebât u sabr-ı cevri ü kahr az iste
 Kim ol bî-çâreyi derd ü gamın bî-had zebûn etti

273

- 1 Ey göz ol nergis-i hûn-hâra nigâh etme dahi
 Rûzgârım gam-ı hicriyle siyâh etme dahi
 2 Ey gözüm yaşı bu ser-geşteliğın terkin kıl
 Serv-kâmetlere kat'-ı ser-i râh etme dahi
 3 Ey gönül ömrümü verdin yeke âşıklık ile
 Bakma her gonce-leb ü gül-ruha âh etme dahi
 4 Bakma ey cân hat u ruhsarına mahbûbların
 İhtiyât eyle günâh üzre günâh etme dahi
 5 Kılma ey aşk bana arza perî-çehreleri
 Sûret-i hâlîmi mihr ile tebâh etme dahi
 6 Götür ey nefis hevâ vü hevesin âlemden
 Herze herze taleb-i rif'at-ı câh etme dahi
 7 Ey Fuzûlî mey ü ma'sûk mezâkın terk et
 Özünü âsî-yi dergâh-ı ilâh etme dahi

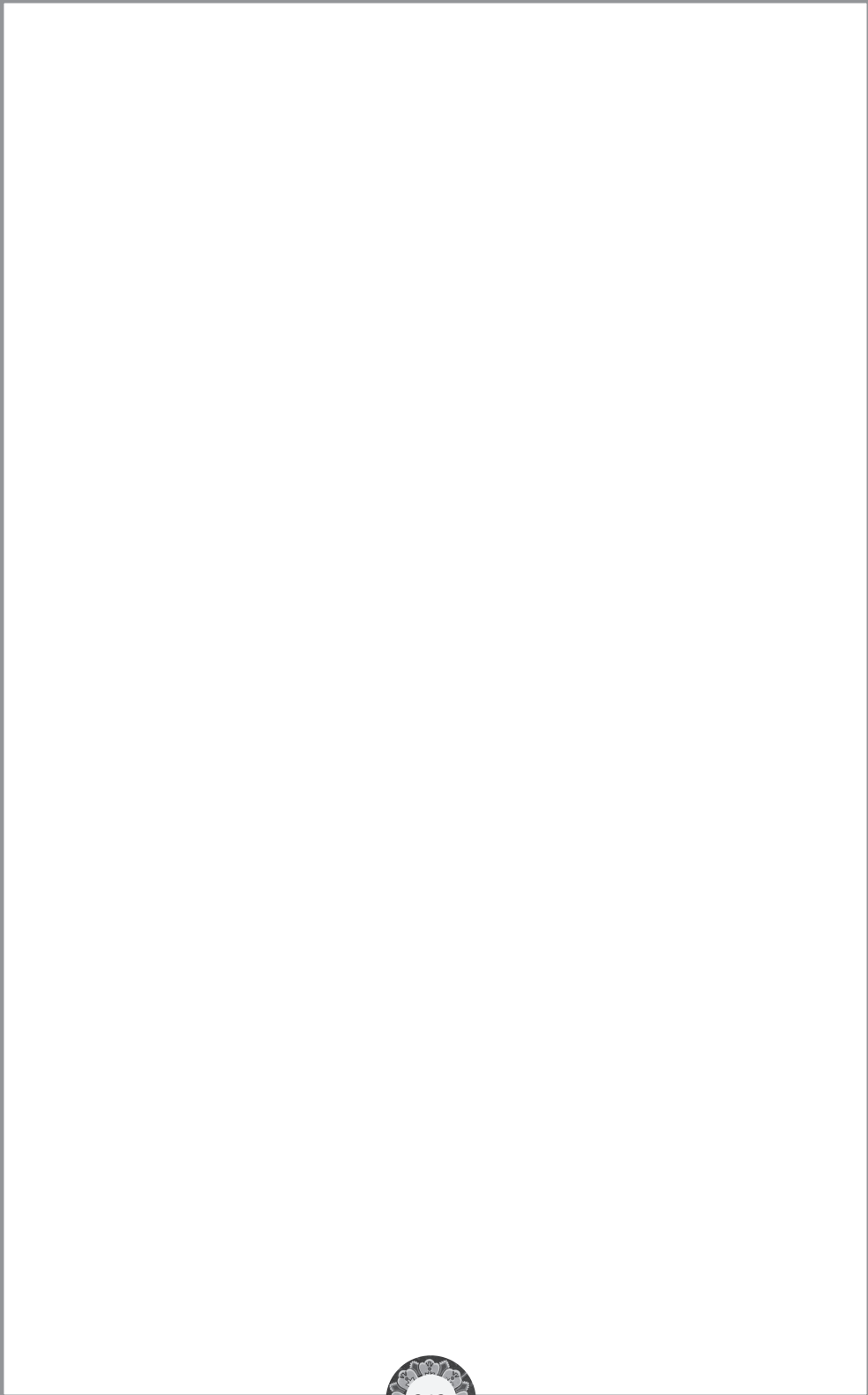
274

- 1 Gönül yetti ecel zevk-i ruh-ı dildâr yetmez mi
 Ağardı mûy-i ser sevdâ-yı zülf-i yâr yetmez mi
 2 Yetirdi başını gerdûn ayağa bâr-ı mihnetten
 Hayâl-i halka-i gîsû-yı anber-bâr yetmez mi
 3 Sana yetti ecel peymânesin nûş etmeğe nevbet
 Hevâ-yı çeşm-i mest ü gamze-i hûn-hâr yetmez mi
 4 Yeter oldu kulağa bang-ı rihlet dehr bâğından
 Ne durmuşsun temâşâ-yı gül-i ruhsâr yetmez mi
 5 Yeter cem 'etme bâr-ı ma'siyet tağyîr-i etvâr et
 Hayâ kıl yok mudur insâfın ol kim var yetmez mi
 6 Hidâyet menziline yettiler sa'y ile akrânın
 Dalâlet içre sen kaldın sana ol âr yetmez mi

- 7 Fuzûlî sanma yetmek menzil-i maksûda müşkildir
Tutan dâmân-ı şer'-i Ahmed-i Muhtâr yetmez mi

275

- 1 Öyle şîrîn leblerin âşüfte-hâl eyler beni
Halk Ferhâd-ı belâ-dîde hayâl eyler beni
2 Bir gönül ermez dehânın remzine hiç vech ile
Yok yere vâbeste-i fikr-i muhâl eyler beni
3 Gird-bâd-ı deşt-i gam tek ey gönül her lahza âh
Aşk ser-gerdân bir müşgîn gazâl eyler beni
4 Nice arz edem nigâra hâl-i zârım bilmezem
Sîhr-i hüsnü ârızın gördükte lâl eyler beni
5 Öyle inceldim hayâl-i târ-ı zülfünden onun
Ey Fuzûlî her gören bir mû hayâl eyler beni

MUSAMMATLAR

1 Onikili¹

I

- 1 Ben kimim bir bî-kes ü bî-çâre vü bî-hânûmân
Tâliim âşüfte ikbâlim nigûn bahtım yaman
- 2 Nemli eşkimden zemîn memlû ünümden âsumân
Âh u nâlem nâveki peyveste ham kaddim kemân
- 3 Tîr-i âhım bî-hatâ te'sîr-i nâlem bî-gümân
Muttasıl gam-hâne-i sînemde yüz gam mihmân
- 4 Kanda bir gam etse benden istesinler ben zamân
Yok bana dâm-ı belâ vü kayd-ı mihnetten emân
- 5 Çıkmadı gönlümden endüh u gam u mihnet hemân
Ey benim cânım sen ü gönlüm seninle şâdumân
- 6 Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicrân belâ vü mihnetinden el-emân

II

- 1 Fâriğ idim cümle âlemden bilir âlem beni
Ayb ederdi bî-haber sanıp benî Âdem beni
- 2 Koymadı devrân-ı çarh öz hâlime hurrem beni
Şâd iken âlemden çarh etti esîr-i gam beni
- 3 Şimdi Mecnûn'dan reh-i aşk içre sanman kem beni
Yâr çün kılmaz harîm-i vaslına mahrem beni
- 4 Aşk nâ-gâh oldu peydâ tuttu müstahkem beni
Saldı yüz sevdâya ol gîsû-yı ham-der-ham beni
- 5 Sen ki mahremsin sabâ billâh anıp her dem beni
Söyle ey gül kim sana baht eylemez hem-dem beni
- 6 Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

III

- 1 Bülbül-i zârım gül-i ruhsâr-ı âlinden cüdâ
Tûti-i lâlim şeker nisbet makâlınden cüdâ

¹ Metinde, tercî-bent diye kayıtlı.

- 2 Der idim sabr eyleyem olsam cemâlinden cüdâ
Bilmedim düşvâr imiş olmak visâlinden cüdâ
3 Tîre oldu rûzgârım zülf ü hâlinden cüdâ
Oldu sahrâ menzirim vahşî gazâlinden cüdâ
4 Çıktı cân-ı nâ-tüvân şîrîn zülâlinden cüdâ
Oldum el-kıssa ruh-ı ferhunde-fâlinden cüdâ
5 Mû tek inceldi tenim nâzik nihâlinden cüdâ
Ham getirdi kâmetim müşgîn hilâlinden cüdâ
6 Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

IV

- 1 Sîne-çâk ü dîde nem-nâk ü beden efgârdır
Cân hazîn hâtır gamîn şeydâ gönül bîmârdır
2 Ben bu gam icre ki def'in eylemek düşvârdır
Maslahat gördüm dediler maslahat izhârdır
3 Söyledim derd-i dilimi bildi ol kim yârdır
Kılmadı bir rahm bes kim zâlim ü hûn-hârdır
4 Dahi izhâr eylemen ne hâcet-i tekrârdır
Eylerim sabr u tahammül tâ hayâtım vardır
5 Câna yetgeç bende tâ kim kuvvet-i güftârdır
Söylerim ey gül ki senden ayrılık düşvârdır
6 Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

V

- 1 Âkıbet âhım benim ol mâha te'sîr etmese
Bunca efsûnum perî-veş yârı teshîr etmese
2 Yâr hâl-i zârıma bir fikr ü tedbîr etmese
Bî-vefâlık resmini geldikçe tağyîr etmese
3 Ol civân-ı nâzenin meyli beni pîr etmese
Tutarım bir yâr ben hem ömr taksîr etmese
4 Yâr yâr olmaz gönül uşşâk ile bir etmese
Zülfünü âşıkların boynuna zincîr etmese
5 Âşıkın kaydına yüz nîreng ü tezvîr etmese
Görmeyen sâatte yüz özr ile takrîr etmese
6 Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

VI

- 1 Fakr u zillet Fuzûlî izz ü câhımdır benim
Şîve-i mihr ü muhabbet resm ü râhımdır benim

- 2 Derdimi sâbit kılan uşşâka âhımdır benim
Âh bu da'vâda bir âdil güvâhımdır benim
- 3 Geçi gam mahsûdu katl-i bî-günâhımdır benim
Gam değil çün künc-i mey-hâne penâhımdır benim
- 4 Dergeh-i pîr-i mugân ümmîdgâhımdır benim
Ben onun bir çâkeri ol pâdişâhımdır benim
- 5 Ey ki her cürm olsa lutfun öZR-hâhımdır benim
Ayıran senden beni baht-ı siyâhımdır benim
- 6 Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

2 Tercî-bend

I

- 1 Getir sâkî kadeh kim nev-bahâr-ı âlem-ârâdır
Zemîn sebz ü hevâ cân-bağ u gülşen râhat-efzâdır
- 2 Perîşân olma kim gül-berg tek hâlâ bu gülşende
Neşât u ayş için esbâb-ı cem'iyet müheyyâdır
- 3 Açıldı lâle güldü gonca geldi işret eyyâmı
Zebân-ı hâl-i sebze işret îmâsına gûyâdır
- 4 Gör öz hâlini hem çekme gam-ı mâzî vü müstakbel
Ki hâlâ mevsim -i gül-geşt ü devr-i câm-ı sahbâdır
- 5 Seher gül-zâra gir billah bu mevsimlerde kim her dem
Temâşâ kıl gülün dîvânına kim hoş temâşâdır
- 6 Açıldı gonca tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-gûnu

II

- 1 Getir sâkî kadeh bilgil taallül fevt-i fırsattır
Bu fırsat var iken fevt etme kim fırsat ganîmettir
- 2 Zemîne keyfe yuhyi'l-arz yazmış hâme-i sebze
Nazar kıl kim bu hem âsâr-ı rahmetten bir âyettir
- 3 Çü derler cennet içre âteş olmaz bu acebdir kim
Gülistan âteşin gül birle reşk-i bâğ-ı cennettir
- 4 Cihânı reşk-i gül-zâr-ı Halîl eden bahâr olup
Bu feyz-i bezm-i İbrâhîm Hân-ı pâk-sîrettir
- 5 Onun yanında kim gül-berg-i gülzâr-ı maânîdir
Onun bezminde kim serv-i revân-ı bâğ-ı behcettir
- 6 Açıldı gonca tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-gûnu

III

- 1 Getir sâkî kadeh oldunsa hâl-i dehrden âgeh
Ki devrân üzredir peyveste subh u şâm u sâl ü meh

- 2 Hazândan kurtulup gülzâr bezminde olan bülbül
 Çerâğ-ı gül yakıp halvet-serây-ı vasla bulmuş reh
 3 Gül açmış hân-ı vaslın bülbüle teklîf eder her dem
 Ki ger mihmân isen Hân-ı Halîlullâh'a b'ismillah
 4 Cihanda dün mükedder-hatır idim fâl-i feth için
 Bugün gül-zâra girdim gül kitâbın açmağa nâ-geh
 5 Açıldı gonca tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
 Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-günü

IV

- 1 Getir sâkî kadeh kim ayş hoştur gül zamânında
 Zamân fevt etme dehrin gussa-i sûd u ziyânında
 2 Kamârî tahtehe'l-enhâr okur gülzâr vasfında
 Anâdil hâzihi cennât okur gülzâr şânında
 3 Sabâ gonca dehânın pür zer etse hiç ayb olmaz
 Ki medh-i Hân-ı Hâkan-kadrdır gonca dehânında
 4 Hevâ sebze zebânın tîz eğer kılsa yeridir kim
 Senâ-yı hân-ı hayr-encâmdır sebze zebânında
 5 Kadeh tutmaktan ikrâh etmezem tâ kim işittim ben
 Seher bülbül dilinden gül katında sebze yanında
 6 Açıldı gonca tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
 Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-günü

V

- 1 Getir sâkî kadeh kim bâğ u sahra lâlezâr oldu
 Aceb fasl-ı huçeste mevsim-i hoş-rûzgâr oldu
 2 Şükûfe bergi toprak üzre sîmîn hıştlardır kim
 Esâs-ı ayş-ı halk ol hıştlardan üstüvâr oldu
 3 Ciğer kanı gibi gitmişti gözden tâze gül şekli
 Yine dâğ-ı dil-i ehl-i vefâ tek âşikâr oldu
 4 Çıkardı sebze vü gül hâkten çok la' ü firûze
 Velî yüz şükr kim cân hâk-i pâyine nisâr oldu
 5 Fuzûlî ger hazân vaktinde oldun müttakî hâlâ
 Mey iç kim mevsim-i gül geldi eyyâm-ı bahâr oldu
 6 Açıldı gonca tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
 Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-günü

3 Müseddes

- 1 Benim ki kâfile-sâlâr-ı kârbân-ı gamım
 Misâfir-i reh-i sahrâ-yı mihnet ü elemim
 Hakîr bakma bana kimseden sağınma kemim
 Fakîr-i pâdişeh-âsâ gedâ-yı muhteşemim

Sirişk taht-ı revândır bana vü âh alem
Cefâ vü cevri mülâzım belâ vü derd haşem

2 Ne mülk ü mâl bana verse çerh memnûnum
Ne mülk ü mâldan âvâre kılsa mahzûnum
Eğerçi müflis ü pest ü muhakkar u dûnum
Dem-â-dem öyle hayâl eylerim ki Kârûn'um
Gönülde nakd-i vefâ genci lik pinhânî
Gözüm hızâne-i la'l ü güher velî fânî

3 Hasûd sûret-i ahvâlime nazar kılmaz
Cefâ kılar men-i bî-çâreye hazer kılmaz
Sanır ki nâle vü zârım ona eser kılmaz
Onu mürûr ile âlemde der-be-der kılmaz
Zamâne içre mücerrebdır intikâm-ı zamân
Hemîşe yahşıya yahşı verir yamana yaman

4 Hoşum ki hâme-i takdîr-i İzid-i müteâl
Vücûd levhine tasvîr edende sûret-i hâl
Rakam kılıp eğer idbârdır eğer ikbâl
Olur tegayyür ona gayrdan bir emr-i muhâl
Saâdet-i ezeli kâbil-i zevâl olmaz
Güneş yer üstüne hem düşse pây-mâl olmaz

5 Azîz i Hak hased-i düşmen ile olmaz hâr
Hasûd hîlesi ikbâli eylemez idbâr
Eğerçi gül-büne gâhî hazândan âfet var
Tedârik eyler ona âkibet nesîm-i bahâr
Garaz ki her kim ezelden olursa devlet-mend
Muhâldır yine âsâr-ı devletine gezend

6 Eğerçi bir niçe gün iktizâ-yı âlem-i dún
Cihânda eyledi ikbâl râyetini nigûn
Zamâne sûret-i ahvâlim etti diğeri-gûn
Vefâ hatına kalem çekti çarh-ı bûkalemun
Künûn zamâne ol ahvâlden peşimândır
Eğerçi kâfir idi hâliyâ müselmândır

7 Fuzûli eylediğin ahdine vefâ kılığıl
Yeter şikâyet edip terk-i mâcerâ kılığıl
Vücûdunu hedef-i nâvek-i belâ kılığıl
Kamu cefâlara sabr eyleyip duâ kılığıl

Kim ola dost rızâsı hemîn sana hâsıl
Rızâ-yı dosttur ancak temettu' ey gâfil

4 Müseddes

- 1 Dün sâye saldı başıma bir serv-i ser-bülend
Kim kaddi dil-rübâ idi reftârı dil-pesend
Güftâra geldi nâ-geh açıp la'l-i nûş-hand
Bir piste gördüm onda döker rîze rîze kand
Sordum meğer bu dürc-i dehendir dedim dedi
Yok yok devâ-yı derd-i nihânın durur senin
- 2 Eğmiş hilâli üstüne târ-ı külâhını
Çok dil-şikestenin göğe yetirmiş âhını
Zülfün dağıttı gizledi ebr içre mâhını
Gördüm yüzünde halka-i zülf-i siyâhını
Ol pîç-i tâbı çok ne resendir dedim dedi
Devr-i ruhumda rişte-i cânın durur senin
- 3 Vermiş fûrûğ şem'-i ruhu gün çerâğına
Salmış şikest serv-i kadi gül budağın
Dün serv tek basanda kadem göz bulağın
Bir niçe hârdan elem ermiş ayağın
Gül bergine batan ne dikendir dedim dedi
Müjgân-ı çeşm-i eşk-feşânın durur senin
- 4 Seyr ile saldı bâğa güzer ol semen-izâr
Enva'-ı zîb ü ziyet ile fasl-ı nev-bahâr
Dökmüş gül üzre sümbül-i gîsû-yı müşg-bâr
Yakmış ayağın yine gül-berg tek nigâr
Nesrîne reng-i lâle nedendir dedim dedi
Gamzem hadengi döktüğü kanın durur senin
- 5 Seyl-i sirişkim oldu revan hâk-i kûyuna
Cân vâlih oldu la'l-i leb ü güft ü gûyuna
Dil düştü dâm-ı silsile-i müşk-bûyuna
Ol lahza kim sataştı gözüm zülf ü rûyuna
Akreb meh-i münîre vatandır dedim dedi
Vehm eyle kim hatarlı kırânın durur senin
- 6 Düşmüş izârı üzre muanber selâsili
Âşüfte-hâl edip niçe bî-sabr u bî-dili
Aklımı vâlih eyledi şekl ü şemâili

Göz gördü kâmetin dil ü cân oldu mâîli
Veh bu ne turfa serv-i çemendir dedim dedi
Manzûr-ı dîde-i nigerânın durur senin

- 7 Dün subh-dem ki lâle vü nesrîn salıp nikâb
Gül çehresinden aldı sabâ perde-i hicâb
Gül-zâra çıktı seyr ile ol reşk-i âfîtâb
Şebneb nisârın etti güneş lü'lü-i hoş-âb
Bunlar nedir ne dürr-i Âden'dir dedim dedi
Ephem Fuzûlî eşk-i revânın durur senin

5 Tahmis

- 1 Tâ cünûn rahtın giyip tuttum fenâ mülkün vatan
Ehl-i tecrîdim kabûl etmem kabâ vü pîrehen
Her kabâ vü pîrehen giysem misâl-i gonca ben
Ger senin çün kılmasam çâk ey büt-i nâzik-beden
Gûrum olsun ol kabâ eĝnimde pîrâhen kefen
- 2 Gerçi sevdâ-yı ser-i zülfündeyim zâr u zelîl
Geçmen ol sevdâdan oldukça bana ömr-i tavîl
Sanma terk edem bu sevdâyı ger olsam ben katîl
Çıkmaya sevdâ-yı zülfün baştan ey meh ger yüz il
Üstühân-ı kellem içre tutsa akrebler vatan
- 3 Gâlib olmuş subh-dem şevk-i gül-i rûyun bana
Seyr-i bâĝ ettim ki bûy-ı gül vere teskîn bana
Gül görüp yâdınla dürr-i eşk saçtım her yana
Düştü şebnem bâĝa gel tâ gül nisâr etsin bana
Sebzenin her bergine bir dürr tapşırımış çemen
- 4 Der idim ey dil getirme hiç derd ehline şek
Tâ seni hem salmasın bir derde devrân-ı felek
Almadın pend imdi âşıkısın işin âh eylemek
Ey gönül aşk ehline her dem gülerdin şem' tek
Ben demez miydım ki birgün ağlayasıdır gülen
- 5 Hâh sincâb eylesin ferşin Fuzûlî hâh kül
Hicrdan mutlak yuhu görmez göz eğlenmez gönül
Yârsız aşk ehlinin dinlenmesi mümkün deĝül
Nice dinlensin Habîbî'n sensiz ey endâmı gül
Çün batar cismime tende her tûĝ olmuş bir diken

6 Muhammes

- 1 Vây yüz bin vâ y kim dildârdan ayrılmışım
Fitne-çeşm ü sâhir-i hûn-hârdan ayrılmışım
Bülbül-i şûrîdeyim gülzârdan ayrılmışım
Kimse bilmez kim ne nisbet yârdan ayrılmışım
Bir kadi şimşâd u gül-ruhsârdan ayrılmışım
- 2 Kaddi Tûbâ la'li firdevsin şarâb-ı kevseri
Hulk u hûyu çün melek sûrette emsâli perî
Burc-ı eflâkin saâdetli şerefli aheri
Hüsn ara mecmû'-ı hûbların ser-â-ser serveri
Bir kadi şimşâd u gül-ruhsârdan ayrılmışım
- 3 Dôstlar ben nâle vü feryâd kılsam ayb imiş
Çarh-ı bed-mihrin elinden dâd kılsam ayb imiş
Gam diyârın dil ara âbâd kılsam ayb imiş
Bu binâ birle cihânda ad kılsam ayb imiş
Bir kadi şimşâd u gül-ruhsârdan ayrılmışım
- 4 Düşmüşüm gam-hâne-i hicrâna zâr u derd-nâk
Pençe-i hasret edip her dem girîbânımı çâk
Günde yüz kez hicr tîğiyle olurdum ben helâk
Gerdiş-i devvâr cevrenden ben-i dil-haste-nâk
Bir kadi şimşâd u gül-ruhsârdan ayrılmışım
- 5 Vasl umup cevr ü cefâsını çekerken cân henüz
Mihir umup şevkinde yanarken dil-i sûzân henüz
Cism-i gam-nâkimde var iken gam-ı hicrân henüz
Yetmeden pâyâne âh u nâle vü efgân henüz
Bir kadi şimşâd u gül-ruhsârdan ayrılmışım
- 6 Mülk-i vaslı dilberin gönlümde ma'mûr olmadan
Aşk câmindan Fuzûlî mest ü mahmûr olmadan
Derd-i bî-dermân-ı hicrânden tenim dûr olmadan
Aşk ara âşıklığım âlemde meşhûr olmadan
Bir kadi şimşâd u gül-ruhsârdan ayrılmışım

7 Muhammes

- 1 Ey harîr içre tenin mutlak bilûr içre gül-âb
Göğsün âb-ı rûşen ol âb üzre düğmendir habâb
Öyle zîbâsın ki yok nezzârene âlemde tâb

Vây eğer tizcek çıkıp serpip leek salsan nikâb
Hiç ek yok kim seni görgeç olur âlem harâb

- 2 Dil çekip zerrîn otağın verdi la'linden sūrâğ
Tuttu ol gūftâr için la'l-i benâgūsun kulağ
Zūlfüne hem-dem tarağ âşūfte ben ondan ırağ
Diş salıp her pî ü tâb atıça zūlfünden tarağ
Rište-i cânımda reşkimden dūşer yüz pî ü tâb
- 3 Ey yüzü gül gömleği gūlgūn donudur kırmızı
Âteşin kisvet giyip odlara yandırdım bizi
Âdem oğlundan senin tek doğmaz ey kâfir kızı
Ay u gūndür devr-i hūsnünden cemâlin âcizi
Gūyiyâ atan meh-i tâbândır anan âfitâb
- 4 Al saçak altında mūşğın sa perîşân-hâliyim
Sîm sâk üzre kızıl halhâller pâ-mâliyim
Sanma halhâlin gibi mihrinden ey meh hâliyim
Ârızın devrinde zerrîn silsilen timsâliyim
Gamzen okundan hazîn cânımda yüz bin ıztırâb
- 5 Sürmeden gözler kara eller hınâdan lâle-reng
Hiç şâhid yok bu reng ile ki sensin şūh u şeng
Vesmeli kaşın yaşıl tozlu keman gamzen hadeng
Gamze vū kaşına meyl eyler Fuzūlî bî-direng
Kuş acebdir etmemek tîr ü kemândan ictinâb

8 Murabba

- 1 Nice bir vesvese-i akl ile gamnâk olalım
Gelin âlâyiş-i gamdan çıkalım pâk olalım
Neş'e-i mey bulalım kâbil-i idrâk olalım
Mest-i medhūş u harâbâti vū bî-bâk olalım
- 2 Rindler bezmine ser-mest sebū tek girūben
Zevk bâğına girip câm gūlünü derūben
Meye derlerse bahâ akl metân verūben
Mest-i medhūş u harâbâti vū bî-bâk olalım
- 3 Pay-best-i mey-i sâfi olalım dūrd-misâl
Verelim sâkiye cân eyleyelim kesb-i kemâl
Neş'eden bilmeyelim âleme keyfiyyet-i hâl
Mest-i medhūş u harâbâti vū bî-bâk olalım

4 Mey habâbı gibi meyhânede bir ev tutuban
İkd-ı engûr gibi bir araya baş çatuban
Alsalar dîn ile dünyânı şaraba satuban
Mest-i medhûş u harâbâti vü bî-bâk olalım

5 Bâdeden gayrı ki gam def'ine bir câm yeter
Nakdini neş'eye her kim verecek olsa iter
Ey Fuzûlî revîş-i ehl-i riyâdan ne biter
Mest-i medhûş u harâbâti vü bî-bâk olalım

9 Murabba

1 Perîşân-hâlin oldum sormadın hâl-i perîşânım
Gamından derde düştüm kılmadın tedbîr-i dermânım
Ne dersin rûzgârım böyle mi geçsin güzel cânım
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

2 Esîr-i dâm-ı aşkın olalı senden vefâ görmen
Seni her kanda görsem ehl-i derde âşinâ görmen
Vefâ vü âşinâlık resmini senden revâ görmen
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

3 Değer her dem vefâsız çarh yayından bana bin ok
Kime şerh eyleyem kim mihnet ü endûh u derdim çok
Sana kaldı mürüvvet senden özge hîç kimsem yok
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

4 Gözümnden dem-be-dem bağrım ezip yaşım gibi gitme
Seni terk etmezem çün ben beni sen dahi terk etme
Amandır zâlim olma ben gibi mazlûmu incitme
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

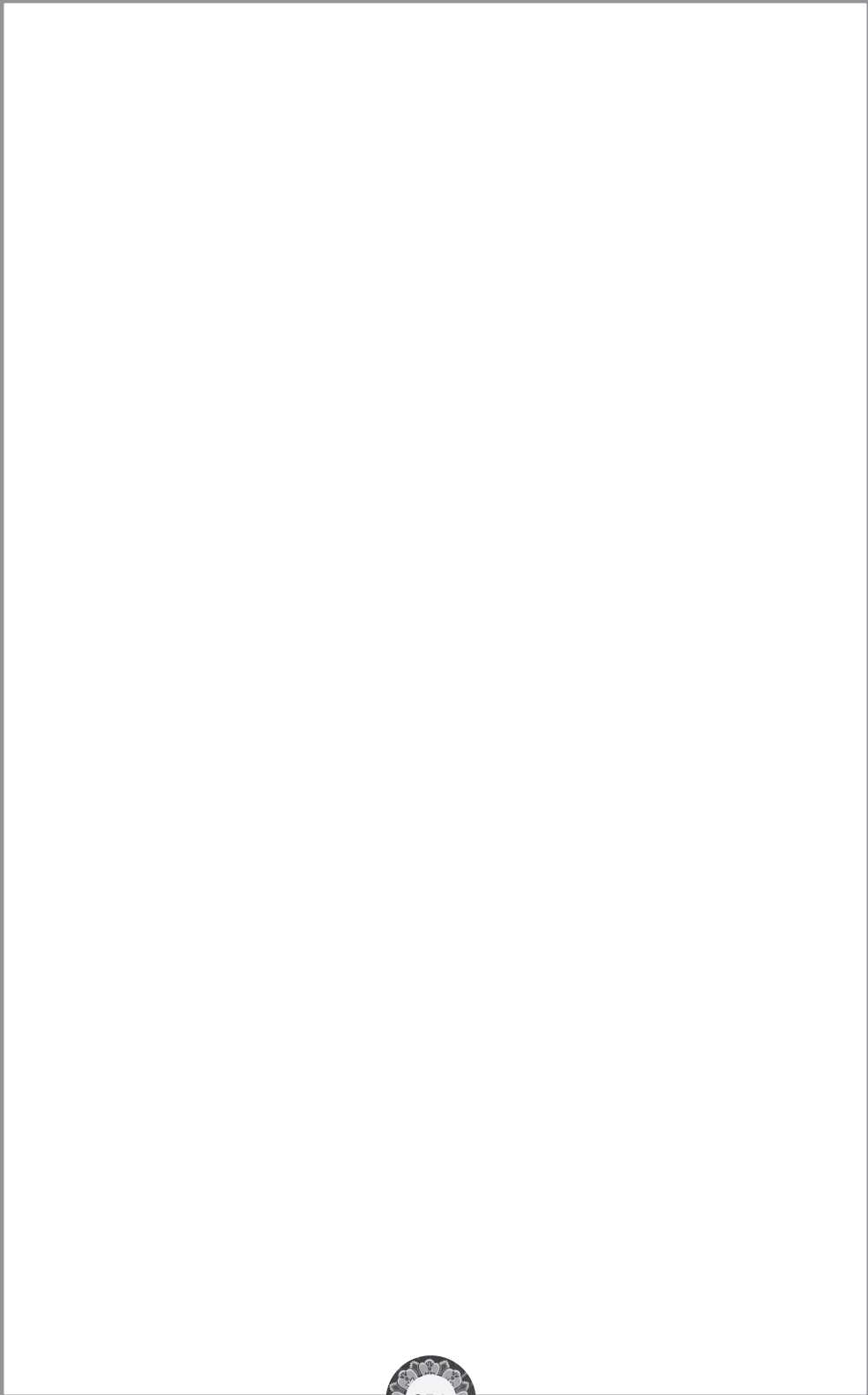
5 Katı gönlün neden bu zulm ile bî-dâda râğıbdır
Güzeller sen gibi olmaz cefâ senden ne vâcibdir
Senin tek nâzenîne nâzenîn işler münâsibdir
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

6 Nazar kılmazsan ehl-i derd gözden akıdan seyle
Yamanlıktır işin uşşâk ile yahşımıdır söyle
Gel Allah'ı seversen âşika cevri etme lutf eyle
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

- 7 Fuzûlî şîve-i ihsânın ister bir gedâyındır
Dirildikçe seg-i kûyun ölede hâk-i pâyındır
Gerek öldür gerek ko hüküm hükümün rây râyındır
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

10 Murabba

- 1 Hâsılım berk-i havâdisten melâmet dâğıdır
Mesnedim kûy-ı melâmette fenâ toprağıdır
Zâr gönlüm tende zindân-ı belâ tutsağıdır
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır
- 2 Devr cevrenden ten ü cânımda râhat kalmadı
Sûret-i hâlimde âsâr-ı ferâgat kalmadı
Mihnet ü gam çekmeğe min ba'd tâkat kalmadı
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır
- 3 Gönlümün mülkün cefâ seyl-âbı vîrân eyledi
Bahtımın hâlin hücum-ı gam perîşân eyledi
Bağrımı endîşe-i devr-i felek kan eyledi
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır
- 4 İntihâsız cevrlar odlara yandırdı beni
Acı sözler tatlı cânımdan usandırdı beni
Halktan bî-hûde efgânım utandırdı beni
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır
- 5 İstedim bir çâre çok yeldim yüğürdüm her yana
Rahm edip bir kimse imdâd etmedi mutlak bana
Çâresiz kaldım mürüvvet isteyip geldim sana
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır
- 6 Dâda geldim adl divânına feryâdım işit
Sen ki âdilsin gör efgânım nedendir gavre yet
Şerh-i hâlim sor murâdım ver elim tut fikrim et
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır
- 7 Gör Fuzûlî'nin ruh-ı zerdinde eşk-i âlini
Perde-i idbâr tutmuş sûret-i ikbâlini
Derd-mendindir inâyetler edip sor hâlini
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

MUKATTAAT

1

- 1 Hamd-i bî-had dem-be-dem ol mübdi'-i eşyâya kim
Hilkat-i imkân vücûd-ı zâtını îcâb eder
- 2 Geh sevâd-ı gird-bâd-ı kahrı hâk-i tûreyi
Tûtiyâ-yı dîde-i hurşîd-i âlem-tâb eder
- 3 Geh nazarla katre-i bârânı ebr-i rahmeti
Yeryüzünde sebze-i pejmürdeyi sirâb eder
- 4 Meyde muzmer eyleyip keyfiyyet-i tağyîr-i hâl
Sîm-berler zülfünü cân kaydına kullâb eder
- 5 Câna hem elbette ondandır bu isti'dâd kim
Rağbet-i mahbûbu pervâ-yı şarâb-ı nâb eder
- 6 Ola kim makbûl ede öZR ü günâhım çün bilir
Kim amel teklifini cem'iyyet-i esbâb eder

2

- 1 Çok tefâhur kılma cem'-i mâla sen ey hâce kim
Sîm ü zer cem'iyyet-i ehl-i gurûr eyler seni
- 2 Bârgâh-ı kurbden cem'iyyet-i mâl ü menâl
Her ne mikdâr olsa ol mikdâr dûr eyler seni
- 3 Gerçi ni'met çok kifâyetdir tecâvûz kılma kim
İmtilâ bâr-ı bedenden bî-huzûr eyler seni

3

- 1 Ehl-i kemâle câhil eğer kadr kılmasa
Ma'zûrdur melâmetin etmek revâ değil
- 2 Câhil tabîatinde mezâk-ı kemâl yok
Her nefse iktidâ-yı tabîat hatâ değil
- 3 Ülfet hemîşe fer'î olur âşinâlığın
Câhil fazîlet ehli ile âşinâ değil

4

- 1 Ey safâ-yı sûretin kaydın çeken bil kim henûz
Jengden âyîne-i idrâkini pâk etmedin
- 2 Jengdir âyîne-i idrâke her sûret ki var
Sen henûz ey sâde bu mazmûnu idrâk etmedin

5

- 1 Ey vücûd-ı kâmilin âyîne-dâr-ı feyz-i Hak
 Âsitânın kible-i hacât-ı erbâb-ı yakîn
 2 Ey kemâl-i re'fetin ser-mâye-i emn ü emân
 V'ey cemâl-i şevketin pîrâye-i dünyâ vü dîn
 3 Hüsni re'yin âfitâb-ı âlem-i sıdk u safâ
 Hâk-i pâyin menşe-i cem'iyyet-i rûy-i zemîn
 4 Gelmemiş bir sen giibi pâkîze-tiyet âleme
 Tâ binâ-yı âlem etmiş nakş-bend-i mâ vü tîn
 5 Mesned-i Nûşîrevan'dır buk'a-ı dârü's-selâm
 Sensin istihkâk ile Nûşîrevân'a câ-nişîn
 6 Cismdir ma'nâda burc-ı evliyâ sen rûh-ı pâk
 Bir nigîndir hıtta-ı Bağdâd sen nakş-ı nigîn
 7 Serverâ yüz şükr kim feyz-i kemâl-i re'fetin
 Evliyâ burcunu etmiş reşk-i firdevs-i berîn
 8 Hâs u âm olmuş nevâl-i ni'metinden behre-mend
 Âferîn ey şehriyâr-ı mülk-perver âferîn
 9 Ben ki bir kemter duâ-gûyum nazar saldın bana
 Koymadın hâk-i mezellekte yatam zâr u hazîn
 10 Zâyi iken kadrimi bildirdin ehl-i âleme
 Tîre iken eyledin hâk-i vücûdum anberîn
 11 Ebr-i lutfun kıldı hâr-ı huşkumu gül-berg-i ter
 Feyz-i cûdun kıldı âb-ı çeşmimi dürr-i semîn
 12 Ni'metin şükrü bana farz etti izhâr-ı senâ
 Şefkatin tavkı beni kıldı gulâm-ı kemterîn
 13 Gam değil ehl-i garaz eylerse benden men'-i hayr
 Gam değil ehl-i hased bağlarsa ben miskîne kîn
 14 Rûzgâr ile benim maksûdumu hâsıl kılıp
 Ol ki men eyler olur bed-hâh-ı Rabbü'l-âlemîn
 15 Hiç şek yok kim yeter maksûda kalmaz nâ-ümîd
 Hirmen-i eltâfin etrâfında olan hûşe-çîn
 16 Var ümîdim mîhr ü mâh ettikçe devrân olasın
 Kâmyâb ü kâmrân u kâm-bahş u kâm-bîn

6

- 1 Perde çek aybına zulmet gibi halkın dâim
 Ger dilersen ki nasîb ola sana âb-ı hayât
 2 Kılma hurşîd gibi ayb-nümâlık ki felek
 Yere salmaya seni ba'de ulüvv-i derecât
 3 Cehd kıl zâtın ola mazhar-ı âsâr-ı kabûl
 Kılma ol câha tefâhur kim ola mâni'-i zât
 4 Fazl olur sanma sana menzilet-i asl u neseb
 Câh olur sanma sana kesret-i esbâb ü cihât

5 Âriyetten özüne kılma kamer tek ziynet
Gayrdan âriyetin nûr ise ger yazıya at

7

1 Ey muallim âlet-i tezvîrdir eşrâra ilm
Kılma ehl-i mekre ta'lîm-i maârif zinhâr
2 Hîle için ilm ta'lîmin eden müfsîdlere
Katl-i âm için verir cellâda tiğ-i âb-dâr
3 Her ne tezvîr eylese ehl-i cihân eyler kabûl
Mekr-i ehl-i ilmdir asl-ı fesâd-ı rûzgâr

8

1 Bahîl kılmasa cem' ettiği direm sarfın
Nihâl-i maksadı ser-sebz olup semer vermez
2 Elindeki güheri bezl kılmasa mümsik
Şeb-i gamına emel müjde-i seher vermez
3 Tükenmeyince kevâkib güneş tulû' etmez
Dökülmeyince şükûfe nihâl ber vermez

9

1 Ey ki endîşe-i mâl ile serâsime olup
Dün ü gün dehrde âşüfte geçer ahvâlin
2 Cem'-i mâl eylediğin râhat içindir ammâ
Râhatın eksik olur her nice artar mâlın
3 Mâli çok etme hazer eyle azâbından kim
Renci artar ağır oldukça yükü hammâlin

10

1 Ben subh u şâm edip dûd-ı dil-i sûznâk ile
Bağrın kebâb edip veririm çarha inkilâb
2 Hût u Hamel medârı ile âsumân dahi
Kan yutturup verir dil-i sûzânıma azâb
3 Dünyâda yok ferâgat-i ümmîd niçe kim
Kan akıtır oda nice kim çizginir kebâb

11

1 İlm kesbiyle pâye-i rif'at
Ârzû-yi muhâl imiş ancak
2 Aşk imiş her ne var âlemde
İlm bir kıl ü kâl imiş ancak

12

- 1 Olsa maksûdunca devrân-ı felek bir niçe gün
Olma mağrûr ey ki hâl-i dehr rûşendir sana
- 2 Kâtil-i âbâ vü ecdâdın muâf etmez seni
Umma ondan dostluk resmin ki düşmendir sana

13

- 1 Gelin ey ehl-i hakîkat çıkalım dünyâdan
Gayrı yerler gezelim özge safâlar görelim
- 2 Fikr-i germiyyet-i gavgâ-yı kıyâmet kılalım
Vaz'-ı cem'iyyet-i hengâme-i mahşer görelim
- 3 Reviş-i silsile-i dehr melûl etti bizi
Nice bir dehrde evzâ'-ı mükerrer görelim

14

- 1 Severim ol nigâr-ı sîm-beri
Ki cefâ-pîşe vü sitem-gerdir
- 2 Nice kim ona aşk-bâzlığım
Ma'siyet olduğu mukarrerdir
- 3 Cevr ile ol müdâm men'im edip
Reh-i zühd ü salâha reh-berdir
- 4 Kâbil-i ecr olursa cevri n'ola
Emri ma'rûf u nehy-i münkerdir

15

- 1 Nice bir nefis temennâsıyla
Yemek ü içmek ola dil-hâhın
- 2 Eyleyip zühd ü vera'dan nefret
Tâat-i Hak'tan ola ikrâhın
- 3 Ma'bedin matbah ola şâm ü seher
Müsterâh ola ziyâret-gâhın
- 4 Bunun için mi olupsan mahlûk
Bu mudur emri sana Allâh'ın

16

- 1 Ey kâdî-i huçeste-likâ kim Hak eylemiş
Sâhib-serîr-i mesned-i hükm-i kazâ seni
- 2 Cehd eyle kim mülâhaza-i nef'-i dünyevî
Hükm-i kazâda etmeye ehl-i hatâ seni
- 3 Makbûl-i halk kılmış iken ilm ü ma'rifet
Merdûd-ı Hâlik eylemeye irtişâ seni

17

- 1 Zulm ile akçalar alıp zâlim
Eyler in'am halka minnet ile
- 2 Bilmez onu ki ettiği zulme
Görecektir cezâ mezellet ile
- 3 Müddeâsı bu kim rızâ-yı İlâh
Ona hâsıl olur bu âdet ile
- 4 Cenneti almak olmaz akça ile
Girmek olmaz behište rüşvet ile

18

- 1 Oldur gazel ki feyzi onun âm olup müdâm
Ârâyış-i mecâlis-i ehl-i kabûl ola
- 2 Vird-i zebân-ı ehl-i safâ vü sürûr olup
Mazmûnu zevk-bahş u serü'l-husûl ola
- 3 Ondan ne sûd kim ola mübhem ibâreti
Her yerde istimân edenler melûl ola

19

- 1 Sarf-ı nakd-i ömr edip ben kesb-i irfân etmişim
Ehl-i dünyâ hem kemâl-i cehl ile tahsîl-i mâl
- 2 Dehr bir bâzârdır her kim metâm arz eder
Ehl-i dünyâ sîm ü zer ehl-i hüner fazl u kemâl
- 3 Kim ki benden nef' bulmaz istemen nef'in onun
Ol ki nef'im yok ona nef'i bana olmaz helâl
- 4 İstemen nâ-dân bana ger verse genc-i sîm ü zer
Kim ivazsız mâla nâ-dândan tasarruftur vebâl

20

- 1 Eyleyip nâ-dâna arz-ı fazl u izhâr-ı hüner
Şerm-sâr etmek atâ almak nedir zulm-i sarîh
- 2 Sen bilirsin mücmelen ondan ne alırsın velî
Bilmez ol kim aldığı senden hasendir yâ kabîh
- 3 Zâhiren satmak hüner almak atâ bir bey'dir
Tıfıldır nâ-dân buyurmaz şer' onun bey'in sahîh

21

- 1 Her kimin var ise zâtında şerâret küfrü
İstilahât-ı ulûm ile müselmân olmaz
- 2 Ger kara taşın kızıl kan ile rengîn etsen
Rengi tağyîr bulur la'l-i Bedahşân olmaz
- 3 Eylesen tûtîye ta'lîm-i edâ-yı kelîmat
Nutku insân olur ammâ özü insân olmaz

4 Her uzun boylu şecâat edebilmez da'vâ
Her ağaç kim boy atar serv-i hırâmân olmaz

22

1 Sa'd u nahs ahvâlini kılsan müneccimden sûâl
Muktedâ-yı ma'rifet Engîs ü Lehyân'dır ona
2 Eylesen remmâlden teftîş-i hâl-i nîk ü bed
Mürşid-i râh-ı yakîn Bercîs ü Keyvân'dır ona
3 Nokta-i eşkâl-i reml ü hem serencâm-ı nücûm
Kime rehber olsa feyz-i akl bühtândır ona

23

1 Ey hatâ lafzıyla Kur'ân'ın şükûhun sındıran
Mu'ciz-i âyât-ı Kur'ân'dan hazer kılmaz mısın
2 Her elif bir hançer-i hûn-rîz-i bürrândır sana
Hançer-i hûn-rîz-i bürrândan hazer kılmaz mısın
3 Bir hakîm-i kâmilin dârü'ş-şifâ-yı hikmetin
Etmek istersen harâb ondan hazer kılmaz mısın

24

1 Ey hâce ger kulundan oğulluk murâd ise
Şefkat gözüyle bak ona dâim oğul gibi
2 Ger oğlunu dilersen ola sâhib-i edeb
Elbette eyle zillete mu'tâd kul gibi

25

1 Ey vezîr-i mülk-perver kim nizâm-ı mülk için
İntihâb etmiş cemî'-i halktan sultân seni
2 Hall ü akdin âlemin kılmış mufavvez râyına
Nâib-i hükm-i hilâfet eyleyip devrân seni
3 Kıl hazer kim olmaya nâ-geh mizâcın münkalib
Kılmaya ser-mest câm-ı şevket-i devrân seni
4 Olasın insâf için mansûb iken ehl-i fesâd
Ede dîn ehline âfet killet-i îmân seni
5 Etmeğe ma'mûre-i İslâm'ı vîrân kendüye
A'zam-ı a'van u ensâr eyleye şeytân seni
6 Etmiş iken efdâl-i halk-ı cihân ikbâl ile
Erzel-i ehl-i cehennem eyleye Sübhân seni

26

1 Ey ki âlemde mahabbet adını mezmûm edip
Her zamân bir mâh-ruhsârın olursan mâilî

- 2 Geçti ömrün şâhid-i maksad cemâlin görmeyip
Şâhid-i maksad sağınmış sen arada hâili
3 Ârif isen tutagör ser-rişte-i feyz-i bekâ
Terk kıl bu sûret-i fânî vü nakş-ı zâili

27

- 1 Dehr bir seyl-âbdır mülhâk adem deryâsına
Biz ki ser-gerdânız ol seyl-âba düşmüş hâr u has
2 Çizginir hâr u has ol seyl-âb oldukça revân
Yetmeden deryâya râhat mümkün olmaz bir nefes

28

- 1 Kef-i hırs ile dâim dâmen-i dünyâ-yı dîn tutsan
Zamâne şûr-baht eyler seni peyveste deryâ tek
2 Mülevves olmayıp tecrîd ile çıksan bu âlemden
Seni Zâl-i felek hurşide cüft eyler Mesihâ tek

29

- 1 Ey güzel zâtın maârif birle rengîn edegör
Hatt-ı müşgîn perde-i ruhsâr-ı gül-gün olmadan
2 Sohbet-i erbâb-ı ilm ü ma'rifetten kesb kıl
Hüsn-i sîret sûret-i hâlin diğer-gün olmadan
3 Cehd kıl kim görmeye hurşid-i ruhsârın zevâl
Nûr-ı feyzinden hilâl-i kadrin efzûn olmadan

30

- 1 Elinden dâdlar ey ahter-i baht-ı siyâhım kim
Beni halk içre âli-kadr iken gâyette hâr ettin
2 Kılıp hurşid-i hirmân matla'-ı gerdûn-ı ümmidim
Vücûdumdan misâl-i sâye selb-i i'tibâr ettin
3 Sevâd-ı dîdemi mutlak beyâz-ı ayna döndürdün
Beyâz-ı hüsn-i hâlim hâl-i rûy-i rûzgâr ettin

31

- 1 Ey gönül mutlak ibâdet kılmayıp ömrün tamâm
Eyledin sevdâ-yı zülfi her perî-ruhsâra sarf
2 Saç ağardı gel yeter mir'ât-ı kalbin tîre kıl
Ömrden bir dem ki kalmış eyle istiğfâra sarf

32

- 1 Hired-mendî ki dâim âlem-i ilm içre seyr eyler
Esâlîb-i fûnûn-ı şî'rden elbette gâfildir

2 Mezâk-ı şî'r hem bir özge âlemdir hakîkatte
İki âlemleri seyr eylemek gâyette müşkildir

33

1 Pâdişâh-ı mülk dînâr ü direm rüşvet verip
Feth-i kişver kılmağa eyler müheyyâ leşkeri
2 Yüz fesâd ü fitne tahrîkiyle bir kişver alır
Ol dahi âsâr-ı emn ü istikâmetten berî
3 Gösteren sâatte devrân-ı felek bir inkılâb
Hem özü fânî olur hem leşkeri hem kişveri
4 Gör ne sultânım ben-i dervîş kim feyz-i suhan
Eylemiş ikbâlîmi âsâr-ı nusret mazharı
5 Her sözüm bir pehlivândır kim bulup te'yîd-i Hak
Azm kıldıkta tutar teshîr ile bahr u beri
6 Kanda kim azm etse mersûm u mevâcib istemez
Kangı mülkü tutsa değmez kimseye şûr u şeri
7 Pây-mâl etmez onu âsîb-i devr-i rûzgâr
Eylemez te'sîr ona devrân-ı çarh-ı çenberî
8 Kılmasın dünyâda sultânlar bana teklîf-i cûd
Bes durur başımda tevfik-i kanâat efseri
9 Her cihetten fârîgim âlemde hâşâ kim ola
Rızık için ehl-i bekâ ehl-i fenânın çakeri

34

1 Sadâ-yı ney harâm olsun dedin ey sûfî-i sâlûs
Yele verdin hilâf-ı şer'ile nâmûsun İslâm'ın
2 Bu endâm ile vecdiyyâtan dem urmak istersen
İlâhî ney gibi sûrâh sûrâh olsun endâmın

35

1 Muttasıl ma'rifet ehlini ayaklara salıp
Felek-i sifle kılar mihnet ü gam pâ-mâli
2 Ol ki câhildir edip cümle murâdın hâsıl
İ'tibâr ile kılar mesned ü kadrin âlî
3 Bu sebebden bilirem kim bu cihân avrettir
Avretin böyledir akvâli ile ef'âlî
4 Ulu evlâdı keser südden ü te'dîb verir
Süd verip lutf ile bağlar beşiğe etfâlî

36

1 Yakamı pençe-i tahvîf-i reh-i şer' tutar
Dâmen-i ma'rifet-i ehl-i riyâzet tutsam

- 2 Jeng-i iflâs tutar âyîne-i râhatımı
Terk-i hükkâm kılıp künc-i kanâat tutsam
- 3 Hiç hâlette bulunmaz eser-i râhat-ı kalb
Olurum muztaribü'l-hâl ne san'at tutsam

37

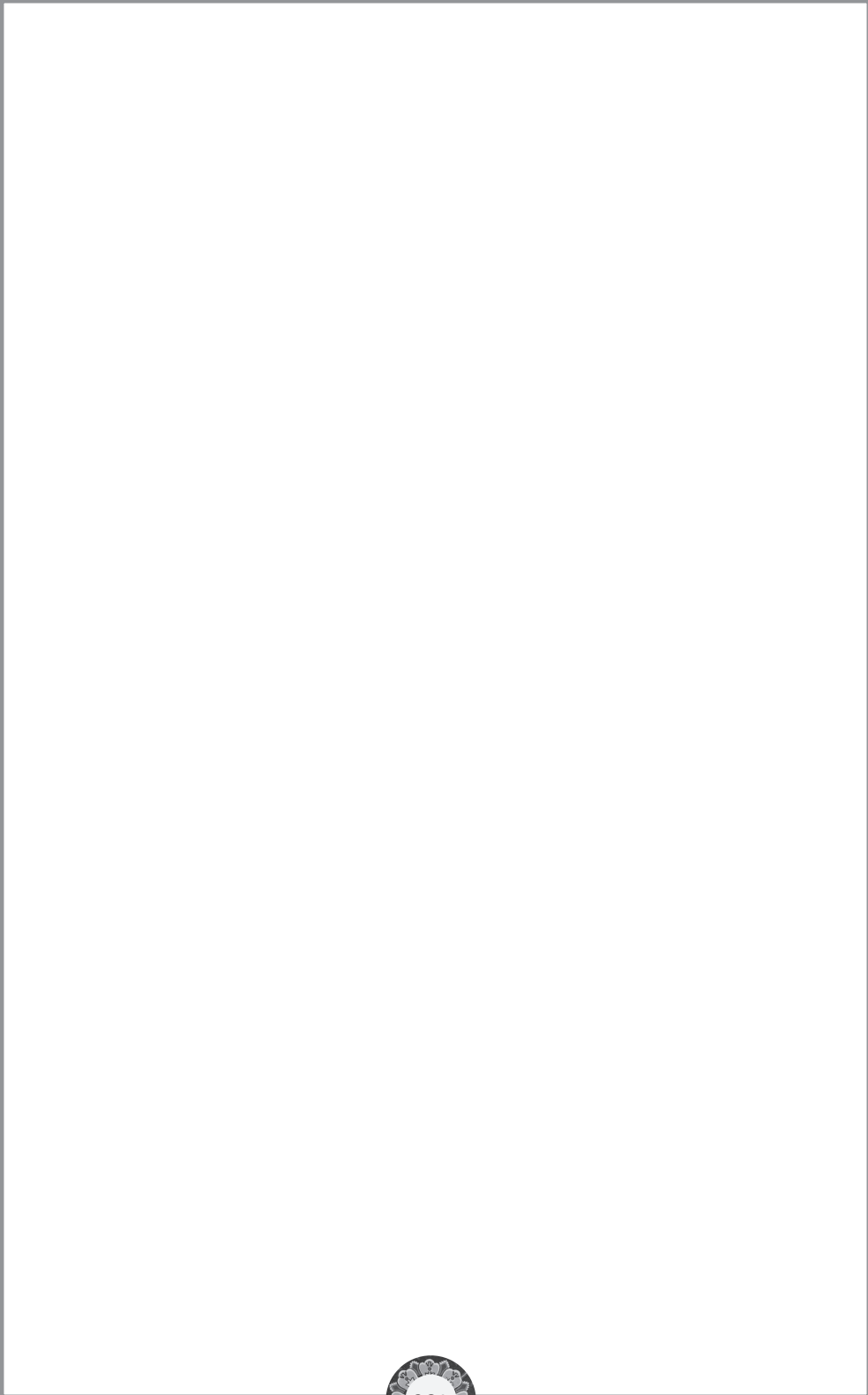
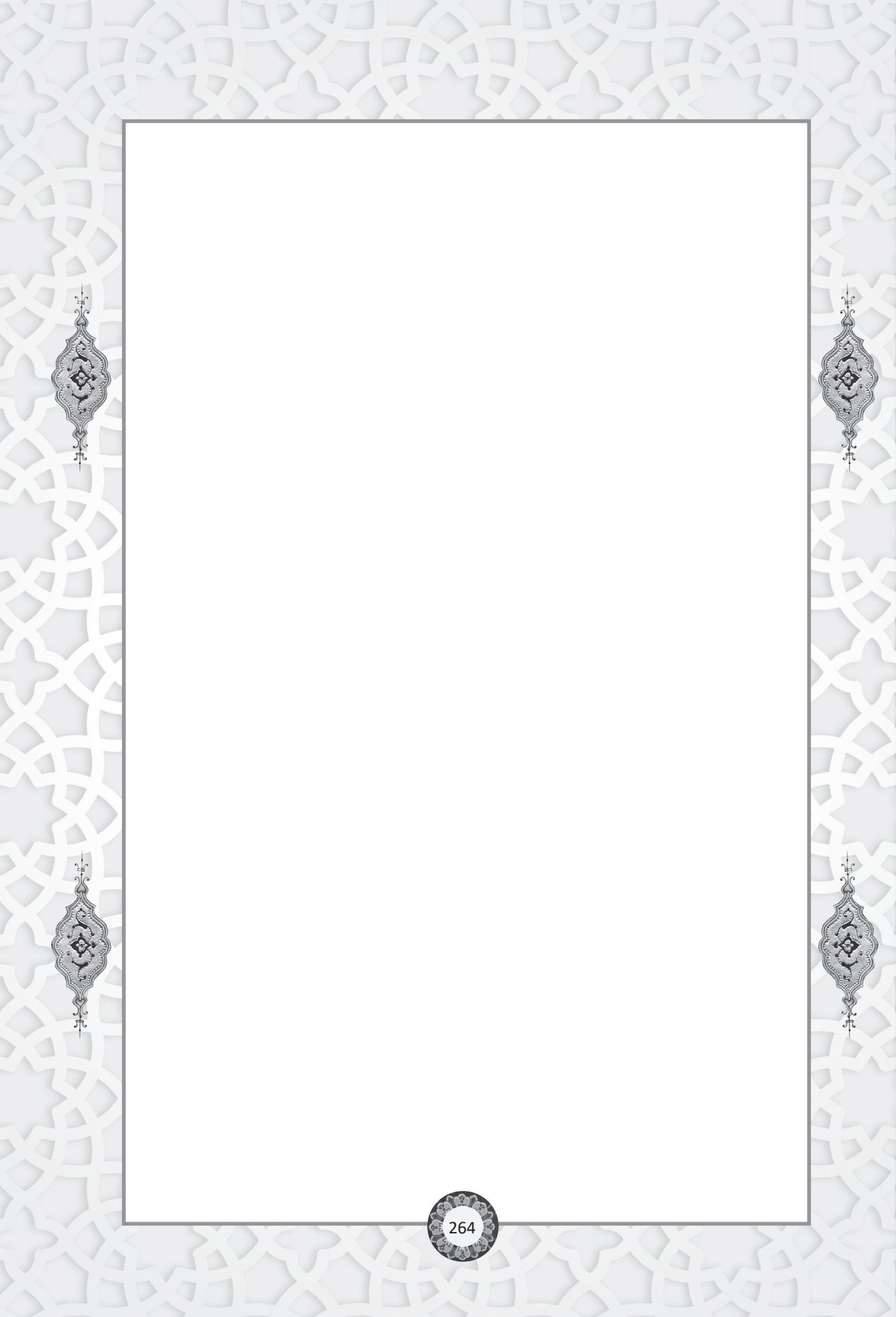
- 1 Doğruluk ile iste ulüvv-i makâm kim
Geldikçe hâline vere devr-i felek revâc
- 2 Doğruluk ile harflere sadrdır elif
Yâ harfîni ayağa bırakmıştır i'vicâc
- 3 Doğrular ile gez ki seni ser-bülend ede
Eğriler ile eyleme elbette imtizâc
- 4 Yâ ihtilâtı ile serîr oldu pâ-y-mâl
Başta makâm tuttu elif nusret ile tâc

38

- 1 Müddeî eyler bana taklîd nazm ü nesrde
Lîk nâ-merbût elfâzı mükedder zâtı var
- 2 Pehlivânlar bâd-pâlar seğridende her yana
Tıfl hem cevân eder ammâ ağaçtan atı var

39

- 1 Ol sebebden Fârisî lafz ile çoktur nazm kim
Nazm-ı nâzik Türk lafziyle igen düşvâr olur
- 2 Lehçe-i Türkî kabûl-i nazm u terkîb etmeyip
Ekser-i elfâz nâ-merbût u nâ-hemvâr olur
- 3 Bende tevfiik olsa bu düşvârî âsân eylerim
Nev-bahâr olgaç dikenden berg-i gül izhâr olur

RUBÂİYYAT

1

- 1 El-hamdü limen enâra kalbî ve hedâ
Ve'ş-şükrü limâ fihi mine'ş-şevki bedâ
- 2 Mâ emdaha vâhiban sevâhi ebedâ
Lâ eşreka fî senâi Rabbî ehadâ

2

- 1 El-hamdü limen izzü kemâlen ve alâ
Men kâme bi-emrihi ve men nâze alâ
- 2 Sümme's-salavâti ve't-tahîyyâti alâ
Men fazlihi Allâhu bi-azzi ve alâ

3

- 1 Ey feyz-i vücûd şâhid-i cûd sana
V'ey şâhid-i cûd her ne mevcûd sana
- 2 Ümmîd-i kabûl ü i'timâd-ı keremin
Merdûdunu etmiş yine merdûd sana

4

- 1 Ey zâtına mümkinât Bürhân-ı vücûb
Sâbit sana imtinâ'-i imkân-ı uyûb
- 2 Şâyeste-i ni'met-i hayât-ı ebedî
Ervâh-ı maârifinle ebdân-ı kulûb

5

- 1 Ey ukde-güşâ-yı Acem ü Türk ü Arab
Ressâm-ı rüsûm-ı fazl u âsâr-ı edeb
- 2 Mazmûn-ı hadîsin sebak-ı her millet
Da'vâ-yı kabûlün sened-i her mezheb

6

- 1 Hoş ol ki çekem dem-i ecel bâde-i nâb
Ser-mest yatam kabrde tâ rûz-ı hesâb
- 2 Gavgâ-yı kıyâmette duram mest ü harâb
Ne fikr-i hesâb ola ne idrâk-i azâb

7

- 1 Sâkî kerem et şarâb-ı gül-fâm yürüt
Gül-fâm şarâba verme ârâm yürüt
- 2 Bezm içre habâb-ı eşk-i gül-gûnumdan
Bin câm yürütme cân için câm yürüt

8

- 1 Cânımda olan zahîre-i nutk u hayat
Cismimde olan cevher-i hüsn-i harekât
- 2 Sarf olmadı mahbûbların aşkında
Efsûs ki bî-hûde geçirdim evkât

9

- 1 Ta'mîr-i bikâ' u cem'-i mâl ettin tut
Her ârzû ettinse ona yettin tut
- 2 Çün ömr bekâsına tutulmaz ümmîd
Her hâl ile geldiğin gibi gittin tut

10

- 1 Derler ki kılar gonca leb-i yâr ile bahs
Gül-berg-i ter ol la'-i güher-bâr ile bahs
- 2 Ol bir niçe dilsizlere töhmettir bu
Da'vâya gerek lehçe vü güftâr ile bahs

11

- 1 Ey mihr-i ruhun kadîm ü âlem hâdis
İzhâr-ı vücûda keşf-i râzın bâis
- 2 Geçtim ser-i kûyunda iki âlemden
Lî-beyne makâmeyni makâmun sâlis

12

- 1 Hayl-i gamın etti nakd-i ömrüm târâc
Sabr ile müyesser olmadı derde ilâc
- 2 Ruhsârıma döktü merdüm-i çeşmim kan
Hindû'yu görün la'l verir Rûm'a harâc

13

- 1 Ey fâide-i ilmîne âlem muhtâc
Hâk-i kademin ehl-i hüner başına tâc
- 2 Her kimde ki gördü himmetin sû-i mizâc
Ol sû-i mizâca lutf ile kıldı ilâc

14

- 1 Ey şerbet-i vaslın elem-i hecre ilâc
Bâzâr-ı gamında eşk nakdine revâc
- 2 Ger tutsa hadengin reg-i cânım ne aceb
Nabz ile kılar tabîb teşhîs-i ilâc

15

- 1 Ey zikr-i lebin nâsîh-i enfâs-ı Mesîh
Nutmun ene efsah kelimâtında fasîh
- 2 İzhar-ı kabûlün eser-i lutf-ı hafî
İhfâ-yı şeriatin durur zulm-i sarîh

16

- 1 Aldıkça ele sâgar-ı sahbâ-yı sabûh
Artar eser-i zevk-i dil ü râhat-ı rûh
- 2 Tuğyân-ı gama müfiddir zevrak-ı mey
Tûfân hatarında eyle kim keştî-i Nûh

17

- 1 Gül devri hoş ol ki tuta gül-fâm kadeh
Bezminde demi tutmaya ârâm kadeh
- 2 Her subh ki hurşîd-sıfat kaldıra baş
Bezmin bezeyip gezdire tâ şâm kadeh

18

- 1 Mey şevki oluptur bana ey şeyh
Geldikçe bu şevk olur ziyâdet ey şeyh
- 2 Hoştur bana mey sana ibâdet ey şeyh
Râyıyla değil aşk u irâdet ey şeyh

19

- 1 Ger kûyuna eşkim güzer eyler küstâh
V'er kaddine çeşmim nazar eyler küstâh
- 2 Ayb eyleme reng-i çehre-i zerdimi gör
Kim çokları âlemde zer eyler küstâh

20

- 1 Bir âb u hevâdır eşk-i germ ü dem-i serd
Kim ondan alır neşv ü nemâ gül-bün-i derd
- 2 Gül-zâr-ı gamın benefşe vü yâsemeni
Dûd-ı dil-i âşüftedir ü çehre-i zerd

21

- 1 Tâ devrdedir dâire-i kevn ü fesâd
Mümkün değil olmak harekâtından şâd
- 2 Tâs-ı felek içre ka'beteyn-i encüm
Göstermez imiş hîç kese nakş-ı murâd

22

- 1 Tâ mahmil-i mihrdir bu zengârî mehd
Mihrinle vefâ ehline muhkemdir ahd
- 2 Birdir bize bezmgâh-ı aşkında felek
Ger kahr ile zehr verse v'er lutf ile şehd

23

- 1 Her yerde ki ol semen-ber-i sîmîn had
Arz eyleye ârız açâ sünbül çeke kad
- 2 Reng-i gül ü bûy-i sünbül ü cilve-i serv
Hükm eylemezem ki ola makbûl-i hired

24

- 1 Tâ boynuma saldı ol ham-ı zülf kemend
Tedbîr ile açılmadı boynumdan bend
- 2 Çok pend verildi olmadı fâide-mend
Yetmez mi bana pend veren halka bu pend

25

- 1 Def-i gam-ı rûzgâradır bâde müfid
Def-i elem-i aşka ruh-ı sâde müfid
- 2 Terk-i mey ma'şûktur ol illet kim
Olmaz ona hîç nesne dünyâda müfid

26

- 1 Ey şehd-i lebin sözü şeker-vâr lezîz
La'lin gibi kanda bir şeker var lezîz
- 2 Teng-i şeker olmasaydı dürc-i dehenin
Olmazdı çıkan lehçe-i güftâr lezîz

27

- 1 Ger ni'met-i yesrdir ve ger nihnet-i sabr
Sabr ile kanâatte gerek müslim ü gebr
- 2 Her ni'met ü mihnet ki verirsin yâ Rab
Ver ni'mete bir kanâat ü mihnete sabr

28

- 1 Her dem bana yâr arz-ı ruhsâr eyler
Hüsnüne beni beter giriftâr eyler
- 2 Güyâ ki kemâl-i aşk dersin okutur
Her dem bana ta'lîmini tekrâr eyler

29

- 1 Hicrin ciğerini her kimin kan eyler
Tedric ile vaslın ona dermân eyler
- 2 Zülfün kimi kim müddet ile kâfir eder
La'lin onu bir demde Müselmân eyler

30

- 1 Her dil ki esîr-i gam-ı hicrân olmaz
Şâyetse-i zevk-i vasl-ı cânân olmaz
- 2 Her derd ki var var dermânı velî
Bî-derdlerin derdine dermân olmaz

31

- 1 Biz âlem-i aşk âlem-ârâlarıyız
Mey-hâne-i derd dürd-peymâlarıyız
- 2 Gül-berg-i nedâmet çemenidir âlem
Biz bu çemenin bülbül-i şeydâlarıyız

32

- 1 Kimdir ki gamında nâle vü zâr etmez
Derdin sana nâle ile izhâr etmez
- 2 Feryâdına hiç kimsenin yetmezsün
Feryâd ki feryâd sana kâr etmez

33

- 1 Cânân ise matlûb tama' cânandan kes
Matlûb ise cân ümîdi cânândan kes
- 2 Cân sevmek ile müyesser olmaz cânân
Yâ bundan ümîd yâ tama' ondan kes

34

- 1 Sûz-ı dilim eşk-i âlden eyle kıyâs
Endûhumu za'f-ı hâlden eyle kıyâs
- 2 Hurşîd ki hüsnünle kılar bahs-i cemâl
Terk-i edebin zevâlden eyle kıyâs

35

- 1 Edvâr-ı zaman dâire-i hayret imiş
Esbâb-ı cihân menâlik-i mihnet imiş
- 2 Dünyâyâ heves etmemek etmekten yeğ
Çü evveli hırs u âhiri hasret imiş

36

- 1 Kûyunda senin ne taşa kim urdum baş
Kıldım onu gark-ı hûn döküp gözden yaş
- 2 Gözyaşında rahm eyle ki çok müddettir
Bî-dâdına sabr edip basar bağrına taş

37

- 1 Ey kesb-i kemâle i'tikâdın nâkıs
Tahsîl-i kemâle ictihâdın nâkıs
- 2 Âr etme talebde et hazer ondan kim
Kâmiller içinde ola adın nâkıs

38

- 1 Hoş ol ki kılıp rehber-i sıdkın ihlâs
Halvetgeh-i kurbe ola ihlâs ile hâs
- 2 Sarrâf-ı vefâ pûte-i te'dîbe salıp
Her gıştan ede miss-i vücûdunu halâs

39

- 1 Ey cevher-i aşkın eseri cism ü araz
Yok âşîka senden özge âlemde garaz
- 2 Çün bildin esirinim terahhum kıl kim
Tedbîr gerek müşahhas oldukta maraz

40

- 1 Zâhid mey-i nâbdandır ikrâh galat
Sen hâh sözüm sahîh tut hâh galat
- 2 Mescidlere girdiğim değil rağbetten
Ser-mestliğimden eylerim râh galat

41

- 1 Dağ urma dil-i hazîne ey müşgin-hat
Ger mâil-i hüsn-i hat isen kılma galat
- 2 Kim eylememiş kâtib-i dîvân-ı kazâ
Dil harflerin kâbil-i tezyîn-i nukat

42

- 1 Mey men'ini eyleyip şîâr ey vâiz
Tuttun reh-i ta'n-ı aşk-ı yâr ey vâiz
- 2 Terk-i mey ü mahbûb dedin cennet için
Şerh eyle ki cennette ne var ey vâiz

43

- 1 Tehdîd ile geçti rûzgâr ey vâiz
Fevt oldu şarâb-ı vasl-ı yâr ey vâiz
- 2 Ger Kevser ü hûr ise garaz verme azâb
Ne terk buyur ne intizâr ey vâiz

44

- 1 Ey vasf-ı cemâline tahayyür mâni'
Vermiş sana isbât-ı kemâlin sâni'
- 2 Vaslında cefâ-yı ta'ne-i ağıyârın
Hicrinde beni hayâle etmiş kâni'

45

- 1 Pervâneye zulm-i bî-hesâb eyler şem'
Zulm oduna bağrını kebâb eyler şem'
- 2 Guyâ ki bilir zulm ser-encâmı nedir
Bî-hûde değil ki ıztırâb eyler şem'

46

- 1 Her şâm yeter visâl-i cânâna çerâğ
Tâ subh kalır hem-dem ü hem-hâne çerâğ
- 2 Reşk oduna yandırır beni her sâat
Vehm eylemez âhım oduna yana çerâğ

47

- 1 Her dem ki bahâr kıldı ârâyış-i bâğ
Nevmîdilik urdu lâle-veş bağrına dâğ
- 2 Zîrâ diken üzre tuttu bülbül mesken
Gül bâd güzergehinde yandırdı çerâğ

48

- 1 Yok dehrde bir muvâfık-ı tab' harîf
Kim sohbet-i dil-güşâ ola tab'ı zarîf
- 2 Feryâd ki nâ-cins müsâhibler ile
Bî-fâide zâyi' oldu evkât-ı şerîf

49

- 1 Ben zühd ü vera'dan urmazam lâf-ı güzâf
Dâim ruh-ı sâde isterim bâde-i sâf
- 2 Terk-i mey ü mahbûb edebilmen mutlak
Ger etmek olur derim zihî bî-hûde lâf

50

- 1 Ey nâvek-i bî-dâdına her sîne hedef
V'ey cevher-i peykânına her dîde sadef
- 2 Feryâd ü figânım gam-ı hicrânından
Bezm-i gamadır nâle-i ney nevha-i def

51

- 1 Ey sâlik-i râh-ı Hak sana kat'-ı tarîk
Düşvârdır olmazsa refikin tevfiik
- 2 Tut dâmen-i mürşid-i tevekkül ki sana
Maksûd müyesser ola tevfiik refiik

52

- 1 Ser-menzil-i her murâda rehberdir aşk
Keyfiyet-i her kemâle mahzardır aşk
- 2 Gencîne-i kâinâta gevherdir aşk
Her sâdır olan neş'eye masdardır aşk

53

- 1 Uşşâka değil kayd-ı alâyık lâyık
Hergiz gam-ı rûzgâr çekmez âşık
- 2 Kayd-ı gam-ı rûzgâr bir illettir
Ol illete aşktır tabîb-i hâzık

54

- 1 Yâ men bastu'l-arz v'ecra'l-eflâk
İdrâke kemâlih kemâli'l-idrâk
- 2 Fî arzı ve fi's-semâi lâ Rabbe sivâk
Mâ na'budü yâ vâhide'l-ıyyâk

55

- 1 Yâ men yek ilticâi men kâne sivâk
Tûbâ limen ihtedâ bimâ fihi rızâk
- 2 Burhâne fi'l-kemâli yekfi levlâk
Levlâke limâ dâru'l-eflâk

56

- 1 Mecnûn oda yandı şu'le-i âh ile pâk
Vâmık suya battı eşkten oldu helâk
- 2 Ferhâd hevesle yele verdi ömrün
Hâk oldular onlar benim imdi ol hâk

57

- 1 Tâ halka-i zülf-i yâra düştün ey dil
Dâm-ı gam-ı rûzgâra düştün ey dil
- 2 Efsûs ki kutb-ı ehl-i cem'iyet iken
Ol dâireden kenâra düştün ey dil

58

- 1 Hurşîd ki kıldı subh-dem arz-ı cemâl
Dergâhına yüz sürmek ile buldu kemâl
- 2 Çün yetti kemâle kıldı sen mâh ile bahs
Ol terk-i edeb verdi kemâline zevâl

59

- 1 Meh durdu mukâbil sana buldukta kemâl
Gördü ki özünde sence yok hüsn ü cemâl
- 2 Bir gâyete yetti incelip gamdan kim
Za'f-ı beden ile bedr iken oldu hilâl

60

- 1 Ey ukde-güşâ-yı rişte-i tedbîrim
Her tâate afvın sebep-i taksîrim
- 2 Taksîrime etme özge takdîr-i cezâ
Şermendeliğim yeter bana ta'zîrim

61

- 1 Kad yakazanî devâmı re'yi dâim
Mâlî cesedi ale'l-mesâî kâim
- 2 Yâ lâim lev vak'ati fîmâ ene fihi
Vallahu lenâ sıhhat ve lemte'l-lâim

62

- 1 Hem-dem gör akan sirişk-i âlimi benim
Tutmuş ruh-ı keh-rübâ misalimi benim
- 2 Billâh yürü ol gül-ruha arz eyleyigör
Bir reng ile bu sûret-i hâlimi benim

63

- 1 Kad şerefallahu be-tavfi'l-harameyn
Men rü'yete meşhedejni kurret leke ayn
- 2 Tûbâ limen ilkâk lienne't-tahkîk
Men râzere kad zâre Aliyyen ve Hüseyin

64

- 1 Efgândır işim serv-i hırâmânın için
Kandır ciğerim gonca-i handânın için
- 2 Aşkında gam u gussa çekip pîr oldum
Ben pîre terahhum et yiğit cânın için

65

- 1 Ey gâib olan dîde-i hûn-bârımdan
V'ey râhat olan sîne-i efgârımdan
- 2 Ben varımı yok ettim senin'çin ne revâ
Sen tutmayasın haber yoğ u varımdan

66

- 1 Hun-âbe döküp dîde-i giryânımdan
Sensiz boyadım yer yüzün öz kanımdan
- 2 Öz kanımı eylerem özümle da'vâ
Gitmezse elim n'ola girîbânımdan

67

- 1 Kaddine dedim ki serv-i büstândır bu
Tünd oldu ki ey hasta ne hezeyândır bu
- 2 Pâ-beste vü ûr u bî-zebândır dediğin
Handân u kabâ-pûş hırâmındır bu

68

- 1 Dedim lebine la'l-i Bedehşân'dır bu
Güldü dedi ey fakîr bühtândır bu
- 2 Bir taşa ne reng ile kılupsen nisbet
Şîrîn ü şeker-feşân u handândır bu

69

- 1 Yandırdı beni şevk-i cemâlin ey mâh
Her lahza aceb değil getirsem göğe âh
- 2 Zülfüñ girihi çıktı elimden nâ-gâh
Gör kim ne cefâ kıldı bana baht-ı siyâh

70

- 1 Ruhsâra ser-i zülf-i perîşân eyle
Gözden gül-i ruhsârımı pinhân eyle
- 2 Bir niçe perîşânları öz hâline koy
Her lahza yeter kasd-ı dil ü cân eyle

71

- 1 Müjgânımı ey şem' güher-bâr etme
Pinhân gamımı âleme izhâr etme
- 2 Aşk ehline zulmdür vefâ eylememek
Zinhâr bu zulmü etme zinhâr etme

72

- 1 Ruhsârına ayb etme nigâh ettiğimi
Gözyaşı döküp nâle vü âh ettiğimi
- 2 Ey pâdişeh-i hüsn terahhüm çağıdır
Afv eyle ki bilmişim günâh ettiğimi

73

- 1 Feryâd ki aşk bî-karâr etti beni
Derd ü gam ile zâr u nizâr etti beni
- 2 Hâk-i ser-i kûyunda gubâr etti beni
Ser-geşte vü hâr u hâksâr etti beni

74

- 1 Gördüm seni elden ihtiyârım gitti
Baktım kadine sabr u karârım gitti
- 2 Hâk oldum u her yana gubârım gitti
El-kıssa kapında i'tibârım gitti

